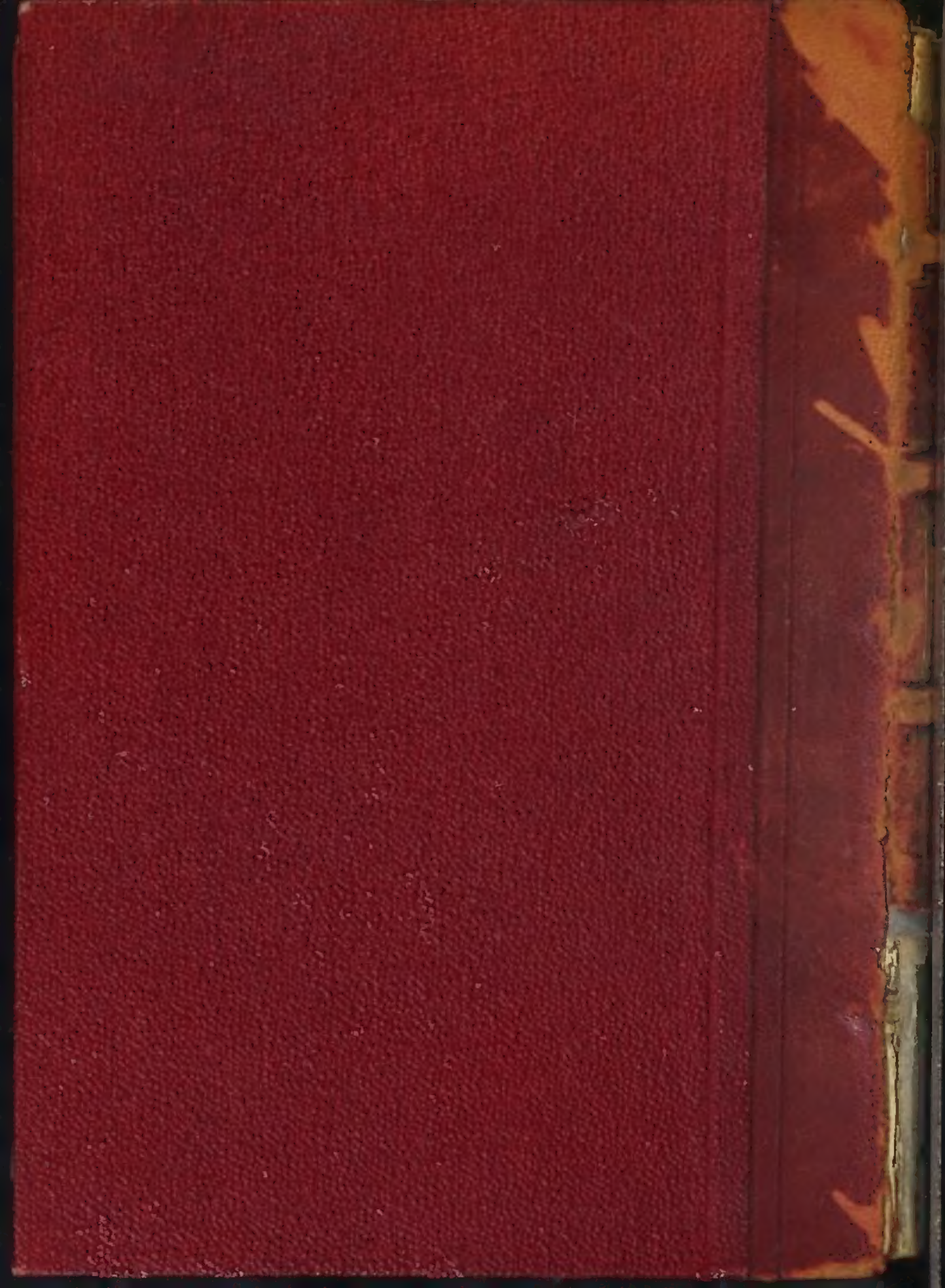
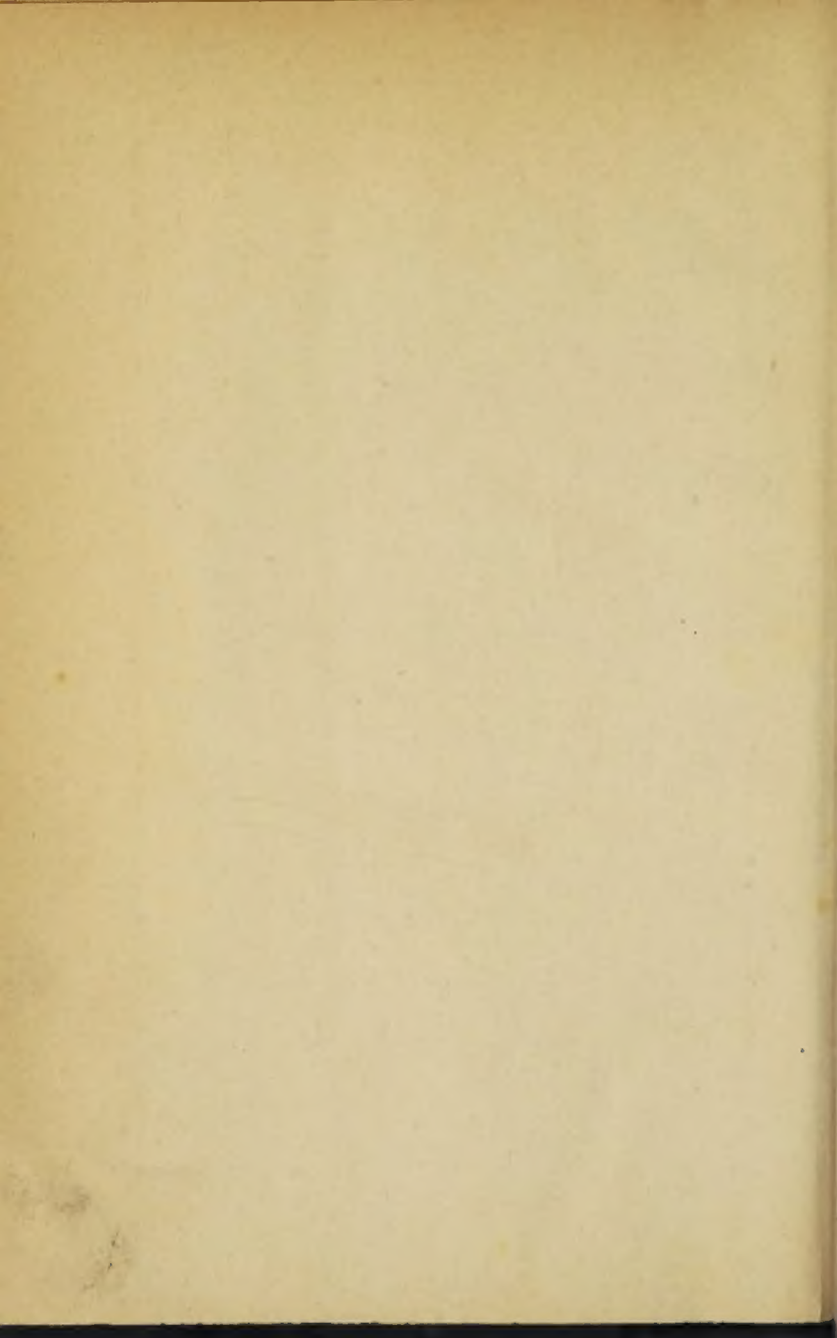
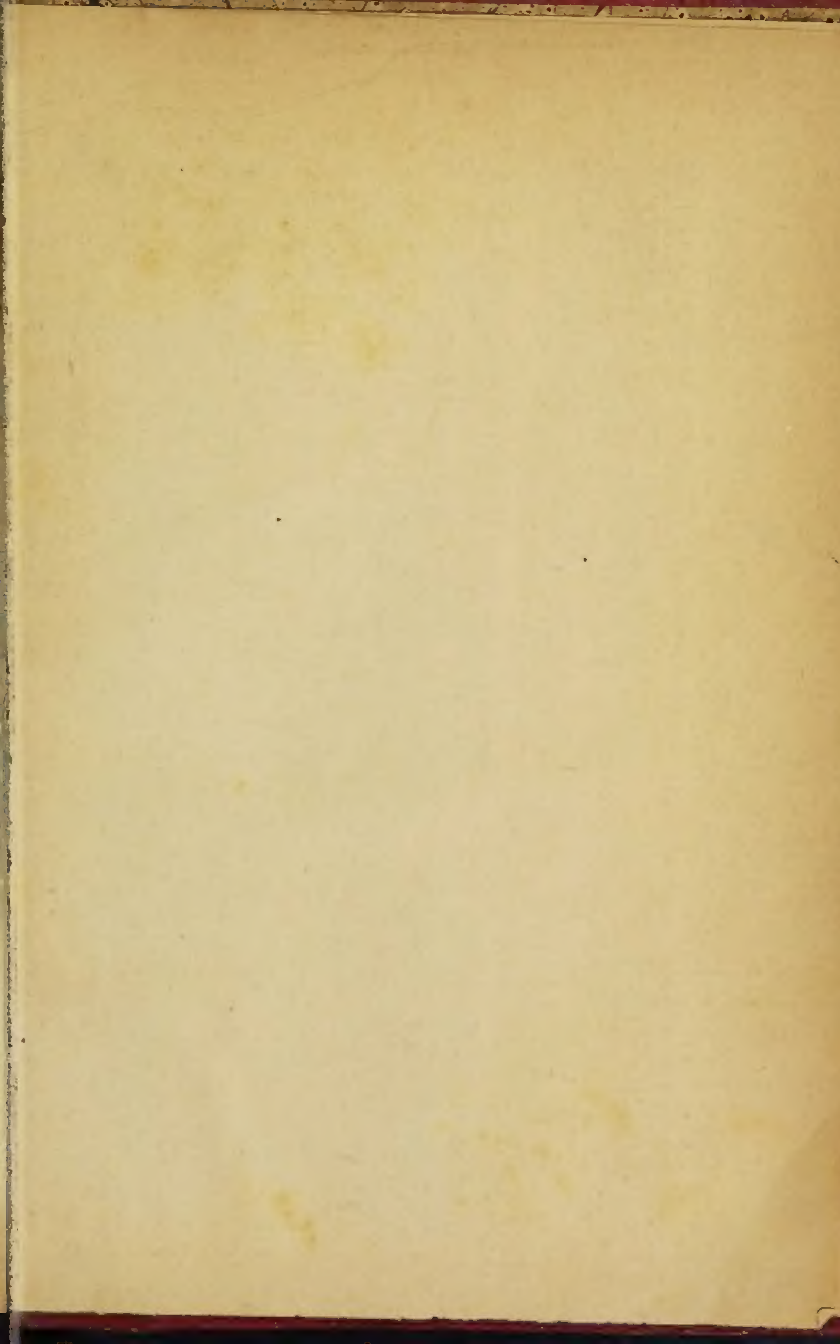

اسس انقلاب

قسم ثانی

جلوس همایوندن برسنه‌یه قدر

محرری

احمد مدحت

استانبول

۱۲۹۵

(1878)

باب عالیده تقویم وقایع مطبعه‌سنده طبع اولنمشدر

اسپس انقلاب

قسم ثانی

جلوس همایوندن بر سندیه قدر

برتاریخ یالکز شؤنات عصری حاوی اوله‌جق اولسه فذلکه اصولیله وقوعاتی کون کون یاخود هفته هفته آی آی قیدایدوب اوتاریخك ابواب وفصولنی‌دخی اکا کوره تقسیم ایلمك پك طوغری اوله بیلور ایسه‌ده تاریخنی ضبط ایلدیکمز زمان کبی دولت علیه وملت عثمانیه‌نك بسبتون تجدد وانقلابی ایچون اساس اولان بر زمانده و هر بری مسائل متسلسله ومتتابعه‌دن متشکل وقوعات خصوصنده بوصورت تقسیمه مراجعت اولنمق جمله‌سی بر وقعه‌دن عبارت دیمك اولان مسائلك پارچه‌لنمسنی و پراکنده‌لکنی ایجاب ایلیه‌جکی کبی وقوعاتك محاکمه‌سی جهتنی دخی اشکال ایده‌جکندن ابواب و فصولی مسائلك تنوعنه کوره تقسیم ایلمك جهتی ارجح کورلمشدر . شوحالده اشبوقسم ثانیمز اساساً بش بابه تقسیم اولنوب باب اولده ابتدای جلوس واحوال شتی و باب ثانیده محاربات داخلیه و باب ثالثده مسائل حاضره نك صورت دولیه‌سی و باب رابعده تنسیقات اساسیه وجدیده و باب خامسده

احوال حربیه کشیدهٔ سلك سطور قلنمق قرارلشدیرلمشدر .
اشبو بش بابك هر بری دخی حاوی اوله جقلری وقوعاتك
ایکنجی درجه ده کی تنوعنه کوره ایکنجی بر انقسامه ده تابع
اولوب شو حالده ایکنجی انقسامدن هر برینه فقره تعبیری
مناسب کورلمشدر .

باب اول

ابتدای جلوس واحوال شتی

اشبو باب اول اساساً بش فقره یه منقسم اولوب برنجی
فقره ده جلوس و اکا متعلق بعض مراسمدن و ایکنجی
فقره ده ذات شاهانه نك مأثر خاندان پرورینسندن واوچنجی
فقره دهٔ سرایجه بعض اصلاحات مهمه دن ودردنجی فقره سنده
بعض مقدمات اجرا آت ملکیه دن وبشنجی فقره سنده بعض
مقدمات اجرا آت عسکریه دن بحث اولنه جقدر .

برنجی فقره

جلوس واکا متعلق مراسم

خاقان سابق سلطان مراد خان خضرتلرینك شرعاً

وظیفهٔ تخت سلطنتدن وقوع مفارقتلری اوزرینه شهریار فاروق وقار شوکتلو مهابتلو سلطان غازی عبدالحمید خان ثانی افندمز حضرتلرینك سریر شوکت مصیر سلطنت سنیه یه ابتدای جلوسلری قسم اولده بر نبذه جك حکایه و بیان قلنمش ایدی . تخت شوکت بخت عثمانی یی تشمز یعلریله برابر طوب قپو سرای همایوننده بولنان ارکان دولت و بندگان سلطنتك ایلك بیعتلرینی متعاقب بریاندن مواقع معتاده نك آتدیغی یوز بر پاره طوپلر میمنت بخش وقوع اولان جلوس همایونی عالمه اعلان ایلدکلری صره ده دیکر طرفدن پادشاه نوجاهمز افندمز حضرتلری تکرار خرقهٔ سعادت دائرهٔ جلیله سنه عزیمتله هر امید و اعتمادی کندی موفقیت شاهانه زندن عبارت قالان اشبو ملت معظمه ایچون بارگاه جناب رب العزته عرض حاجت و تضرع و نیازده بولنمشلردر . بعده تشکیل قلنان منتظم آلای و الا ایله عساکر شاهانه و تبعهٔ صادقه طرفندن تکرار آلقشلانه رق یالی کوشکنه واورادن تهیه ایدیلان سلطنت قایغنه راکباً طولمه بغچه سرای همایوننه عودت شاهانه وقوعبوله رق شومناسبتله دونمای همایون طرفندن دخی ایکنجی دفعه اولمق اوزره طوپلر انداختیله سلاملنمشلردر .

شو صورتله اجرا ایدیلان رسم جلوس هرحالده بر بیعت خصوصیه ایله ختام بولمش اولدیغندن بیعت عمومیه نك

دخی اجراسی ایچون شعبان شریفك اون بشنجی بازار ایرتسی
کونی تعیین اولنه‌رق یوم مذکورده تشریفات دیوان
همایوندن یازیلان تذاکر مخصوصه ده ملکیه‌دن رتبهٔ ثانیه
اصحابیله طرق سائره‌دن دخی بو رتبه‌نك معادلی اولان اصحاب
رتبه و رؤسای ملل و سائره طولمه بغچه سرای همایونه
دعوت بیوریله‌رق جمله‌سی طاقم طاقم و صنف صنف حضور
همایونه مثول ایله رسماً بیعت عمومیه‌یی ده اجرا ایلمشلردر •
حتی درسعادتده بولنان اعتبار عمومیٔ عثمانی و شرکت عمومیهٔ
عثمانیه و قره‌دی لیونه و جمعیت عمومیهٔ عثمانیه و سائر بانقه‌لر
هیئتیله معتبران صرافان دخی حضور همایونه چیقارق رسم
تبریك و تهنیتی ایفا ایلدکاری صره‌ده اعتبار عمومیٔ عثمانی
دیرکتوری موسیو ژان لوراندو تبریك جلوسه دائر جمله هیئت
طرفندن بالوکاله عرض ایلدیکی مقاله‌ده عصر جلیل عبدالحمید
ثانیده امور مالیه و تجاریه و خصوصات صناعیه‌نك مظهر
ترقی اوله‌جقلری مأمول بولندیغندن بحثله بانقه‌لرجه موجود
اولان اقتدارك دخی او یولده صرفنه جمله‌جه حاضر بولندیغی
عرض اولنمقدن ناشی جناب شوکتمآب پادشاهی دخی
زراعت و صنعت و تجارتك ترقیلری امرنده دردست بولنان
بلند همت و عاطفت ملوکانه‌لرینی درمیان ایله حسن مقابله‌ده
بولندیلر •

هله ملل خمسه رؤساسی حضور همایونه دخول ایله

جلوس مسعدت مأنوس جناب شهر یاری‌یی تبریك ایلدكلرنده
« تبریكاتكزدن ممنون اولدم . مملكتمزك معمور یتندن
و تبعه‌مزك قوانین عدلیه‌مزدن تمنیء استفاده‌لریله ازدیادی
رفاه وسعادتحاللرندن بشقه برشیده امل وهوسم یوقدر .
و تبعه‌مك هر صنف وفردی حقوق مشروعه‌لرینه كافل
اولان مساعداتدن متساویاً استفاده ایله متنعم اوله‌جقلرینی
بنه تعالی اظهار اولنه‌جق آثار فعلیه ایله مشاهده ایدرلر .
كركدر كه انلر دخی اشبو مساعداتله مسعود الحال اولمق
ایچون كندیلرینه عائد اولان وظائف كمالیله تلقیده بربرلرینه
تقدم ومسابقت ایدرجه‌سنه سعی وحركت ایلسونلر »
كلمات حكمت بیناتی لسان حقایق بیان حضرت شهر یاریدن
شرفصادر اولمشلردر كه قاعدهٔ مساوات واصول عدالتك
اس الاساسی كبی بر كلام معدلت انجام اولمسندناشی مستمعلرینی
دریای تشكر وتحمدته مستغرق ایلمشدر .

بر زمانبری بین الوكلا اتحاد واتفاق افكارك خلافی
بعض حالر كورلمكده واز جمله دور جلیل مراد
خانیده مجرد بر استمزاج وتعاطیء افكار قبیلندن اولمق
اوزره درمیان اولنان قانون اساسی بحثلرنده بو تشتت افكارك
علامتلری اورته‌یه چیقمقده اولدیغی دها وقتیله داخل
دائرهٔ اطلاع همایون اولمش بولنمسیله ینه ابتدای جلوس
اثناسنده وكلای فخامی خصوصی بر ضورتده نزد مكارم

وقوعه همايونلرينه قبول وانواع التفات ورعايتله جملهسنى دلشاد بيوردقدن صكره اصلاحات واجرا آت متصورهيه دائر اورتهيه چيقان بحث اوزرينه پك كوزل بر مناسبت دوشهرك « دولتمزك حالنى دوزلتمك ومستقبلنى تأمين ايلمك ايچون اتفاقه محتاجز ٠ نظرمده اتفاق هر قوته فائقدر ٠ واتفاق هيئت وكلادن باشلايوب طبقه طبقه هركسك ذهننده يرلشمليدر ٠ وفعللرىده دائما بو نقطهيه توجه ايتمليدر ٠ بوانجمنك ترتيبىده بينكزده زوال بولمز براتفاق رابطهسى تأسيس ايتمك مقصدينه مبتنى اولديغندن اميد ايدرم كه سزده بونيتمى بالخاصة حسن تلقى ايدرسكز ٠ بونك ايچون مسئلهٔ اتحادى دائما آثار فعليهسيله اثبات ايتمكزى امر وتوصيه ايلرم » بيورمشلردر كه اشبو كلمات سلامت غايات دخى پادشاه نوجاه افندمز حضرتلرينك نصل نيات جليلهٔ سلامتجويانه ايله تخت شوكت بخت عثمانىيى تشريف بيورمش اولدقلرينه دلالت ايتمسيله جملهيى استقبالمز ايچون پك بيوك اميده دوشورمش وقانون اساسينك وضعى كبى اجرا آت عظيمهلرى دخى الحق عامهيى بو انتظارلرنده حقلى چيقارمشدر ٠

وقوع جلوس همايونك التنجى يعنى شعبان شريفك اون سكزنجى پنجشنبه كونى ايچون قلنج الاى والاسنك اجراسنه قرار ويريلهرك بو قرار اوجه انتشار ايتمش اولمقدن

ناشی ادرنه وقلبة وادمید وقلعهٔ سلطانیة ووارنه وسینوب
کبی بلاد متجاوره‌دن براً شمندوفرلر و بحراً واپورلر ایله
بیکلرجه خلق استانبوله کلدکاری کبی دها چهارشنبه
کوندن بدأ ایله بوغاز ایچی واطه‌لر واياستفانوس خلقی دخی
فوج فوج استانبوله اینمکه باشلامشلر ایدی . هله پنجشنبه
کونی واپورلر باثار درجه‌ده ازدحامك زیاده‌لکندن ناشی
معتادندن فضله ظهورات واپورلری چیقاریله‌رق بلاشبهة
درسعادت وبلاد ثلثه‌نك تکمیل اهالیسی استانبوله‌دوکلدیلر .
وحضرت خالددن استانبول سوری خارجیله ادرنه قپوسنه
واورادن دخی باب همایونه قدر عسکر ترتیب واقامه ایدیله‌رك
تعیین اولنان کذرکاه همایون اوزرنده صورت مخصوصه‌ده انشا
ایدلمش بولنان کرویتلر ایله خانه‌لره دکانلره وحتی طاملر
ودیوارلر اوزرینه یرلشدیلر که اقل تخمین ایله اهالیٔ
مرقومه‌نك مقدار التی یدی یوز بیکی تجاوز ایلر ایدی .
شهزادکان حضراتنك الای والایی تماشا بیورملری
ایچون مالیه نظارتنه مخصوص اولان دائره تعیین بیورلدیغی
مثللو درسعادتده مقیم سفرای دول متحابه ایله معیتی مأمورلری
واجنبیٔ معتبرانی ایچون دخی استانبول سوری خارجنده
مخصوصاً چادرلر رکز وتهیه ایدلمش ایدی .
کذرکاه همایون اوزرنده صف بستهٔ سلام واحترام
اولان عساکر شاهانه عصرجلیل عبد المجید خانیده

اولدیغی کبی ستری و پانطالوندن مرتب اونیفورمه‌یی لابس ایدیلر .

ذات شوکت سمات حضرت پادشاهی وقت ظهرده سلطنت قایقلر یله بحراً حضرت خالد رضی الله عنهنك مقام مبارکلرینه عزیمت بیورد قلرندن ذاتاً دونانمش بولنان دونانمای همایون آرمه‌یه عسکر چیقاراراق و طوپلر اته‌رق «پادشاهم چوق یشا» آوازه‌لریله رسم سلامی بالایفامقام ایوب انصار یده تقلید و تقلد سیف آیین بهیینی اجرا بیورلدقدن صکره علما و وکلای فخام ورجال کرام و بری و بحری امرای عسکریه بیوك اونیفورمه‌لرینی لابس و نشانلرینی حامل و حائز اولدقلری حالده تشکیل ایلدکلری الای والا ایله ذات شوکت سمات حضرت پادشاهی حضرت خالددن باب همایونه قدر کذرکاه شهریاریلرنده ایستاده بولنان عساکر شاهانه و اهالی صادقه‌نزی طرفندن دخی سلاملنوب آلقشلانمشلاردر .

آلای رجالنی ترتیب وسوقه مأمور اولان سواری خدمهٔ همایونك اونیفورمه‌سی عصر جلیل مجیدیده اولدیغی کبی مائی چوقه‌دن پانطالون و قرمزی چوقه‌دن ستری و مور قطیفه‌دن معمول براته‌زدن عبارت وجمله‌سی صرمه‌ شریدوغیطان ایله مزین غایت کوزل برقیافت اولوب رکاب همایون جناب پادشاهیده کیدن پیاده خدمهٔ خاصه دخی ینه بو

اونیفورمه‌یی لابس اولمقدن فضله باشلرینه توکار وصورغوچلرده تعلیق ایلمش اولدقلرندن هیئت عمومیه‌ز یله جداً حلاوت بخش انظار اولمقده ایدیلر •

دارالسلطنه‌یه ادرنه قپوسندن دخول ایلدکده الای والاطوغریجه فردوس آشیان سلطان سلیم اول حضرتلرینك تربهٔ شریفه‌لرینه بالتوجه اشبو سلطنت سنیهٔ عثمانیه ایچون مرتبهٔ عالیهٔ خلافتی قزانمش اولان اول شهریار عالیتبارك قبر انوری زیارت بیورلدقدن صکره والد ماجد شهریاری سلطان فردوس آشیان غازی عبدالمجید خان حضرتلرینك تربهٔ شریفه‌لرینی ودها ایلروده فاتح بلدهٔ طیبه جنت مکان سلطان محمد ثانی حضرتلرینك مرقد مبارکلرینه دخی کیدیله‌رك لوازم زیارت بالایفا باب همایوندن طوب قپوسرایینه دخول ایلدکدن صکره خرقهٔ شریفه دائرهٔ جلیله‌سنده ملت ناجیه‌نك استحصال اسباب شوکت واجلالی امرنده توفیقات صمدانیه‌یه مظهریت دعاسیله اشتغال ایدلمشدر • نهایت ایکندیدن صکره ایدی که ینه بحراً طوله بغچه ساحلسرای همایوننه عودت شاهانه وقوعبوله‌رق ارتق بو رسم بهین اوزرینه قلوب عثمانیانك اکتساب ایلدیکی فرح وانبساط حد تعریفه صیغابیله‌جك خصوصاتدن اولمامغله اوکون بتون اهالی بزعید اعظم تسرور ایله مسرور اولوب قالدیلر •

ذات ملائکسمات حضرت پادشاهینك اخلاق حسنهٔ

ملكانه‌لرینه سوزاولمیوب هله‌جمله بندکانه حلم ونوازش ایله
التفات بیورلمسی کبی اسلامیتك اك بیوك شانندن و عثمانلیلغك
اك ممدوح شعارندن ایکن برخیلی زماندنبری مشاهده ایدیله
مامکده بولنان حسناته مع زیادة مالك ووجوه مکارم ومحامد
ایله مجبول بولنملرندن ناشی شعبان شریفك یکرمی بشنجی
پنجشنبه کونی دخی فلکه سوار عز واقبال اوله‌رق طوب
قپو سراینه و اورادن اسکی علی پاشاجوارنده واقع خرقهٔ
سعادت دائرهٔ جلیله‌سنه عزیمتله ذات سامیٔ جناب مشیخت‌پناهی
و مجلس مشایخ رئیسی عثمان افندی حاضر اولدقلری حالده
شرفبخش محفظهٔ تعظیم و اجلال اولان خرقهٔ مقدسهٔ حضرت
فخرالمرسلینی باکمال تعظیم وتکریم زیارت وارسال لحیه سنت
سنیه‌سنی دخی ایفایه مبادرت بیوردقدن صکره باب سر
عسکری یه تشریف شاهانه وقوعبولمش ایدی . اثنای
ورود همایونده رهکذار شوکت مدار جناب جهانبانیلرینك
ایکی طرفنده ایستادهٔ مقام سلام اولان جنود شاهانه‌لر یله
امرای عسکریه و باب والای مذکور مأمورینملکیه‌سی کول
یوز ونکاه مرحمت آکتناه شهریاریلری ایله دلشادو کامبین
بیورلمقدن ماعدا او اقشام دائرهٔ جلیلهٔ مذکوره‌ده ترتیب
و تهیه قلنان اوتوز کشیلك طعام سفره سنه لطفاً وتنزلاً
رغبتله بیکباشی یه‌قدر امرای عسکریه‌دن وباب والای مذکور
مأمورین قلمیه سندن ایجاب ایلیان ذواتی دخی عاطفةً وتواضعاً

سفره‌یه قبول بیورلمشلردر که شو یله برمعامله‌ٔ نازکانه یقینلرده دکل هیچ بر وقتده امثالی کورلمامش مکارم ومحامددن بولنمغله بتون قلوب عثمانیانی ممنون وخشنود ایلمشدر . حتی بو سفره‌نك ترتیباتندن اولمق اوزره انواع اطعمهٔ نفیسه موجود اولدیغی حالده مجرد التفات جهاندرجات همایونلرینك نفراته وارنجه‌یه قدر بالعموم هیئت عسکریه‌یه عائد بولندیغنه دال اولمق ایچون باب سر عسکری قشلهٔ همایونده ارامساز اولان افراد عساکر ملوکانه‌یه مخصوص اوله‌رق طبخ ایتدیرلمش بولنان درلو و پلاو وخوشابدن جلب و یالکز انلردن تناوله رغبت بیورلمشدر . بو اقشام لسان حکمت بیان ملوکانه‌دن شرف صادر اولان نطق همایون پادشاهمزك افکار شهریارلرنده اولان سربستی ایله وطن وعسکر واسباب شوکت وظفر امرنده‌کی حسیات عالیجنابانه‌لرینی ترجمه وتوضیح ایده‌جك نتیجهٔ مزایا ایله مالامال ومشحون بولندیغنه مبنی نطق مذکور ایله اولبابده طرف سرعسکریدن عرض اولنان جواب بو قسمك آثار متممه‌سی جهتنده [١] رقیله درج وحفظ ایدلدی .

غبطه‌فرمای دوائر دولت اولان اشبو تشریف همایون قیامن مقرون حضرت پادشاهی فیوضاتندن بحریه هیئت عسکریه‌سنك دخی مستفیض اولملری امل التفات بزوریسی ایله شعبان شریفك یکرمی طقوزنجی بازار ایرتسی کونی ترسانهٔ عامره‌لرینی دخی بالتشریف ایکنجی حوضده تعمیر

وانشاسی رهین ختام اولان مجیدیه فرقتین همایونیله واسطهٔ تجارت ونمایش وارقادی واپورلرینك بحره صورت اخراجنی تماشا وفابریقهٔ همایونلرینی وانشاآت عمومیهٔ بحریه‌یی معاینه بیوردقدن صکره دیوانخانهٔ عامره‌یی دخی بالتشریف اورادهده ترتیب اولنان اوتوز کشیلك سفره ده عینیله باب والای سرا عسکریده اولدیغی کبی بیکباشی یه قدر بندکان ایله برلکده ینه عساکر ملوکانه‌لرینه مخصوص اولان طعامدن تناوله رغبت کوسترلمشدر . اشبو تشریف شاهانه‌ده ایراد بیوریلان نطق همایون ایله طرف قپودانیدن عرض اولنان جواب دخی [۲] رقیله آثار متممه جهتنه درج اولندی . طوبخانهٔ عامره‌لرینه وقوعبولان تشریف شاهانه رمضان ایچنه مصادف اولمقدن ناشی رسم مذکور بر رمضان افطاری اصولنده اجرا بیورلمشدر .

سلطنت سنیه‌جه هر تبدل وقوعنده دول متحابه سفراسنك یدلرنده بولنان اعتمادنامه‌لرینی تجدید ایلملری قواعد دولیه ایجابندن بولنمسیله بالجمله سفرای ذوالاحترام یکی اعتمادنامه‌لرینی برر برر خاکپای همایونه تقدیم ایلشلردر که بو دخی مراسم جلوسدن اولمق مناسبتیله شوراده مسکوت عنه براقلماق لازم کلمش ورسم مذکور حقنده برنمونه اولمق اوزره اوستریا سفیری اصالتلو قونت زیجی جنابلرینك اعتمادنامهٔ جدیدینی صورت تقدیملری بروجه آتی حکایه اولنمشدر :

سفیر مشار الیه اعتمادنامهٔ جدیدینی تقدیم ایچون رمضان شریفك ایکنجی چهارشنبه کونی تعیین و تخصیص قلنمش اولمسیله یوم مذکورده سر یاور حضرت شهریاری سفیر مشار الیهی سفارتخانه‌سندن مابین همایونه کتورمکه مأمور بیورلوب مابین همایوندن ترتیب و ارسال اولنان سلطنت عربه‌لریله سفارتخانه‌یه کیدرك سفیری و سفارت وقانچلاریله مأمورلریله سفارت معیتنده بولنان واپورلر ضابطانی علی مراتبهم عربه‌لره ارکاب ایلمشدر ۰ ذوات موی الیهمك جمله‌سی بیوك اونیفورمه‌لرینی لابس و حائز اولدقلری نشانلری حامل ایدیلر ۰ عادت قدیمه‌دن اولدیغی اوزره سرای همایون قپوسنده عساکر شاهانه سلام طورمقده و مابین همایون موزیقه‌سی ترنمساز اولمقده بولندیغی حالده هیئت سفارت قپودن کیرنجه مابین همایون مشیری مقامنده بولنان داماد محمود جلال الدین پاشا ایله خارجیه ناظری صفوت پاشا و تشریفاتی خارجیه و دیوان همایون باش ترجمانی بیوك اونیفورمه‌لرینی لابس اولدقلری حالده هیئت سفارتی سرای همایون حولیسندن استقبال ایلمدیلر ۰

ذات همایون جناب پادشاهی کذلك اونیفورمه‌لرینی لابس و عثمانیه و مجیدیه نشان ذیشانلرینی حامل اولدقلری حالده برنجی قات دیوانخانه‌سنده سفیر مشار الیهی حضور همایونلرینه قبول و اعتمادنامهٔ جدیدی حسن تلقی بیوردقلری

كى سفير مشار اليهك معيتنده بولنان مأمورين و ضابطان
تشريفات اصوليله على مراتبهم ذات شوكتسمات حضرت
پادشاهى يه عرض وتقديم قلنديلر . اوستريا ايمپراطورى
و مجارستان قرالى حشمتلو فرانسوا ژوزف حضرتلرى
جانبندن سفير مشار اليه جنابلرينك عرض ايلدكلرى آثار
مودت و خلوصه ذات مكارم صفات جناب پادشاهى دخى
تأمين توجه و خلوص طريقيله حسن مقابلهده بولندقدن
ماعدا ممالك حضرت تاجدار يلرى آسايش واستراحتى انجق
اصلاحات لازمه و تنسيقات دائمه طريقنده بوله بيله جكنه
دائر واولبابده افكارونيات همايونلرينى مبين سردودرميان
ايديلان خصوصات ذاتاً احوال و مسائل شرقيه ايچنده
بولنان سفير مشاراليه جنابلرينك جسارتنى ارتديرمقله براز
وقت ذات شاهانه ايله خصوصى ملاقاتده بولنمسنى دخى
استيذان ايلمش و بيدريغ بيوريلان مساعدهٔ سنيه اوزرينه
رفاقتنده بولنان مأمورين و ضابطان دوائر سائرهده اعزاز
واكرام ايدلمكه كوتوريلوب حضور همايونده يالكز خارجيه
ناظرى صفوت پاشا ايله برده سفارتك برنجى سر كاتبى موسيو
قوشك بولنه رق برساعت قدر دخى ملاقات خصوصيه دوام
ايلمشدر . اشبو ملاقاتده قونت زيجى جنابلرينك مسائل
حاضره اوزرينه اوستريا دولتنك افكار و مطالعاتنى بيان
ايتمش اولدقلرى ذركار بولنوب ملاقات خصوصيه دخى

ختام‌رسیده اولدقدن صکره هیئت سفارتینه مابین همایون
عربه‌لریله معززاً مکرماً سفارتخانه‌یه ایصال ایدلمشدر .

سائر سفرای متحابه‌نك اعتمادنامه‌لرینی تقدیم ایلدکلری
اثناده روسیه سفیری جنرال ایغناتیه‌ف درسعادتده بولنمیه‌رق
مؤخراً متبوعی اولان ایمپراطوردن استحصال ایلدیکی یکی
اعتمادنامه ایله درسعادته کلدکده عینیله سفرای سائره‌یه ایدیلان
احترام کبی او دخی احترامات فائقه ایله حضور همایونه
قبول بیورلمش ایدی . انجق اعتمادنامه تقدیمی رسمنده ایراد
ایلدیکی نطق « تخت عثمانی‌یه جلوس همایونلرینی متبوعم
ایمپراطور حضرتلرینه اخبار ایچون واقع اولان تبلیغات
رسمیه‌یه جواباً تسطیر اولنان نامهٔ ایمپراطوری حقمده‌کی
التفات ایمپراطوری ثمره‌سیله بنده‌کزه تودیع و واسطه‌مله
حضور شاهانه‌لرینه تقدیم قلنمشدر . دولتین بینده‌کی
روابط دوستانه‌نك محافظه‌سی مأمول اولوب منافع طرفینك
وقایه‌سی خصوصنه حاضردر . بحر سیاهی بحر سفیده
ربط ایدن وسائط تجاریه‌یه مالك اولمقله برابر ممالك شاهانه‌ده
برطاقم مذهبداشلری دخی بولندیغندن طولایی بوملکده
تکون ایدن وقوعاته ایمپراطور جنابلری نظر بی‌قیدی
ایله باقه‌مز . دولت علیه اهالیسنك نائل رفاه اولمسی
دولتمزك منافعندندر . دولتم وقوعات مؤلمهٔ اخیره‌نك عدم
تجددی ایله صلحك تأمینی آرزومنددر . جلوس همایونلری

دولتك بك مخاطرەلی بر وقتندە شرف وقوعبولدیغنی ایمپراطور پك رعناً بیلدیکی کبی مطلوب عالی بیورلدیغی حالدە سیأات واقعەنك دفعی و بر انتظام داخلینك استحصالی دخی ممکن اولەجغنە قانعدر . اولبابدە مساعیٔ شاهانەلرنجە موفقیت کاملەیی تمنی ایلر » طرزندە اولمسی واحوال زمانە کورە بو نطقدە بر طاقم شایان دقت واهمیت نکتەلر مندرج بولنمسی مناسبتیلە ارباب تدقیق نطق مذکوری بر نکاە تعجبلە تلقی ایلمشلر ایدی : طرف اشرف پادشاهیدن ویریلان جواب صوابدە ملکی معمور واهالیی مسعود ایتمك روسیە ایمپراطورندن اول واندن زیادە کندی امل همایونلری بولندیغی قضیەسنك جداً بر طور ترقی پروررانە ایلە درمیان بیورلمش اولمسی احوال سیاسیەنك غوامضنە وقوف ایلە استقبالی کشف ایدنلرك کمالیلە تقدیر وتحسینلرینە مظهر اولمشدر .

﴿ ایکنجی فقرە ﴾

ذات شاهانك بعض مآثر خانداپروریسی

خاقان اسبق عبد العزیز خان حضرتلرینك دورندە خاندان شوکت عنوان شهریاری اعضاسندن پالسکز انجال نجابت اشتمال همایونلرندن ماعداسی بر نظر دیکر

و بر چشم غريب ايله كوريله‌رك هله اواخر سلطنتلرنده
سلطان مراد و سلطان عبدالحميد و سائر انجال كرام عبد
المجيد خانينك دائرهٔ مخصوصه‌لرنده عادتا كوز حبسى كبى
برحالده بولندقلرى بو خاندان جليلك التيوز ييلاق اصدقاسى
بولنان عثمانليلر طرفندن برنظر حزن و تأسفله كورلمكده
ايدى . ذات ملائكسمات حضرت عبدالحميد ثانينك دها
شهزاده‌لك زمانلرندن برى هر كسك برنظر مخصوص
شكرانله مشاهده ايلدكلرى مكارم اخلاق و محاسن اطوار
همايونلرندن ذاتاً بومقوله احوال منتظر اولمديغى كبى عقيب
جلوس همايونده خاقان سابق سلطان مراد خان حضرتلرينك
چراغان ساحلسراى همايونه نقلى خصوصنه مأمور
بيوريلان نامق پاشا ايله سعدالله بك افنديه برادر عالى
كهرلرينك كمال عز و احترام ايله نقلى و هر كونه اسباب
استراحت و عافيتلرينك استكمالى و اطبانك وقوعبولان
توصيه‌لرينه حرفياً رعايت ايدلسى قطعياً اراده و فرمان
بيورلمشدر . شهريار عائله پرور و شهنشاه مراحم كستر
افندمز حضرتلرينك برادر عاليلرينه اولان محبت قلبيه‌لرى
سائر اعضاى خاندان شوكت انسابلرى حقنده اولان
مودت و محبت مخصوصه‌لرى كبى بر درجهٔ فوق العاده‌ده
بولنديغندن دائما سلطان مراد خان حضرتلرينك اسباب
و وسائل استراحت و عافيتلرينى تفحص و تحريدن خالى

قالمیەرق حتی دوقتور قاپولیون افندینك بو بابده اولان سعی

وورزشی ممنونیت شاهانەیی مستلزم اولمسیله دوقتور مومی

الیهك خدمتی تقدیراً و تحسیناً سینهٔ افتخاری اوچنجی

رتبەدن برقطعه نشان ذیشان ایله تزیین بیورلمشدر ٭

بروقتدنبری سرای همایونجه نظر تأسف ایله کوریلان

اسرافات وابذالاتك اوکی النمق جملهٔ مقاصد شهریاریدن

اولوب فقرهٔ مخصوصهٔ سنده ایضاح ایدیلەجکی اوزره

سرای همایونجه الزم اولان تصرفاته مباشرت قلنمقله برابر

خاقان اسبق عبدالعزیز خان حضرتلریله سلطان مراد

خان حضرتلری فاملیالری اعضاسنه بشقه بشقه ومستوفی

معاشلر تخصیصی فرمان بیورلمش و تنظیم اولنان دفتر

مخصوصنده [۳] کوریلەجکی اوزره جملەسنك یکونی

بشیوز اون بیك غروشه بالغ اولمشدر ٭

هله رمضان شریفك اوچنجی پنجشنبه کونی ذات

خلافت سمات حضرت پادشاهینك برادر عالی کهرلری

دولتلو نجابتلو رشاد افندی حضرتلری و دولتلو نجابتلو

کمال الدین افندی حضرتلری ایله برلکده فیطون سوار

عزواجلال اولەرق ایاصوفیه جامع شریفنه عزیمتله ایکندی

نمازینی برلکده ادا بیوردقلرینی کورن انظار عمومیه خاندان

سلطنت اعضای شوکت اتساءنك بوصورتله یکدل و یکجهت

بولنملرندن و ذات شوکت سمات حضرت پادشاهینك

خاندانجه مقام ابوته ترتب ایلیان وظائفی اول صورتله حسن
ایفا بیورملرندن طولایی فوق الحد ممنون و متشکر قالمشدر .
بوندن ماعدا رمضان شریفك سکزنجی صالی کونی طوبخانهٔ
عامره‌ده واقع قصر همایونده رشاد افندی حضرتلریله
برلکده افطار بیورملری و بعد العید شوال شریفك اون
اوچنجی کونی بالجمله برادر مکرملری برابر اولدیغی حالده
برتو پیاله واپور همایوننه راکباً هکبه‌لی اطه‌ده کائن مکتب
بحریه‌یی تشریف و مهتابدن جمله‌جه استفاده ایچون کیجه
ساعت ایکی بچق راده‌لرنده عودت بیورملری و ذی القعدهٔ
الشریفه‌نك اوچنجی صالی اقشامی دولتلو نجابتلو رشاد
افندی و کمال الدین افندی و نور الدین افندی حضراتیله
خاقان اسبق جنت مکان سلطان عبد العزیز خان حضرتلرینك
انجال کرامندن دولتلو نجابتلو یوسف عز الدین افندی
و محمود جلال الدین افندی و شوکت افندی و مجید افندی
حضراتنی حضور همایونلرینه جلب و دعوت ایله نیجه
التفات و نوازشدن ماعدا جمله‌جه برلکده طعام و کیجه ساعت
درده بشه قدر صحبت ایلملری هب جناب شوکتمآب
افندمزك مآثر جلیلهٔ خاندان پروریسنه دلالت ایلیه‌جك
احوالدندر که خاندان جلیل سلطنتك اصدقاسی و خیرخواهی
بولنان عثمانلولر بو مثللو احوال مشکوره‌یی دائما بر نظر
ممنونیت و شکران ایله کوررلر .

اشبو تاریخچه‌یی سرای همایون پادشاهی وقوعات وشؤنات داخلیه‌سنه مخصوص اوله‌رق قلمه آلقده بولنمدیغمزدن واثر ناچیزده موقع بحثه چکیله‌جك خصوصات پك متنوع ومتعدد اولدیغندن ذات حمید الصفات حضرت شهریارینك محبت ذوالقربی ایله مجبولیتلری حقنده سالف الذکر فقراتی انجق بر مثال اولمق اوزره عرض ودرمیان ایلمشزدر .
بوقسه خاندان جلیل پادشاهیلرینك الك صغیرالسن اعضای شوکت احتواسی دخی بر محبت مخصوصهٔ ولی النعمی ایله کامیاب اولوب جمله‌سی حقنده هر کون مشهود انظار مقربین اولان التفات ونوازشلر الحق جمله‌یی ممنونیتله متحیر ایلمکده‌در .

اوچنجی فقره

سرایده بعض اصلاحات

بر دولت و ملتك اس الاساس اصلاحاتی تصرف قضیه‌سندن عبارت بولندیغنی دعوا ایدنلر هر زمان اثبات مدعایه مقتدر اوله بیلورلر . بو قضیه ذاتاً اداره وتصرف کتابلرینك باشلیجه بر بحثی اولوب دولتی بر فاملیایه ویاخود فاملیایی بر دولته تشبیه ایلیان مدققلر اودولت ویا او فاملیانك وارداتی نه قدر چوق اولور ایسه اولسون بو نکله مسعودیت قزانه‌میه‌جغنی وحقیقت سعادت مصارف جهتنه

دقتده حصوله كلوب شو حالده سنوى التى بيك غروش
ايراد و بشبيك غروش مصارفى بولنان بر فقير فاملياك
سنوى يكرمى بش بيك غروش ايراد و اوتوز بش بيك
غروش مصرفى اولان برفاملیادن دها زنكين دها بختيار
عداولنه جغنى حكم ايدرلر ٠

ايرادى ايله مصرفى اراسنده كورىلان فرق عظيمدن
ناشى و بو دخى محضاً اسرافات بينهايه‌دن حصوله كلمش
بولنمسندن طولايى فقير وغير مسعود بر حالده بولنان دولت
عليه‌نك اصلاح احوال تضرفيه‌سنه شمدى‌يه قدر بر قاچ
دفعه ابتدار قلنمش ايديسه‌ده اسرافاتك اك بيوك منبعى
بولنان سراى همايونه هيچ بر كيمسه اطالهٔ دست اصلاح
ايليه‌مديكندن خارجاً ايديلان تصرفات ايله احوال دولت
اول فامليايه بكزمش ايدى كه چولق چوجق
و خدمتكارلر آچلغندن هلاك اولمق درجه‌سنده تصرفه
قالقيشلديغى حالده فاملياك مقام ابوتنده بولنان ذات تصرفدن
حاصل اولان فائده‌نك برقاچ مثلنى كندى اسرافات و ابذالاتى
ايله استهلاك ايلر ٠

هله برزمان سراى همايونك اسرافات و ابذالاتى جمله‌نك
بحق نظر مخصوص اهميت و دهشتنى بردرجه‌ده آچمش ايدى كه
عمومى خشنودسزلغك اك بيوك بر قسمى بوندن عبارت
بولنمشيدى ٠ زيرا بودجه‌يه ادخال ايديلانلردن ماعدا بعض

دوائر بو دجه لردن بالالتزام آرتدیرلوب تفریق اولنان
و « اداره مخصوصه واپورلرینك حاصلاتیدر » و یاخود
« املاك همایوندن فلانجه چفتلكك و یافلانجه معدنك
ایرادیدر » دیه مابین همایونه تقدیم اولنان وحالبوکه حقیقتده
ذکر اولنان اداره لرك دکل سائر غیرمشروع یرلرك وارداتی
اولان مبالغ کاملاً حسابه قاتیلور ایسه تکمیل ممالك شاهانه
وارداتنك شبهه سز ثلثی و بلکه نصفنه قریب بر مقداری
یالکز سزای همایونه صرف ایدیلور ایدی . خلقك کوزی
بونی کوردیکی کبی درت کون اول بش پاره سی اولمدیغی
حالده مابین همایون حضرت پادشاهی یه انتساب ایلدکدن
پك آز بر زمان صکره میلیونلره مالك اولان و حظوظات
نفسانیه سی اغورنده بیکلرجه لیرالری بر طور مسرفانه
ایله صرف ایدن ذواتی دخی بر دقت مخصوصه ایله معاینه
ایدرك بحق آه تحسرلرله دولت وملتك حالنه آجیرلر ایدی .

ذات حمیدالصفات حضرت شهریارینك جمله خصائل
مستحسنه لردن بریسی دخی سفاهت وابذال واسراف کبی
بر انسان کاملی تزیین ایده میه جك اولان سیئه لردن تنفر
قضیه سی اولوب باخصوص که هردرلو اصلاحات وحسناتك
منبعی و مرکزی مقام جلیل خلافت اوله جغی حقیقتی هیچ
بر زمان نظر اعتبار و انتباهدن اوزاق طوتمدقلری نه مبنی
شهزاده لکاری زماننده دخی دائرهٔ خصوصیه لری اداره سنی

هر عاقل نعمتشناس و تصرف استیناسك تحسین و آفرینده
لایق اوله‌جق صورتده یعنی اسرافات سفاهت پرور یدن
بعید و تام بر شهزادهٔ عالی نژاده‌یه لایق اوله‌جق یولده حسن
اداره‌یه موفق اولدقلری کبی ابتدای جلوس همایونلرنده
سرایجه دخی اصلاحات و تصرفات اساسی وضع ایلیه‌رك
ازجمله برزمانلر سرای همایونده الك بیوك مأموردن الك کوچك
مأموره وارنجه‌یه قدر بر صورت مسرفانه‌ده مکمل و مکلف
سفره‌لر مرتب و معین اولوب حالبوکه بونلرك یوزده سکسانی
احتیاجدن فضله اولمسیله همان بالعموم بشکطاش خلقی
طبله‌کار مثللو خدمه‌دن فضله اطعمه‌یی بالمبایعه مطبخ اتخاذینه
بیله احتیاج کورمزلر ایکن شو اسرافك اوکی بردن بره
قپانه‌رق صنوف مأمورین و بندکانك مراتبنه کوره برقاچی
ایچون بر سفره تعیین اولنمش و مقصد اصلی مأمورین
و بندکانك اطعامی اولدیغنه کوره اوسفره بو مقصدی تمامیله
استحصال ایده‌بیله‌جك درجهٔ مکملیت و مکلفیتده تهیه ایدیلوب
لزوم و احتیاجك خارجنده اولان اسکی اسرافاتدن دخی
کلی تصرفات حصوله کتورلمشدر ٭

اصطبل عامره‌جه التزام اولنان تصرفات دخی ینه شایان
اهمیت برشی اولوب موجود اولان عربه و بنك حیواناتنك
لزومندن فضله‌یی اول امرده عساکر شاهانه‌یه ترك واحسان

قلنه‌رق اسکی حالك همان نصفنه مساوی بر تصرف حصوله
کتورلدیکی کبی دها صکره‌لری حرب ایچون کور یلان
لزوم اوزرینه احتیاج صحیحك ایجاب و اجبار ایلدیکی
مقداردن ماعدا حیوانلر تماميله سواری وطوبچی عساکر
شاهانه خدمتنه بالاعطا اصطبل مذکورجه تصرفاتك مرتبهٔ
غایه‌سنه وارلمشدر. تصرفات واقعه‌نك مأمورین وخدمه‌یه
اولان شمولیده مسکوت عنه براقیله‌مز . لزومندن زیاده
غلبه‌لکك لزومی درجه‌سنه تنزیلیله بویوزدن دخی بیوك
بیوك تصرفلر وجوده کتورلمشدر :

بر وقتلر سرای همایون تخصیصات سنیهٔ ملوکانه
دائره‌سی داخلنده‌ده اداره ایدیله‌میه‌رك محمود ندیم پاشا مثللو
محرم احوال واسرار اولان ذواتك طرق دیکردن چاره‌ساز
اولملرینه لزوم کوستردیکی حالده جناب شوکت‌مآب عبدالحمید
ثانینك شوصورتله مشهود انام اولان تصرف برورلکلری
اوزرینه معاذالله تعالی تخصیصات سنیه خارجنه چیقلق
تصورلری بیله مستبعد اولوب بالعکس دها ابتدای جلوس
همایونده لوندره دستگاهلرنده دردست انشا بولنان زرهلی
ممدوحیه فرقتینك تقاسیطی کذران ایتمسندن ناشی فابریقاتور
پروتستو ایتمکه قالقشمش ایکن مخصصات همایونلریله
چفتلکات شاهانه‌لری حاصلاتندن مجرد تصرفات حسنه
و ادارهٔ مشکوره ثمره‌سی اوله‌رق متراکم بولنان یوز یکرمی

بیك لیرا ایله بحریه نظارتنه معاونتده بولنمشلر وفقط فرقتینك اكمال انشاآتی ایچون یالکز سکسان بیك لیرا کفایت ایده‌جکندن اول مقداری فابریقاتوره بالارسال ایشی بتورمشلردرکه شوعلایم حسن اداره‌نك احوال آتیه ایچون دخی بر بیوك تأمین اوله‌جغی تفصیل وایضاحه محتاج دکلدر .

اندن صکره کذران ایدن احوال دخی تصرف وحسن اداره نقطهٔ نظرندن باقلمق شرطیله پك زیاده شایان اعتنادر . زیرا سرای همایون ملوکانه‌بر حکمدار ذیشان سراینه‌لایق اولدیغی صورت صحیحه‌نك برازده فوقنده حسن اداره ایدلمکله برابر ذات همایون حضرت پادشاهی اشاغیده بعض مقدمات اجراآت ملکیه و عسکریه فقره‌لرنده کوستریله‌جکی وجهله فن زراعتك تأسیسی ایچون برمکمل زراعت مکتبیله مأمورین ملکیه یتشدیرلمسی ایچون بر مکمل مکتب ملکیه‌نك کافهٔ مصارفاتنی عهدهٔ سنیه‌لرینه آلوب بوندن‌ده ماعدا هلال احمر جمعیتنه و مهاجرینه وسائر لازم الاعانه اولان هرشیئه تصرف و حسن اداره ثمراتیله برقات دها قوتلی ارتان سماحت صحیحه و حقیقیه ایله یتشمکده بولنمشلردرکه ایشته وطنك بوکونکی حالی اوزرینه لزوم و احتیاج صحیح کوردیکمز حسن اداره‌نك مثالی بو قضیهٔ باهره‌دن بشقه هیچ برشی دکلدر .

اشبو حسن اداره صورتنك اهمیت صحیحه‌سنی میدانه

چیقمق و سرای همایونك سائر زمانلرده کی صورت اداره‌سیله
تطبیق قلنمق ایچون وقتی و زمانی ایله وقت غزته‌سنك اون
اوچ مارت تاریخلی و ٥٠٥ نومرولی نسخه‌سنده مندرج
برفقره‌یی بورایه عیناً درج ایتمکه لزوم کوردك :
« جنت مکان سلطان عبدالعزیزخان حضرتلریله خاقان
سابق سلطان مرادخان حضرتلرینك دیوناتی حسابلرینك
تدقیق و رؤیتی ایچون نامق پاشا ایله بعض وکلا و مأموریندن
تشکل ایدن قومیسیون تدقیقاتنی اکمال ایدوب مضبطه‌سنی تقدیم
ایتمشدر . سلطان عبدالعزیزخان حضرتلرینك دیونی جامع
شریف و ابنیهٔ میریه مصارفی مستثنا اولدیغی حالده ایکی‌یوز بیك
لیرادن و سلطان مراد حضرتلرینك زمان سلطنتلریله
اندن اولکی دیونی سکز یوز بیك لیرادن عبارت اوله‌رق
بونك بشیوز بیکی کوچه اوغلنه و قصوری دائره‌سی خلقنك
معاشاتیله سائره‌یه اولوب بونلردن بشقه دها بعض کسانه
برطاقم بورجلر اولدیغی کبی مدت معلومه ظرفنده تسویه
ایدلمك و ایدلمدیکی حالده صاتلق اوزره دولت علیه‌نك
بدایت ظهورندنبرو سلاطین عظام خزینه‌لرنده ادخار قلنمش
اولانلرله سلطان عزیز حضرتلری زماننده یکیدن آلنان
مجوهرات و وقعه‌دن صکره سلطان مشارالیه حضرتلرینك
قادینلریله انلرك منسوباتنك مالی اولدیغی حالده مصادره
اولنان مجوهرات خرستاکی افندی‌یه اولان بورجلره مقابل

رهن ایدلمش و یوز بیك لیراده ولایاتدن حواله کوسترلمش اولدیغی واشبو مجوهرات ترهین ایدیلان بورجلر مشارالیه سلطان مراد حضرتلرینك اثنای سلطنتلرنده اولمیوب اندن اول ایدلمش وسلطان عزیز حضرتلرینك قادینلر یله انلرك منسوباتی اللرندن النان مجوهرات مال ذاتیلری اولوب ضبط ومصادره قلنمسندن طولایی دعوا ایتمك اوزره بولنمش ایدوکی مسموعات صحیحه دندر . ایلروده مضبطه صورتی دردست ایدلدیکی حالده عیناً درج ایدیله جکدر »

بدایت ظهور عثمانیاندن بری سلاطین عظام افندیلریمز حضراتنك خزینه لرنده جمع وادخار ایدیلان مجوهراتدن وسائر ذیقیمت اشیادن هر بری بر زمانك و بر شهنشاهك یادکاری اولمسندن طولایی قیمتلری جهان دکرشیلر اولدقلری جهتله بونلرك تصرف و حسن اداره سزلك نتایجندن اوله رق دیون ذاتیه مقابلنده ترهین ایدلمسی و دیون مذکوره نك وقت وزمانیله تأدیه وتسویه قلنه میه جغی درکار بولندیغندن اشیای مذکوره نك اول صورتله الدن چیقارلمسنه یول آچلمسی هر حیثیتلی یورکی آتش تأسفله داغدار ایده جکی درکاردر . حتی خزائن همایونده خاندان شوکت عنوان عثمانی نامنه اوله رق مدخر وموجود بولنان اشیانك اموال ذاتیه کبی تصرف ایدلمامسی و بناء علیه بونلرك ارثاً ورثهٔ شرعیه یه انتقال ایدیمامسی وتخت شوکت بخت اوزرنده

هانکی حکمدار جالس اولور ایسه انك نظارت وحمایه‌سی
آلتنده بولنمسی قانون قدیم حکمنه قونلمشدر که بونده‌کی حکمت
اشیا وآثار مذکوره‌نك الی ماشاالله محافظه‌سنی تأمین ایتمکدن
عبارتدر . ایشته اسراف وسوء اداره هر ذات ایچون الك
بیوك معایب وسیئاتدن اولدیغی کبی بر حکمدار ذیشان ایچون
تهلکه‌سی آحاددن دها زیاده بولندیغنه شو قضیه دال اولوب
نامق پاشا ریاستی تحتنده بولنان قومیسیون اول صورتله ایفای
وظیفه ایلدکدن صکره سرای همایونجه ایجاب کیفیت
بالاجرا اشیای مذکوره‌نك تأمین محافظه‌سنه همت بیورلمشدر .
ادارهٔ ذاتیه‌سنه مقتدر اوله‌میان بر آدمك سائر هیچ بر
شیئه دخی مقتدر اوله‌میه‌جغی عند العقلا مسلم بر قضیه
ایسه قضیهٔ مذکوره‌دن عبرت وانتباه آلمق دخی محب عقل
وحکمت اولانلر ایچون مقتضیات ضروریه‌دندر .
دور جلیل عبدالعزیزخانیده مرکز اجراآت دیمك اولان
مابین همایونه باب عالی طرفندن وقوعبولان معروضاتك
اغلبی هفته‌لرجه و آیلرجه کوشهٔ نسیانده قاله‌رق بونلردن
برطاقی ایسه منظور همایون بیورلمقسزین ارادات سنیه‌سی
شرفصدور ایلدیکی وبو دخی جنت مکان عبدالعزیزخان
حضرتلرینك اویله مفردات امورایله اشتغاله میل ورغبت
کوسترمامه‌لرندن ایلرو کلدیکی حقنده برچوق روایات عجیبه
حال شناسانك استغرابنی موجب اولمقده بولنمش ایدی .

جلوس همایون میامن مقرون حضرت پادشاهیده ایسه عرضلرك كافه سی كونی كوننه منظور شاهانه بیورلمق قاعده سی قطعیاً وضع اولندیغی كبی حتی برطاقم عرضلر اوزرینه شرفصدور بیوریلان ارادات سنیه نك قلم مشكین رقم شهریاری ایله مسطور بولندیغی دخی كورلمش وشوحال ایله كلیات اموردن جزئیات اموره وارنجه یه قدر حضرت پادشاه حقایق آكاه افندمزك بالذات اشتغال بیوره جقلری استدلال قلنمش ایدی .

ینه جلوس همایونه كلنجه یه قدر ذات حضرت پادشاهینك مهام اموره استشاره طریقیله صورت ورسمی عادتی مرعی اولمیوب غایت صدراعظملرك معروضات شفاهیه سنی استماعه رغبتله اكتفا ایدیلور ایكن شوكتمآب افندمز حضرتلری مهام ومعظمات امور اوزرینه وكلای فخاملرینی تحت ریاست شهنشاهیلرنده عقد مجلس صورتیله جلب وجمع بیورمق وایشلره اوراده استشارهٔ دورا دور ایله قرار ویرمك عادت مستحسنه سنی وضع وتأسیس بیورمشلردر كه بو یوزدن مادی ومعنوی حاصل اولان فوائد ومحسنات ارباب ادراكك مطالعه وملاحظهٔ مخصوصه لرینه متوقف قالور .

برملتك اس الاساس ترقیسی علم مبانیسی اوزرینه مؤسس اولمق بدیهی وآشكار اولوب شو قضیه دور اخیرمزده دخی

تسلیم ایدلمش ایدیسه‌ده اجرا آته دائر ایدیلان تشبثلر یا
لزوم حقیقینك خلافنه و یاخود کلیتدن بالکز بر جزؤی شامل
شیلر اولوب حالبوکه بزده نیجه عصرلردنبری منشأ علما
اولان مدارس علمیه اصول تحصیلنك اصلاحی لازمه‌دن
ایکن بونلره علیاً بر نظر اهمیتله باقلمدقدن ماعدا سیاسة بر
بیوك نظر دهشتله باقله‌رق حتی بعض زمانلر کلیاً اورته‌دن
قالدیرملری‌ده تصور ایدلمش اولمسی اربابنه معلومدر . ذات
حمیدالصفات حضرت پادشاهی اشبو مؤسسات قدیمهٔ علمیه‌نك
اصلاحنی مراد بیوره‌رق اول امرده درسلرك بر طرز
مطلوبه افراغندن بدأ ایله برده نظامنامه قلمه آلنمش وایشك
اتمامنه قدر دوام بیوریله‌جغی درکار بولنمش ایدیسه‌ده او
زمانلر طلبهٔ علومك الك چوغی فی سبیل الله محاربه‌ده اولوب
اندن صکره دخی غوائل عظیمهٔ دیپلوماتیقه وحربیه میدانه
چیقدیغندن بو مقصدك جداً وحقیقة اتمامی وقتمر هوننه
قالمشدر .

وقوف شهریاریلری هر جهتی شامل ومحیط بولنسان
شهنشاه دقایق آگاه افندمز حضرتلرینك زراعت
حقنده کی نظر همایونلری پك مهم اولوب طرق فیض
وسعادت میاننده طریق زراعتك بزی دها کسدیرمه بر
صورتله منزل مقصوده ایصال ایلیه‌جکی دخی ملکمزك
زراعته اولان قابلیت مخصوصه‌سیله مسلم بولنمسیدن نشئ

دها ابتدای جلوس همایونده شرفصادر اولان براراده سنیه موجبنجه ذات حضرت پادشاهی یه مخصوص اولان مصلق چفتلکنده برزراعت مکتبی تأسیس وکشادینه تشبث قلنمش ومؤخرا و یریلان برقرار اوزرینه درت یوز نفر شاکردانك تعلیمنه کافی برمکتب انشاسی ایله کتب لازمه نك ترکجه یه ترجمه و تألیفنه دخی مباشرت قلنمش ایدی . بوندن ماعدا افکار حقایق دثار حضرت پادشاهی یه کوره داخل ممالکده اصلاحاتك مبدئی ناحیه لر وقضالر حکومتی اولوب کرك پای تختده وکرك ولایت مرکزلرنده انتظامات واصلاحاته نه قدر سعی و غیرت ایدلسه قضالره نواحیده مقتدر ومستعد مأمورلر بولنمدقدن صکره نشر و تعمیم اصلاحات کبی مقصد حقیقی تمامیله حصوله کله میه جکندن مأمورین ملکیه یه مخرج اولمق وقضالره ناحیه لره وارنجه یه قدر هر نقطه ده قواعد و حکمت حکومته واقف مأمورلر بولندیرمق آمال خیر اشتمالیله مکتب سلطانی داخلنده کذلك مصارفی تخصیصات سنیه دن تسویه ایدلمك اوزره برده مکتب ملکیه نك کشادینه ارادهٔ پادشاهی شرفتعلق ایلمش ایدی . واقعا ایلروکی فقراتمزده ایضاح وتفصیل قلنه جغی وجهله نیجه غوائل مشکلهٔ دیپلوماتیقیه ومشاغل مدهشهٔ حربیه حیلولتیله اشبو مؤسسات نافعه نك دخی مکملاً موقع فعل واجرایه وضعی تأخر ایلمش ایسه ده اخیراً

مکتب ملکیه‌نك كشادینه ارادهٔ سنیهٔ پادشاهی شرف صادر اولمش بولنمسنك دخی دلالت ایلدیکی وجهله بومثللو قوه‌یه کلمش اولان اجرا آتك كافه سنده فعلیاتك دخی تأخر ضرر ویرسی چوق زمان امتداد ایده‌میه جکندن هر کس اجرا آت مذکوره‌یی فعلاً دخی حصوله کلمش اولمق نظریله تلقی ایلمشدر .

ثروت ملیه‌مزك بو یله صوك درجه‌یه قدر تنزلنی ایجاب ایلیان اسبابك الك باشلیجه‌سی معمولات اجنبیه‌یه ایدیلان رغبت اولوب نظر حکمت اثر ملوکانه بو حقیقتی دخی احاطه ایلمسیله نفس نفیس همایونلری ایچون فسخانهٔ عامره‌لری معمولاتندن البسه اعمال ایتدیره‌رك بندکان شاهانه‌لرینی دخی او یوله تشویق بیورملری اوزرینه هر کسده معمولات داخلیه‌یه بر میل ورغبت مخصوصه حاصل اولمشدر . عساکر شاهانه‌لری امرا وضابطانك ملبوساتی هب معمولات داخلیه‌دن اعمال ایدلمسی حقنده اصابت افزای وقوع اولان ارادهٔ سنیه ملوکانه بو مقصدك اتمامنه کافی اولدیغی درکاردر . معمولات داخلیه‌یه رغبتله کندی اقچه‌مزدن ینه کندی مملکتمزك استفاده‌سی اوته‌دنبری اصابتی تسلیم اولنمش برقضیه اولوب حتی هرکه فابریقه‌سنك تأسیسی دخی بو اساس اوزرینه مبتنی بولندیغی حالده مؤخراً کیفیت نظر اهمیتدن دوشوریلوب مذکور فابریقه دخی

معطل بر حاله کلمش ایکن ذات شوکت سمات حضرت پادشاهی خاصه مذکور فابریقایی باشر بف ایکیوز قدر دستکاهلرندن اوتوز دانه‌سنك همان ایشلتدیرلمسنی وسرای همایون ایله دوائر سائرۀ میریه‌نك مفروشاتی ایچون هپ بوفابریقه معمولاتنه رغبت قلنمسنی فرمان بیورمشلردر . برمملکتده صنایعك ترقیسی صنایع مذکوره محصولاتنه کوستریله‌جك رغبتله متناسب اولوب ملت کندی معمولاتنه عرض رغبتله صنایعك بر درجۀ لازمه‌ده ترقیسنی تشویق ایلدکدن صکره نقاستده مرتبۀ غایه‌یی بوله‌جق اولان معمولاته ممالك سائره‌ده دخی رغبت اولنه‌جغندن اوحالده لوازم ضروریه ایچون ملیونلرجه پاره‌نك خارجه چیقمسی منع ایدیله‌رك ومبالغ مذکوره ملی ایشجیلر النه کچوریله‌رك ثروت ملیه محافظه ایدلمش اولمقدن ماعدا خارجدن دخی جلب ثروت طریقی آچلمش اولور که بو بابده بلچیقا ایله انکلتره کوزی آچیق اولان برملت ایچون پك زیاده لازم الامتثال برمثال اولمق اوزره عرض ایدیله بیلور .

هر مملکتده اولدیغی کبی ممالك محروسۀ شاهانه‌ده دخی برمکمل ومنتظم پولیس وژاندارمه هیئتنه احتیاج تام کوریلوب اکرچه اسکی سکبانلرك عساکر ضبطیه صورتنده تنظیمی بومقصدی بردرجه‌یه قدر حصوله کتورمش

ایدیسه‌ده عساکر ضبطیه‌نك شمدیکی حالنده بالخاصه طشره‌لرجه پولیس وجاندارمه وتحصیدارلق ایله دوائر حکومت خدمه‌لکی کبی یکدیکرندن فرق کلی ایله فرقلی برچوق وظائفی جمع ایتمش اوللری بو ایشلر ایچنده مطلوب اولان انتظاماتی منع ایلمکدن ناشی باب والای ضبطیه‌جه ایشك ایجاباتی بالمطالعه نظامات مقتضیه‌سنك تنظیمنه باشلانمشدر ٠

مأمورین ملکیه‌یه ویریلان اهمیتك صورت ودرجه‌سی بوندن اول عرض ایدلمش اولوب انجق مکتب ملکیه‌نك کشادیله مأمورین لازمه یتشدیریلنجه‌یه قدر دخی ایشه بر چاره سریع اولمق اوزره باب عالیده داخلیه نظارت جلیله‌سنك اداره‌سی آلتنده بر انتخاب مأمورین قومیسیونی کشاد ایدلمش وشمدی‌یه قدر قائممقاملق دینلان وملکاً ومصلحة اهمیتی پك بیوك اولدیغی حالده مادةً اونسبتده اهمیت ویرلمیه‌رك اکثریا اوثاق معوله‌سی ادملر نصب واقامه‌سیله اداره ایتدیریلان مأموریتلره امکانك مساعده‌سی یتدیکی مرتبه‌ده اهل وارباب اولانلرك انتخاب وتعیینی وبو مأمورلرك اوللری اولدیغی کبی یالکز بر توصیه نامه ایله اجرای مأموریتی خصوصنده درکار اولان درلو درلو محذورلرك دخی امحاسی ایچون بعدما مأمورین مومی الیهمك

با ارادۀ سنیه اجرای مأموریتلری اصول اتخاذ اولنمشدر(*)

انتخاب مأمورین حقنده‌کی شو اصول بر اساسدن عبارت اولوب واقعا ایشك بو درجه‌سنده دخی پك چوق منافع و محسنات کوریله‌جکی بدیدار ایسه‌ده بو اصولدن بحق استفاده یعنی ایلروده مأمورینك لزوم و ایجابی وجهله انتخابیله برابر هر مأمورك کندی طریقنده تفیضی درجاتی دخی دائما کوز اوکنده بولنمق ایچون اول امرده مأمورلرك نره‌لردن نشأت ایلدکاری و شمدی‌یه قدر هانکی مأموریتلرده نه صورتله استخدام اولندقلری حقنده ترجمۀ حاللریله یدلرنده بولنان اوراق مصدقه طلب اولنمش و بونلر سجل مخصوصده حفظ ایدلدکاری کبی بوندن صکره جمله سنك اجرا آتنه نظارت کامله و متادیه ایله

(*) مدیرلك و قائممقاملق وحتی متصرفلغه وارنجه‌یه قدر مأموریتلر دور جلیل عبدالعزیز خانیده اوقدر سوء استعمالات ایله توجیه اولنور ایدی‌که حرم همایوندن ویاخود اغواتدن بریسنك رجا یوللو اوفاجق بر تذکره‌سی دخی امور حکومتدن بتون بتون غافل بولنان بر آدمه مدیرلك قائممقاملق وحتی متصرفلق بیله توجیهنه مدار اولور ایدی . پادشاه حقیقت آکاه افندمز حضرتلری التماس و توصیه‌نك قبوسنی اول امرده سرای همایونلری منسوباتی ایچون قپادق افکاریله حرم همایوندن اولبابده هیچ برکسه ایچون بر سطر یازلمامسنی شدیدا فرمان بیورمشلر و بونك اوزرینه اصحاب استدعا طرفلرندن خاکپای شاهانه‌یه ینه حرم همایون جانبندن عرضحال تقدیمی کبی بر یول آچمق ایستلدکده (مأموریت ایستیانلر داخلیه نظارتنده‌کی قومیسیونه مراجعت ایتسونلر اورانك بیله‌جکی ایشدر) یوللو ارشاد تامله عرضحاللری بر تیلنجه بوقپو دخی لله الحمد اچنه‌دن قپانمشدر . داخلیه نظارتنده‌کی انتخاب مأمورین قومیسیونده ایسه قرائت و کتابتدن و امور ملکیه و قوانین موجوده‌دن بر امتحان و یرلنجه مأموریت النماملق مقرر اولمشدر .

مجلسِ مذکورده وقوعاتك یوریدلسی قرار قطعی التنه المشدر .
اکر غوائل حربیه و مسائل دیپلوماتیقیه حیلولت ایتامش اولسه ایدی شو یولده مقدماتنه بدأ و مباشرت قلنان مفردات اجراآت و اصلاحاتدن دها نتیجه‌لری موقع حصوله کله‌جکی درکار ایدی . انجق غوائل مذکوره‌نك سلطنت سنیه‌یی نه درجه‌لره قدر اشغال ایلدیکی هرکسك نظرکاه مشاهدهٔ متأسفانه سنده بولندیغندن شو حاله کوره اجراآت و فعلیاتك یالکز بو درجه‌سی دخی بالوجوه شایان تقدیر و تشکر کورلمکده‌در .
دور جلیل عبدالحمید خانینك اعظم اجراآتی قانون اساسی و هیئت مبعوثان واعیان ایله بونلرك بر اجتماعده وضع و تأسیس ایلدکاری قوانین و نظامات اولوب انجق بو مسئله انقلابات واقعه‌مزك اس اصلیسنی تشکیل ایلیان بر مسئلهٔ مخصوصه و مستقله بولنمسندن ناشی بو کیفیت ایلروده مستقل برباب اوله‌رق موقع بحثه چکلمش و بناء علی ذلك بوفقره‌ده اکا دائر تفصیلات ویرلمامك لازم کلمشدر .

بشنجی فقره

بعض مقدمات اجراآت عسکریه

دور جلیل عبدالعزیز خانیده اسباب جنك و جدالك

تهیه‌سنه نه درجه‌لره قدر بذل نقدینهٔ اهتمام ایدلمش اولدیغنی قسم اولده و فقرهٔ مخصوصه‌سنده عرض و بیان ایلمش ایدك بونکله برابر بر دولتك هیئت عسکریه‌سی کبی عظیم و جسیم بر هیئتك علی الدوام شایان اصلاح جهتلری بولنه‌جغی دخی درکار اولمغله عصر حاضرده جهت عسکریه‌جه بر طاقم اجراآت مستحسنه کورلمش و بونلرك مقدمات اجراآت میاننده مسکوت عنه براغلمسی تجویز قلنمامشدر ·

اولا عساکر ظفرمآثر پادشاهینك زخاف اصولیله شالوار و صالطه‌دن مرتب اولان اونیفورمه‌سی حرکات حربیه و سفریه ایچون اغراق و یرمکدن خالی قالمیه‌جغی نظر اهمیته النمغله اونیفورمه‌لر عصر جلیل عبدالمجید خانیده اولدیغی کبی ستری و پانطالوندن مرتب و عسکرك چویکلکنی وچاپکلکنی تسهیله کافی برصورته تحویل ایدلمشدر · بو صره‌ده عساکر بریه و بحریه ایچون یاپیلان نمونه‌لر برقاچ نفراته اکسا ایدیله‌رك مابین همایونده حضور همایونه چیقارلدیغی زمان البسهٔ مذکوره‌نك دست کرم پوست همایون ایله دوز تلمسی وهیبت شاهانه‌دن بالطبع متأثر اولان افراد مذکوره‌نك « بن سزك باباکزم اولاده سز بنم کندی اولاد صحیحه‌مسکز قورقمیکز شویله طورکز » یوللو کلمات التفات غایات ایله دلشاد بیورلمسی پادشاهمزك عسکرپرورلکلریله برابر درجهٔ التفاتلرینی ونزاکت مخصوصهٔ شهریاریلرینی دخی موازنه‌یه مدار اولمغله

صورت مخصوصەده قید واشعاره شایان کورلمشدر ٠

هر شیده اولدیغی کبی عسکرلکده دخی ترتیبات جدیده و صحیحه او ایشك مبنی علیهی بولنان فنونه اهمیت ویرمکله حاصل اولەجغی بدیهی واشکار اولمغله اکرچه دور عبدالعزیز خانیده سایه‌ن پاشانك همت مخصوصەلریله مکاتب عسکریه‌یك کوزل بر یولده اصلاح ایدلمش وتدریس قلنان فنون عسکریه‌یه دخی خیلی وسعت و یرلمش ایسه‌ده مستعد ان ضابطاندن برچوق ذوات علی الدوام معلك صفتنده بولنوب حالبوکه ارالقده برکره بونلرك حسب اللزوم تبدیلی مجدداً تعیین اولنانلرك بر زمانه قدر تعجیلکارینی استلزام و هرحالده متعدد ضابطانك مکتبجه اشغالی هیئت عسکریه‌جه بونلردن ایدیله جك استفاده‌نك تأخیر و تعطیلنی ایجاب ایلدیکندن کوچك بیوك بالجمله مکاتب عسکریه‌یه معلم یتشدیرلمك ایچون بر مخرج اولمق اوزره بر منشأ معلمین تشکیلنه قرار ویرلمشدر ٠

دور جلیل عبدالعزیزخانیده امریقایه سپارش قلنمش اولان تفنکلر ایله مهمات حربیه‌دن بر بیوك قسمنك اقچه‌سی هنوز تأدیه ایدلمامش بولندیغی جهتله دور عبدالحمید خانیده خزینه‌نك صوك درجه‌یه واران ضرورتیله برابر ذکر اولنان سپارشلر تقاسیطی پیدرپی یتشدیرلمش اولمسیله اسلحه و مهمات اشبو مقدار به‌نك ایجاب ایلدیکی درجه‌یه ابلاغ و ایصال قلندیغی کبی تقاسیطی تأخر ایلسه‌ندن طولایی فابریقاتور طرفندن

پروتستولره قیام ایدیلان ممدوحیه زرهلی فرقتیننك بقیهٔ مصارف انشائیه‌سی جیب همایوندن بالاعطا انك ده اکمالنه امر و یرلمشدر.

عصر جلیل عبدالحمید خانینك الك بیوك اجراآت عسکریه‌سی موکب همایون ایله عساکر ملیه‌نك تأسیسی قضیه‌سی اولدیغنه شبهه ایدیله‌مز. قسم اولده فقرهٔ مخصوصه‌سنده تفصیل ایدلدیکی وجهله اسلحهٔ جدیده‌نك انتشارندن طولایی بالجمله دولتلرك تکثیر عسکر خصوصنده کوردکاری مجبوریت اوزرینه تنسیقات عسکریه‌لرینی برطرز جدیده افراغ ایلدکلری صره‌ده دولت علیهٔ عثمانیه دخی تنسیقات عسکریه‌سنی بالتجدید نظامیه ردیف و مستحفظ کبی صنوف معلومه‌یه منقسم بولنان جنودك مقداری بشیوز بیکی تجاوز ایتدیرلمش ایسه‌ده اوروپا تنسیقات عسکریه‌سنك عساکر ملیه نامیله میدانه قویدیغی دیکر برهیئت عسکریه‌یه بزده اهمیت و یریله‌مدیکی کبی درسعادتدن عسکر اخذی دخی هنوز تصورده بیله یوغیدی. قانون مساوات نمون اساسی عثمانلیلغی تشکیل ایدن اقوام میاننده تکالیف ووظائفجه برکونه فرق وامتیاز براقدیغندن هیئت میعوثانجه دخی بالمذاکره و یریلان قرار اوزرینه درسعادتدن وباخصوص تبعهٔ غیرمسلمه‌دن دخی عسکر آلنمسی لازم کلمش ایسه‌ده اوارالق بعض پطریقخانه‌لرجه نصلسه محاربهٔ حاضره اثناسنده عسکر اخذندن طولایی صیر لانیشلر وقوعه کلدیکندن غوائل حربیه میاننده بونلری اورکوتمامك ایچون غیرمسلم عثمانلیلردن عسکر

التمسی صورتی باتأخیر استانبول اهالیٔ مشملهسنه کلنجه بونلردن علی الاصول قرعه ایله عسکر اخذی اول امرده بر مکمل تحریر نفوسه احتیاج کوستروب زمان ایسه اکا مساعد اولمدیغندن بلا استثنا یکرمی یاشندن قرق یاشنه قدر استانبول وتوابعی نفوس ذکوری عسکر ایدیلوب بوندن موکب همایون نامیله اصل قوماندایی ذات حضرت پادشاهی یه محول برکوزل هیئت عسکریه وجوده کتورلمشدر . اونسکز دائره یه منقسم اولان پای تخت بهریٔ سکز یوزدن بیك نفره قدر موجودلی اولمق اوزره یکرمی اوچ طابور عسکر میدانه چیقارمش وافراد مرقومهنك اونیفورمهلرینی وپلاسقهلرینی کندیلرنجه تدارك ایتمسی نظام مخصوص اقتضاسندن بولنمش اولمسیله سلاحلری دپولرده موجود وهفتهده ایکی کون تعلیم ایله مشغول وحین حاجتده پای تختك مدافعه ومحافظهسنه حاضر ومهیا بویله مکمل برقول اردونك بلا مصرف وجوده کتورلمش اولمسی جدا وحقیقة اجرا آت مفیده وجسیمهٔ عسکریهدن معدود بولنمشدر .

بو تشکیلاتده پای تخت اهالیسنك کوستردکاری مأثر وطنپروری دخی الحق شایان مدح وستایشدر . واقعا اجرا آت مذکورهدن مقدمجه بعض ارباب حمیت استانبولده عساکر ملیه نامیله بویله برهیئت عسکریهنك وجوده کتورلمسنی امل ایدنمش واولبابده برده جمعیت تشکیل ایتمش ایدیسهلرده باب سرعسکریدن ماعدا برمرجع ومرکز عسکری بولنمق مجاز اولمدیغی جهتله

تشبث مذکور دولتجه بحق منع ایدلمش وسالف الذکر صورت منتظمه ده مطلوب تماميله حاصل قلنمشدر .

عساکر ملیه یه کلنجه بو صورت موکب همایون هیئت عسکریه سندن دها جسیم و دها مهم برشیدر . زیرا عساکر ملیه تماميله یاد اونان خدمت عسکریه بالجمله ولایات شاهانه یه بالتعمیم اسنان وخدمات نظامیه و ردیفه و مستحفظه دن اول وصکره بالجمله اهالئ مذکوره بو خدمت شامل اولدیغی کبی اسنان اربابندن بولندیغی حالده هنوز اسملرینه قرعه اصابت ایتمیانلر و قرعه اصابت ایدوب ده هنوز خدمت عسکریه یه دعوت اولنمیانلر دخی داخل بولندقلرندن بو هیئتك مجموعی عادتا هیئت نظامیه و ردیفه نك مجموعی رادهسنه یعنی درت بشیوز بیك نفره بالغ اوله بیله جکی تخمین قلنمشدر . هیئت مذکوره اکرچه تماما تشکیل ایدیلوب وجوده کتورلمامش ایسه ده بو امر عظیمك اوبله وهلهٔ مرتبهٔ حصوله ایصالی دخی ممکن اولهمیه رق تمامئ تشکیلی ایچون براز زمانه لزوم کوریله جکی آشکاردر . اشبو عساکر ملیه اسلحه و البسهسنی یواش یواش کندی کیسهسندن تدارك و دبو یلرده حفظ ایلك وخدمت باشنده بولندقلری زمان تعیینات اکلیه دن بشقه معاش وسائره تماميله برشی الماق اساسی اوزرینه مبتنی و ایکی قسمه منقسم اولوب برنجی قسمنه عساکر ملیهٔ معاونه دینیلور که بونلر حین حاجتده عساکر نظامیه و ردیفه یه امور حربیه ده معاونت ایچون

مانعی الك آز وقدرت واستعدادی الك چوق اولانلردن ترتیب قلنه جق وایكنجیسی ایسه یالكز كندی كوی وقصبه لرینی محافظه ایچون سائر آلی سلاح طوتانلردن مرتب اوله جقدر ٠

ایشته شو اجرا آت تمامیله موقع حصوله ایصال ایدلدیكی زمان سلطنت سنیهٔ عثمانیه نك مجموع قوهٔ عسكریه سی بر ملیون درجه سنه بالغ اولوب مصارف عسكریه سی ایسه اصلا مزداد اولمیه جغندن دور جلیل عبدالحمید خانینك شو موفقیتی اصلاحات عسكریه مزی مرتبهٔ غایه سنه ایصال ایلیه جكدر ٠ (٭)

اجرا آت عسكریه میاننده الڭ زیاده نظر اهمیته النه جق بر فقره دخی تنسیقات موجوده مز اقتضاسنجه سلطنت سنیه نك مؤخرا ظهور ایدن روسیه محاربه سی ابتداسنده مجموع عساكر موجوده سی درتیوز اللی بیك درجه سنه انجق واره بیلش اولدیغی حالده مجرد همت مخصوصهٔ پادشاهی ایله هر طرفه ویریلان اوامر شدیده وتشویقیه اقتضاسنجه بریوز اللی بیكدن زیاده دها عسكرڭ مقدار اصلیه یه علاوه سی قضیه سی اولمشدر ٠ انجق بو قضیه صرف اجرا آت عسكریه دن عد اولنمقدن زیاده ترتیبات حربیه دن عد اولنمغه شایان اولمغله اوبابده ایجاب ایدن بعض ایضاحات دخی محاربه بابنده اعطا اولنه جقدر ٠

(٭) بوراده موكب همایون وعساكرملیه دیه صورت تشكلی خبر ویریلمز هیئت عسكریه مؤخرا (عسكر دیكید) نامیله دها منتظم ومؤسس صورتده تأسیس ایدلمش ایسه ده بو كیفیت ایكنجی سنه جلوس اجرا اتندن بو نمنغله سنه مذكوره یه تماما اولان جلدنده درج اولنمق لازم كلشدر ٠

ایکنجی باب

محاربات داخلیه

اشبو ایکنجی باب دخی اساساً بش فقره‌یه منقسم اولوب برنجی فقره‌ده ابتدای جلوسده شورش و یاآسایش داخلینك بولندیغی حالدن و ایکنجی فقره‌ده صربیه محارباتندن واوچنجی فقره‌ده قره طاغ محاربه‌لرندن و دردنجی فقره‌ده صربیه متارکه‌لریله مصالحه‌سندن و بشنجی فقره‌ده دخی قره طاغ ایله بر مصالحه‌یه منجر اوله میان متارکات ومذاکراتدن بحث اولنه‌جقدر .

برنجی فقره

ابتدای جلوسده احوال داخلیه

ابتدای جلوس همایونده صربیه وقره طاغ ایله اوچ هفته ایچون برقیصه متارکه‌یه قرارو یرلمش ایدیسه‌ده اشقیای مرقومه شرائط متارکه‌یه رعایت ایده‌میه‌رك و بونی عساکر شاهانه‌یی غافل آولامق ایچون برنوع خدعهٔ حربیه صورتنده استخدام واستعمال ایتمکی مرجح کوره‌رك اراقده برهجومدن خالی بولنمدقلری جهتله دولت علیه بونلرله هنوز محارب عداولنه

بیلدکده ایدی . بلغارستان جهتلرینه کلنجه واقعا صربیه اوزرینه اجرا اولنان حرکات عسکریه بلغارستانی ده فعلاً ومادةً حال عصیاندن چیقارمش وطرف طرف آسایش حالی اعاده ایتمش ایدیسه ده هنگام وقعه ده کویا اهالیء مسلمهٔ مسلحه بلغارلر اوزرینه هجوم ایدرك قادین وچوجق دیمیوب راست کتوردکاری بلغارلری عموماً قتل واعدام ایلدکارندن طوتدیر یلوب مجرد روسیه نك ترغیب و ترویجی ایله بر بیوك دعوا آچلمش ایدی . بلغارلرك وکیلی صفتیله اوروپایه فرار ایدرك هرطرفی انواع شکایت مفسدت آمیزلر یله تصدیع ایلیان زانقوف و بالابانوف نام کسنه لرك انکلتره دولتنه تقدیم ایلدکاری فریادنامه [٤] رقیله آثار متممه قسمی میانه درج ایلدیکندن بونك مطالعه سیله معلوم اوله جغی اوزره بلغار مفسدلرینك شکایات واقعه سی صرف تزویر و افترادن عبارت بولندیغنه واقف احوال اولان هر اهل انصاف شهادت ایلر ایسه ده روسیه نك مداخلات جبارانه سی هر حقیقتی ستره کافی اولدیغی کبی نیجه ترتیبات متقدمهٔ مستوره سی دخی اومقوله اکاذیبك حقیقت محضه صورتنده ترویجنه کفایت ایلدیکندن و موسیو غلادستون کبی ناموس قلمنی برقاچ پوله صاتان ارباب قلم دخی دیکر جهتدن یاردم ایلدکارندن ارتق بلغار مظلومیتی قضیه سی بتون اوروپایه ولوله ویرمش و بر طاقم دول مفخمه متعدد مأمورین مخصوصه ارسالیله

کیفیتك تحقیقنه مسارعت ایلدکلری کبی سلطنت سنیهٔ عثمانیه دخی مأمورین متعدده دن ماعدا اسعدالله بك افندینك ریاستی تحتنده اوله‌رق اعضاسی مأمورین عثمانیه و اجنبیه دن مرتب بر مختلط قومیسیونی ایجاب ایدنلرك محاکماتی مأموریتیله قابه یه اعزام ایلمش ایدی .

بر طرفدن اثنای مسئله ده خانه‌لری محترق اولوب آچیقده قالمش بو انسان بلغارلرك یکیدن خانه‌لرینی بالانشا اسکان و ایوالری ایچون مأمورلر چیقاریله‌رق ازوقت ظرفنده طقوز یوزدن متجاوز خانه انشا ایدلدیکی کبی دیکر طرفدن قابه قومیسیونی دخی تحقیقات و محاکمات لازمه یه بالابتدار بلغارلر طرفندن عیوقه چیقاریلان فریادلرله اعلان ایدیلان مواد مشتکا بهانك یوزده طقسان سکزی صرف بهتان و محض اسناددن عبارت اولدیغی تحقق ایلمش و اولبابده تنظیم اولنان صحیح المفاد لایحه‌لر (*) مطالعه‌سندن دخی کیفیت معلوم اوله‌جغی اوزره شکایات واقعه میاننده یوزده ایکی نسبتنده قالان شدتلرك ده جمله‌سی بلغارلرك ایلك عصیانیله حقیقةً چولغی چوجغی قورعادق درجه‌سنده متجاسر اولدقلری خباثت شدیده‌نك منعی اثناسنده و برصورت انتقامجویانه‌ده ایقاع ایدلمش اولدقلری مرتبهٔ ثبوته وارمش و بر طاقم ساده‌دلان مغفلین

(*) اشبو لایحه‌لر برنجی قسمده دخی دوشن مناسبت اوزرینه ویریلان تفصیلات میاننده جلد اوله (٥) رقمیله اجزای متممه‌دن اوله‌رق درج اولنمش اولمغله اورایه مراجعت لازم کلور .

كو يا بلغارستان مسئله سندن طولايى مأمورين واهاليدن بر چوق مسلمانلرك بالمحاكمه اعدام اولنه جقلرينه منتظر ايكن لله الحمد والمنه اويله برجزايى استلزام ايليه جك جنايات اهل اسلام عليهنه مترتب وثابت اولمامشدر ٠

واقعا اسلاو غيرتكشى اولان برطاقم مفسدلر پك چوق زمانه قدر اشبو بلغارستان مظلوميتنى ديللرينه وردوقلرينه سرمايه ايدينه رك نيجه رساله لرله غزته لر صحايفنه طولديردقلرى كبى حالا دخى سوزصره سى دوشوردكچه بوقضيه يى درميان ايتمكده ايسه لرده اخيراً روسيه محاربه سنك وقوعيله بلغارلرك قازاقلردن الدقلرى جسارت اوزرينه مظالم سابقه يى تكرار ايتملرى و يار واغيارك نظر تأسفلرى شينى وادرنه طرفلرنده صبيان ونسوان برطاقم اهل اسلامك مجروح اولدقلرينى عين اليقين كورملرى بلغارستان مظلوميتى وترك ظالميتى حقنده كى تزويرات سابقه نك ماهيتنى بوسبتون ميدانه قويمش وبدخواهلر طرفندن تاريخمزك بو صحيفه سنه سورلمك چاليشيلان سياه لكه ينه كنديلرينه سيلديرلمشدر ٠

بوسنه وهرسك جهتنه كلنجه تاريخمزك قسم اولنده ايضاحاتى اعطا قلنديغى وجهله قره طاغ اشقياسى محضا صعوبت ومناعت موقعيه لرندن طولايى صربيه اشقياسى درجه سنده تنكيل ايديله ميه رك بالخصوص اخيراً بيلك ومدون طرفلرنده برر غلبه يه دخى نائل اولدقلرى وبوشقاوتك بوسنه

وهرسك جهتلرینه انعكاسی ایسه طبیعی بولندیغی جهتله اورالرده شقاوت بلغارستان كبی بالكلیه تمیزلنه‌مامش وطرف طرف كزن اشقیا باندالری اوته‌ده بروده اجرای ملعنتدن خالی قالمامقده بولنمش ایدی . بوسنه وهرسكده شقاوتك اشبو دوام واستمراری اسبابی پك ساده شیلر اولمسیله دوام مفسدتدن حاصل اولان استغرابی دفع ایچون انلری ده ایراده لزوم واردر . شویله كه اگر بوسنه وهرسك اشقیاسی بلغارستان اختلالنی یاپانلر كبی برقضا ویاخود ناحیه اهالیسنك ایاقلنمسی صورتنده تحشد ایلمش اولسه‌لر ایدی اجرا اولنان حركات عسكریه اثناسنده بونلرك دخی البته تنكیل اولنه‌جقلری شبهه‌سزایدی . انجق اشقیای مرقومه حقیقة حیدود وسرسری مقوله‌سی اوله‌رق تاخرواتستاندن بری محلاردن طولانوب كلمش و یاخود بری طرف اهالیسندن وارباب صنعت و یا تجارتدن اولدقلری حالده مجرد عصیان ایچون كندی اوینی مالنی یاقه‌رق میدانه چیقمش طاقمدن اولدقلری كبی حركتلری دائما صورت عاشیه‌ده اولمیوب طاغلرده اختفا و فرصت بولدقجه اجرای شقاوته اجترا ایلدكلرندن ویك ده باشلری صقیله جق اولور ایسه اوستریا وصربیه وقره طاغ طرفلرینه قاچدقلرندن ایشته یوسبلره دینی بوسنه وهرسك قطعه‌سنده شقاوتك ارقه‌سی قطعیا النه‌میوب اورالرك اسایشی مختل عد اولنمقده بولنمش ایدی .

دها كریدمسئله‌ٔ زائله‌سی اثناسنده اثنه‌ده اختبار اقامتله

اسباب عصیانی تهیه و تسهیل ایلیان و بر زمام اداره‌سی دخی
موسقوه‌ده مقیم اسلاو قومیته‌سی الندە بولنان جمعیت فسادیه
شوقار یشـق زمانی فرصت اتخاذ ندن خالی قالمیه‌رق یانیه
طرفلری‌نك روم اهالیسنی افساد ایچون بذل ماحصل اقتدار
ایلدکلری کبی کریدا اهالیسنی دخی قورجالامغه باشلامشلر ایدی .
افسادات واقعه‌لری‌نك یانیه اهالیسی اوزرنده‌کی تأثیراتی اکرچه
بك آز کورلمش و اوده فعله چیقامیه‌رق حکمسز قالمش ایسه ده
کریدلیلر اللرنده بولنان استقلال اداره‌یه قریب بر امتیازی
بو جمعیتك تشکیل ایلمش اولدیغی عصیان نتایجندن اوله‌رق
قزانمش بولندقلری جهتله بودفعه تکرر ایلیان افساداتك بونلر
اوزرنده‌کی تأثیراتی دهازیاده‌جه کورلمش و کرید مجلس ملیسی
امتیازات اولیه‌یی تعدیل یوللو بعض مستدعیاته قیام ایلمش
ایدی . شو حال اوزرینه اول زمان رجال دولتدن بولنان
قدری پاشا مأموریت مخصوصه ایله جزیرهٔ مذکوره‌یه
کوندریلوب اهالی نامنه ایدیلان مستدعیاتك درجات و ماهیاتی
تحقیق اولندقده واقعا سلطنت سنیهٔ عثمانیه‌نك بومثللو مستدعیاتی
هرزمان برنظر مخصوص عاطفت پروری ایله تلقی بیوردیغی
معلوم ایسه‌ده صرف امور داخلیه‌دن عبارت بولنمسی جهتیله
هرزمان یاقلمسی ممکن اولان خصوصات مذکوره‌نك غوائل
عظیمهٔ حاضره میانه قاتلمسی لازم کلمیه جکندن وقت مرهوننده
اصلاحات مذکوره‌یه دخی عطف لحاظهٔ تدقیق ایدلمك کبی

برقرار ایله ایشه صورت ویرلمشدر . حقیقت کیفیت
اراشدیریله جق اولسه کرید اهالیسی نامنه اورته یه قونیلان
استدعالر فی الحقیقه کرید خلقنك استدعالری اولمیوب اوته دن
برودن واکثریسی یونانستاندن کریده کلان برطاقم افکار
مفرطه وغریبه اربابنك اثر تحریکی اولدیغی کندیلکیله
میدانه چیقار . حتی قدری پاشا میچولاکی اسمنده برادمی
تحریك وتشویق ایشنده پك ایلرویه کتمش کورمسیله برارالق
مرقومی تحت الحفظ درسعادته کوندرمش ایدی . بوراده
مرقومك اشقیا سرکرده لرندن اولدیغی وکریدده ینه برفساد
چیقارمق تشبثنده بولندیغی تواتر بولمش ایدیسه ده کندیسی
روسیه دولتنك کرید قونسولوسی موسیو ژان میچولاکینك
قرنداشی اولوب اتنه مکتبلرنده تحصیل ایلمش وآوو قاتلق
شهادتنامه سی المش بولنمسیله کیدونیا قضاسی اهالیسی طرفندن
کرید مجلس عمومیسنه اعضا انتخاب قلندیغی اکلاشلمش
وفی الواقع اوارالق کریدجه ایجه قاریشقلق مشهود ایسه ده
ایش هنوز عصیان علنی درجه سنه وارمدیغی جهتله مرقومك
دخی سبیلی تخلیه قلنمشدر .

زمانك کوستردیکی استعداد مخصوصه مبنی اولملیدرکه
اوارالق خرستیانلق عالمنك افکاری علی العموم برصورت
غریبه ده بولنوب یوزغاد طرفلرنده برقاچ کردلرك ادنا مرتبه ده
معامله ٔ سربازانه لری ارمنی غزته لرینك زبان تعریضی برقاریش

اوزاتملرینه قدر سببیت کوسترمش ایدی . اوطرفلرجه بوکبی
معاملات موقعجه واهالیجه درکار اولان تأخراتك ایجابات
طبیعیه سندن اولوب شمدی یه قدر بومثللو جزئیات احواله
اهمیت کلیه ویریله مز ایکن بوکره اودخی کویا اهل اسلامك
خرستیانلر علیهنه برحرکت عداوتکارانه سی طرزنده کوسترلکه
چالیشلمش ودرسعادتده طبع ونشر اولنان ارمنی غزته لری
شدت لسانده حدمعروفك دخی خارجنه چیقمش ایسه ده درحال
اجرا اولنان تحقیقات رسمیه ده قضیه نك بحثه بیله دکری
اولمدیغی تحق ایلمکله جهت اعتراضده بولنانلرك اظهار مضمر
کبی کوستردکلری برغفلت یانلریته کار قالمشدر .

بوندن ماعدا ابتدای جلوس همایونده ممالك محروسهٔ
شاهانه نك سائر هرطرفی آسایش کامل ایچنده اولوب بالخاصه
ملت نجیبهٔ اسلامیه وقت وزمانك اهمیت فوق الغایه سنی
حقیله ولایقیله تقدیر وتمیز ائلش وسلامت استقبال امیدینی
محضا بلند همت جلیلهٔ حضرت عبدالحمیدخان ثانی یه حصر
ایتمش اولدقلرندن هرکس وجودنده کی قانك صوك طامله سنی
وکیسه سنده کی اقچه نك صوك حبه سنی عثمانلیلغك ومسلمانلغك
محافظهٔ شوکت واجلال وتأمین سلامت واقبال واستقبالی
یولنده فدا ایتمك ایچون حضرت پادشاه نوجاهك ایلك
اشارت مخصوصهٔ ملوکانه لرینه انتظار ایتمکده بولنمش ایدی .
بوصل که چوق وقت تأخر ایتمیان وقوعاتده بوفداکارلغی

اوقهرمان وصادق ملت آثار ماديه و حركات فعليه سيله
اثبات ايلمشدر .

ايكنجى فقره

صربيه محارباتى

قسم اولده محاربات داخليه فقره سنده صربيه محارباتنك علكسناج محاصره سنه قدر صورت دوامنى اجمال ايلمش ايدك . واقعا اوارالق اوچ هفته مدتله بر متاركه حقنده بعض الفاظ تعاطى اولنمش ايديسه ده ايش جدا حكمسز الفاظ درجه سنده قالمش ايدى . زيرا صربليلرك بوندن مقصدلرى بعض تداركات حربيه يه وقت بوله بيلمكدن عبارت اولوب يوقسه حقيقتده شرائط متاركه بى هر كون اخلالدن خالى قالمزلر ايدى .

محاربه نك تكرر وتجدديني حكايه ايتمزدن اول صربيه نك احوال عسكريه سنه دائر مختصرا اولسون بعض معلومات اعطاسنه لزوم كورمكده يز . نيجه سنه لردنبرى امن وآسايش ايچنده بولنان صرب امارتى مدت مذكوره ظرفنده ادخار ايلمش اولديغى قوت نقديه وعسكريه يى دوسقوه وپترسبورغ

شهرلرنده منعقد اولان پانسلاو یزم قومیته‌لرینك كوندردیكی
نقود و كوكللو طرزنده طولو پلادیغی جنود ایله بر قاندهسا
تكثیر ایلدكدن وغزته‌لرك حساب وتخمینلرینه كوره
مجموع قوتنی یوزاللی بیك درجه‌سنه قدر واردیردقدن
صكره (*) بوندن مقدم‌دخی اشارت ایدلدیكی وجهله جنرال
جرنایفی الینه الدیغی سیغاره‌یی كرچكدن استانبولده یاقق
مرتبه‌سنده امیده دوشوره‌جك بر قوتله محاربه‌یه باشلامش
واردولرینی بر كره صوفیه وفلبه قرلرینه ایندیره بیلور ایسه
اباقلندیره‌جغی بلغارلر طرفندن معاونت كلیه‌یه نائل اوله‌جغنی
دخی حقلیجه بر امید ایله امید ایلیه‌رك حتی نیش طرفلرینه
وقوعبولان ایلك تجاوزنده بلغارلره ویرمك ایچون هرنفرك
صرتنه برده یدك تفنك و یرمش ایدی ٭

قسم اولده بیان ایدلدیكی وجهله امارتك اشبو قوت
كلیه‌سی هرطرفده دوچار اولدیغی مغلوبیتلر اوزرینه
استهلاك ایدلدكدن صكره صلح جهتنه مراجعت ایچون هیچ

(*) اشاغیده تفصلاتی بیان اولنه‌جق علكسناج محاربه‌سندن صكره المانیا
غزته‌لرینك ویردكلری حسابه كوره صربلولرك بادئ محاربه‌ده موجود
بولندیردقلری عسكر یوز اللی بیكدن دخی متجاوز وعادتا یوز سكسان بیك
درجه‌سنه قریب اولوب حتی بونلردن اوتوز بیك قدری محاربات واقعه‌ده
قرلدیغی ومجروح اولدیغی زمان همان یرلرینی اكمال ایچون یكیدن آدم
طوپلامق كبی خبرلرده دخی بولنمشلردر ٭

اولمز ایسه بانیا طرفلرنده بر مظفریته احتیـاج کورن امارت اقچه و عسکرجه پك دوشکون بر حالده قالمش و محار باتك بقیة السیوفی بولنان ضابطان ونفراتی ایسه جسارتلرینی بوسبتون غیب ایدرك اوستریا و مجارستان طرفلرینـه فرار ایدنلر چوغالدیغی کبی خدمت عسکریه‌دن قورتلمق ایچون پرمقلرینی وقوللرینی کسان نفرات دخی چوغالمش و حتی بونلر اعـدام جزاسیله تهدید ایدلـدکلری حالـده بونك دخی بر فائده سی کوریله‌مامش ایدی .

اوارالق یکرمی بر اغستوس تاریخیله بلغراد قارشوسنده واقع زملیندن چکیلوب بتون اوروپا غزته‌لری طرفندن کمال اهمیتله تلقی ایدیلان بر تلغرافنامه‌ده خـبر و یرلدیکنه کوره تاریخ مذکوردن اون کون مقدم روسیه‌نك بلغراد مصلحت کذاری موسیو قارتقوف امارتك خارجیه مدیری بولنان موسیو ریستیچ ایله صـورت مخصوصـه‌ده ملاقات ایدرك امارتك بولندیغی احوال عسکریه‌یه دائر ایراد ایلدیکی سؤاللره جواباً ریستیچ صربیه‌نك مغلوبیت متتابعه‌سیله دوچار اولـدیغی احوال مدهشه و مهلکه‌یی غایت سوزش ایله حکایه ایلدکدن صـکره بو تهلکه‌دن قورتلمق ایچـون روسیه‌نك معاونت کلیه سندن بشـقه چاره اولـدیغنی عرض و بیـان ایتمش و « صربیه‌نك ایسته‌دیکی شی روسیه دولتنك آچیقـدن آچیغه ایشه مداخله سیمی اوله‌جق ? » دیه قارتقوف طرفندن

وقوعبولان سؤاله دخی ریستیچ طرفندن « صربیه حکومتی
بانیه جهتنده بر دفعه اولسون مظفر اولمدقجه محاربه یه ختام
ویره مز . شاید بو دفعه دخی غلبکستانجه مغلوب اولور
ایسه البته بانیا جهتنده بر محاربه تدارکاتنه مجبوردر . روسیه نك
آچیقدن آچیغه مداخله سنه هنوز احتیاج کوره میز . شمدیلك
ایسته دیکمزشی روسیه ضابطانیله بر مقدار عسکرینك بلغراد
طرفنه کچمسندن ولزومی قدرده پاره کوندرلمسندن عبارتدر .
زیرا بزم صربلی ضابطانمز هیچ برشیئه یرامیوب نفراتمزدخی
اولانجه جسارتلرینی غیب ایتدیلر . روسیه ضابطانی
جنکدن قاچان عسکری چویروب جنکه سوق ایتمك ایچون
قامچی برینه قلیج وطبانجه قوللاندقلری وحریفلری اولومله
تهدید ایلدکلری حالده ینه فائده کوریله میور . روسیه دن
کله جك عسکرك کافه سنی اون باشی وضابط صفتیله طابورلره
تقسیم ایده جکز . اقچه یی دخی لوازم حربیه یه صرف
ایلیه جکز » جوابنی ویرمش ایدی . بو ملاقاتدن برقاچ
کون صکره موسیو قارتقوف امارتك استدعالری اسعاف
اولندیغنه دائر دولتی جانبندن تلغراف الدیغنی رسماً ریستیچه
بیلدیردی . اندن صکره موسقوف خزینه سیله قیشله لرندن
چیقان اقچه وعسکر بلغراده یاغمغه باشلادی هر کون یکرمیشر
اوتوزر موسقوف ضابطیله افراد عسکریه سی بلغراده مواصلت
ایدرلر . بونلر روسیه دن یوله چیقدقلری وقت بهر ینه یوزالليشر

زوبله حسابیله خرجراه ویرانیکندن صربیه‌یه‌ورود ایتدکلری زمان براقچه طلب ایتمزلر . مملکتین امارتی ظاهر حالده بونلرك کندی طوپراغندن چکیلملرینه دقت ایدییور کبی کورینور ایسه‌ده بو حال بر کوسترشدن عبارت اولوب حالبوکه حقیقتده مرورلرینی تسهیله دخی یاردم ایلر .

ایشته تلغرافنامهٔ مذکورك نتیجه‌سی شوندن عبارتدر . مملکتینك مرور خصوصنه یاردم ایلدیکی ایسه پك میدانده برشی اولوب اوارالق مملکتین ایله روسیه اراسنده برمقاولهٔ عسکریه دخی دردست تنظیم اوله‌رق اکر روسیه دولتی سلطنت سنیه ایله محاربه ایلر ایسه مملکتینك دخی دشمن ایله برلك اوله‌جغی سویلنمکده ایدی . حتی روسجق جوارنده واقع برغوس اطه‌سنده اولاح عسکرلریله عثمانلی افرادی اراسنده وقوعه کلان برحادثه [٥] مملکتین امارتنك آچیقدن آچیغه خصومتنه دخی دلالت ایلشدر .

الحاصل صربیه امارتی علکسناج استحکاماتی ایچنده صوك درجه‌یه قدر طیانمق قراریله یاوور ومواقع سائره‌دن بر خیلی عسکری دخی علکسناجده جمع ایلش واندن صکره صوك محاربه ایچون‌ده دلیغراد وبانیه طرفلرنده تدارکاته باشلامش اولدیغی حالده اغستوس اواسطنده حرکات حربیه بالتجدد صرب استحکاماتندن عساکر شاهانه اوزرینه ایدیلان اتشلره عثمانلیلرك سینه‌کشای بسالت ومقاومت اولدقلری قدر عثمانلیلر

طرفندن ایدلان اتشه صبر بلوزلك برنجی خط مدافعه‌سی عد اولنان استحکامات مقاومت ایده‌مامکله باشلامشلردر . احمد ایوب وعلی صائب پاشالر طرفندن مشترکاً سردار اکرم عبدالکریم پاشایه یازیلان وطرف مشارالیهدن دخی درسعادته تبلیغ اولنان یکرمی اغستوس تاریخلی برتذکره مفادینه نظراً مشارالیهمانك قارشولرنده اولوب ضبطی محال عد اولنان یوکسك طاغلر ایله استحکامات اوزرینه صاغ جناحدن سلیمان پاشا و صول جناحدن عادل پاشافرقه‌لری و بونلره احتیاط اولمق اوزره دخی ارقه جهتلرندن حسین صبری پاشا فرقه‌سی سوق اولنه‌رق صباحلین ساعت ایکیدن اقشام ساعت اون بره قدر طقوز ساعت دوام ایلیان محاربه‌ده دشمن مهاجمهٔ عثمانیانه بر درلو طیانه‌میه‌رق پك قاریشیق و طاغنق بر صورتله علکسناج استحکاماتنه قدر فرار ایلمش و مذکور طاغلر ایله استحکاملر عساکر شاهانه ضبطنه کچه‌رك بو محاربه‌ده دشمنك میدانده قالان تلفاتی اوزمانه قدر اشالی کورلمیان بردرجه‌یه واردقدن ماعدا ایکی طوب واوچ طو پارلاق و پك چوق اسلحه واشیای سائره دخی اغتنام قلنمشدر .

زایچار و قنزواج طرفلرنده وقوعبولان محاربات دخی اپیجه اهمیتلی شیلر ایسه‌ده بحمده تعالی جمله سنده مظفریت کاملا بزم طرفده قالوب حالبو که اواثناده الك نتیجه‌لی محاربه علکسناج مظفریاتی اوله‌جغی جهتله اطراف واکنافده بولنان عساکر

عثمانیه دخی اورایه جمع ایدلش و بناء علیه اصل نظر اهمیت علکسناجه منحصر قالمش ایدی . استحکامات مذکوره نك درکار اولان متانت ومناعتی مناسبتیله طوب ایله دوکلکده اول قدر بیوك تأثیرلر مشاهده اولنه مدیغندن مرمیلری استحکاماتك ایچنه دوشورمك ایچون درسعادتدن لزومی قدر هاونلر ارسال قلنمش و بونلرك اتشی حقیقة استحکامات مذکوره ده متحصن اولان دشمنی پریشان ایلمشدر . دشمن نفس علکسناجه صوقولوب لایقیله تضییق ایدلمکه باشلادقدن صکره نظامیه وچرکس سواریلرندن ترتیب ایدیلان فرقه‌لر دلیغراد ایله اولان طریق مراسله یی کسمکه و اول صورتله علکسناج تسلیمینی تسریع ایلمکه مأمور ایدیلوب بونلر بر چوق ایش کوردکاری کبی بر دفعه سنده دخی علکسناچدن رجعت حالنده بولنان قافله یه بالتصادف یوز قدر افرادی و فیطونلر ایچنده بولنان ایکی بیوك ضابطی قتل واعدام ایلمشلر واشیاجه دخی دشمنه بر چوق ضرر ویرمشلردر .

نفس علکسناجه کلنجه یوقاروده عرض اولنان بیوك محاربه‌دن صکره دیکر بر بیوك محاربه دخی ایلولك اون التنجی کونی وقوعبولوب طرف سردار اکرمیدن ینه اوتار یخده چکیلان تلغرافنامه‌ده و بریلان تفصیلاتدن اکلاشلدیغنه کوره او صباح ساعت یارم راده‌لرنده دشمن موراوا نهرینك قارشوسندن اشارت اولمق اوزره ایکی طوب انداختنی متعاقب سلیمان پاشا

وحافظ پاشا وعادل پاشا فرقه‌لریله سلامی وحاجی حسین پاشالر لواری اوزرینه آتش ایتمکه باشلادیغندن وحتی اراده‌کی کوچك بردره‌یی بالمرور حافظ پاشا لواسی اوزرینه برده هجوم ایلدیکندن بوکا مقابل عساکر شاهانه دخی دشمنك صول جهتنه امثالی کورلمامش بر هجوم کوستروب دشمن دخی امثالی کورلمامش برهزیمتله رجعت ومیدانده ضابطان ونفراتدن پك کلیتلی تلفات ترك ایلمش ایدی . حافظ پاشا فرقه‌سی اوزرینه هجوم ایدن دشمنك مقداری اون بشبیك راده‌سنده اولوب اشبو مهاجملرك شدت محاربه‌سی ساعت التی راده‌لرینه قدر دوام ایلدیکی حالده بوزلدیغی کبی اوای مذکورك صاغ جناحنده واقع اووه جهتندن دخی دشمنك ایکی طابور پیاده‌سیله برمقدار سواریسی کورندیکندن انلره مقابل سوق اولنان بر طابور پیاده و برالای سواری دخی بوفرقه‌یی رجعته مجبور ایلمشیدی . حالبوکه دیکر جهتدن سلامی پاشا ایله حاجی حسین پاشا لوالری اوزرینه‌ده یکرمی بیك قدر دشمن هجوم ایلدیکندن اوطرفك مهاجماتی ده پك زیاده شدت کسب ایلیه‌رك بنصرته تعالی دشمن مقهورا رجعته مجبور اولدیغی زمان بتون صحرا لاشه ایله طولمشدر . محاربه‌نك اك شدتلی بر زماننده کویا عساکر شاهانه‌یه بر شاشقنلق و یرمك ایچون علکسناج سرکوپریسندن دخی ایکی اوچ طابور پیاده چیقاروب نیش یولنی کسمك اوزره مورا اوا بوینده برنمایش اجرا ایلمش ایسه‌ده قارشولرینه سوق اولنان اوچ طابور پیاده ایله ایکی باولك

سواری بونلری دخی کمال انهزام ایله رجعته مجبور ایدوب میدانده کلی مقتوللری قالمشدر . الحاصل صباحك ساعت یاریمندن اقشامك ساعت یاریمه قدر دقیقه‌سی دقیقه‌سنه تمام اون ایکی ساعت دوام ایدن طوب و تفنك اتشیله اطراف اتش ایچنده قالمش و هرطرف انسان نعشیله طولمشدر .

اشبو تلغرافنامه‌ده سردار اکرم حضرتلری دخی اوچ هفته متارکه نامیله استحصال اولنان تعطیل حرکات مساعده‌سندن دشمنك مرادی سائر طرفلری تعرضدن بالتأمین بتون قوتنی علکسناجه جمع ایتمك اولدیغنی حکم ایله حتی بالکز بلغراد ایله درینا نهری طرفلرندن طقوز طابور جلب ایلدیکی اسرانك افاده‌سندن اکلاشلدیغنی خبر و یرمکده‌درلر .

مؤخراً اون طقوز ایلول تاریخیله طرف سردار اکرمیدن چکیلان تلغرافده و یریلان تفصیلاته کوره اشبو محاربه‌ده دشمنك درتبیکدن متجاوز تلفاتی کوریلوب بزم طرفدن بش ضابط ایله یتمش ایکی نفر شهید و قوماندانلردن سلامی پاشا ایله برابر اون ایکی ضابط واوچیوز اون ایکی نفر مجروح وقوعبولمشدر .

ینه بو تلغرافنامهٔ سردار اکرمیدن اکلاشلدیغنه کوره ایلولك اون سکزنجی جمعه ایرتسی کونی دخی علکسناج اوکنده برعظیم محاربه وقوعبوله‌رق مغلوبیت دشمن طرفنده قالمشدر . شویله که دشمن علی السحر موراوا اوزرنده بولنان

کوپری باشنده یواش یواش طوپ وتفنك آتشنه باشلایه‌رق ساعت ایکی راده‌لرنده ایسه آتش اشتداد ایتمکله وحافظ پاشا لواسنك صول طرفنه هجوم کوسترمکله میرالای محمد علی بك قوماندا‌سنده بولنان اونبه دردنجی طابوری دفع اعدایه مسارعت وبونلرك صول جناحنی تأمین ایچون مؤخراً کوندریلان ایکی طابور دخی آتشه مبادرت ایدرك محاربه کرکی کبی قزشدقدن صکره سلیمان پاشا بالذات ایکی طابور دها الهرق محاربه‌یه کیرشمش وشو حالده ایدیلان بر هجومده ذاتاً اردوبی تجیز ایتمکده بولنان بر استحکامی دها ضبط اولنمشدر . شو محاربه دوام ایلرایکن دشمن بردیکر فرقه ایله سلامی پاشا وعادل پاشا فرقه‌لری اوزرینه‌ده هجوم وآتشه بدأ ایلدیکندن مذکور فرقه‌لر طرفندن مقابله‌یه بالمسارعه بر جنك خونریزانه ایله صرببلولر استحکاملرینه طوغری قاچمغه باشلامشلر ایسه‌ده قاچان دشمنك ارقه‌سی براقلمیوب تعقیبده دوام ایدلدیکندن استحکاملری‌ده ترك وفراره مجبوریت کورمشلردر . اشبو محاربه کیجه ساعت ایکی‌یه قدر دوام ایتمش ودشمن کرکی کبی بوزچوره‌رك قاچمش ایسه‌ده کیجه حالیله دها زیاده تعقیبده دوام اولنه میوب عساکر شاهانه اولکی موقعلرینه چکلمشلردر .

علکسناج اوکنده بورایه قدر اجمال وحکایه ایلدیکمز محاربات هنوز هجوم عمومی اسبابی تهیه ایدلدیکی جهتله

بر تضییق و محاصره دن و دشمن طرفندن مدافعهٔ ارزوسیله
ایدیلان تعرضلره مقابله دن عبارت اولوب تشرین اولك یدنجی
کونی ایسه حرکات تعرضیه و مهاجمه یه دخی باشلانمش و اصل
علکسناجی محافظه ایدن استحکاملر ایله اطراف و جوارده
بولنه رق و خندقلر حفر اولنه رق الك صعوبتلی استحکام حالنه
قونلمش اولان اورمانلردن صحیحاً یاغمور کبی کله و قورشون
یاغدیغی حالده مستحکم صرتلرك و تپه لرك بر طاقی و اورمانك
بر مقداری عساکر شاهانه یدینه کچمش و غایت شدتلی بر یاغمور
حرکات حربیه یی تصعیب ایلدیکی حالده ینه آتشده دوام
اولنه رق و برقاچ یرده دشمن ایکی اوچ اتش اراسنه النه رق
صحیحاً پك کلیتلی تلفات ایله بوزلمشدر ٠

اشبو محاربه جونیس محاربه سی نامیله تاریخ عسکریده
بر فصل مخصوص اشغال ایده جك اولان و درت بش کون
امتداد ایلیان محاربهٔ عظیمه نك مبدئی اولوب کیجه نك ورودیله
عساکر شاهانه هیچ بر یره قلدانمقزین اولدقلری یرده قالمشلر
و صباحی بولمشلرایدی ٠ ایرتسی کونی یالکز دلیغراد کوپریسنك
کلیدی منابه سنده بولنان سیوری و الك زیاده مستحکم طاغدن
ماعدا بتون استحکاملرك عساکر شاهانه یدنده بولندیغی
کوریلنجه بو دفعه دشمن طرفندن استحکامات مذکوره نك
استردادی ایچون مهاجمه یه قیام اولنمش ایسه ده تلفات کلیه ایله
رجعته مجبور ایدلدیکی کبی اوچنجی کونی نوبت تعرض ینه

بزم طرفه کلوب وقوعبولان مهاجمه و محاربهٔ شدیده‌ده دشمنك قرارکاهی اولان ودلیغراد کوپر یسنه یقین بولنان قونیك قریهٔ جسیمه‌سی ضبط ودرد نجی کونی دخی هجوم ایده‌رك ارقه‌سی براقلیوب قریهٔ مذکوره‌نك ایلروسنده ودلیغراد کوپریسندن قروشه‌واچه کیدن شوسه‌نك اوزرنده واقع جونیس قریهٔ مستحکمه‌سیله ینه‌بو نامه منسوب اولان یوکسك طاغك اتکارنده واقع استحکامات متعدده ضبط و تسخیر اولنمشدر ٠

ضبط اولنان استحکامات دشمنك خط مدافعه سنی تشکیل ایلیان جبال متسلسله‌نك الك یوکسك تپه‌لرنده ویکدیکرینی طوب آتشی ایله مدافعه ایده‌بیله جك مسافه‌لرده اولوب کندیلری شکل مربع اوزره انشا ایدلمش وفضله اوله‌رق درونلرنده برده بلوق حاوس یاپلمش اون دزت پارچه ردوت استحکاملر اولوب یکدیکری میانده طریق مراسلهٔ محفوظه‌نك تأمینی ایچون دخی برر ویارمشر بطاریه‌لق طوپ طابیه‌لری وشو هیئت مستحکمه‌نك جمله‌سنی یکدیکرینه الصاق ایلیان وارقه‌لرنده پیاده اوجیسنك آتش ایده‌بیلمری صورتیله یاپیلان خندقلر وسپرلر موقع مزبوری صحیحاً هجوم ایله ضبطی ناقابل برحاله قویمش ایدی ٠ خصوصیله ذکر اولنان ردوتلرك هرزاویهٔ خارجیه‌سی ایلروسنده و تمام هجوم ایچون مهاجملرك انتخاب ایده‌بیله جکاری یوللر اوزرنده شرارهٔ الکتریقیه ایله آتش ویرلمك اوزره لغملر دفن ایدلمش اولدیغی کبی استحکاماتك

آتش خطی داخلنده بولنان بچیدلر دخی اغاج کوکلری وشرامپول کبی قازیقلر وسائر موانع صنعیه ایله سد و بند ایدلمش اولدیغندن هجوم ایله ضبطنه دشمن دخی احتمال ویره‌میه‌رك اعتماد تام ایله مقابله‌یه قیام اتلمش ایسه‌ده عساکر شاهانه نك هجومی دخی اویله لطیفه ایله مقاومت ایدیلور هجوملردن اولمدیغنه مبنی بو امثالسز استحکام انجق برقاچ ساعت طیانه‌بیله‌رك نهایت یأس و فتور ایله تسلیمه مجبور اولمشدر ٠ افکار عسکریه‌میانده هر دولت عسکرینك استعداد عسکریلرینه دائر برطاقم اعتقادات مخصوصه بولنوب بونلر میانده عساکر عثمانیه ایچون اولان اعتقاد بو عسکرك برقلعه و استحکام ایچنده بولندیغی زمان مدافعه‌ده صوك درجه‌یه قدر دواملرندن و میدان محاربه‌لرنده وخصوصا استحکام اوزرینه هجومده اول قدر ایشه یاراماملرندن عبارت ایدی ٠ بزکندی قهرمان عسکرلریمزك وجوه مزیات عسکریه‌سنی پك اعلا بیلدیکمز جهتله شو اعتقادك بزجه هیچ برتأثیری یوق ایسه‌ده افکار عمومیهٔ عسکریه اربابنك بطلان اعتقادینی اثبات خصوصنده برهان اتخاذینه احتیاج کوریلان هجوملر محاربات اخیره‌ده برقاچ دفعه وقوعه کلمش و انلر میانده دخی استحکاملر اوزرینه ایدیله جك هجوملرده کی پارلاغمزه جمله‌دن زیاده شهادت ایلیه‌جك اولان مهاجمه اشبو جونیس وقعه‌سی عد اولنه‌سزا واجرا بولنمشدر ٠

شو عظیم بوزغنلق اوزرینه ارتق نفس علکسناج
قصبه سنده متحصن اولان دشمنك امید سلامتی بالکلیه محو
اولمسیله برکیجه صکره خفیاً وکاملاً قصبهٔ مذکوره‌یی ترك
وفرار اتمسیله شهر مذکوره دخی عساکر شاهانه مظفراً کیره‌رك
لوای ظفر احتوای عثمانی برج و باروزینه رکز ایدلمشدر .
مع هذا دشمنك قوهٔ کلیه‌سی علکسناجده برباد ایدلدکدن صکره
ارقه‌سی براغلیه‌رق ذاتاً کلیدی مثابه‌سنده بولنان کوپریسی
وانی، مدافعه ایدن تپه‌سی اله کچورلمش اولدیغنی اولجه خبر
ویردیکمز دلیغراد اوزرینه دخی همان حرکت ایدلمکله سایهٔ
توفیق ربانیده قصبهٔ مذکوره‌ده برغیرتلی هجوم ایله یدضبط
وتسخیره کچورلدی .

اشبو مغلوبیت عظیمه‌دن صکره صرب امارتنك قراری بانیا
جهتنده برصوك محاربه دها ایتمکدن عبارت بولندیغنی اولجه
خبر ویرمش ایدك . انجق علکسناج مغلوبیتنده ویردیکی
ضایعات وتلفات حصر وتعدادك خارجنده اولمسی ومحاربهٔ
عظیمهٔ مذکوره‌ده صرب بلولرك کوزی بتون بتون ییلدیغی
کبی روس ضابطانی ایله کوکللو اوله‌رق کلمش بولنان بیکلرجه
نفراتك دخی کمال یأس وفتور ایله اللرینی چکه‌رك بلغراده
طوغری صاوشملری ارتق بانیا طرفنده صوك محاربه‌نك
ترتیباتنه‌ده امکان ویره‌مامش وصورت انعقادی اشاغیده
فقرهٔ مخصوصه‌سنده عرض اولنه‌جق متارکه‌نك حیلواتیله

علستناج جهتنك محاربه‌سی دلیغراد فتحنده قرار قلمشدر .

اشبو علکسنناج محاربا تندن ماعدا صربیه محارباتنه نقل کلام ایدنجه عثمان پاشا حضرتلرینك یکرمی یدی اغستوس تاریخلی برقطعه تلغرافنامه‌سنده تفصیل ایدلدیکی اوزره اغستوسك یکرمی اتنجی پنجشنبه کونی ساعت بش صولرنده مشار الیهك یدضبطنده بولنان زایچار قصبه‌سنك شرق جنوبی جهتنده و پونیچه دنیلان نقطه‌ده قره‌غول صفتیله ارامساز اولان برطابور عساکر شاهانه اوزرینه صربلونك بش طابور پیاده و برخیلی سواری و التی قطعه طوپدن مرتب برفرقه‌سی اوچ قولدن هجوم ایلدیکی کبی قصبهٔ مذکوره نك غرب شمالیسنده کائن زیوز وان قریه‌سی اوزرنده کذلك قره‌غول صفتیله ارامساز اولان برطابور اوزرینه دخی درت طابور پیاده و سکز طوپ و برمقدار سواریدن مرکب دیکر بر فرقه‌سی هجومه باشلامسیله حسن پاشاقوماندا سیله درت طابور پیاده ودرت بلوك سواری و برمقدار چرکس پونیچه‌یه وآصف پاشا قوماندا سیله ده اوچ بچق طابور پیاده ودرت قطعه طوب و برمقدار عساکر معاونه دخی زیوز وان قریه‌سنه کوندریله‌رك بیوجك برمحاربه‌یه باشلانمش وایچه برزمان طوب محاربه‌سیله اشتغال ایدلمش ایسه‌ده ایشی چابوق بتورمك ایچون هجوم قومانداسی و یرلدکده پونیچه اوزرینه کلان فرقه یوزالیدن متجاوز تلفات براقدیغی حالده اوچیوز

قدر مجروحلرینی برابر الەرق قاچغە باشلادیغی و ارقەسندن قوشدیریلان فرقهٔ معقبە برچوق تفنك و یاغمورلق وروولور وجبخانه طوپلادیغی کبی براز دها ثبات و متانت غیرتندە بولنان زیوزوان فرقەسی دخی اقشام ساعت اون ایکی‌یە قدر محاربەایدرك و بناء علیه دیکر فرقەدن زیادە تلفات وضایعات ویرەرك بوزلمش و کیجە حلول ایتمك مناسبتیلە او اقشام تعقیب اولنە مامش ایسەدە ایرتسی صباح ایکی بچق ساعت مسافەدە واقع یبلرقه قریەسنه قدر قوولنمشدر ٠

یکی پازار جهتنه کلنجه چونکه او طرفده بولنان دشمن عسکرینك بر بیوك قسمی الکسناج طرفنه کتورلمش اولدیغندن یکی پازار طرفجه وقوعبولان محاربات اول قدر مهم وجسیم اولمیوب بوسنەدن کلان بر تلغرافنامەدە خبر ویرلدیکنه کورە و یشیغراد قوماندانی قائممقام شمسی بك اغستوسك یکرمی ایکنجی کونی معیتی فرقەسیلە صربیەایچنه طوغری بر تعرض کوسترەرك قوترومان دیدکاری صرب کویندن بر بچق ساعت ایلرودە واقع بر استحکامدە تحصن ایلیان درت بشیوز صرپلویی طاغلره طوغری فراره اجبار واستحکامی هدم و یوز قدر خانەیی احراق بالنار ایتدکدن صکرە عودت ایلمش و یکی پازار فرقهٔ عسکریەسی دخی یاووردن ایکی ساعت مسافەدە واقع تیرەتین جبال متسلسلەسنه طوغری بر کشف تعرضی بالاجرا جبال مذکورە ایچندەواقع

استحکاملرده کی صرب بلولری پریشان و استحکاماتی هدم ایلدیکی کبی یکی بازار فرقه‌سی قوماندانی محمد علی پاشا حضرتلرینك دیکر بر تلغرافنامه‌سندن اکلاشلدیغی اوزره یکی واروش و یارانجه وسنجه یوللرینك نقطهٔ تلاقیسنده صربلو بر طابور نظامیه‌سیله بیك قدر کوکللوسندن عبارت بر مفرزه‌سنه راست کلنوب مصر میرالایلرندن ذکریا بك قوماندا سیله اوچ بچق طابور عسکر سوق اولنه‌رق دشمن تا بوچتك بالقانه‌و برطاقم پراکنده‌لری دخی وزنجه طرفلرینه قاچیرلمشدر . اغستوسك یکرمی اوچنجی کونی صربلولر محمدعلی پاشا اردوکاهنك صاغ وصول جناحلرینه شدتلی بر هجوم ایله رجعت خطنی دخی کسمکه چالشمشلر ایسه‌ده برچوق تلفات ویرمکدن بشقه هیچ برایش کوره میه‌رك فرار ایلمشلردر .

اوچنجی فقره

قره‌طاغ محاربانی

قسم اولده احمدمختار پاشا حضرتلرینك تره‌بین‌جوارنده بر موقع طوته‌رق قره‌طاغ اشقیاسنه بالمقابله حرکات تعرضیه‌سنك تکراری ایچون دخی بوسنه طرفندن ورود ایتمك اوزره‌بولنان

برمقدار تازه عسكره انتظار ايلديكى بيان اولنمش ايدى ·
عساكر مذكوره نك وروديله مشاراليه حضرتلرى ترتيبات
واقعه سنى اكمال ايلدكدن صكره اغستوسك يكرمى برنجى
كونى قليپون قلعه سى التندن قره طاغ خط امتياز ينى كچه رك
زاسلاب قريه سنى فتح ايلديكى كبى ايرتسى كونى دخى قريهٔ
مذكوره نك دها ايلروسنه كچه رك وايجاب ايدن نقطه لرى
بالاخذ استحكام پيسارق غراهوه وغرادو بچه قريه لرينك
ماييننى تهديد ايتمكه باشلامش ايدى كه اتخاذ ايلديكى شوموقع
خط امتيازدن ايكى ساعت ايچروده بولنمش ايدى · بوتجاوزدن
اشقودره قوماندانلغنه و سائر ايجاب ايدنلره معلومات
ويريله رك درويش پاشا حضرتلرينك يكرمى بش اغستوس
تاريخلى تلغرافنامه سنده خبر ويرلديكى اوزره اغستوسك
يكرمى دردنجى كونى ايشپوزى طرفندن دخى برنجق طابور
منتظم ومنتخب نظاميه وايكى بلوك يرلى شجعانى پيپر ناحيه سنه
طوغرى تجاوزله درت ساعت قدر امتداد ايدن محاربه ده
برايكى بيك قدر طاغلو اشقياسنى قاچرمش و پيپر قوماندانى
ميلوشك جسيمجه برخانه سيله ديكر اون باب خانه و اللى قدر
قوليه و برچوق اونلاقلرينى ياقمشدرلر ·

ارادن چند كون مرور يله احمد مختار پاشا حضرتلرينك
يا پديغى استحكاماتدن قائممقام عبدالله بك قوماندا سنده بولنان
درت عدد استحكامده متحصن ايكى طابور عساكر شاهانه

اوزرینه ایکی بیك بشیوزدن متجاوز قره طاغ اشقیاسی هجوم
ایتمشلر ایسه‌ده کلی تلفات ایله قاچمغه مجبور اولدقلری کبی
ارقه‌لرندن تعقیب ایدن عساکر شاهانه دشمنك قارشـو طرفده
انشا ایدرك قره‌غوللر یمزی ازعاج ایلکده بولندیغی اوچ عدد
استحکاملرینی دخی اللرندن آلمشلر وغراهوه‌نك برمحله‌سنی اتشه
یاقمشلردر ۰ پودغوریجه قوماندانی جیل پاشانك بر ایلول
تاریخلی تلغرافنامه‌سنه نظراً اشقودره ترتیبات عسکریه‌سنی
اخلال ایتمك و غرودا نام جبلده واقع پیقلا قریه‌سنی محافظه
ایلمیان بشیوز قدر استانبول کوکللولریله برده جوارلرنده
بولنان اوچیوز قدر زیبك معاونه‌سنی بالاستیصال اشقودره
ایله اولان خط مواصله‌یی کسمك خلیاسیله بشبیك بشیوز نفر
قره‌طاغلو اغستوس غایه‌سی اولان چهارشنبه کونی ساعت
التیده هجومه باشلامشلر ایسه‌ده استانبول وزیبك کوکللولری
کندیلرینك اون مثلی اولان اشبو دشمنه کمال شجاعتله مقابله‌یه
باشلادقلری کبی برساعت قدر اتشدن صکره هجوم ایله دشمنی
تعقیبه دخی باشلامشلر ایسه‌ده اشقیانك اوچ بایراق دهاامدادی
کلسیله هجومی تعطیل ایدرك فقطینه مقاومتده ثبات کوسترمشلردر
بنه محل مذکور جوارنده واقع دینوش قریه‌سی محافظه‌سنده
بولنان ومعیتنده بیك قدر اشقودره دلاورلری اولان شعبان بکك
اوزرینه دخی اوچ بایراق طاغلو اشقیاسی هجوم ایتمش ایسه‌ده
میرمومی الیه عسکرینك یالکز نصفیله بونلره مقابله ایدرك

نصف دیکرینی استانبول وزیبك کوکللولرینك امدادینه قوشدیرمش و شو حالده ایکی طرفجه دخی دشمنه یشانلق کله‌رك اوچیوزدن متجاوز مقتول و مجروح ترك ایله فرار ایلمشدر . بو محاربه اکرچه سائر محاربه‌لره نسبتله کوچك برشی کوزیلور ایسه‌ده ایکی فرقه اراسنده‌کی مقدارجه نسبتسزلك نظر دقته النور ایسه اهمیتی بیودکجه بیور و استانبول کوکللرینك همت واقعهٔ قهرمانانه‌سی دخی شایان تقدیر و آفرین کوریلور .

لوبن قصبه‌سی خانه‌لری طاغنق و موقعی مناسبتسز و محافظه‌سی کوچ بر راولوب درونده برده قلعه‌سی موجود ایسه‌ده متانت و رصانتی مطلوبه موافق برشی اولمدیغندن و درونده‌کی عساکر شاهانه ایسه غایت از اولدیغندن اشقیا موقع مذکورك ضبطنی کوزه الدیرمش و اوچیبك قدر عسکرله کلوب تضییق التنه المش ایدی . هله برجمعه کونی صباحلین ساعت ایکی صولرنده قصبهٔ مذکوره اوزرینه اوچ طرفدن دخی هجومه باشلامسیله موجود اولان عسکر آچیقدن آچیغه مقابله ایده‌میه‌جکنی اکلایه‌رق قلعه‌یه چکلمش و اهالی دخی بعض متینجه خانه‌لره صیغنمش اولدیغندن دشمن برازدها جسارت بوله‌رق مهاجه‌یی کرکی کبی صیقشدیرمش ایدی . او کون اقشامه قدر جنك دوام ایلدیکی کبی جوارده واقع یاوراق قلعه‌سندن ایکی بلوك عسکر امداده یتشمسیله کیجه ساعت بر بچغه قدر امتداد ایدن محاربه‌ده عساکر شاهانه طرفندن یکرمی

ایکی واهالیدن سکز نفر شهید وعسکر واهالیدن یکرمی بش نفر
و برده قادین مجروح اولمش و تاقصبه ایچنه قدر کیرن اشقیا
یکرمی یدی باب خانه یی یاقش ایسه ده امیدینه نائل اوله میه رق
قلعه اوکنده سوقاقلر اراسنده درت یوزدن متجاوز تلفات
براقدقدن صکره فراره مجبور اولمشلردر . تلفات مذکوره
میانده درت نفر مشهور رئیسلرك لاشه سی دخی بولنوب
مداليه لری النديغی کبی محاربه نك شدتنه نظراً دشمنك مجروحی
البته تلفاتنك بر بچق نسبتنده اوله جغی درکار وشویارلق
دخی باشلیجه موفقیتدن عد اولنمغه سزاواردر .

بو محاربه نك وقوعی اثناسنده کلیسوره نام محلدن دخی
تعرضه باشلایان برقاچ بیك اشقیا اوزرینه بیکباشی حسین ارکانی
افندی قومانداسیله ایکی طابور عساکر شاهانه سوق ایدلمش
ایدی . محاربه یه طوتشدقلرنده اشقیا قرق اللی قدر تلفات
ویروب قاچدیغی حالده عساکر شاهانه دن یالکز خفیفجه
ایکی یاره لودن بشقه ضایعات اولماسی شایان تشکردر .

احمد مختار پاشا حضرتلرینك غراهوه مقابلنده طوتمش
اولدیغی موقع اشقیایه پك بیوك شاشقنلق ویرمکده اولمسیله
ایلولك یکرمی ایکنجی کونی اردوی همایونی بغتة باصمق
قصدیله اشقیا متحصن اولدقلری یکرمی قدر استحکامدن
چیقارق فی الواقع صباحلین ایرکندن غایت شدتلی بر باصقین
یاپمشلر ایسه ده ایدیلان حسن مقابله ثمره سیله برفائده سنی

کوره‌میوب کیرو اردوکاهلرینه فرار ایلشلر و یالکز شو
حرکتده اردوی همایونی ازعاج ایده‌بیله‌جك بر موقعه ایکی
طوب تعبیه‌سیله فی‌الواقع اردوی همایونی تعجیزه باشلامشلر
ایدی . بونك اوزرینه احمد مختار پاشا حضرتلری دشمنك
خط حربی تشکیل ایدن استحکاماته بریسی جبهه‌دن و دیکری
صاغ جناحدن اوله‌رق بر هجوم مرکب مانوراسی ترتیب
و ایجابنی اجرا اجرا ایتمسیله شو حرکتده دشمن غایت متین
و مستحکم اولان یکرمی عدد استحکاملری ایچندن تعریف قبول
ایتمز بر بوزغنلقله چیقوب پراکنده پریشان فراره شتابان
اولمشدر . استغراب اولنه‌جق مواددندر که یلدیرم کبی بر
سرعتله اجرا اولنان شو هجومده عساکر نظامیه و معاونه‌نك
مجموع ضایعاتی حقیقةً یکرمی نفری تجاوز ایتمدیکی حالده
دشمنك یالکز اورته‌ده قالان تلفاتی ایکیوزی تجاوز ایلشدر .
بو محاربه کبی بر جسیم محاربه دخی ایلولك یکرمی یدنجی
پازارایرتسی کونی ایشپوزی جهتنده مارتینیك و پیپرو پاولویچ
ناحیه‌لرینه طوغری تجاوز ایلیان عساکر شاهانه ایله طاغلو
اشقیاسی اراسنده وقوعبولوب درویش پاشا حضرتلرینك
یکرمی سکز ایلول تاریخلی بر تلغرافنامه‌سنده ویریلان
تفصیلاتدن آکلاشلدیغنه کوره اوجوارده سکز بیوك تپه
اوزرینه ترتیب اولنان سپرلرده تحشد ایلیان اشقیا ایله دلاوران
عثمانیان سونکی‌یه کلشلر ایکن اشقیا بردرلو تاب یاب

اولەمیەرق تپەلردن بش دانەسی ضبط ایدلدیکی کبی ایرتسی
کونی اشبو بش تپەنك اشقیاسی دخی انضمام ایلدیکندن
طولایی مدافعەجیلرینك مقداری ارتمش بولنان دیکر اوچ
تپە اوزرینە وقوعبولان هجومدە فیالواقع اشقیا مقاومت
ایچون صوك درجەیە قدر چاشمش و حتی فریق مصطفی
جلال‌الدین پاشا بو معرکەدە مجروح واش ایسەدە للّٰه‌الحمد
وانە اشقیا تمامیلە منهزم و پریشان اولەرق طاغلر و درەلر
قرەطاغلو لاشەسیلە طولمشدر .

مشار الیه مصطفی جلال‌الدین پاشا حضرتلری عن‌اصل
لهلو اولوب خدمت دولت علیەیە قبول اولندیغی صرەدە
شرف اسلام ایلە دخی مشرف اولەرق یانیە حدودندە
و بالخصوص کربد محاربانندە پك بیوك خدمتلرە موفق
اولمش ایدی . کورنلرك روایتلرینە کورە اشبو قرە طاغ
هجومندە مشار الیه حضرتلرینك کوستردکاری غیرت
فداکارانە کرچکدن کورنلرە حیرت و پرەجك درجەدە
اولوب الدیغی یارە ایسە مهلك بر یارەایدوکندن اکرچە امر
تداو یسندە امکانك مساعدە ایتدیکی درجەدن بیلە زیادەاولەرق
اهتمام قلنمش ایسەدە تأثیری اولەمیوب رتبۀ عالی‌العال شهادتی
احراز ایلمشدر . شهید مشار الیه موتك تقربنی حس ایلدکدە
اصلا فتور کتورمکسزین «بو کونکی حرکات تجاوزیەدە
جریحەدار اولدیغمدن خستەخانەدەیم . اولادیمی اولا جناب حقە

و ثانیاً ذات شوکت سمات جناب پادشاهی یه حواله ایلدم »
کلماتندن عبارت بولنان تلغرافنامه‌سنی مقام جلیل صدارته
کشیده ایدرك تسلیم روح ایلمش وصکره‌دن خبرالندیغنه کوره
اوغلی طرف شاهانه‌دن یکدن یوز باشی نصب اولنمشدر .

اشقودره بحریه قوماندانلغندن تشرین اولك اوچی
تاریخیله مقام جلیل قپودانی‌یه ورود ایلیان بر تلغرافنامه‌ده خبر
ویرلدیکی اوزره عساکر بریه سرقوماندانلغی ایله بالاستشاره
اشقودره کولی ایچنده بولنان اولکون و سرعت نام ایکی
قطعه کوچك واپورلر قره طاغك موریك سواحلنه بالتسلیط
سواحل مذکوره‌ده بولنان خانه‌لر احراق و برقاچ جمعیت اشقیا
طوپ ایله پریشان ایدلمش و هر نه قدر اشقیا طرفندن دخی سلجه
نام موقعه کتور یلان بر قطعه طوپ استعمال ایدیله‌رك متعدد
کله‌لر کوکرته‌یه اصابت ایتدیرلمش ایسه‌ده بر کونه مضرتی
اوله‌میوب ذکر اولنان واپورلرك ایرتسی صباح تکرار سواحلی
اشغاله باشلایه‌رق آتدقلری کله‌لردن برخیلی ابنیه‌سی دها محترق
و منهدم اولمشدر .

قره طاغ جهتنده ایدیلان محار باتك الك باشلوجه‌لری
شونلردن عبارت اولوب طبیعت موقعیه‌نك کوستردیکی
صعوبت اوزرینه شوراده بوراده ومتفرق برصورتده تعرضلرله
اهالیٔ قرا و قره‌غوللری اشغال ایلیان اشقیا ایله ایدیلان محار باتك
کافه‌سنده تمامیٔ مظفریت عساکر شاهانه طرفنده قالوب اشقیا

ایچون مفهور یتدن بشقه برشی کورلمامشدر ۰ نهایت ارانه فقرهٔ آتیه ده حکایه اولنه جق متارکه مسئله سی کیرمسیله اگرچه مسائل مذکوره قره طاغلو ایله عقد مصالحه یه منجر اوله مامش ایسه ده برار الق حرکات حربیه یی تعطیل ایلمش و مذاکرات مذکوره دن صکره تکرر ایلیان قره طاغ محاربانی ایسه روسیه محاربانی ایچون تخصیص ایدیلان بشنجی بابده بر فقرهٔ مخصوصه اوله رق درج و درمیان قلنمشدر ۰

دردنجی فقره

صربیه ایله متارکه ومصالحه

صربیه ایله ایدیلان محاربادن دها قسم اولده مندرج فقرهٔ مخصوصه سنده حکایه ایدیلان یعنی عصر مرادخانی یه تصادف ایلیان جنکلرده اشتیای مرقومه نك کوردیکی مغلوبیت حربه دوام ایده میه جکنی اثبات ایلمکله صلحك اعاده سی ایچون دولتلر بیننده اوزاقدن اوزاغه بعض مخابراته مباشرت قلنمش ایدی ۰

اشبو مصالحه مسئله سنه دائر جریان ایدن مخابراتك کافه سنی انکلتره خارجیه ناظری لورد دربی طرفندن پترسبورغده مقیم انکلتره سفیرینه ۱۸۷٦ سنهٔ میلادیه سی تشرین اولنك

اوتوزی یدنی ۱۲۹۲ سنه‌سی تشرین اول رومیسنك اون
سکزی تاریخیله یازیلان برقطعه تحریرات مفصله تماميله جامع
اولوب کرك اشبو تحریراتدن وکرك دسترس اولدیغمز
سائر اوراق رسمیهٔ داخلیه ایله اول زمانك شؤنات یومیه‌سنه
دائر بتون غزته‌لره درج اولنان حوادثك نظر محاکمه‌ده اجمالندن
اکلاشلدیغی اوزره صربیه امارتی روسیه طرفندن و پانسلاویزم
قومیته‌لری جانبندن کوردیکی معاونات بی نهایه ایله برابر ارتق
محاربه‌ده ثبات ایده‌میه‌جکنی اکلامسیله دولت متبوعه‌سندن
طلب عفو و صفح ضمننده دول معظمه‌نك وساطت ایتملرینی
بلغرادده مقیم دول مفخمه قونسلوسلرندن خصوصی اوله‌رق
رجا ایتمکله باشلامسیله بوحال اوروپا دولتلرینه تبلیغ اولندقده
انکلتره دولتی دول سائره میاننده سلطنت سنیهٔ عثمانیه‌یه دها
زیاده دوستلقله مشتهر اولدیغندن وساطت ایشنی درعهده
ایلمش ایسه‌ده صربیه امارتی اولجه عقد اولنان متارکه‌لرده
شروط متارکه‌یی اخلال ایتمش اولمسی وهرنه‌زمان پانسلاویزم
معاونلری طرفندن براز دها معاونت کوره‌جك اولسه دول
معظمه‌نك توسطلرینه‌ده اهمیت و یرمیه‌رك ینه عصیانده ثبات
ایده‌جکلری درکار بولنمسی اوزرینه انکلتره دولتی اول باول
پرنس میلانك آچیقدن اچیغه بروساطت دولیه‌یی استدعا ایتمسنه
لزوم کوسترمشیدی .

ایمدی بریاندن علکسیناج طرفلرنده محاربه دوام ایده

طورسـون دیکر طرفدن دخی بلغرادده صلح امللری و ذهـا
طوغریسی صلح مجبوریتلری آرتمش اولدیغندن اغسـتوسك
اون ایکنجی کونی پرنس میلان انکلتره قونسلوسی طرفندن
ایدیلان اخطار اوزرینـه بلغرادده مقیم بالجمله دول معظمه
قونسلوسلرینی جمع ایدرك بونلر میانده ارتق محاربه‌یه تحمل
ایده میـه‌جکنی اعترافله دولت متبوعه‌لرینـك صلح ایچون
وساطت ایتملرینی رجا ایدوب شوقدر وار که قره‌طاغ امارتیله
اولجه بینلرنده منعقد اولان معاهده اقتضاسنجـه ایکی امارتك
ایکیسی دخی صلحه مجبوریت کورمینجه یالکز بریسی مصالحه
ایده‌میه‌جکنـدن وحالبوکه یوقاروده محاربه فقره‌لرنده بیان
اولندیغی اوزره قره‌طاغ امارتی صربیه‌قدر مغلوبیت متابعه
کورمیوب برایکی غلبه‌یه بیله مقتدر اولمسندن ناشی صلحه‌روی
رضا کوسترمامسی احتمالدن بعید اولدیغندن صربیه ایله برابر
قره‌طاغك‌ده مصالحه‌یه میل ایتدیرلمسنی پرنس میلان مذکور
قونسلوسلردن بشقه‌جه نیاز ایلمشیدی ٠

بونك اوزرینه کیفیت دولتلر میانـده مخابره ومذاکره
اولنه‌رق هردولت درسعادتده مقیم سفراسنه تعلیمات مخصوصه
دخی ارسال ایلمش اولمقدن ناشی سـفرای دول مفخمه انکلیز
سفیری سیرهانری الیوتك سفارتخانه‌سـنده بالاجتماع مذاکرهٔ
کیفیته ابتدار اولندقده روسیه سفیری جنرال اغناتیف اوچ
هفته‌دن برماهه قدر برمتارکه عقدینك دولت علیه‌دن طلب

اولنمسنی اشد اصرار ایله درمیان ایلمش و اکرچه اوسنز یا سفیری بو یله برطلبك صورت عمومیه‌ده اوله‌رق باب‌عالی‌یه عرضنی موافق بولمامش ایسه‌ده سفرای سائره‌نك اکثریت واغلبیت اراسی سفیر مشارالیهی دخی اقناع ایلیه‌رك متارکهٔ مذکوره دولت علیه‌دن قطعیاً طلب اولنمشیدی •

باب عالی‌یه کلنجه دولت علیهٔ عثمانیه‌نك صربیه ایله محاربه‌یه عن اصل خواهشی اولمیوب حدینك وحقنك خارجنه چیقه‌رق عصیان ایلیان اشقیایی تأدیب وتربیه ایله مشغول بولندیغندن اشقیای مرقومه طالب عفو وآمان اولدقدن صکره دریغ عاطفت بیورلیه‌جغی دخی درکار ایسه‌ده بونك ایچون متارکه‌یه حاجت اولمیوب متارکه دنیلان شی هنوز تلغراف ایجاد اولنمدیغی زمانلره مخصوص اصول وعادات دولیه‌دن اولدیغنه وهرطرفه تلغراف خطلری تمدید ایدلمش بولنان شو زمانده ایسه طوغریدن طوغری‌یه شرائط صلحیه‌یی مذاکره‌یه کیرشمك لازم کلدیکنه وبوکا دخی باب عالی حاضر وآماده بولندیغنه بناءً بریاندن محاربه‌نك دوامیله برابر دیکر طرفدن دخی شرائط صلحیه اوزرینه سویلشیله‌جکی باب عالی طرفندن دول معظمه‌یه جواباً بیان قلنمشدر •

دول معظمه‌نك متارکه‌یی التزام ایلدکارینی کورنجه جنرال اغناتیف ایشی بردرجه تعجیل ایلمکه باشلامشیدی که تعریفه صیغمز • بوندن مقصدی ایسه درکار اولان متانت ورصانتنه

مبنی هجوم عثمانیانه هنوز مقاومت ایتمکده بولنان علکسیناج استحکاماتی عساکر شاهانه طرفندن ضبط اولنمزدن اول متارکه‌یی عقد ایتدیره‌رك بعده اورایه دها زیاده عسکر جلب وجمعی ایچون صربیه امارتنه میدان و زمان قازاندیرمق ایدی . اکر بوکا موفق اوله‌بیلسه‌ایدی امارت‌ایچون حقیقة بر بیوك خدمت ایتمش اوله‌جق ایدی . زیرا اوحالده علکسیناجك قوهٔ مدافعه‌سی دها زیاده‌آرتوب برایکی آی‌دها طیانه‌بیلور ایسه قیش دخی حلول ایتمش اوله‌جغندن « ایشته علکسیناجی الەمدیکز قیش‌ده کلدی دولتلر ایسه صلحك عودتنی آرزو ایدیورلر » دیه یاصمز پلولره نافع و مظفرانه بر مصالحه عقد ایتدیره‌بیلور ویاخود کله‌جك یاز ایچون روسیه‌نك مصمم بولنان مهاجمهٔ عظیمه‌سی اثناسنده علکسیناجی دخی باشلوجه برموقع عسکری اولمق اوزره الده بولندیرر ایدی . بناء علیه‌شویله برترتیب اوزرینه باب عالینك متارکه‌یه یناشمدیغنی وطوغریدن‌طوغری‌یه مصالحه‌ارزوسنده بولندیغنی‌وحالبوکه بین‌الدول بر صلح عقد ایدیاور ایسه ایشك ایلروسی ایچون صلح مذکورك مانع اوله‌جغنی کوروب باب عالینك بر منوال مذکور و یردیکی جواب صوابی نه کندیسی قبول ایلدی و نه‌ده دول معظمه‌یه قبول ایتدیرمامك ایچون الدن کلان همتی دریغ ایلدی .

مع هذا انکلتره دولتی باب عالینك و یردیکی جوابه

قطعیاً رد یوللو مقابله ده بولنمامشیدی • باب عالینك ایستدیکی
شرائط صلحیه‌نك نه‌کبی شیلر اولدیغنی سؤال ائلمشیدی •
بو سؤاله جواب اولمق اوزره نه‌کبی شرائط صلحیه عرض
اولنه‌جق ایسه اکا برصورت ویرلمسی ایچون اغستوسك اوتوز
برنجی کونی باب عالیده وکلای فخام وسائر ایجاب ایدن ذوات
کرامدن مرکب برمجلس عمومی عقد اولنه‌رق مسئله اوراده
میدان مذاکره‌یه آلندی •

اوارالق صربیه علیهنه اوله‌رق افکار عمومیه‌ده او یله
برغلیان وارایدی که امارت مذکوره‌نك نامنی خریطهٔ عالمدن
سیلمك ایله خلق انجق تشفی ایده‌بیلورلر ایدی • صرب
اشقیاسنك طرف طرف کوردکلری مغلوبیت ایسه دولت
علیه‌یی هر جهتله مطالب مشروعه‌سنده حقلی کوستره‌جك
درجه‌ده اولدیغندن مجلس مذکور خصوصات آتیه‌یه قرار
ویردی •

اولا ـ صربستان امارتنده بولنه‌جق ذاتك عتبهٔ
شاهانه‌یه عرض عبودیت ضمننده درسعادته کلمسی که بو قید
ایچنده پرنس میلانك امارتدن عزلی مقصدی دخی آکلاشیلور
ایدی •

ثانیا ـ صربستانك دائرهٔ امتیازی خارجنده اولوب
١٢٨٣ تاریخنده بلغراددن کرك عسکرك وکرك اهالیٔ مسلمه‌نك
تخلیه‌سی اوزرینه یالکز محافظلغی صرب بکنه تودیع اولنان

و حق تصرف و تملکی قدیمی وجهله ینه دولت علیه یدنده حفظ قلنان قلاع اربعه‌نك کما فی السابق عساکر شاهانه حفظی آلتنده قالمسی ·

ثالثا ـ صربستانده ملت عسکرینك انغاسیله آسایش داخلیه‌نك محافظه‌سی ایچون اون بیك نفری تجاوز ایتمامك اوزره عساکر نظامیه و یالکز ایکی بطاریه دخی طوب بولندیرلمسی ·

رابعا ـ ممالك متجاوره اهالیسندن صربستانه هجرت ایدنلرك ۱۲٤۹ تاریخلی فرمان عالی احکامنجه مملکتلرینه اعاده‌یه امارتك مجبور اولمسی وقدیمدن برو موجود اولان قلاع مستثنا اولمق اوزره صکره‌دن محدث اوله‌رق انشا ایدلمش بولنان بالجمله استحکاماتك هدم ایدلمسی ·

خامسا ـ مقداری مؤخراً تعیین اولنه‌جق تضمینات حربیه‌نك صربیه امارتندن استیفاسی و ایفا ایده‌مدیکی صورتده اومقدار تضمینات حربیه فائضنك ویرکوی قدیمه ضم اولنمسی ·

سادسا ـ بلغرادی نیشه منتهی اولان تیمور یول خطنه ربط و الصاق ایده‌جك اولان شمندوفرك دولت علیه مأمورلری ویاخود کندی طرفندن انتخاب ایده‌جکی بر عثمانلو قومپانیاسی معرفتیله انشا و اداره ایتدیرمکه حکومت سنیه‌نك حق و صلاحیتی اولمسی ماده‌سی ·

شو ماده‌لره مجلس مذکورده اتفاق آرا ایله قرار ویریله‌رك کیفیت خاکپای سامیٔ جناب تاجداری‌یه عرض اولندقده بو مثللو معظمات مهامك اویله عندی برارادهٔ سنیه‌لریله اجرای ایجابنی هیچ بر وقتده تجویز بیورمیه‌رق ایشه مشورت واستشاره طریقیله صورت ویرمك عادت مستحسنهٔ شهریاریلری اقتضاسندن اولان پادشاهمز افندمز حضرتلری بوکیفیته‌دخی بالاستشاره قرار ویرمك ایچون وکلای فخامی مابین همایون ملوکانه‌لرنده جمع ایلمش وتحت ریاست شهریاریلرنده اوله‌رق بر مجلس عقد بیورمش ایدی . بو مجلسده مواد مذکوره بردها موقع تذکره چکلدکده واقعا دولتمزك صربیه اشقیاسنه غلبه‌سی میدانده ایسه‌ده شو مصالحه مسئله‌سنده دول معظمه‌نك دخی ایشه مداخله ایتملرینه و بالخاصه روسیه دولتنك درجهٔ التزامی میدانده اولوب صربیه امارتی ایسه الیوم یوز اللی بیك عسکر جمعنه مقتدر اولدیغنه واکر معاونلری طرفندن بر معاونت دها کورر ایسه حربده دوامه دخی مستعد ومقتدر کورلدیکنه بناء اشبو شرطلرك امارت مذکور ودول مفخمه طرفلرندن اغر کوزیلوب قبول ایدلمیه‌جکی واردخاطر عالی اولدیغندن بحثله شرائط مذکوره‌نك بالآخره رد اولندیغنی کورمکدن ایسه دها شمدیدن تخفیفی صورتی طرف اشرف حضرت شهریاریدن درمیان بیورلمشیدی . مؤخراً ظهور ایدن احوال ایله تحقق وتبین

ایلدیکی اوزره اشبو ملاحظهٔ سنیهٔ پادشاهی حقیقهٔ عاقبت
اندیشانه بر ملاحظه ایدی ۰ زیرا صربیه امارتنك هنوز
یوز اللی بیك عسکره مالك اولمسندن وایشه مداخلهٔ دول
اجنبیه‌نك دخی قارشمسندن وروسیه‌نك ایسه التزام فوق العاده
سندن قطع نظر دولت علیه‌نك او یله محازبات مدیده ایله
استهلاك ایده‌جك نه پاره‌سی نه عسکری و بالخاصه نه‌ده زمانی
اولمیوب بزم اشد احتیاج ایله محتاج اولدیغمز شی اصلاحات
داخلیه قضیه‌سی اولمغله بوقضیه‌یه حصر اشتغال ایدلمك
لازم‌کلورایدی ۰ انجق غلبات واقعه‌یه نظراً اشبو شرطلره
امارت طرفندن‌ده دول معظمه جانبندن‌ده موافقت اولنمق
ضروری بولندیغی ملاحظه سنده هیئت وکلای فخام ثبات
ایتمکله وبو یله برقرار وثبات عمومی‌یه مخالفت ایسه شرائط
استشاره‌یه رعایتدن هیچ بر وقتده آیرلمیان پادشاه حقایق اکتناه
افندمز حضرتلرینك اخلاق حمیدهٔ قانون‌پروریلرنده بولنمامغله
رأی عمومی‌یه اعتراضده اصرار بیورلمیوب شو قدر وارکه
دوام ایدن مذاکرات متتابعه نتیجه‌سنده اشبو شرائطك تماماً
قبولو یاتعدیلی و یرلرینه شرائط سائره‌نك وضعی خصوصنده
باب عالینك دول مفخمه طرفندن کوستریله‌جك حکم نصفت
پروری وعدالت کستری‌یه راضی اوله‌جغی دخی شرائط مذکوره
زیرینه ذیل ایدلمشدر ۰

باب عالی شرائط مذکوره‌یه ذیل ایلدیکی اشبو مادهٔ

تعدیلیه ایله پك بیوك بر صلح پرورلك كوسترمش اولدقدن ماعدا امل محض ومخصوصی مصالحه‌دن عبارت بولنمق خسبیله كندیلكندن اولمق اوزره متاركه‌یه دخی رضا كوسترمش وحتی متاركه مدتنده صلحه‌دائر برشی یاپیله‌مامسی اوزرینه مؤخراً متاركه‌نك مدتنی ایلولك یكرمی بشنه‌قدرده تمدید ایلمشیدی . انجق بوندن اول دخی بیان اولندیغی اوزره كرك امارتك وكرك معاونلرینك متاركه‌دن امللری حقیقة‌ً بر متاركه اولمیوب وقت قازانمق صورتندن عبارت بولندیغی جهتله شو متاركه مدتی ایچنده صرب پلولر بریاندن امداد واعانه الهرق قوتلرینی تزیید ایتمكده ودیكر طرفدن دخی طرف طرف شروط متاركه‌یی اخلال ایلمكده ایدیلر .

عرض اولنان شرائطه كلنجه بونلر حقنده دول معظمه میاننده جریان ایلیان مخابره نتیجه‌سنده شرائط مذكوره قبوله شایان كورلمیوب‌ده صربیه مصالحه‌سنی محاربه‌دن اولكی حالك ابقاسی وبوسنه وهرسك ولایتلرنده اوتونومی یعنی مختاریت اداره امتیازینك وضعی و بلغارستان ایچون دخی بوصورتله بر نوع مختاریت اداره اعطاسی كبی شرطلره بنا ایلمك وهله پرنس میلانك امارتدن عزلی وقلعه‌لرك استردادی كبی شرطلر أصلا قبوله شایان كورلمامك ایستنلدیكنی صرب امارتی تفرس ایدنجه درحال طورینی دكشدیرمش واز جمله ایلولك یكرمی بشنه قدر تمدید اولنان متاركه مدتنده دخی

هنوز برشـی یاپیله مامسی اوزرینـه متارکه‌نك تشرین اول ایکیسنه قدر تمدیدی لازم کلدکده چونکه او اثناده اوروپانك تصور کرده‌سی اولان سالف الذکر شرائط دخی درسعادتده مقیم سفرانك کافه‌سی طرفندن باب عالی‌یه تبلیغ قلنمش بولنمسیله صربیه امارتی بوندن برقات دها یوز بوله‌رق متارکه‌یی‌ده قبول ایتمیـوب حرکات خصمانهٔ حربیـه‌یی تکرار وتجدید ایلمشیدی . شـو حدسزلك دول معظمه میانـده باالخاصه انکلتره دولتنك جانی صیقمش و« متارکه ومصالحه ایچون ابتدا توسط ایستیان سز اولدیغکز حالده شمدی‌ده متارکه‌یی اخلال ایدییورسکز ۱۰۰ کرصرب عسکری متارکه‌یه رعایت ایتمزده حرکات خصمانه‌یی تجدید ایلر ایسه هم بوندن امارت مسئول اوله‌جق وهم‌ده امارت مذکوره انکلتره‌نك معاونتندن محروم قاله‌جقدر » دیه بلغراده‌کی انکلیز قونسلوسی واسطه‌سیله امارته برشدتلی تبلیغ کوندرلمش ایسه‌ده امارت مذکوره بونی‌ده دیکله‌میه‌رك یوقاروده محاربه فقره‌سنده کورلدیکی وجهله محاربه‌یی تکرار ایلمشدر .

بر کوچك صربیه امارتنك دول معظمه‌یه رغماً بویله برجرأت کوسترمسی شبهه یوق که شایان استغرابدر . انجق اوزمانلر بوجرأته استغراب ایدن بولنمدی . زیرا بونك روسیه مظاهرتیله وقوعه کلدیکنه کیمسه‌نك شبهه‌سی یوغیدی . حتی امارته بوقدر جرأت ویردیکندن طولایی انکلتره دولتنك

روسیه‌یه بیاغی جانی صقیله‌رق اسباب موجبه‌سنی استیضاح ایلدکده لوندره‌ده مقیم روسیه سفیری موسیو شووالوف « دولت متبوعه‌م امارته تکرار محاربه ایتامسنی توصیه ایتمش ایسه‌ده ابتدادن برمتارکهٔ قطعیه عقدینی دخی کندیسی طلب ایتمش اولدیغی جهتله بونك ایچون صربیه امارتنك پك‌ده اوستنه دوشه‌رك اصرار ایلمسنی مناسب کورمامشدر » جوابنی ویرمش اولدیغی لوردن دربینك سالف الذکر تحریرات مفصله‌سنده درمیان اولنمشدر .

روسیه طرفندن کوستریلان التزامك وصربیه امارتی طرفندن جسارت ایدیلان حدسزلکك بودرجه‌سی دولت علیه‌یی غلبات واقعه‌سیله برابر صوك درجه‌یه قدر دلکیر ایتمك طبیعی اولوب باخصوص اوروپا دول مفخمه‌سی صلح شرائطی اوله‌رق عرض اولنان مسائلی تعدیل دکل بلکه صرب اشقیاسنك غلبهٔ تامه‌سی حالنده انجق طلب اولنه بیله‌جك صورتده بوسنه وهرسکك و بلغارستانه مختاریت اداره‌و یرلمك کبی خصوصاتك‌ده دولت علیه‌یه قبول ایتدیرلمسی طرفنی التزام ایدنجه نصفت وحقانیت دینلان شیئك اقتضاسی روسیه طرفندن کوستریلان التزامه فدا اولنمسی دخی صلح ایچون اولان امیدی بالکلیه قالدیروب حرکات خصمانه‌یی تکرار ایدن صرب اشقیاسنه مقابله‌دن ماعدا علکسیناج اوزرینه هرطرفدن تعرضات شدیده‌یه‌ده ابتدار اولنمسی حقنده عساکر شاهانه

قوماندانلرینه امرلر ویرلمش واوروپانك بیان ایلدیکی
اشبو شرائطه دخی قطعیاً وصراحةً جواب رد اعطا
اولنمشدر ٠
بو صورتله تکرز ایدن مجاز بعده شاید صربلولر بر
ایش کوره بیلمش اولسه‌لر ایدی احتمال که روسیه دولتی دخی
مؤخراً ومتعاقباً کوستردیکی غایت شدتی براز دها تأخیر ایلر
ایدی ٠ انجق صربلولر بو کره دخی علی الدوام مغلوب بیتلردن
بشقه برشی کورمینجه روسیه‌لولر سریعاً وعاجلاً بر متارکه
دها عقدینی ترویجه باشلامشلر وهله علکسناجك عساکر
عثمانیه‌یه عرض تسلیمیت ایتمسی اوزرینه شدتی بتون بتون
آرتدیرمشلر ایدی ٠ ایشته بومناسبتله ایدی که روسیه دولتی
کویا اوزمانه قدر پولتیقه‌سنی قپالیدن قپالی‌یه یوروتیور
ایمش کبی بعدما آچیقدن آچیغه کندیسنی میدانه اتمرق
جنرال اغناتیف تشرین اولك اوتوز بری تاریخیله خارجیه
نظارت جلیله‌سنه ویردیکی بر اولتی ماتومده « محررامضا
روسیه سفیری خارجیة ناظری دولتلو صفوت پاشا حضرتلرینه
زیرده محرر تبلیغاتی اجرایه مأموردر ٠ بعض ایالات شاهانه‌ده
برسنه‌دنبرو ظهوره کلوب صربیه وقره طاغ ایله محاربه‌یی
انتاج ایدن وقوعاته روسیه دولتی نظر بقیدی ایله باقه‌مز
روسیه ملتی روابط عدیده واحوال ماضیه ایله بالقان خرستیان
اهالیسنه مربوط اولدیغی جهتله وقوعات مذکوره روسیه

ملتيجه بيوك تأثير حاصل ايلمشدر . ايمپراطور حضرتلرى تبعه‌سنك شوميل و محبتنه اشتراك ايدرك دول معظمه ايله متفق اولديغى حالده صلح و اسايشك اعاده‌سنه چالشمشلردر چونكه دول ضامنه صربيه و قره‌طاغده محاربه‌دن اولكى حالك ابقاسى ماده‌سنى مصالحه‌يه اساس اتخاذنده اتفاق ايلمش اولدقلرندن عساكر شاهانه‌نك اجرا ايلدكلرى حركات عسكريه بيهوده‌يره قان دوكمكدن عبارت قاليور هله بو كونلرده دوكيلان قانلر انسانيته طوقنور مرتبه‌لره كلمش اولديغى حالده ينه بر نتيجه‌يى منتج اوله‌مديغندن متبوع مفخمم ايمپراطور حضرتلرى مدت جزؤيه ايچون برمتاركه عقدى ضمننده جريان ايدن مكالماتك اغر كتمسيله بو حالك برمدت دها دوامنه مساعده ايده‌مز ايمدى محرر امضا اشبو نوطه‌نك وقت تبليغندن اعتباراً ايكى دفعه‌ده يكرمى درت ساعت طرفنده بلاقيدوشرط التى هفته‌دن ايكى آيه قدر حكمى بتون محاربينه شامل اولمق اوزره برمتاركه حقيقيه عقد اولنميوبده اردوى همايون قوماندانلرينه دخى حركات عسكريه‌نك درحال تعطيلى ضمننده امر قطعى ويرلمز ايسه بتون اعضاى سفارت ايله درسعادتى ترك ايده‌جكنى ايمپراطور نامنه اوله‌رق باب عالى‌يه بيان ايدر و بووسيله ايله احترامات فائقه‌سنك تجديد تأمينانه ابتدار ايلر» ديه التى هفته‌مدتله بلاقيد ولاشرط برمتاركه طلب ايلمشيدى . حالبوكه باب عالى هيچ برزمانده ايلدن براقامش

اولدیغی صلح پرورلکی بو کره دخی الدن براقامش ایدی .
اشبو اولتی ماتومدن براز اولجه روسیه دولتی ینه متارکه
ایستمسی اوزرینه باب عالی برقاچ دفعه‌در عقد اولنان متارکه‌لرك
مدتی تسویهٔ اموره کفایت ایده‌مدیکندن بو دفعه التی هفته
دکل التی آی مدتله بر متارکه عقدینی تکلیف ایلمش ایدی .
انجق آمال ایچنده آمال دیکر کونی اولان روسیه دولتی متارکه‌نك
بوقدر اوزون اولمسیده ایسته‌میه‌رك بهمه حال التی هفته‌دن
ایکی ماهه قدر برمتارکه‌نك قبول ایتدیرلمسی اصراریله اشبو
اولتی ماتومی دخی ویرمشدر .

شدتك بوصورتی یالکز ضربیه متارکه سنه مخصوص
اولوب دیکر جهتدن بوسنه وهرسك و بلغارستان ایچون اوروپا
طرفندن طلب ایدیلوب ده دولت علیه جانبندن دخی جواب
ردی ویرلمش اولان مختاریت مسئله سنه کلنجه روسیه‌نك
انکلتره سفیری قونت شووالوف لورد دربی‌یه کیدرك « باب
عالی بوسنه وهرسك و بلغارستان ایچون طلب اولنان خصوصاتی
رد ایدیور . فقط بورده اصرار ایده جك اولور ایسه
بوسنه و هرسکه اوستریا دولتی عسکر صوقه‌جغی کبی بلغارستانه
دخی روسیه دولتی عسکر ادخال ایده جکدر . بوندن ماعدا
بوغاز ایچنده اوروپا دول متفقه سنك دونانماسی سوق اولنملی .
اوستریا عسکرینك بوسنه‌یه دخولنی دولت مشار الیهایه تکلیف
ایچون موسیو سوماروف ویانه‌یه کیتدی . اکر انکلتره

بو احواله اعتراض ایده جك اولور ایسه یالکز استانبوله
کندیسی بر دونما کوندرسون . روسیه بو نکته‌ده اکتفا
ایدر . او حالده بوسنه و بلغارستانه عسکر سوق ایتمکه‌ده
حاجت قالمز » دیمشدر .

ایشك بو نکته‌ده اولان اهمیت محتاج ایضاح دکلدر .
حتی ایلروده بر مستقل بابده حکایه ایده جکمز قونفرانس
و پروتوقوللر مسئله‌لرینی تولید ایلیان ایلك شدت دخی بو
شدت اولمشدر . انجق روسیه دولتی شو اسانی قوالانمقله
انکلتره‌یی قوشقولندیره‌جق بعض علایمی دخی کندیسی اظهار
ایتمش اولدی . زیرا کلیبولی بوغازندن دونما امراریله
استانبوله ایصالی پارس معاهده‌سنه مغایر اولوب حتی بو معاهده
اقتضاسنجه بوسنه و بلغارستانه اوستریا و روسیه‌نك دخی
عسکر ادخالنه مقتدر اوله‌میه‌جقلری درکار ایکن شووالوفك
شو تکلیفی ایتمسی اولبابده انکلتره‌نك موافقتنی استحصال ایدنجه
پارس معاهده‌سنی دخی بوزولمش عد ایلمك ایچون ایدی .
شووالوفك اشبو تکلیفنه مقابل لورد دربی « باب عالی طرفندن
ویریلان جواب رد اوزرینه دولتلرجه یاپیله‌جق برشی وار
ایسه اوده اولکی کبی متارکه‌یی تکلیف ایتمکدن عبارتدر »
جوابنی ویرنجه شووالوف نو عمارد جوابی دیمك اولان اشبو
جواب اوزرینه لیوادیاده بولنان روسیه ایمپراطورینه یازدیغی
تلغرافنامه‌یه جواباً آلدیغی تلغرافده « صورت منتظمه‌ده

ترك معاداته برقرار ويريله مدكدن بشقه اولبابده جريان ايدن مذاكرات دخی استانبولجه مشكلات غير ملحوظه يه تصادف ايتمش اولديغندن موراواوادیسنده تكرار محاربه يه باشلانلدی روسيه دولتی دوكيلان قانلره نظر بيقيدی ايله باقه میه جغندن دول ضامنه ومتوسطه يه مسئله نك قطعيا حل وتسويه سی چاره لرينی مطالعه وتذكرايتملرينه ميدان ويرمك ايچون التی هفته لك برمتاركه عقدينه ويا تعطيل حركات عسكريه يه هر ايكی طرفی اجبار ايله محاربه نك اوكی النمسی روسيه ايمپراطوری طرفندن دول مشار اليهمه تكليف اولنور » دينلمش اولديغنی لورد دربی يه ارائه ايلدی ٠

لورد دربی شو تلغرافه دخی جواب تداركندن عاجز قالدی ايسه ده حال بومركزی بولدقدن صكره تسويه مصلحت ايچون اتخاذ ايلدیكی تدابير دولت عليه حقنده غايت وخيم چيقه جق شيلر ايدی ٠ قونت شووالوفه « دولت عليه بوسنه وهرسك وبلغارستانه مختاريت ويرمك كبی شرائط صلحيه يی قطعيا رد ايده جك اولور ايسه اوحالده برآيلق دها برمتاركه استحصالنه چالشه جغم فقط بوسنه وبلغارستانه عسكر وبوغاز ايچنه دونتما ادخالی كبی پرنس غورچاقوفك واقع اولان تكليفنه حالا بن موافقت ايتمامكله قالم ٠ بوكا هيچ بر دولت موافقت ايتميه جكدر وايتميورلر » جوابنی ويروب ديكر جهتدن دخی درسعادتده مقيم انكلتره سفيری سيرهاری

اليونه كوندرديكى تلغرافنامه ده باب عالى شرائط مصالحه يى
قبول ايتمديكى حالده لااقل بر آى متاركه يه راضى اولمسنى
ومتاركه عقبنده دخى مسائل حاضره يه بين الدول برچاره
بولمق ايچون برده قونفرانس تشكيلنه موافقت ايتمسى وشايد
متاركه يى قبول ايتميه جك اولورايسه دولت عليه يى خرابيتدن
وقاية انكلتره دولتى بيهوده يره صرف مساعى ايتمش اوله جغندن
ارتق هيئت سفارتنى درسعادتدن قالديره جغنى بيلديرمش وبو
خصوص سيرهانرى اليوت طرفندن دخى باب عالى يه تبليغ
قلنمشدر ٠

ايشته جنرال اغناتيفك و برديكى اولتى ماتومك حكمى
انكليز سفيرينك اشبو تبليغى ايله دخى تأييد اولنمشيدى ٠
نهايت باب عالينك بر ايكى آى دكل التى آيلق برمتاركه يه رضا
كوستر ديكى حالده روسيه دولتنك بونى دخى قبول ايتميوبده
التى هفته دن ايكى آيه قدر برمتاركه عقدينى طلبده اصرار
ايتمسنك حكمتى انكلتره دولتى طرفندن صورلدقده وباخصوص
«بوندن مقدم اوچ آيلق برمتاركه تكليف ايدن روسيه دولتى
ايدى» دينلدكده قونت شووالوف « احوال دكشمشدر ٠
دولت متبوعه م اويله التى آيلق برمتاركه تكليفنه ده راضى
اولمز » ديه پرنس غورچاقوفك تشرين اولك درديسى تاريخيله
برقطعه تلغرافنى ارائه ايلمشدركه بونده « التى آيلق برمتاركه
حصولنى ارزو ايتديكمز صلح وآسايش دائمى ايچون نه لازملى

ونه‌ده الو یر یشلیدر ظن ایدرز • صربستان وقره‌طاغی ذاتاً مشکل اولان حال وموقعلرینك اویله مدت مدیده تذبذبده قالمسنه موافقت ایللری ایچون جبر وتضییق ایده‌میز • الحاصل اوروپانك احوال مالیه وتجاریه‌سی بو مهلتدن بر قات دها سکته‌دار اوله‌جغندن انکلتره‌نك اولکی تکلیفی وجهله برآیدن التی هفته مدتله بر متارکه عقداولنمسنده اصرار ایتمکلکمز لازم کلور • شوقدر که مکالماتك جریاننجه لزوم کورلدیکی حالده بومدت تمدید اولنه بیلور »دیه محررایدی•

نتیجهٔ امرده باب عالی بو متارکهٔ مطلوبه‌یی‌ده قبول ایتمکده اضطرار کوروب انجق اشبو متارکه‌نك اولکی متارکه‌لره بکزه‌مامسی واولکیلرده کوریلان اویغونسزلقلرك تکرر ایتمامسی ایچون مدت متارکه ظرفنده صربستانه هیچ بر طرفدن معاونت ایدلمامك و صربستان طرفندن متارکه‌نك اخلالنی موجب حالات وقوعنده دولت علیه‌یه ترتب ایده‌جك ضرر وزیان دول سته طرفندن تأمین قلنمق وشو متارکه‌نك عقدینه دائر تنظیم اولنه‌جق مقاوله‌نامه‌یه دولت علیه ایله دول ضامنه طرفندن امضا قونلق شرائطنی دخی دول مفخمه‌یه عرض ایلمش ایدی که اکر مقصد اوجه‌له دخی کورلدیکی و جهله هنکام متارکه‌ده صربیه‌یه امداد یتشدیریله‌رك احوال عسکریه‌سنی اصلاح ایتمك اولمیوب‌ده جداً صلح ایچون برچاره ارامق اولسه ایدی باب عالینك شو

ارزوسنه درحال موافقت ایدیله‌جکنه هیچ شبهه یوق ایدی؛ لکن روسیه‌نك مقصدی بو اولمدیغی و صربیه‌نك عهد شکنلکنه دائر سبقت ایدن تجربه اوزرینه دول معظمه دخی امارت مذکوره‌یه کفالت ایده‌مدیکی جهتله باب عالینك اشبو مطالب صلح جویانه‌سی قبول اولنه‌میه‌رق حتی متارکه‌نك التی آی اولمیوب یالکز التی هفته‌دن ایکی آیه قدر اولمسی حقنده روسیه طرفندن کوستریلان اصراره بیله دولتلر طرفندن مقابله ایدیله‌مامشیدی .

یالکز فرانسه جمهوریتی ایدی که اراده بر متارکه لازم ایسه آنك دخی التی آی اولمسی پك عاقلانه بر حرکت اوله‌جغنی ازجان و دل تصویب ایلیه‌رك حتی دول سائره هنوز قبول ایتمامش و بر قاچنك دها نه جواب و یره‌جکلری دخی تحقق ایلمامش ایکن فرانسه جمهوریتی درسعادت سفارتخانه‌سی عسکری آتشه‌سی اولان موسیو توروسی حدود متارکه‌یی تعیینه مأمور اوله‌جق مختلط قومیسیونه اعضا نصب ایلمشیدی واقعا انکلتره دولتی شو حرکت عاقلانه‌ده فرانسه‌دن کیرو قالمامق ایچون اشبو اعضالق صفتنی جنرال کمباله توجیه ایلمش ایسه‌ده دولت مشار الیها التی آی متارکه‌یی روسیه‌یه قبول ایتدیره‌مامشدر .

متارکه‌نك التی ویاخود ایکی ویا بر آی اولمسی مسئله‌سنی او زمانلر غزته‌لرك محاکات دیپلوماتیقیه‌سی ایچون اویله بر

سرمایه اولمش ایدی که هرکس اولبابده خاطر وخیاله کلیه جك
نتیجهٔ افکار مخبنه و غریبه یی غزته لره طولدیرمش ایدی •
مطالعات مذکوره میانده باب عالینك درجهٔ ثانیه ده اوله رق
میدانه قو یدیغی فکر البته الك مرجح ایدی • زیرا تایمس
ودها غزته لرینك دخی تصویب وتحسین ایلدیکی وجهله
اشبو متارکه صحیحاً صلح مقدمه سی اوزرینه اولیور ایسه شرائط
صلح برایکی هفته ایچنده قرارلشدیریله بیلدیکی حالده صلحك
انعقادی ایچون مطلقا التی آی بکلمکه احتیاج اولمیه جغی واو
حالده آلتی آیدن عبارت اوله رق عقد ایدلمش بولنان مدت
متارکه نك لزومی مقداری متارکه صورتیله استعمال و امرار
اولنه بیله جکی باب عالی طرفندن درمیان قلنمش ایدی •
چه فائده که ایغناتیه ف جنابلری شو معقولاتك هیچ بریسنی
قبول ایتمامکده عناد و اصرار کوستره رك و دول مفخمه جه
اکثریت دخی انك طرفنده بولنه رق بالخاصه علکسناجك
فتحی و اوجه بحث ایدیلان اولتیماتومك شدتی سلطنت
سنیه یی معقولات معروضه سی اوزرنده اصرارزدن منع ایلسنة
ومتارکه نك اساسی ذاتاً باب عالیجه دخی قبول اولنه رق یالکز
بر مدت خصوصنده باقی قالان اختلافه دخی (رشدی پاشا
حضرتلرینك مابین همایونه تقدیم ایلدیکی برعریضه سنده
حکایه اولندیغی اوزره) روسیه ایمپراطوری برمسئلهٔ ناموسیه
کبی باقدیغنه مبنی ایکی طرف ادعاسنك دخی حد وسطیسی

اولمق اوزره متارکه‌نك اول امرده التی هفته مدتله عقدینه و فقط مؤخراً کوریله‌جك لزوم اوزرینه برالتی هفته و نهایت برده ایکی آی مدت ضم اولنمسنه قرار ویریله‌رك بونك اوزرینه تعطیل حرکات ایچون اردولره امر ویرلمش و شو متارکه‌ده قره طاغ دخی داخل اولدیغی جهتله انكده تعطیل حرکات ایتمسی جنرال اغناتیف طرفندن پرنسه بالتلغراف بیلدیرلمشدر

بزم بوراده طریق اختصاری التزام ایلمش اولدیغمز حالده ویردیکمز ایضاحاتدن دخی آکلاشیله‌جغی وجهله شو متارکه مسئله‌سی اوزرینه تعاطی ایدیلان مخابرات و اداره اولنان افکار هر اهل دقتك نظر استغرابنی جلب ایدرك « بوقدر مخابره ایله بر صرب مصالحه‌سی دکل ایکی دولت مصالحه‌سی عقد اولنه‌بیلوردی » دییانلر پك چوق کورلمش ایدی . واقعا متارکهٔ مذکوره‌نك یالکز بر صرب امارتیله انعقادی نقطهٔ نظرندن باقیلنجه بو استغراب بجادر انجق دولت علیه‌نی بر صربیه عصیانی اوزرینه بر صربیه امارتیله عقد متارکه یولنده عقد ایتیوب قوجه برروسیه محاربه‌سنك التی دولت طرفندن‌ده بالمداخله برمتارکهٔ موقته‌سنی عقد ایدیورجه‌سنه عقد ایلشدرکه شو صورت بالوجوه شایان دقت واهمیتدر .

متارکهٔ مذکوره‌نك درسعادتده عقد اولنان قونفرانس اثناسنه تصادفندن ناشی اوراق مصالحه‌یه ده بر صورت

و یریله‌جکی قویاً امید اولنمش ایکن ایکی آی مدت متارکه مرور ایلدیکی حالده هیچ بر ایشه صورت و یریله‌مدیکی کبی مدت متارکه‌نك مارته قدر تمدیدی دول معظمه‌نك‌ده موافقتیله روسیه طرفندن طلب اولنجه سلطنت سنیه‌نك مقدما متارکه‌نك التی آی اولمسیچون عرض ایلدیکی افکار ومطالعاتده‌کی اصابت اعتراف وتسلیم ایدلمش صایلدیغندن ایشته ایشك بو جهته کولنلرك حقلی اوله‌رق کولمش وباب عالی ایسه بوکا ده موافقتله صلح پرورلکنی بردها کوسترمشدر . انجق تفصیلی ایلروده فقرهٔ مخصوصه‌سنده عرض اولنه‌جغی وجهله قونفرانس کندیسندن امید اولنان خصوصاتك هیچ برینده موفق اوله‌مقسزین طاغیلوب اشبو مارته قدر تمدید متارکه قضیه‌سندن‌ده برفائده حصوله کلمامشدر .

مسائل حاضره اوروپا مورخلری طرفندن قلمه النديغی صره‌ده قونفرانسك اشبو مصالحه‌یه دائر هیچ برشیئه موفق اوله‌مامسی دولت علیهٔ عثمانیه طرفندن کوستریلان سببیدن نشأت ایلدیکی قطعیاً حکم اولنه‌جغنی بیلیورز . بناء علیه بوحکمه مقابل سویلیه‌جکمز سوزی دها شمدیدن بوراده عرض ودرمیان ایده‌بیلورز .

بوندن مقدم دخی خبرویرمش اولدیغمز وجهله دولت علیهٔ عثمانیه اعادهٔ صلح ایچون کندیلکنجه بعض شرائط اساسیه‌یه قرار و یردکدن صکره بونلرك تعدیل و اصلاحی

اسرنده دول معظمه‌نك حقانیت وعدالت مأموله‌سنه مراجعت ایلمکی ترجیح ایتمش ایکن انکلتره دولتی بالاده خلاصةً بیان اولنان شرائطی مؤخراً برطلب رسمی صورتنده درسعادت سفیرینه بیلدیروب اودخی باب‌عالی یه تبلیغ ایلمشیدی که صورتی وایضاحاتی شوندن عبارت ایدی :

« دولت علیه‌نك اعادهٔ صلح وآسایش حقنده درمیان ایلدیکی شرائط قبول اولنور شیلر اولمدیغندن صلحهٔ توسطمز ایچون اساس اتخاذ ایدلمش بولنان مواد آتیه‌یی باب عالی یه عرض ایتملیسکز »

« اولا صرب وقره‌طاغ امارتلرینك قبل‌المحاربه حائز اولدیغی امتیازاتك علی حالها تجدید وابقاسی »

« ثانیا بوسنه وهرسك قطعه‌لرینك داخلی برادارهٔ مستقله هیئتنده بولندیرلمسنه دائر دول سته ایله بالمذاکره قرارکیر اوله‌جق شرطنامه‌یی باب عالینك امضایه مجبور بولنمسی . بوندن مقصد اورالرده صربیه قره‌طاغ وممکلتین کبی دولت علیه‌یه خراج ویرمك اوزره امارات مستقله تشکیلی اولمیوب انجق عثمانلی مأمورلرینك احوال وحرکاتنی بالتفتیش بونلر اوزرینه نظارته اهالینك حقلی اولمسی و بناءً علیه مأمورینك معاملهٔ اعتسافکارانه‌سنی منعه کفایت ایلیه‌جك بر اصول اتخاذ قلنمسی صورتلرندن عبارتدر »

« ثالثا ادارهٔ عثمانیه‌نك سیأته قارشو بومثللو بر

صورت تأمینیه نك بلغارستان ایچون دخی لزومی درکار ایسه ده بوكا دائر ویریله جك تفصیلاتك ایلروده اجرا اولنه جق مذاکراته تعلیق قلنمسی »

« رابعاً اوتوز کانون اول و اون شباط تاریخلرنده تعاطی اولنان مخابرات اوزرینه باب عالینك موافقت کوستردیکی بوسنه وهرسك اصول اصلاحاتنك ممکن مرتبه بلغارستانه دخی شمولنه شمدیدن مساعده بیورلمسی »

« باب عالی یه بهمه حال قبول ایتدیرمکله مکلف اولدیغمز اشبو ماده لری دول سائره نك دخی ترویج ایده جکلرنده شبهه اولمدیغندن احوال حاضره نك کسب ایلمکده اولدیغی اهمیتنه بناءً باب عالینك ده منافعنی مستلزم اوله جغی درکار بولنان شو اساسلری دولت علیه یه کمال سرعتله قبول ایتدیرمك ایچون نهایت مرتبه یه قدر اصرار ایتملیسکز »

شمدی حال عصیانده ایکن قهر وتدمیر ایدیلان برامارتدن قلعه لری استرداد وتضمینات حربیه اخذ ایتمك کبی شرائط محقه یی اساس اتخاذ ایله یالکز بو اساسلرك تعدیلی ایجاب ایلر ایسه دول معظمه نك عدالت و حقانیت مأموله سنه مراجعت ایلیان بر باب عالی انکلتره نك کوستردیکی شو اساسلری نصل قبول ایده بیلور که صربیه اوزرینه غالب دکل معاذ الله مغلوب بیله اولسه ایدی ینه شو مغلوبانه شرائطی قبول ایتمامك ایچون جنکده دوامه قدر مجبوریت کورر ایدی . ایشته دولتلرك

اعادهٔ صلح ایچون کوستردکلری مقدمه‌یوقدر غریب اولدیغی
کبی مؤخراً ینه بو اساسلر اوزرنده اصرار ایدلمش بولنمقدن
ناشی قونفرانس دخی هیچ برشیئه موفق اوله‌مامشدر .

مع هذا ایدیلان اصرار وعنادلر یالکز روسیه تشویقاتیله
دول معظمه طرفندن کوسترلمکده ایدی . صرب امارتنه
کلنجه حربده دوام ایچون امارت مذکوره‌ده اصلا قدرت
و قوت و احتمال قالمدیغندن صلحه ازجان و دل احتیاج کورمکده
ایدی . قونفرانسك دخی برشی یاپامامسی اوزرینه روسیه
دولتی ظاهر حالده صربیه‌یی کندی حرکاتنده سربست
براقه‌رق فقط ایچ یوزندن دولت متبوعه‌سیله مصالحه عقد
ایتمامسنی مصرانه اصرار و محاربه‌ده دوامه قدرتی یوق ایسه
بعض ساخته نمایشلرله اولسون دولتی اشغال ایلمسنی اخطار
ایلمش ایکن صربیه امارتی بو اصرار و اخطاری دخی
دیکلیه‌میه‌رك صوك متارکه‌نك مدتی منقضی اولمغه باشلادیغی
صره‌ده بر صلحپرورلك اثری دها کوسترمك ایچون مدت
مذکوره‌نك انقضاسندن مقدم صرب امارتی طوغریدن
طوغری‌یه دولت متبوعه‌سیله عقد مصالحه‌یه رغبت کوسترر
ایسه دولت علیه‌نك دخی حسن مقابله‌ده قصور ایتمیه‌جکنه
دائر طرف صدارتدن چکیلان تلغرافنامه‌یه مع التشکر حسن
موافقتله جواب و یرمش وقوجه بر دول معظمه هیئتنك مجرد
حسن نیتدن بری بولنملری مناسبتیله آیریجه مدت طرفنده

قرار ویره‌مدکاری شرائط صلحه درسعادته ورود ایدن صرب مأمورلری باب عالی ایله چند کون ظرفنده بالمذاکره قرار ویره‌رك [٦] رقیله آثار متممه قسمنده درج ایدیلان مکالمه ورقه‌سی واعلاننامهٔ رسمی [٧] وحکم عالی [٨] موجبنجه مصالحه اعلان قلنمشدر .

اجزای متممه قسمنده درج ایدیلان اشبو اثرلردن مستبان اوله‌جغی اوزره صربیه مصالحه‌سی اولا صربستانه متعلق بالجمله خطوط همایونلرده واوراق سائره‌ده وعلی الخصوص قلاعه دائر اولان فی ٥ ذی الحجه سنه ١٢٩٣ تاریخلی خط همایونده مندرج بالجمله قیود وشروطك بشقه درلو تفصیلات وایضاحاته حاجت قالمقسزین بالکز مجرد بادن اولکی استاتوقونك اعاده‌سی لفظیله بلا استثنا وکاملاً موقع اجرایه وضع اولنمسی ثانیا وقوعات اخیره‌ده متهم بولنان بالجمله تبعهٔ ملوکانه عموماً وکاملاً عفو بیورلدیغی کبی صرب امارتنك دخی اشبو وقوعات اثناسنده متهم بولنان صربلولرك عفو اولنمسی ثالثا مقاوله‌نامه تاریخندن اعتباراً اون ایکی کون ظرفنده کرك عساکر شاهانه وکرك صرب عسکری طرفندن خط امتیازك خارجنده ضبط اولنان محللرك تخلیه‌سیله هرایکی طرف مأمورلرینك او محللر اوزرنده اولان حق حکومتلرینی اجرا ائلمسی شرائطی اوزرینه عقد ایداشدر . اشبو شرائطك خلاصه‌سی صرب امارتی اعلان عصیان ایلزدن

مقدم نه حالده ایدیسه ینه اوحالده ابقا اولنمق دیمك اولدیغی میدانده اولوب شو حالده اکرچه باب عالینك مقدما امل ایدندیکی مطالب حاصل اوله مامش ایدیسه ده انکلتره طرفندن تکلیف ایدلدیکی اوزره بوسنه وهرسك و بلغارستانه مختاریت اعطاسی کبی برجه مضر اولان شرائطه دخی باب عالی روی رضا کوسترمامشیدی ٠

صربیه امارتنك بوصورتله پك اوجوز قورتلمسی انکلتره دولتنك دلالتیله دول معظمه طرفندن ایدیلان التزاملر ثمره‌سی اولدیغی شبهه‌سزدر ٠ بوسنه وهرسك و بلغارستانه مختاریت اداره ویرلمامش اولمسی ایسه مسائلك صورت دولیه‌سی سراوحه‌لی بایمزده تفصیلاتی اعطا اولنه جغی اوزره استانبول قونفرانسنه ولوندره پروتوقولنه لزوم کوسترن برایلیشك اولمق اوزره باقی قالمشدر ٠

او زمانلر هنوز ایشلك آتیسی تمامیله کندیسنی کوستره‌مامکله برابر بتون بتون تسترده ایده مدیکندن اشبو مصالحه‌ده بوسنه و هرسك و بلغارستان ایچون طلب اولنان مختاریت اداره‌نك ویرلمامسی بر بیوك مظفریت سیاسیه عد ایدلمش وصربیه‌دن بزم طلب ایلدیکمز شرائطك النه‌مامسی ایسه دول معظمه‌نك التزاملرندن نشأت ایلدیکی جهتله ضروری ومجبوری برشی کورلمش ایسه‌ده هرمسئله‌ده عاقبت حالی نظر دقته الان ذات حکمتسمات حضرت پادشاهی هیچ اولمزایسه صربیه‌دن

غساكر عثمانيه‌نك النده بولنان محالرك تاصلح حقيق تحقق وتأسس وتأيد ايدنجه‌يه قدر تخليه اولنماسی رأينده بولنمشلر ايدی • بورأيك اصابتی مؤخراً صرب امارتی تكرار اعلان عصيان ايلديكی زمان اكلاشلدی • اوزمان ايسه هيئت اركان دولت بورأيدن استفاده ايده‌مامكه سياسة مجبوريت كورملريله ذات سامئ حضرت پادشاهی دخی بو مجبوريت سياسيه‌يی تصديقده مضطر قالمشلر ايدی • شوقدر واركه هرجهتله اصابتی دركار اولان اشبو رأی رزينك قيود رسميه‌ده باقی قالمسی مطالعهٔ بجاسيله صربيه معاهده‌سی حضور همايونه عرض اولنديغی زمان مابين همايون ملوكانه باش كاتبی سعيد پاشا طرفندن يازيلان اراده‌ده رسيدهٔ دست تكريم اولان اشبو تذكرهٔ ساميهٔ آصفانه‌لری ايله ملفوفاتی منظور همايون جناب تاجداری بيورلمش وآسايشك عودتی حقنده امنيت كافيه حاصل اولنجه‌يه قدر اليوم صربستانك جهات مضبوطه‌سنده بولنان عساكر پادشاهينك كيرو چكلمامسی شرط موقتنك دخی شرائط مقرره‌يه علاوه‌سنده بعض فوائد تصور بيورلمش ايسه‌ده خواص وكلای فخام طرفلرندن شفاهاً واقع اولان تبليغاتده شرط مبحوث عنهك صرب حكومتنه تكليفی اعادهٔ مسالمته مانع اوله‌رق مذاكرات صلحيه‌نك شو برقاچ كون ظرفنده نتيجهٔ قطعيه حاصل اتمامسی ايسه حسب الحال داعئ مخاطرات

اولەجغی مطالعاتی درمیان ایداش اولدیغندن بو تقدیردە بر موجب قرار همان سند مذکورك صرب مأمورلرینە امضا ایتدیرلمسی و تفرعاتنك دخی ینە مذکرۀ معروضەیە توفیقاً اجراسی شرفتعلق بیوریلان ارادۀ سنیۀ جناب تاجداری اقتضای عالیسندن اولەرق مضبطەدن ماعدا اوراق نزد عالیدە توقیف قلنمش» طرزندەکی ایضاحات درج اولنمشدر ٠

قونفرانسك هیچ بر شیئە قرار و یرەمیەرك طاغلدیغی زمانە قدر متارکە و مصالحە امرندە بین‌الدول جریان ایلیان مذاکراتدە قرەطاغ امارتی دخی داخل و مشترك اولدیغی حالدە روسیەنك صربیەیە و یردیکی تشویقات کبی قرەطاغەدە و یردیکی تشویقاتە قرە طاغ کنزی نیقولە نیکیتا طرفندن حوالۀ سمع اعتبار اولنەرق فقرۀ آتیەدە ایضاح ایدیلەجکی وجهلە امارت مرقومەنك بو مصالحەدن حصەمند اولەماسی او زمان صلحپرورلر نزدندە موجب تأسف بر مادە عد اولنمشدر ٠

بشنجی فقره

قره طاغ مصالحه‌سی مسئله‌سی

صربیە ایلە متارکە و مصالحە عقدی ایچون بین‌الدول جریان ایدن مذاکراتدە قرەطاغ امارتی دخی داخل بولندیغی

خبر و یرمش ایدك . حتی صولك متارکه مدتنك حین
انقضاسنده ه صدر اعظم مدحت پاشا طرفندن صرب بکی
پرنس میلانه چکیلان تلغرافنامه نك برعینی‌ده قره‌طاغ امارتنه
چکیلوب اکر دولت متبوعه‌سیله بارشمغی ازجان و دل ارزو
ایدییور ایسه ایشی برمسئله‌ٔ دولیه حالنه قویه‌رق نیجه مشکلات
بیهوده‌یه دوشورمکسزین طوغریدن طوغری‌یه طرفین
میاننده قرارلشدیرلمسی تکلیف اولنمش ایدی .

مدحت پاشانك فی ۱۸ محرم سنه ۲۹٤ تاریخیله مابین
همایون ملوکانه‌یه یازدیغی تذکره‌ده عرض اولندیغی وجهله
قره‌طاغه یازیلان اشبو تلغرافنامه نك بشنجی کونی پرنسدن
النان جواب تلغرافیده صلح ماده‌سیچون طوغریدن طوغری‌یه
مذاکراته کیرشمك ایچون اول امرده مصالحه نك نه اساس
اوزرینه اوله‌جغنی سؤال ایتمش اولمسیله اکرچه امارت
مذکوره ایله اولنه‌جق صلحك دخی اساسی صربستان کبی
استاتوقو یعنی هرشیئك محاربه‌دن اولکی حالی اوزره ابقاسی
اساسی اوزرینه بنا اولنه‌جق ایسه‌ده قره طاغك بدایت
محاربه‌دنبرو بزم اردوله قارشو حاصل ایتمش اولدیغی اهمیته
وصربیه کبی قره طاغ ایله دخی عقد اولنان موقت متارکه نك
عقدی اثناسنده دولتلر قومیسرلری معرفتیله تعیین اولنان
خط متارکه‌ده نقشیك وقولاشین و یانباط کبی بر چوق محللر
قره‌طاغ دائره‌سی داخلنه براغیلوب اوارالق درسعادتده اجتماع

ایدن و حالبوکه تکالیف واقعه‌سنی دولت علیه‌یه قبول ایتدیره‌مدیکندن طولایی صربیه و قره‌طاغ مصالحه‌لری ایچون ده هیچ بر شیئه موفق اوله‌مقسزین کیتمش اولان قونفرانس دخی بویله بر طاقم یرلرك قره‌طاغه ترکنی تکلیف ایلسنه نظراً بو مصالحه‌ده قره‌طاغه بر مقدار اراضی ترکی ضروری اوله‌رق بونك ده ذاتاً مقرر اولان تصحیح حدود مسئله‌سی حکمنده واو یولده ایجابنه باقلمق و بوندن بشقه‌جه صدر اسبق اسعد پاشا زماننده قره‌طاغ پرنسی طرفندن ایراد اولنوب اولوقت باب عالیجه اساساً معرض قبولده طوتلمش اولان مستدعیاته دخی بر قرار و یرلمك اوزره مذاکره‌سنه اظهار موافقت اولنه‌جغنی وعد ایدلمدکچه پرنسك صلحه یناشمقدن چکنمسی و بلکه دولتلرك توسطنه مراجعت ایتمسی ملحوظ اولدیغندن قره‌طاغ مصالحه‌سنه اول صورتله بدأ ایتمك درجه‌سنده دخی بر مجبوریکی باب عالی دریغ ایتمامشیدی. امارت مذکوره ایله عقد اولنه‌جق مصالحه ایچون شو اساسك اتخاذی هیئت عمومیهٔ وکلادن مرکب بر مجلس عمومیده دخی مذاکره و قبول اولندقدن صکره قره طاغ امارتنك سؤالنه جواباً ینه مدحت پاشا طرفندن یازیلان تلغرافده « حدود جهتلرینك بعضیسی تصحیح ایدلمك و متدماً طرف اصیلانه‌لرندن وقوعبولان تکالیف حقنده بر قرار قطعی و یرلمك اوزره استاتوقو قاعده‌سی مذاکراته اساس طوتیله‌جغنی ۲۱ کانون

اول‌سنه ٩٢ تاریخیله النان تلغرافنامهٔ اصیلانه‌لرینه جواباً بیان وبو اساس ذات اصیلانه‌لرنجه قبول اولنور ایسه بزمله مذاکره‌یه کیرشمك ایچون مأذونیت لازمه‌یی حائز بر مأموری استانبوله اعزام بیورملرینی رجا ایله کسب فخر ایلرم » دیه اساس مذکوره اوزرینه عقد صلح ایچون درسعادته قره‌طاغ مأمورلرینك ارسالی بیلدیرلمشیدی ٠

واقعا قره‌طاغ امارتی شو صورته روی موافقت کوسترمش و صربیه کبی او دخی درسعادته متعدد مأمورلر کوندرمش ایسه ده امارتك مطالب و مستدعیاتی اوله‌رق صدر اسبق اسعد پاشا زماننده نظر دقته آلنمش بولنان شیلر اشقودره کولی و بویانه نهری اوزرنده طاغلولرك سربستیٔ سیر سفاین مساعده‌سنه مظهریتی و خطامتیازه‌دائر بر منازعه ظهورنده کیفیت درسعادته حواله اولنمیه‌رق محلنده مختلط بر قومیسیون تشکیلیله ایشه باقلمسی و هرسکه دائر ظهور ایدن مسائلده قره‌طاغ بکنك اشقودره والیسی ایله مخابره ایتمیوب طوغریدن طوغری‌یه هرسك حکومتیله مخابره ایتمسی و قره‌طاغ بکنك ولایت ترجمانلریله مخابره‌سی برینه طوغریدن طوغری‌یه والیلرله مخابره‌یه مأذون اولمسی کبی باشلوجه برطاقم موادن عبارت ایدی که امارت مذکوره نصلسه نائل اولدیغی برقاچ غلبه اوزرینه حدود امارتك توسیعندن ماعدا استقلال موجزدینك‌ده حدودینی توسیع ایده‌جك اولان بو یله برطاقم خصوصیاتك استحصالندن

فضله اولا امارتجه تملکی مهم اولان سائر بعض اراضینک دخی قره طاغه ترکی ثانیا باب عالینک کندی مصرفیله بویانه نهرینی بالتطهیر سیرسفاین خصوصنده قره طاغلو یه سربستی اعطاسی ثالثاً اسپیچ لیمانتک قره طاغلو یه ترکی رابعاً قره‌طاغه التجا ایدن هرسک اشقیاسنک مملکتلرینه اعاده‌سی کبی تکالیفی دخی بر طور غالبانه ایله دولت علیه‌دن طلب ایلکه باشلامشیدی .

اوزمان عموم اوروپا اسانده کو یا قره طاغلولری شمدی‌یه قدر عصیانه مجبور ایدن احوال یرینك طارلغی وزراعت و تجارتنك صعوبت وندرتی و محصولات داخلیه‌سنی خارجه چیقارمق ایچون بر لیمانه مالك اوله مامسی کبی شیلر اولدیغندن بحثله امارت مذکوره‌نك اشبو مطالبنی پك حقلی کوررلر ایدی . بونلرك دولت علیه ایچون درجهٔ مضرتی بدیهی ایدیسه‌ده اوزمان اوروپادن السنان اخبار رسمیه اقتضاسنجه صرب مصالحه‌سی عقد ایدلدکدن صکره قره طاغلولرله دخی ایشی اوزاتمیه‌رق درحال بر صورت حسنه ایله صلحی عقد ایلك روسیه‌نك منازعه و مباحثه‌یه مدار اتخاذ ایلدیکی اسبابدن الك بیوکنی برطرف ایلك دیمك اوله‌جغی اکلاشلدیغندن و مسئله نك اوزامسندن تولد ایلیه‌جك مضراته نظراً قره طاغ مطالبنه موافقتدن تولد ایده‌جك مضرات ایسه بالنسبه اهون کورلدیکندن سلطنت سنیهٔ عثمانیه نقشینك

وقوچ ناحیه‌لریله قولاشین اراضیسندن بعض یرلرك قره طاغ امارتنه ضم والحاق واول صورتله حدودینك توسیع ایدلسنه و بویانه نهرنجه سیر سفاینه سربست بوله‌جق برحال واستعدادك تأمیننه رضا درجه‌لرینه یاقلاشمش ایدی . انجق کندیلرینی غالب فرض ایدن قره طاغلولرك ادعاسی بونکله بتیوب انلر اللی بیکدن زیاده نفوسی حاوی بولنان قوچ ناحیه‌سنك وایشپوزی و زاباق قضالرینی وشلجه وقرینیچه و یوقاری شدستان واشاغی شدستان نوغورده‌و پرولك‌وزدیچه و یوقاری توکل و اشاغی توکل وشوشان و برجه‌قریه‌لرینی ودرونده ایکی قلعه اولان ایسپیج قریه‌سیله ایمانی‌والحاصل موراچه نهرینه قدر اراضی‌یی حاوی اولان یرلرك کافه‌سنی قره طاغه ترك ایتدیرمك دعواسنده بولنه‌رق بو حالده ایسه بهری نیجه کلفتلرله یاپلش اولان یکرمی یدی قطعه قله و بلوق حاوسلرك دخی امارت مرقومه‌یه ترکی لازم کلمکله شوحال بالطبع دولتجه نظر ترددی جلب ایلمشیدی .

ایلروده مباحث مخصوصه‌سنده تفصیل ایدیله‌جکی اوزره قونفرانس ایله قانون اساسینك اعلانی برزمانه و حتی برکونه تصادف ایلدیکی کبی قانون اساسی موجبنجه هیئت اعیان ومبعوثانك کشادی دخی تأخر ایتمدیکندن وقره طاغ متارکه‌سی مسئله‌سی صربیه ایله برابر قونفرانس زمانه تصادف ایلدیکی کبی اشبو مصالحه مسئله‌سی دخی هیئت اعیان ومبعوثانك

کشادی زمانه تصادف ایلیه‌رك بناء علی ذلك دولت کندی
ملکندن بوقدر یرك قره‌طاغلو یه ترکی کبی بر تکلیفك قبولنی
مشکل کورمش وهیئت مبعوثان دخی نطق همایونه جواباً
تنظیم و تقدیم ایلدیکی مضبطهٔ عمومیه‌ده هنوز قره‌طاغ مسئله‌سی
اوراق مجتمعه‌سیله برابر هیئته حواله ایدلمامکله برابر او یله
سلطنت سنیه‌نك شانه نقیصه کتوره‌جك شرائط داخلنده
قره طاغلو ایله عقد مصالحه‌یه رضا کوسترلمامسی لزومنی‌ده
اشراب ایلمش واولبابده اشقودره مبعوثی پودغوریچه‌لی
یوسف افندی طرفندن ایراد اولنوب [۹] رقیله اجزای
متممه قسمنه درج ایدیلان نطق صحیحاً حائز اولدیغی اهمیتدن
طولایی بالاتفاق القشلانمش بولندیغندن مأمور یتمزینی بر حسن
ختامه ایصال ایده بیله جکلری امیدی قره طاغ مأمورلرنجه
دخی محو اوله‌رق نه یولده تعلیمات و یریلور ایسه اکا کوره
حرکت ایده جکلرینی پرنس نیقولایه عرض ایلمشلرایدی هیچ
شبهه ایدیله‌مز که مطالب مذکوره‌نك قبول اولنور شیلردن
اولمدیغی قره طاغ امارتنجه‌ده مسلم بولنوب انجق قونفرانسك
هیچ برشیئه موفق اوله‌مامسی اوزرینه جنکه کندیلکنجه
قرار قطعی ویرمش اولان روسیه دولتی قره طاغلو یی
مصالحه‌دن منع و مطالبنده اصراره سوق ایتمسنه مبنی
درسعادت مأمورلرینه و یریلان تعلیماتده اکر مطالب
مسروده باب عالیجه حرفی حرفنه قبول ایدلمیه جك اولور ایسه

مذاكره‌یی بالتعطیل عودت ایتلرینه دائر امر و یرلمشدر .

نتیجهٔ کلام باب عالی اشبو قره‌طاغ مصالحه‌سی مذاکراتنك بر نتیجهٔ مطلوبه استحصال ایده‌میه‌جکنی نظر تأسفله کوره‌رك مطالب مذکوره میاننده شایان قبول کوریلانلر ایله شرائط مذکوره‌دن قبوله غیرشایان اولانلرینك دخی نه مقدارینه روی موافقت کوستریله بیله‌جکنی و دیکرلرینك ایسه قطعیاً مردود اولدیغنی مبین بر قرارنامه تنظیم ایدیله‌رك و کیفیت مبعوثان و اعیانه عرض اولندقده داخلیه ناظری جودت پاشا و خارجیه ناظری صفوت پاشا هیئت مبعوثانده حاضر اولدقلری حالده جریان ایلیان مذاکره‌ده قره‌طاغلونك بوکبی مطالبنه موافقت ایدلمك شقاوتلرینك آرتمسندن و ایلروده دها سائر بودرلو مطالبه‌ده قیام ایتلرندن بشقه هیچ بر نتیجه حاصل ایده‌میه‌جکی مناسبتیله امارت مذکوره‌یه رد ایله جواب و یرلمسی اتفاق آرا ایله تذکر و تنسیب قلنه‌رق مأمورین مومی الیهمه تبلیغ قلنمش ایدی . بو صورت قره طاغلولری ممنون و مطمئن ایده‌مدیکندن مأمورلر صلحه قرار و یره‌مکسزین عودت ایلشلر و روایت واقعه‌یه کوره استانبولجه الدقلری معلوماتی عرض و ایشك آتیسنی دخی استمزاج و مذاکره ضمننده مأمورین مرقومه روسیه‌یه کیدوب مأموریتلرینی اوراده ختامه ایصال ایتمشلردر .

ایشته روسیه دولتنك سلطنت سنیهٔ عثمانیه‌یه قارشو هنوز

آچیقدن آچیغه اعلان حرب ایتمه‌رك پروتوقوللر ارقه‌سنده
طولاشدیغی زمان قره طاغ مصالحی دخی شو صورتی بولمش
ایدی . بوحاله وقره طاغلو ایله الك صکره عقداولنان یکرمی
کونلك متارکه‌نك دخی مدتی منقضیه اولمش بولندیغنه نظراً
صدر اعظم ادهم پاشا طرفندن مابین همایونه یازیلان ۲۵
ربیع الاخر سنه ۲۹٤ تاریخلی برقطعه تذکره‌ده هر درلو
اسباب وتدابیرعسکریه‌نك استحضاری ضمننده‌قره‌طاغ اوزرنده
بولنان فرقه‌لر قوماندانلرینه امر اعطاسی صورتی خاکپای
همایوندن استیذان ایدلمکله تذکرهٔ مذکوره اوزرینه
یازیلان ارادهٔ سنیه‌ده کیفیت بالتصویب شوقدر وار که قره
طاغلولر تعرضی بر حرکت کوستروب‌ده جنکه مباشرت
ایتزلر ایسه جنکجواق امرنده کندیلرینه مسابقت اولنمیوب
اکر حرکات خصمانه‌یه انلر طرفندن ابتدار اولنور ایسه
اوحالده مقابله‌دن کیرو طورلماسی دخی علاوهٔ امر وفرمان
بیورلمشیدی .

واقعا قره طاغلولر الدقلری جواب رد اوزرینه درحال
جنکه مباشرت ایتدیلر .

کویا امور شرقیه‌یه مصلحاً بر قرار ویره‌رك الحالة
هذه واوله‌سی جهانی طوتان محاربهٔ مدهشه‌نك وقوعنه میدان
ویرلمامك ایچون جمله‌نك امیدی لوندره ده امضالنمق اوزره
بولنان پروتوقولده قالمسندن ناشی بو پروتوقول بالتنظیم باب

عالی یه تقدیم و باب عالی طرفندن دخی ایلرو ده فقرهٔ مخصوصه سنده ایضاحاتی ویریله جکی وجهله شایان قبول کوریله میه رك رد ایدیلنجه یه قدر قره طاغلـولر حرکات حربیه ده فاصـله کوسترمشلر در . پروتوقوللردن ده بر نتیجه حاصل اوله مینجه و بناء علیه روسیه دولتی اعلان حربه کندیسنجه بر مجبوریت قطعیه کورنجه قره طاغلـولر دخی محارب صفتیـله میدانه چیقمشلر در .

اوحالده وقوعبولان محـار باتك روسیه محاربه سـنه‌نه مخصوص اولان بشنجی بابده حکایه‌سی تنسیب ایدلمکله اورایه تأخیر قلنمشدر .

اوچنجی باب

تنسیقات اساسیهٔ جدیده

بو باب اساساً آلتی فقره یه منقسم اولوب برنجی فقره سنده علی العموم قوانین اساسیه دن و ایکنجی فقره سنده ابتدای جلوس همایونده نشر بیوریلان خط همایونك بر قانون اساسی یه صورت و کیفیت تعلقندن و اوچنجی فقره سنده سلطنت سنیهٔ عثمانیه ایچون وضعی مطلوب اولان قانون اساسی حقنده درسعادتجه تکون ایدن مباحثك صورت جریانندن و دردنجی فقره سنده عثمانلو قانون اساسیسی ایله کیفیت اعلانندن و اولبابده نشر اولنان خط همایوندن و بشنجی فقره سنده بر موجب قانون اساسی مجلس عمومینك یعنی هیئت اعیان و مبعوثانك تشکیل و کشادندن و آلتنجی فقره سنده مجلس عمومینك برنجی سنه اجتماعنده مشاهده اولنان اجرا آتندن بحث اولنه جقدر ٭

برنجی فقره

قوانین اساسیه

اشبو دور انقلابمز کبی بر دور تجددی ملل متمدنه

وتجددەدن هر بری بر زمان معینده کچورمش و بو انقلاب
دورلری هرملت تاریخنك الك مهم بر بابنی تشکیل ایلمشدر .
ادوار انقلابك ملتلر واو ملتلرك تراجم احوالی دیمك اولان
تاریخلر ایچون اول قدر اهمیتی واردرکه ارباب فکر وقلم
بو اهمیتلردن منبعث ومنشعب اولان شعبات مسائل سیاسیەدن
هر بریسی ایچون کتبخانەلر طولدیرەجق قدر مباحثات ومحاکمات
ایله دور انقلابك اهمیت فوق الغایەسنی کرك اولاد زمانه
وکرك اخلاف واخفاده تفهیم ایلیەرك انقلاب مذکوردن
صکره مدنیتك ومدنیت ثمراتندن اولان استراحت وآسایش
وحریت کبی نعم جلیلەدن نه وجه وصورتله مستفید ومتمتع
اولەبیلەجکلرینی بالارائه جملەسنی ایقاظ وتنبیه ایلمشلردر .
هر مبحثده التزام ایلدیکمز اختصار مناسبتیله اشبو اثر
ناچیزده بحثك شمول کوستردیکی هرشعبەیه دائر تفصیلات
ومحاکمات مفیدەیه کیریشەرك قارئین کرامه او یولده بر استفاده
ایچون خدمت ایدەمامکلکمز ضروری اولوب انجق جمعیات
مدنیەنك صحیحاً نفس ناطقەسی قوهٔ مفکرەسی روحی مثابەسنده
بولنان قوانین اساسیه اوزرینه علی الاطلاق معلومات متقدمه
ویره‌رك دائرهٔ مدنیت داخلنده یشایان خلق نزدنده قانونك
نه صورت وکیفیتله جهان مطاع اولدیغنی وبونلرك حریت
طبیعیهٔ بشریەیی نەدن طولایی اصلا اخلال دکل بالوجوه
تأمین ایلدیکی وقوانین اساسیهٔ مدنیەنك نه صورتله جبر

وتحكم مستبدين صورتنه انقلاب ونهايت هر ملتك بر دور استبداددن بر دور حريته انقلابی حقيقتده انسانلق ايچون يكی بر شی دكل بلكه قديم وطبيعی اولان حال اوله رجعت ديمك اولديغنی بسط وتمهيد ايلكسزين اس الاساس انقلابمز اولان قانون اساسی مبحثنه كيريشور ايسه‌ك بر بحثك مقدمه‌سندن صرف نظرله يالكز نتيجه‌سی اوزرينه ادارهٔ كلام ايتمشجه‌سنه بر منطقسزلقده بولنه‌جغمزدن شو يولسزلغه محل براقامق ايچون اولبابده مقدمه مقامنه قائم اوله‌رق اشبو فقره‌مزی تأسيسه لزوم صحيح كورلمشدر ·

مباحث سياسيه اوزرينه ادارهٔ افكار ايليان مدققلرك جمله‌سی جمعيات بشريه‌نك ايلك صورتی فامليالردن عبارت اولديغنی بالاتفاق حكم ايدرلر· زيرا بيوك بحثلرده هرشيئك اولنی بولمق ايچون اوشيئك ازمنهٔ ابتدائيه‌سنه طوغری بر نظر رجعی عطف ايتمك ضروری اولوب جمعيات مدنيه‌نك ازمنهٔ ابتدائيه‌سنه طوغری عطف ايديله جك نظر رجعی ايسه افكاری مليت عظيمه وقوميت خصوصيه كبی طبقاتدن كچوره كچوره نهايت جمعيات بشريه‌نك برر تك فامليالردن عبارت قاله‌جغی درجه‌يه قدر وارديرر · واقعا افكاريمزی براز دها تعميق ايلرايسك انسانلغك دها اولكی حالنی دخی بوله بيلورز · اول حال كه افراد بشر ميانـنده همان هيچ بر رابطه موجود اولميوب هر بری منفرداً اورمانلرده كزر

و بین‌البشر الك بیوك رابطهٔ اجتماع اولان زوجیت بیله حیوانات وحشیه کبی تصادفاً وقوع بولور ویالکز والده ایله اولاد اراسنده‌کی مناسبات بطنیه‌اولادك کندی کندیسنی اداره‌یه مقتدر اوله‌جقلری زمانه قدر دوام ایده بیلوب اندن صکره اولاد دخی اوت وکوك ویاخود کندیسندن اضعف وعاجز اواسندن طولابی صید ایده بیله‌جکی حیوانات ایله تغذی وتعیش ایچون والده‌سندن آیریلور کیدر ایدی .

بشریتك شو احوال ابتدائیه‌سنی یالکز ذهنده و خیالده بولمقله قالمیز . کشفیات اخیرهٔ جغرافیه کرهٔ ارضك صفحات سطحیه‌سنی همان تمامیله نظر وقوف واطلاعمزه اوکنه آچش بولندیغی جهتله بر طرفده مدنیتك مرتبهٔ قصواسنه وارمش اولان انکلیزلری بلچیقالولری وامریقا ملت جدیده‌سنی کور دیکمز کبی دیکر طرفده هنوز افراد انسان میانده بر رابطهٔ اجتماع دوشونمك شویله طورسون کندی نفسی ایچون بر مبیت بریوه ادوشونمك بیله اقتدارینك خارجنده اولان انسان اولادینی کورمکده وشو ایکی نقطهٔ غایه‌یی بربرینه وصل ایدن و بناء علیه هر بری مراتب مدنیتدن بر درجه‌یی اشغال ایلیان نقطه‌لرده دخی یکدیکرندن اشاغی و یاخود بر برندن یوقار و ملل وخلایق مشاهده ایلمکده‌یز .
اویله برصورت غریبه‌ده مشاهده ایلمکده‌یز که انسانلرك ایلك منفرد ومتوحش حالندن صوك مجتمع ومتمدن حالنه

قدر نه کبی درجاتی چکه رك و اصل اولدیغی صحایف
توار یخدن اوقومغه احتیاج بیله قالمیوب بوعلم عظیمی صحیفهٔ
سطح دنیااوزرنده صالدیر صالدیر اوقو یه بیلمکده یز ·
انجق قوانین اساسیه حقنده استحضارایلیه جکمز افکار ایچون
انسانلرك فاملیا صورتیله اجتماعندن اولکی حاللرینه قدر
صرف وایصال ذهن ایتمکه احتیاجمز یوقدر · زیرا قانون
دینلان شی نه قدر کوچك اولور ایسه اولسون بر جمعیت
دائرهسی ایچنده مجتمع اولان انسانلرك اراسندهکی روابط
اجتماعیه یی تعییندن عبارت بولندیغنه کوره قانونك اساسنی
جمعیت مدنیه خارجنده ومنفرد بر صورتده بیابان وحشتده
پویان اولان بیانی و وحشی ٔحقیقیلر نزدنده ارامق عبث وبناء
علی ذلك جمهور مدققینك اتفاقی اوزره فاملیالردر جهسندهکی
جمعیات بشریه یی اساس طوتمق ومبدأ اتخاذ ایتلك لازمدر ·
انسانلرك فاملیا صورتیله متحد اولدقلری زمان بینلرندهکی
مناسبتی تعیین و احکامنی مرعی ایلیان حکومته « حکومت
پدرانه » دینلوب ملاحظه ایدیله جك اولسه بر انسانی تولید
وکندی کندیسنی اداره یه مقتدر اوله جق حاله ایصال ایلیان
ابوینك او انسان اوزرنده حق اك بیوك بر حق اولدیغی
کوریلوب تسلیم ایدیلور و بناء علیه مقام حکومتده بولنان
پدرك کندی محصول عمری دیمك اولان اولاد اوزرینه کیفی
ایستدیکی وجهله اجرای حکومتده حقلی اوله جغی وارد

خاطر اولور . نصلكه جمعيات بشريه نك دائره سی بیاغی
توسع ایلدیکی زمانلرده بو خاطره بعض خلق نزدنده حكمنی
کوستروب اولاد آبانك اسیردن دها محكوم برمتاعی اولمق اوزره
تصور ایدلمشدر . و ازجمله بنی اسرائیل کندی تشکل
و ترقیلری عصرنده جهان ایچنده برقانون معینله اداره اولنور
یکانه بر دین حقه تابع برجماعت متدینه بولندیغی حالده او
جمعیت ایچنده بیله پدرلرك والده لر وچوجقلر اوزرنده عادتا
صاحبانه ومالكانه برر حقلری اولوب بعض خصوصاتده
اولادلرینی صاته بیلك درجه سنده غرابتلر دخی کورلمشدر .
انجق هرنه صورتله اولور ایسه اولسون امر حكومت ومسئله ٔ
حریت ایچنده کی حقیقت بوندن عبارت اولمیوب جناب خلاق
اکرم هر فردی حر مطلق اوله رق براتدیغی امر خلقتده ابوینك
هیچ بر اختیاری اولهماسیله ثابت اوله رق هنوز حال
طفولیتده بولنان و بناء علیه کندی کندیسنی اداره دن عاجز
ومعاونت ابوینه محتاج اولان انسانلره ابوینك ایلك خدمتی
انلرك ده بابالرندن کوردکاری ینه عینیله بو خدمتك مقابلی
دیمك اولدیغی قضیه سی دها قوتلی برصورتله حكمنی یورو تمش
و حقیقت مطلوبه یی عالمك نظر تصویب و قبوله قویمش
اولمقدنناشی اولادی اسیردن دها محكوم تصور ایلیان خلق
نزدنده بیله سن بلوغ وموسم رشددن صکره و برطاقم قیود
قانونیه تحتنده ینه اولادك حریتی بالطبع و بالضروره طانوب

تسليم اولنمشدر وموسمی حلولنده ابهال ایدلمشدر ·

ایمدی بر فاملیا خلقندن عبارت بولنان جمعیت مدنیه اعضاسی بیله فرداً بعد فرد حر مطلق اولدقدنصکره اشبو فاملیا اعضاسنی یکدیکرینه ربط ایله او جمعیتك حیثیت اجتماعیه‌سنی محافظه ایچون بر رابطه‌یه لزوم کورلمش و بو رابطه‌نك اول باول حریت بشریه‌یی اخلال ایتامسی لازم کلمش اولدیغندن شو مقصد اصلی‌یی استحصال ایچون جمعیت داخلنده یشایه‌جق افرادك او جمعیتدن ایده‌جکلری استفاده کوز اوکنه کتوریله‌رك و بر کیمسه‌نك بلابدل ولاعوض استفاده ایده‌بیلمسی کندیسنی سائر افراد اوزرینه بار ایده‌جکی و بو دخی سائرلرینك حریت طبیعیه و اصلیه‌سنی اخلال ایلیه‌جکی دوشونیله‌رك انسانلغك حقوق حریتی ایله هرکسك جمعیتدن ایده‌جکی استفاده احتیاجی اراسندن وظیفه دینلور بر اوچنجی حکم چیقاریله‌رق قانونك اساسی ایشته بو اوچنجی حکم اوزرینه بنا ایدلمش و بوحالده برفاملیا خلقندن عبارت بولنان جمعیات بشریه‌ده مقصد اجتماع وهله اولاده خاطرله کله‌جکی وجهله بتون فاملیا اعضاسنك پدره خدمت ایلمسی و پدری مسعود برحالده یشاتمسی قضیه‌سندن عبارت قالمیوب بلکه بر پدر کافهٔ لوازم نسوانیه‌سنی تسویه ایده‌جکی تعهدیله الدیغی بر زوجه‌یه کندیسنك کافهٔ حوائج مردانه‌سنی تسویه وظیفه‌سنی‌ده تحمیل ایدوب شو حالده

حاصل اوله جق اولاده عينيله كنديلرينك كندى انالريله بابالرندن كورمش اولدقلرى ايلك خدمتى درعهده ايلمش اولمق واو چوجقلر سن اقتدار ه كلدكلرى زمان هنوز باشلى باشلرينه برفاميليا تشكيل يعنى تزوج وتأهل ايتميوب ده آشيانۀ پدرده او موسمى انتظار ايلدكلرى مدت پدر ووالده لرندن كوردكلرى ايلك خدمتك مكافاتى اوله رق انلر حسابنه چالشمق وپدر ووالده نك حالت عجز پيريسنده دخى كنديلرينه باقمق كبى « عادت » ناميله ياد اولنان قانون طبيعيده مندرج احكام اوزرينه بر جمعيت مدنيه وجوده كلمشدر كه بو جمعيتلرك ذكر ايلديكمز صورتلرنده هيچ بركمسه نك حريت شخصيه وانسانيه سنه خلل كليه جكى صورت ظاهره لريله بيله كورلمكده بولنمشدر . بويله اساسلى بر بحثده فكرلرك دائما جهت اعتراضه صاپمسى قاعدۀ طبيعيه خارجنده وصورت استناده اوله رق بركمسه يه برحق قازانديره مز . مثلا وقت شبابده اولادك پدره ايده جكلرى ايلك خدمت دها اوجه يعنى حال عجز صباوتده كنديلرينك انلردن كورمش اولدقلرى خدمتك مكافاتى عد اولنور ايسه ده پدر ومادرك حال عجز پيريده اولادندن خدمت ايستملرى انلرك حريت واستقلاللرينه منافى كوريله مز . زيرا ابوينه ايديله جك بوصولك خدمت ابوينك ميراثيله تأديه ايدلمكدن فضله چوجقلر كندى حال پيريلرنده كندى اولادندن ايسته جكلرى خدمتى ايستمه مكه حقلى اولمق

ایچون اول باول کندی پدرلرینه بویله بر خدمتلری سبقت ایلمش اولمق دخی موافق وظیفه و حقوقدر . الحاصل هرشیده قانون طبیعتك بر حکمی اولوب انسانلرك احتیاج کوردکاری مدنیت حقنده دخی قانون طبیعتك حکمی اقتضاسنجه بر فامیلیا خلقندن عبارت بولنان بر جمعیت بشریه داخلنده‌ده هر کس یه‌جکی بر لقمه اکمکی وایده‌جکی بر لحظه‌جك راحتی بهمه‌حال بر خدمت مقابلنده حقلی اوله‌رق بالاستیفا بویله بر لقمه اکمکی ییوب بر نفس راحت ایتسه‌نه بر « حق » واکا مقابل ایده‌جکی خدمته دخی بر « وظیفه » نامی ویرلمشدر .

بحثك شو نقطهٔ اساسیه‌سنی تعیین ایلدکدن صکره کیفیتی عمومیتایجه عرض ایده‌لم : هر بری آیری آیری حر اولان انسانلری جمعیت اوزره تعیشه جبر ایدن شی احتیاجدن بشقه هیچ برشی اوله‌مامق طبیعی وضروریدر . زیرا حریت انسانك یالکز طبیعت مدنیه‌سنه دکل بلکه اصل طبیعت حیوانیه‌سنده‌ده او قدر خوش کلور برشیدرکه پك بیوك بر احتیاجدن متولد پك بیوك بر منفعت انسانی مجبور ایتمدکدن صکره انسان کندیسنی یعنی حریتنی بر قید ایله مقید ایتمکه رضا کوسترمز . حیوانات سائره‌نك بیله طبیعت حیوانیه‌سی دائما بو حقیقتی ارائه ایلر . انسانلری جمعیتله تعیشه مجبور ایلیان احتیاج ایسه خارجدن کله‌جك تعرضاته الی برلکیله ودها قوتلی بر صورتله مدافعه کوسترمك وحوایج

بشریه‌یی دخی ینه بویله ال برلکیله تسویه ایلمك احتیاجی اوله‌جغی پك بدیهی بر شیدر . زیرا بویله دفع ضرورت احتیاجی انسانلرك ارتباطی امرنده او قدر بیوك بر قوت کوسترر که بر فامیلیا اعضاسندن عبارت بولنان انسانلری دکل ایکیسی بر برینك اجنبیسی بولنان آدملری بیله یکدیکریله ربط ایدر . حتی بر برینك جانه قصد ایدن ایکی آدم مقاتله واقعه‌لری اثناسنده ایکیسنه دخی قصد ایلیان مثلا بر ارسلانه تصادف ایده‌جك اولسه‌لر شو تعرض خارجیدن تدافع ایچون درحال اوز قرنداشلر کبی اتفاق ایدرلر . بو حالده جمعیات بشریه ایچنده ژان ژاق روسونك دیدیکی کبی « ال برلکیله چالیشه‌لم » اساسی اوزرینه بر مقاوله اجتماعیه عقد ایتمك پك قولای تصور ایدیله بیلور . شوقدر وار که انسانك طبیعت حیوانیه‌سنده کی حریت مطلقه جبلتی «چالیشه‌لم» حکمنی پك قوتسز براقه‌جغی دخی اصلا اهمیتدن اوزاق طوتلمیه‌جق برشی اولمسیله افراد احرار ارك حریت طبیعیه‌سنی بالمحافظه حرمطلق بولندیغی زمان کندی نفسی ایچون صرف ایده‌جکی همتی بر جمعیت مدنیه داخلنده مقاوله اجتماعیه‌یه معناً وحکماً وضع ایتمش اولدیغی امضادن طولایی حرمقید اوله‌رق یشایه‌جغی زمان دخی صرف ایتمکدن استنکاف ایلیه‌مامسنی و حریت مطلقه عالمنده کندی نفسنك سلامتی ایچون ینه کندی نفسنه تعیین ایلدیکی وظیفه‌یی حریت

مقیده عالمنده دخی ینه کندی نفسنه بر وظیفه طانیه‌رق انلری آیرلمامسنی تأمین احتیاجندن قانون دنیلان حکم عمومی ایله انك احکامنی مرعیت اجراسی داخلنده محافظه ایچون برده قوهٔ اجرائیه‌یه احتیاج کورلمشدر . قانون دنیلان شیئك بر حکم عمومیدن عبارت اولدیغی ذهنلره قبول ایتدیرلدکدن صکره بونك مرعیت احکامنی محافظه ایچون برده قوهٔ اجرائیه‌یه احتیاج اولدیغی دخی ذهنلره درحال قبول ایتدیریلور . اوت قانونك اساس طبیعیه‌سی تعریف ایدلمك لازم کلدکده بونك طبایع اشیا واحوالدن منبعث احکام اولمسی الك زیاده سلیم ومستقیم بر تعریف اولمق اوزره قبول ایدیلور . طبایع اشیانك تعیین احکامی ایسه حقیقتده حکم عمومیدن بشقه هیچ برشی اوله‌مامق ضروریدر . واقعا بر ماده اوزرنده حکم عمومی استحصال ایچون اتحاد واتفاق افکار هر دائم ممکناتدن عد اولنه‌مز . زیرا انسان اوغلنك چهره‌لری نصل بر برینه بکزه‌میه‌جك درجه‌ده مخالف ایسه رأیلری فکرلری دخی اوقدر متخالف ومتضاددر . انجق فکرلرك کافه‌سی بالکز احتیاجات مدنیه‌نك صورت تسویه‌سنی بولمق نقطه‌سنی تعیینه چالشورلر ایسه پك چوق فکرلرك بر نقطه‌ده اتحاد ایتملری‌ده ضروریدر . زیرا تسویهٔ احتیاج طریقنی ارائه ایده‌جك نقطه‌لر اوقدر چوق دکلدر که حتی هر فکر کندیسنه بر بشقه نقطه بولوب تعیین ایلسون . بو نقطه‌لر پك معدود

اوادقلرندن افكار عموميه‌نك مخالفت عموميه‌سی دخی غایت
بر قاچ نقطه اوزرنده منحصر قالور . حالبوكه اكثريت
واغلبيتك تعيين ايلديكی حكمك بر حكم عمومی اوله‌رق قبولی
ضرور ياتدندر . اعضای جمعيتدن اقليت صحيحه‌ده قالان
بر قسم بو حكمی قبول ايتميه‌جك اولسه چونكه اوجمعيتك
شرائط اجتماعيه‌سی اوحكمدن عبارت بولنه‌جغی جهتله
شرط مذكوری قبول ايتميانلرك جمعيتی دخی قبول ايتميه‌رك
چيقوب كيتمسی لازم كلور . بو حالده شرطی قبول ايتمكله
جمعيتی ترك ايتمك ار اسنده‌كی منفعتك موازنه‌سی اقليت
ومخالفت اربابنی دخی ينه كندی اختيارلر يله اوجمعيتده
قالوب شرطی يعنی اغلبيتك حكمنی طوعاً واختياراً قبول
ايتمك صورتنی انلره ترجيح ايتديرر . اويله بر حكمی طوعاً
قبول ايسه ينه احرارك اختيار احرارانه‌سنه توديع ايدلديكی جهتله
مغاير حريت كوريله‌مز . حتی شخص واحدك كندی افكار
خصوصيه‌سنه قياساً وضع ايلديكی قانون جماعت طرفندن
عند التدقيق شايان قبول كوريله‌رك طوعاً واختياراً
قبول اولنور و اطاعت ايديلور ايسه او بيله مغاير حريت
عد اولنه‌مز . زيرا قانون مذكورك عند التدقيق بالاختيار
و بالطوع قبولی حد ذاتنده حريت بشريه‌يی اخلال ايتميه‌جك
اساس اوزرينه مؤسس يعنی قانون دينلان شی حكم عمومی ايله
موضوع اوله‌جغنه كوره حكم عمومی هرنه‌يه قرار و يره‌جك

ایدیسه او فرد منفردك قانون شخصیسی دخی او قرارلری جامع کورلمش اوله جغی مناسبتیله قبول ایدلمش اوله جقدر که شو حال حریت انسانیه یه مخالفت دکل بالعکس رعایت و موافقت صاییلور . ایشته شرایع دینیه دن برشریعته ایمان ایدوب ده اتباع ایتمك دخی بوندن طولایی حریت بشریه یه مغایر صایلماز چونکه بو مقامده ایمان دیمك او قانون شرعینك احکامنی انسانك کندی فکرینه موافق بوله رق قبول ایتمسی دیمك اولور . بویله اولمدقدن صکره انسانلره جبر و اکراه ایله قبول ایتدیرلمك ایستنیلان قانونلرله بشریتك حریتنی محو ایتمك یولنه کیدلمش اولورکه دائرهٔ تمدنده بشایان اولاد ادمك حقوق و حریتی کبی مباحثه له بویله بر قانون جبری یی تطبیق و توفیق ایده بیلمك محالاتدندر . حتی قوانین الهیه دن اولان قوانین دینیه نك بیله اکراهله قبول ایتدیرلمکه چالشمق صورتنه رغبت ایدلمامسی هر حالده طبیعی کوریلان حریت پرورلك اقتضاسندندر .

اصل جای دقت و اهمیت شونده در که کندی نفسنه خدمت دیمك اولان بر وظیفه یی ینه کندی نفسنه وظیفه اولمق اوزره حکم ایدن و کندیسنك بو حکمنه ینه کندیسی قانون نامنی ویروب او حکمه اطاعتی دخی ذمت احرارانه سنه بورج طانیان انسان حریتندن هیچ برشیئ فدا ایتمامش اولور . اکر بونی دخی حریته منافی بر اسارت عد ایلر ایسه او انسان بیابان وحشتده حریت مطلقهٔ حیوانیه سنه تماميله صاحب اوله رق

گزر ایکن آجیقـان قرنی طویورمق ایچـون کندیسنی غدا
تحریسـنه مجبور واو حکم ایله محکوم گـوره‌جکی دخی حریت
حیوانیـه‌یه منافی بر اسارت عد ایتمك ایستیان آدمه بکزر که
خدمت نفسیه‌سی ایچون محکومیتی قبول ایده مدیکی حالده
فلاکت موته بلا لزوم محکومیتی قبول ایلمش اولور . بو ایسه
برجنتدر که جوهر عقلك برنجی مولودی اولان قوانین مدنیه
و قواعـد انسانیه مباحث دقیقه‌سی کبی غایت نازك بحثلرده
بو اثر جنتك هیچ بر دخلی اوله‌مز .

ایشته هر نه صورتله اولور ایسـه اولسون قانونك بر حکم
عمومی اولدیغی بو صورتده تحقق ایلدکدن صکره بو قانونی
کندی شـانی اولان استقلال ایله میدانه چیقارمق ایچـون
دخی شویله بر فرض ایده‌جکز . جمعیت مدنیه دینلان شی
بر برر حر اولان انسـانلردن مرکبدر واحرار مذکوره‌نك
کندی سعادت ذاتیه‌لری ایچون ایده‌جکلری خدمتك صورت
متحده و مشترکه و مجتمعه‌سنه وظیفه دینلمشدر . واو وظیفه‌یی
افراد جمعیتدن هر بر یسنه وظیفه اوله‌رق تعیین ایلیان حکم
عمومی دخی قانوندر . انجق طبیعیدر که احوال ابتدائیـه‌ده
قانون دینلان شی بر ویا بر قاچ مجلد دستور ایچنده مندرج
اوله‌مز ایدی . مدنیتك اوزمان ایچون دلالت ایلدیکی ترقی
انسـانلرده هنوز بویله بر کتاب ایدینه بیلمك اقتداری ینی تولید
ایلیه‌مامش ایدی . قوانین مذکوره « عادت » نامیله جمعیتك

اخلاق عمومیه‌سی ایچنـه درج اولنمش ایدی . نصل که عاداتدن عبارت ایلك قانونلر بزلرك حکمی حالا بوکونکی کونده بیله ینه عادت نامیله فامیلیالرمز میانـده مرعی الاجرا اولوب احکام اصلیه‌سندن بر یسـنه فامیلیاجه رعایت ایتمامك بیاغی مشکلات و ممتنعاتدندر . بزم عثمانلی جمعیت مدنیه‌سی هنوز تماميله قانون التنه الثمامش دیمك دکل بلکه بوجمعیتك قانونلری هنـوز تماميله صحایف و لوایحه درج ایدلمامش اولدیغنـدن عادات و اخلاق کبی فامیلیاره عائد اولان خصوصات دکل بر چوق اصول سیاسیه‌مز بیله هنوز «عادت» لفظنك بر تعبیر رسمیسی اولـق اوزره «تعامل قدیم» دینلان قوانـین غیر مسطوره وغیر محرره اوزره ینه جریان ایتمکده بولنمشـدر . حتی تعامل دینلان اشبو قوانین غیر مسطوره‌نك حکمی الحالة هذه قوانین مسطوره‌دن بیله زیاده قوتلیدر . زیرا برچوق یرزده تعامل قـدیمك حکم قانونی‌ده تعدیل و تأخیر ایلدیکی طشره‌لر حکومتنه واقف اولنلره مستور دکلدر . هرنه‌حال ایسه قانون کرك دستور طرزنده بر یره جمع اولنسـون و کرك عادت و تعامل قدیم نامیـله اخلاق عمومیه ایچنده منـدرج بولنسون بوقانون بر شخص اوزرنده تشخص ایتدکدن صکره کندی حکمنی علی الدوام افراده اخطار ایده‌میه‌جکندن جمعیت ایچنده قانون مشخص ویاخود شخص قانون اولمق اوزره بر آدمه طبعاً لزوم کورلمش و ایشته بو آدم فامیلیالردن عبارت بولنان

جمعیتلرده بابا و جمعیت جسیمهٔ مدنیه‌ده حکمدار نامیله تعین ایلمشدر. حکمدار بر قانون شخصی و یاخود بر شخص قانوندر که ویره‌جکی احکام قانونیه بالاده ذکر اولندیغی وجهله ینه حکم عمومی‌یی اخطار دیمك اوله‌جغندن جمعیت افرادندن هر بری کندی سوزینه کندی حکمنه اطاعت قبیلندن اوله‌رق بو حکمدارك حکمنه اطاعتله موظف اولمشدر . بو صورت دخی افرادك حریت اصلیه‌سنی اخلال ایتمامش اولدقدن ماعدا بالعکس شخصی حکمدارك ذکای انسانیه‌سنی قانونك شخصیت معنویه‌سنه قاته‌رق نوعما قانونه کندی کندیسنی و کندی حقوقنی محافظه کبی بر اقتدار واستعداد ویردیکی جهتله او قانون ایله معین بولنان حریت بشریه‌یی بر قاتدها تأمین ایلمشدر .

انجق قانونك بر ذات عهده‌سنده تشخص ایتمسی محافظهٔ احکامی ایچون ینه کافی اوله‌مز . او ذاتك اخطاری هر کسك حائز اولدیغی حقوقی بالمحافظه هر کسك مکلف اولدیغی وظیفه‌یی‌ده ایفا ایتدیره‌مز . بو اخطار یالکز بر اخطاردن عبارت قالدیغی صورتده قانون اولاد آدمك طبیعت حیوانیه‌سنده اولان سودای حریت حیوانیه واستقلال تامدن منبعث اطاعتسزلکه قارشو ینه عاجز قالور . بناء علیه فامیلیالردن عبارت بولنان جمعیتلرده بیله عادتدن عبارت اولان قانون حکمنی محافظه باینده او حکمدن تباعد ایدنلری تعذیر ایچون

حكمدار مقامنده بولنان بابالره برحق وقدرت و يرلمشدر .
ايشته بو حق وقدرتك جمعيات مدنيه حكمدارلرينه دخى
اعطاسنه اصطلاحات سياسيه دن اولەرق « قوۀ اجرائيه »
دينلمشدر . حكمدارلرى قوۀ اجرائيه‌يه بحق مقتدر اوله
بيله جك بر قوته صاحب ايلمك ايچون عسكر كبى پوليس كبى
قوتلره كوريلان لزومى اوزون اوزون شرح ايتمكه حاجت
وارميدر؟ بزه قالور ايسه بخشده بولنمك دخى حريت بشريه‌يه
مغاير اولمديغنى كوسترمك كافيدر . اوت بوده حريت
بشريه‌يه مغاير اوله‌مز . زيرا بر حكمداره اوقوتى و يرن
شى ينه حكم عموميدن عبارت اولان قانون اولديغى كبى
اوقوتى استعمال ايده‌جكى زمانلر وكيفيتلر دخى قانوناً تعيين
اولنور . شوحالده قوت كندى قوتى اولوب ده حكمدار
اوقوتى كندى كيفنك ايستديكى يرلرده صرف ايتمش اولميور كه
ايشلك ايچندن برجبارلق چيقسونده حريت بشريه‌يه مخالف
دوشسون . اوقوت قانون قوتى اولوب صرف واستعمالى
دخى قانونك امريله وقوعبوليور . بوحالده فرضا برجانينك
بوينى اوروليور ايسه انك بو ينى جلاد اوريور ديه تعبير
اولنه‌ميور . بلكه جلاد دخى قانونك استخدام ايلديكى بر
مأمور اولوب حكم قانونى اجرا ايلديكندن وحكم قانون ايسه
اوجانينك دخى رأيى منضم اولديغى حالده استحصال اولنان
برحكم عمومى بولنديغندن غايت حقيقت امرده مرقوم جانى

کندی کندیسنک بوینی اورمش اولیور ؛

حکمدارلک واوحکمدار عهده‌سنده اولان قوهٔ اجرائیه‌نک دخی صورت اصلیه وابتدائیه‌سنی شو یولده تعیین ایلدکدن صکره برجمعیت مدنیه‌یی یعنی ملتی وانک قوانین اساسیه‌سنی وحکمدارینی وقوهٔ اجرائیه‌سنی تشکیل وتعیین ایدوب تورەمش اولورز . بوملتك برفاملیادن و بوقانونك اوفاملیا عاداتندن وحکمدارلك دخی او فاملیا باباسندن عبارت اولمسی یعنی مقیاسك بوقدر کوچك بولنمسی شو قاعدهٔ کلیهٔ اساسیه‌یی کرك ملیت واحده‌دن ولسان واحد اربابندن وکرك ملیت متنوعه والسنهٔ متخالفه اصحابندن یوزلرجه ملیون انسانلردن عبارت جمعیات عظیمه‌یه وحتی یکپاره برجمعیت عمومیهٔ بشریه‌یه بیله تطبیقنی منع ایده‌مز . زیرا حقیقت دینلان شیئك ماهیتی اصلا تنوع ایده‌میه‌جکندن یعنی جهانده حقیقت اوله‌رق ایکی صورت بولنه بیلسه انك بریسی دیکرینه نسبتله البته احق اولوب بناء علیه دیکرینك بطلانی تحقق ایلیه‌جکندن انسانلر هرهانکی محلده بولنور ایسه بولنسون و هرهانکی لسان ایله متکلم اولور ایسه اولسون کندیلرینه عرض اولنه‌جق حقایق قوانین مدنیه‌یی نهایت بر مباحثه ومجادلهٔ حقیقت جویانه‌دن صکره البته قبول ایدرلر که بو ضرورت انسانلرك طبیعت مدنیه‌سی طرفندن حاصل ایدلمکله کیمسه او ضرورتی انکاره مقتدر اوله‌مز . حتی مدنیت بشریه مبحث وسیعی اوزرینه

ادارهٔ افکار ایلیان بر مدقق شمدی یه قدر بو تطبیقلك اجراسیله عموم ابنای بشره یکپاره بر ملیت نوعیه ویریله مامش اولمسنه استغراب ایلرلر ایسه بعض ملاحظات محققه ممانعت ایتمامك شرطیله بو استغرابدن طولایی کندیسنه حق دخی ویریله بیلور

ملاحظات محققهٔ مذکوره‌نك مادی و معنوی دیه ایکی یه آیریلان اقسامندن قسم مادیسی تا اعصار اخیره یه کلنجه یه قدر دنیانك قطعات فسیحه‌سی اوزرنده بولنان انسانلرك یکدیکرندن خبردار اوله مامسی کبی بر طاقم اسباب عظیمهٔ مجبره‌دن عبارت اولوب اشبو اسباب مادیه اوزرینه ادارهٔ افکار ایلیان مدققلرك عصرلر کچوب ده اولاد بشر یکدیکرینی کما لیله طانیدقدن و مناسبات تجاریه مرتبهٔ غایتنی بولوب منافع مدنیه دخی حکمنی تمامیله اورته یه قویدقدن صکره عموم ابنای بشرك بر ملیت انسانیه تشکیل ایلیه بیله جکلری حقنده‌کی افکار مخصوصه‌لری هر نه قدر بعید کوریلور ایسه ده البته باطل کوریله من • واقعا بین الحکما بو قضیه‌یی محالاتدن عد ایدنلری دخی واردر انلر جهانك آفاق بعیده‌سنده بولنان اهالینك اخلاقجه لسانجه و دیانتجه بر برینه بکزه مامه‌لری جمله سنك بر ملیت عمومیه تشکیل ایتملرینه مانعدر دیه اعتقاد ایدرلر • انجق بو اعتقادلری محضا فکرلرینه لزومی درجه‌سنده وسعت و فسحت ویرمدکلرندن نشأت ایدر • شمدیکی حالده مباحث سیاسیه‌مزده دیرز که « یکان یکان انسانلر فامیلیاری وفامیلیالر کویلری کویلر ناحیه‌لری

ناحیه‌لر الو یه‌ لر ولایانی و ولایتلر اولکالری تشکیل ایدرلر »
بونی دیمکله برابر قوانین مدنیه‌نك هیچ بر کیمسه‌یی حریت
و حقوقندن منع ایتمدیکنی و بالعکس برقاتدها تأمین ایلدیکنی ده
درمیان ایلرز . او حالده اشبو مراتب میانه‌سنه برده لسان
و دیانت و اخلاق جهتیله مستقل اولان جمعیتلری‌ده ادخال
ایتمکده نه بأس واردر ؟ عثمانلیلغك دنیاده ایلك دفعه اوتق
اورزه میدانه قویمش اولدیغی شو اصول مدنیهٔ عالم شمولپك
کوزل موفق اولمش و السنه و دیانت و اخلاق متخالفه اربابندن
یوز اوتوز میلیونه قدر اهالی بر قانون التنده اجتماع ایلمشیدی .
بو حالده عموم ابنای بشرك بر قانون التنده اجتماعنی محال عد
ایتمکه اصلا امکان یوقدر . غایتی بعید عد اولنه‌رق شمدیکی
عصرلرده حصولنه انتظار اولنه‌مز .

ملاحظاتك قسم معنویسنه کلنجه‌دخی بزم ایچون اولبابده
مسکوت عنه بچه‌میه‌جکمز بعض حقایق موجوددر .

جمعیت مدنیهٔ بشریه حقنده بالاده تصویر ایلدیکمز اس
اول و اصلی مؤخراً بر چوق سوء استعمالاته دوچار اولمامش
اولسه ایدی افراد بشردن همان عمومیته قریب بر قسمك
جمعیت مدنیه‌سنه یه اساس اوله‌بیلور ایدی . انجق انسانك
جبلت مخصوصه‌سیله برابر اناسندن طوغمش اولان سودای
حریت و استقلال مرور زمان ایله مدنیتك ایلك قانون طبیعیسنی
اخلالدن خالی قالامشدر . ازان جمله قانون مدنیتك مشخصی

بولنان حكمدار حكم عمومی یی جامع بولنان قانون مقتضیاتنی
اعلان واخطاره بدل کندی افکار ذاتیه و ارادات کیفیه سنی
امر و اجبار ایدنجه مدنیتدن مطلوب اولان مقصد اصلی
وحقیقی بوزلمش وشو حالده افرادك او حکمدار مستبده اطاعت
ایتامسی حریت بشریه یه موافق کوریلوب بوایسه جمعیتلرك
رابطهٔ اتحادینی بوزارق متفرق و پراکنده اولملرینی ایجاب
ایلمشدر . شبهه یوقدرکه هیئت متحدهٔ بشریه میاننده وقوعه
کلان تفرقه‌لر کویا حریت بشریه یی استرداد غیرتیله میدانه
چیقان صاحب خروجلر طرفندن ایقاع ایدلمشدر . انجق
بونلرك ده طبیعتلرنده موجود اولان سودای استبداد او جمعیتلری ده
براز صکره بر جبارك ادارهٔ کیفیه سی التنده مظلوم اسرا
جمعیتی حالنه قویمقدن کیرو قالمامشدر . انکلتره ایچون
قروول فرانسه ایچون بوناپارط بوبابده برر کوزل
مثالدرلر .

مدنیتدن مطلوب اولان اساسی تغیر خصوصنده کورلمش
وکوسترلمش اولان سببیتلری یالکز حکمدارلره عطف وتخصیص
ایتمك ده حقلی دکلدر . افراد جمعیتك ده اخلاق قانون
پروریسنه خلل کله‌رك نظام وانتظام جمعیته کندیلرینك دخی
سکته و یرمش اولدقلری ده نظر دقته النمز ایسه بحثده مطلوب
اولان حقیقته وصول میسر اوله‌مز . یالکز قوانین سیاسیه
ایله اداره اولنان ملتلرده دکل حتی قوانین شرعیه ودینیه ایله

اداره اولنان ملتلرده دخی بو تغیر کورلمشدر . از جمله بنی اسرائیل میاننده که بونلرك قانونلری کتب سماویه احکامنه مستند قوانین الهیه‌دن اولدیغی حالده مرور زمانله خلقك طورلرنده شریعت موجوده‌یه عدم اطاعت فکرلری پیدا اوله‌رق ارالق بعثت انبیای کرام ایله دین حقیقینك تأییدی بو حکمته ابتنا ایلمشدر . اشاغیده فقرهٔ مخصوصه‌سنده بیان اولنه‌جغی اوزره یالکز دیانت جلیلهٔ اسلامیه‌درکه طبیعت زمانك تغیری اوزرینه اجماع امتله احکامك دخی تعدیلی اساسی بو شریعت غرانك الی یومنا هذا دائم اولدیغی مرتبه‌ده متین اولدیغی کبی متانت واقعه‌سی الی یوم القیام دخی دوام ایده‌جکدر .

ایشته جناب حقك انسان اولادینه بخش ایلدیکی قدرت واستطاعتی عالمك معموریتی یولنده صرف ایلمك کبی برحرکت عاقلانه و مدنیت پرورانه خلافنه اوله‌رق بالعکس معموریت موجوده‌یی هدم وخراب ایلیه‌جك اولان محاربات شدیده ومدیده‌یه صرف ایتدیرمك عادتی محضا جمعیات مدنیه‌نك اساس احرارانه و منتظمه‌سنی بالتغییر ایشه برصورت اسیرانه ویرمك آمال اولیه‌سندن نشأت ایلمشدر .

مسائلك سطحیاتندن و وقوعاتك یکیلرندن بحث ایلیان مدققلرك بنی بشر میاننده‌وقوعه کلان غوغای ازلی وابدی‌یی هر خلقك هم جواری بولنان خلایق سایره الندەکی اسباب

سعادته غبطه ایدرك انلرك مالنی یغما و كندیلرینی اسیر ایتمك
داعیه‌لرینه دوشمش اولمسنه حمل ایتملری بو راده التزام ایلدیكمز
محاكمهٔ دقیقه و اساسیه‌یی شاشیرتمامليدر . الیوم مقداری
یوزلری كچن ملل متنوعه‌نك منشألرینی آراشدیره‌جق اولور
ایسه‌ك بونلرك یكدیكرندن منشعب اولدیغنی و برقاچ عصر
مقدمنده برقاچنك ملیت واحده دائره‌سنده اجتماع
ایلدكلرینی و نهایت الامر جمله‌سنك اوقدیم آسیا قطعه‌سنده
و انك دخی قسم جنوب غربیسنده براشدكارینی حتی
الیوم كذركاهلرنده كوریلان علایم قدیمه‌سیله مشاهده
ایلرز . انسانلر عن اصل بویله متحد اولمیوب‌ده متفرق
اولسه‌لر بیله منافع مدنیه كندیلرینی توحید ایلمك لازم
وضروری ایكن عن اصل متحد اولدقلری حالده بو اتحادی
محافظه ایده‌میه‌رك متفرق اولملری البته مسعودیت دنیویه‌یی
جمعیتلرك یكدیكرندن افتراق وتباعدلرنده آرامش اولملرندن
نشأت ایلیه‌جكی و بو دخی كندیلرینی وطن اصلی‌یی ترك
ایتدیره‌جك بر مجبوریت سیاسیه التنده كورملرندن ایلرو
كله‌جكی و بومثللو مجبوریتلر ایچنده دخی ایلك سررشته نك
حریت خلقه‌سنه باغلانه‌جغی ضروریات اموردندر .

تاریخك دائرهٔ اطلاعی خارجنه چیقمغه نه حاجت
آرادیغمز حقیقتی تاریخنك دائرهٔ اطلاعی داخلنده‌ده بوله
بیلورز . بو تجربیاتمزده پك اوزاق زمانلره قدر كیتمكده

حاجت یوقدر . بلکه یقین زمانلر بزی کندیلکیله استقبال ایدرلر . ایشته المانیا قطعه‌سی . بو قطعه‌نك اهالیسی بر ملیته منسوب و بر لسان ایله متکلم ایکن قرق اللی پارچه‌یه بالانقسام یوزلرجه سنه‌لر بر بریله بوغوشملری نه‌دن اقتضا ایتمشدر ؟ یالکز المانیایه مخصوص دکل ایتالیانك فرانسه‌نك وسائر همان هر ملتك اقسام متعدده‌یه انقسامیله عصرلرجه مدت یکدیکری علیهنه قیاملری هپ مدنیتك ابتداده‌کی قوانین اساسیه‌سی اخلال ونسیان ایدیله‌رك فکر استبدادك هر بش اون کشی‌یه سوز کچوره بیله‌جك اولان رؤسا و دره‌بکلرینه وارنجه‌یه قدر تعمم ایلمش وافراد جمعیت نزدنده دخی قانون پرورلکك غیبوبتیله بو مثللو دره‌بکلرینه اطاعتی قانون عمومی‌یه اطاعتدن دها مرجح کوره‌جك صورتده فکرلره انتظامسزلق کلمش بولنمسندن بشقه هیچ برشیئه مبنی دکلدر . زادکان دره بکلری و پسپایکان و بعض یرلرده اسرا نامیله بنی بشرك برقاچ طبقاته انقسامی دخی مدنیتك ایلك وظیفه اولمق اوزره افراد جمعیته حکم عمومی ایله تعیین ایلدیکی وظائفدن کندیسنی قورتاروب انی دیکرلرینه تحمیل مثللو هر حالده استبداد دیه تعبیر ایده بیله‌جکمز بر استعداد ایجابی دکلیدر ؟

فلمنکلو غروتیوس وانکلیز حکماسندن هوبس کبی تصورات سیاسیه‌لرنجه امکان واحتمال دائره‌لرینك خارجنه قدر چیقان بعض مدققین مفرطه‌نك استبداد ایله دخی بنی

بشرك مسعود اوله‌جقلرینه دائر کمال مهارتله یوزتدکلری محاکماتی حسن قبول ایتمك ایستیانلره هیچ بر دیه‌جکمز یوقدر . مدنیت بشریه‌نك مقتضیات طبیعیه‌سندن آیریله‌مدیغمز جهتله شخص واحدك نیجه امراض نفسانیه‌سی بوکونکی رأیی ایله یارینکی رأیی اراسنده پك چوق تفاوت کوستره بیله‌جکنی نظر دقته آلان حکمانك حکمدار واحد طرفندن کندی رأی خودیله قونیلان قانونلرك هر زمانه وهر ایشه تطبیقی قابل اوله‌میه‌جغنی وحتی او حکمدارك بر امری دیکرینی نقض وجرح ایلیه‌جکنی مبین محاکماتنده‌دهاز یاده‌رجحان کوریورز . ژان ژاق روسونك دیدیکی کبی اکر بر قانون شخص واحد طرفندن قونیله‌جق اولورایسه اوقانونده ملتزم اولان عدالتك تمامیٔ حصولی ایچون واضع قانون اولان ذاتك اول قدر بیطرف اودرجه غرضسز ومنفعتسز اولمسی لازم کلیورکه بویله برآدم انجق ملکلرده بوله‌جق معصومیتله انسانلق مرتبه‌سنك فوقنه چیقمق ایجاب ایلیور . حالبوکه اول صورتله موضوع اولان قانونك دخی ناس بیننده مطاع ومرعی اولمسی ایچون ناسك انی قانون طانیمسی واویله اعتقاد ایتمسی لازم کلیور . بویله اولمدقدن صکره خلق طرفندن موضوع ویامصدق اولمدیغی کبی مقبول ومطاع اولمسی امرنده خلقك اراده واختیار ذاتیلری دخی حاصل اولمیان قانونه رعایت ایچون ایدیلان جبرغروتیوس ایله هوبسك خلقی مسعود ایده‌جك

الك عادل حكمدارديه فرض ايله كلري كرچكدن عادل حكمدارلري دخي ناس بيننده جبارلر نظريله كوستريور .

سنه‌لرجه مدت بتون اوروپايي تأثيرات مضره وتضييقات سيئه‌سي آلتنده ازن اداره وارادات استبداد كارانه‌يه نهايت ويرمك لزومي ارتق سيأت زمانه‌يه طاقت كتوره ميان انسانلرك افكار عموميه‌سنده وجود بولمغه باشلاديغي زمان نتيجه افكار واسعه وتدقيقات عميقه اربابنك مباحث دورادوري كيده كيده مدنيتك قوانين طبيعيه وابتدائيه سنه قدر وارمش اولمسي وانسانلرك ايلك دور حريتنك تجددندن عبارت ديمك اولان ازمنهٔ جديده ايچون نه ازمنهٔ ابتدائيه نك قوانين اساسيه‌سي طرزنده يعني حكم عموميك خلاصه‌سندن عبارت قانونلر وضعندن بشقه چاره بولنه مامسي حقيقةً استغراب ايديله جك بر كيفيتدر . زيرا بوتدقيقاتده كوريليوركه انسان اوغلي فكر جهتيله علم جهتيله صنايع جهتيله ايلك درجه‌سنه نسبةً پك چوق ترقي ايلمش ايسه‌ده ترقيات واقعه‌سي كنديسني هنوز قوانين طبيعتك خارجنه چيقارمق درجه‌سنه وارمامشدر . احتمال كه بودرجه‌يه واردیره بيلكه ينه قانون طبيعتك دخي مساعده‌سي يوقدر . انجق شمديكي حالده تحققني كورديكمز شي جمعيتك ايلك قانون اساسيسي نه حالده نه صورتله تقنن ايتمش اولمسي لازم كليورايسه شوصوك حالده دخي ينه اوصورتله يعني قانونلرك بر حكم عمومي اولمسي ايچون

ینه اتفاق ورأی ورضای عمومی ایله تقنن ایتمسی صورتنه مراجعت اولنیور .

واقعا جمعیت بشریه‌نك شمدیکی وسعت فوق العاده‌سنه نظراً افراد جمعیتی برارایه طوپلایوب جمله‌سنك حکم عمومیسی نه‌اوله‌جق‌ایسه اندن برقانون‌یاپمق‌عقللره‌صیغمیه‌جق برکیفیت کبی کورینور ایسه‌ده قانون دنیلان‌شیئك هرحالده حکم و یاقبول عمومیدن بشقه هیچ برشی اوله‌میه‌جغی تحقق ایتمسی اوزر ینه ملیونلرجه اهالینك‌حکم و یاقبول‌عمومیسنی استحصال ایچون بهمه‌حال بریول بولمق لازم کلمش واوده هیئت مبعوثان ملت طرزنده بولنمشدر .

شویله که : انسانلر ایچون علی‌العموم مطلوب اولان حریت کامله عالمنده برآدمك کندی ویردیکی حکمه ینه کندیسنك تابع اولمسی مغایر حریت اولمدیغی کبی کندی طرفندن وکیل‌اوله‌رق ارائه ایلیه‌جکی آدمك و یردیکی حکمه تبعیت دخی وکالت ایله اصالتك حکملری‌حقیقتده براوله‌جغی جهتله ینه مغایر حریت کوریله‌مز وکوریله‌مامشدر . شخص واحدك ینه شخص واحد ایچون وکیل اولمسی و اشخاص کثیره‌یه وکیل اوله‌مامسی حقنده‌هیچ برقانون طبیعی‌بولنمیوب بروکیل کندی‌وکالتنی‌قبول ایلیان بیکلرجه‌مؤکلله‌ره‌وکالت‌ایلیه بیله جکندن‌جمعیت‌مدنیه قاچ‌ملیون احرار مکلفه‌دن‌عبارت ایسه بونلرك‌فرقه فرقه و فوج‌فوج انتخاب و ارائه ایلیه‌جکلری

وكيل ومبعوثلرك هيئت عموميه‌سنه ملتك هيئت عموميه‌سيدر
نظر يله باقق هرحالده موافق منطق وطبيعتدر ٠

كتب سياسيه‌ده اشبو انتخاب مبعوثين قاعده‌سنك اساسنه
هيچ بركمسه اعتراض ايده‌ميوب بونك يالكز صورت اجراسى
قضيه‌سى مسائل و مباحثات شديده‌يى استلزام ايلمشدر ٠ بو
مباحثاتك نتيجهٔ غايه‌سى ايكى بحث مستقله منجر اولمشدركه
بونك برنجيسى وضع قانون خصوصنده رأى ويره‌جك اولان
وكيل ومبعوثلرى خلقك طوغريدن طوغرى‌يه انتخاب ايتمسى
وديكرى ايسه وضع قانون ماده‌سى اويله آراى عاديه اربابنك
ياپه‌جغى ايش اولميوب اولدن قانون شناس بولنمق برنجى
درجه‌ده لازم اولديغندن وقانون شناس اولان آدملر ايسه عامه‌يه
معلوم اولميوب خواصك معلوملرى اوله‌جغندن خلق اول
امرده كنديلرنجه وثوق واعتماد اربابنى انتخاب ايدوب بونلرك
دخى اصل مبعوث ووكيللرى انتخابه مأمور ايدلمسى بحثلريدر ٠
بوايكى بحثك هانكيسى ديكرينه نسبتله اسلم اوله‌جغنى تعيين
مشكلدر ٠ زيرا برنجى صورت حريت مطلقهٔ عموميه‌يه دها
موافق اولور ايسه‌ده اول صورتله خلقك انتخاب ايده‌جكى
مبعوثلر ميانده مثلا مدت عمرنده اصول حكومتى دوشونمامش
برچفتجينك بولنمسى دخى محتملدركه اوآدمك قانون مسئله‌لرنجه
رأيندن استفاده اولنه‌مز ٠ ايكنجى صورتده ايسه قانون
شناس مبعوثلرك انتخاب اولنه‌بيلمسى دها زياده احتماله قريب

ایسه‌ده خلقك طبعاً حائز اولدقلری بر حقدن طوغریدن طوغری‌یه استفاده ایده‌مامه‌لری کبی حریت کامله‌یه نوعما مغایرت واردر . اکر بو صورت دخی برکره رأی عمومی‌یه قونیلوب‌ده اکر خلق ایکنجی درجه‌ده‌کی انتخابه رضا کوسترر ایسه اول صورتی تقنین ایتمك واقعا حریت کامله‌یه‌ده مغایر کورلمز . زیرا دیمك اولورکه خلق کندی حق انتخابنی ینه کندی رضاسیله بروکیله ترك ایلمشدر .

الحاصل هر نه صورتله انتخاب ایدیلور ایسه ایدلسون بر ملتك بر قاچ یوز مبعوثی بر یرده اجتماع ایله انلرك حکم عمومیسی و حکمدارك حکم خصوصیسی اجتماعندن حاصل اولان قانون اولاد بشری حریت تامه‌لرینی بالتأمین اداره ایده‌بیله‌جك قوانین مدنیه و مقاوله اجتماعیه اولمق اوزره قبول ایدلمك هر ملت متجدده و متمدنه‌نك مبنای انقلابی اولمشدر . هیئت ملتك حکم عمومیسی ایله حکمدارك حکم خصوصیسی برقانونده اجتماع ایلمك طبعاً و سیاسة لازمدر . زیرا اول امرده حکمدار دخی او ملتك هم ده الڭ مهم بر فردی اولدیغندن کندی حریت فردیه و شخصیه‌سی ایجابنجه قانون حقنده رأینی ویرمك برنجی صلاحیتیدر . ثانیا رأی عمومیدن متولد اوله‌جق بر قانونك اجراسنی حکمداره جبر ایتمك جمله عندنده مقدس اولان حریته منافی بر جبارلق وجمله عندنده ملتزم اولان اتحاده مغایر برافتراق اولوب بر ده حکمدار

كندی شخصیتندن ماعدا اوز مانه قدر رأی وامری ملتك
ارادهٔ عمومیه‌سنه معادل ومساوی بر قانون مجسم اولمق
موقعنی احراز ایتمش بولندیغندن بر هیئت ملتك حكمیله بر
حكمدارك ارادەسی اراسنده كی اعتدال و توازنه دخی مغایر
اولور . هله بر كره‌ده ایشی صورت اولیه وابتدائیه‌سنه
تطبیق ایده‌لم . اساسده افرادك حكم عمومیسندن عبارت
بولنان قانونی فامیلیانك مقام حكومتنده بولنان پدر افراده اخطار
وارائه ایده‌جك دكلمی ایدی؟ اكر پدر حكمدار قانون اولمق
اوزره رعایت ایدیله‌جك احكامده كندی حكمنی دخی آرای
عمومیه‌یه قارشدیروب آرای عمومیه‌یی كندی حكمیله
تصدیق و تأیید ایتمیه‌جك اولور ایسه فامیلیانك باباسی وحاكمی
دكل بالعكس صغیر السن مخدومی وحتی محكومی اولورکه
بوده هیچ بر وقتده وهیچ بر یرده موافق منطق اولەمز .
حكمدارك بیعت واطاعت عمومیه‌یه مظهریتندن
طولایی رأی مخصوصی هیئت عمومیه‌نك آرای مشتركه‌سنه
معادل اولمق كافهٔ قوانین مدنیه‌ده اساس اتخاذ ایدلمشدر .
حتی تنسیقات اساسیه اوزرینه هر نوع تدقیقاتی اجرا ایلیان
مدققلر بو بحثده بر قدم دها ایلرویه كیدرك یوزلرجه اعضادن
مركب هیئت مبعوثانك عقول مجتمعه‌سنه مقابل حكمداری
یالكز براقامق وانك قوهٔ مفكره‌سنه معاون اولمق اوزره
برده سناتو یعنی هیئت اعیانه احتیاج كورمشلردر كه بونك

اعضاسی هر مملکتك احوال خصوصیه‌سنه كوره یا اصل زادكاندن و یاخود حكمدارك تنسیب ایلیه‌جكی وكلا و علما و سائر منتخباتندن مركب اوله‌رق هر بحثده حكمدارك حقوق ذاتیه و موقعیه‌سنی محافظه ایلكی اول هیئته وظیفهٔ ذمت قید ایتمشلردر . قیاس ایدیله‌جك اولسه قوانین مدنیه‌نك شو صورت احرارانه‌ده تجددی اوزرینه مقام حكومتده بولنان حكمدارلرك استقلالی دور استبداده‌كی حكمدارلرك استقلاللرندن دها امین و دها قوتلی اولدیغی تحقق ایتمزمی ؟ حریت پرور اولان بر عاقل بو بابده اصلا شبهه ایده‌مز . زیرا ادارهٔ احرارانه‌ده حكمدار ملتك حریتنی قانون اساسی ایله تأمین ایتمش اولدیغی كبی ملت دخی حكمدارینه اطاعت كامله‌یی ینه او قانون اساسی ایله تعهد ایلمش بولندیغندن بو حالده اول حكمدار حریت پروره اطاعت ایتمامك بتون ملتك رضای عمومیسنه اطاعت ایتمامك دیمك اولور و بو اطاعتسزلك نظر عمومیده نفرتله كوریلوب انك تربیه‌سنده هیئت عمومیهٔ ملت متحد بولنور .

ایشته دائرهٔ مدنیت داخلنده و بو صورت احرارانه‌ده معیشت مسعودانه آرامق املیله قوانین اساسیه‌نك وضعنی مطالعه ایلیان فكرلر بزم شو فقره‌مزده پك مجمل و مختصر اوله‌رق ارائه و تعیین ایلدیكمز ملاحظات و مطالعات كوشه‌لرینی دونوب طولاشدقدن صكره نهایت آرای عمومیه

ایله موضوع قوانینه تبعیت بحثنده قرار قیلشلر واو قرار اوزرینه
بر هیئت مبعوثان و بر هیئت اعیان ایله برده حکمداری جمعیت
مدنیه‌نك قوت تشریعیه و تنفیذیه‌سی اوله‌رق تعیین
ایلشلردر ٠

قوانین اساسیه حقنده بورایه قدر و یرمش اولدیغمز
معلومات مجمله شریعت اسلامیه‌نك دائرهٔ جلیله‌سی خارجنده
بولنان ملل متمدنه‌نك علم حقوق دیه سیاست ملیه‌یه عائد مباحثده
اساس اتخاذ ایلدکلری علمك نتیجهٔ دلالتی اولوب حالبوکه
سلطنت سنیهٔ عثمانیه‌نك اس الاساسی مبنای شریعت غرا
اوزرینه مبتنی بولندیغی جهتله برجمعیت مدنیه اولمق حیثیتیله
عموم جمعیات بشریه‌نك قوانین اساسیه‌سی اوزرینه برنظر
شامل عطف ایلدیکمز کبی برده جمعیت متمدنهٔ مسلمه بولندیغمز
مناسبتیله جمعیات متمدنهٔ اسلامیه قوانین اساسیه‌سنی تشکیل
ایلیان شرع شریف احمدی مقتضیاتنه احالهٔ نظر ایتمك جملهٔ
وظایفمزدندر ٠

شریعت اسلامیه‌یه دخی عطف نظر تدقیق ایدلدیکی
زمان کوریلور که جمعیت بشریه‌یی تشکیل ایلیان افرادك
حقوق وحریت طبیعیه‌سی اصلا اخلال ایدلمکسزین وظائفنی
تعیین وعالم مدنیتده شهراه سعادتی ارائه وتبیین ایلیان قانونك
اساسی مخبر صادق علیه الصلاة والسلام افندمز حضرتلری
واسطهٔ جلیله‌سیله طرف ربوبیتدن وضع اولنمش وحکمدار

بوله‌جق ذات شوكت سماتك اواساس اوزرینه اجرای احكام ایلملری و خلقك دخی بر موجب شرع شریف اجرای حكم ایدن حضرت پادشاه اولوالامره اطاعت ایتملری فرمان بیورلمشدر ٠

بو اساس عدیم الاندراسك حریت بشریه‌یی اخلال ایتمسی متصور بیله اوله‌مز زیرا اول صورتله موضوع اولان قانون شریف احمدی مدققین ارباب سیاستك وضع قانون ایچون ملكلر درجه‌سنده معصوم اولمسی لزومنی فرض ایلدكاری شخص واحدك معصومیتنه دخی قیاس قبول ایده‌میه‌جك بر عصمت و منزهیت جانبندن محضا خلق اللهك سعادت معنویه و ذاتیه‌سی ایچون یكانه بر طریق سلامت اولمق اوزره قونلمش و اهل ایمان دخی انی بلا اكراه و لاتقلید ایمان كامل ایله یعنی حقیقت مسعودیت مادیه و معنویه‌یه بو قانون الهی احكامنه توسلده حاصل اوله‌جغنی بیله‌رك حسن قبول ایلمشدر كه جمعیت بشریه ایچون قوانین اساسیهٔ احرارانه تحری ایلیان حكمانك حقیقةً ارایوب ارایوب‌ده تاناطر افنده طولاشمغه قدر تقریب ایلدكلری حالده بوله‌مدقلری قانون اساسینك روحی ایشته بو شریعت غرای جهان آرادر ٠

بو قانون قدسیت نمون بنی بشر ایچون حریت و مساوات و عدالتی كرچكدن تأمین ایلیه‌جك نتیجه احكام جلیله ایله مالا مال و مشحوندر كه زمانه كوره هر نره‌ده بو كا توسل

ایداش ایسه متوسللر ینك اوج اعلای سعادته واصل اولمش بولندقلری براهین تاریخیه ایله مبرهندر . زیرا کندی حکمی التنده بولنان حکمداران ایچون استبدادو تجبرو تحکم اشبو قانون الهینك برنجی منفوری اولدیغی کبی حکمدار مشروعهٔ عدم اطاعت وانقیاد دخی بالکلیه مردودی اولوب حکمداردن ادنای افراد اهالی یه وارنجه یه قدر هر کسك کرك حقوقنی وکرك وظیفه سنی آیری آیری تعیین ایتمش وتعیین اولنان حقوق ووظائفك غایه سنده ایسه دائما مسعودیت بشریه نتیجهٔ جلیله سی کوزدلمشدر .

مقام خلافتده بولنه جق امام المسلمینك جماعت عندنده مطاع اولمسی اولو الامره اطاعت فریضه سیله مفروض اولوب بوفریضه یه رعایت ایتمیانلر تعذیر کوررلر . بوکا مقابل خالقه عصیان حالنده مخلوقه عدم اطاعت دخی قید ایدلمشدر که خالقدن مراد امر خالق تعالی و تقدس اوله جغی بدیهیدر . اوامر الهیه نك برقانون حقیقی اولدیغی نظر دقته النور ایسه مدنیت اسلامیه اساسنده دخی هیچ برجبارك کندی امرونهی جبارانه سنی ترویج ایتمسی جائز اولمیوب دائما حکم قانونی یعنی مراد اللهی امر ونهی ایتمکله مکلفیت واردر که بوکا لسان شرعده « امر بالمعروف ونهی عن المنکر » دیه تعبیر اولنمشدر . معروفی امر یعنی قانون الهیده مندرج اولان او امری تبلیغ و منکری نهی دخی ینه قانون الهی حکمنجه

يساق اولانلری تبليغ ديمك اولديغی شرح و ايضاحدن وارسته‌در . ايمدی هرحالده امرونهی قانون الهی‌يه منوط اولديغی واوامرونواهیٔ الهيه ايسه هركس نزدنده بلااكراه وازجان ودل ايمان كامل ايله مقبول بولنديغی حالده ارتق حريت بشريه‌نك بوطريق شريعتده اضاعه‌سی كبی بر وهم وخياله ميدانمی قالور ؟

شرع شريف احمدی خاتمهٔ شرايع مرسلين اولوب حكمنك الی ماشاالله دوامی ايچون دخی اقتضا ايدن قواعد اساسيه بونده « تغيرازمان ايله تغيراحكام » قاعدهٔ كليه‌سی طرزنده تأسيس ايدلش وازمان وامكنه‌يه كوره يكيدن وضع و ياتعديلی لازم كلان احكام ايچون قياس فقهاواجماع امته مراجعت اساسی وضع اولنمشدركه اول صورتله ميدانه قونيله جق قانونلرك البته مراد وعدالة اللهيه موافق بر حكم عمومی ديمك اوله‌جقلری جهتله قواعد اساسيهٔ حريته‌نك محيرعقول عتلااوله‌جق صورتده مطابق دوشه‌جكی معلومات معروضهٔ سابقه ايله مستبان اولور . زيرا تعديل احكام ايچون قياس ايده‌جك فقهاواجتماع ايليه‌جك اولان امت عينيله حكم عموميدن عبارت اولان قانونلری وضع ايتك طرزنده اولان مبعوثان واعيان كبی اجتماعات عموميه‌نك مقابل شرعيسيدر . شريعتله اداره اولنميان ممالكلرده بيله برقانون تعديل ايديله جكی زمان انك قوانين اصليهٔ سائره‌يه بتون بتون مغايرتی اصلا

تجویز ایدلمدیکی نظر محاکمه‌یه النور ایسه قیاس فقهاو اجماع
امت ایله تعیین اولنان مسائلکده اساس شرع شریفه مغایر
اوله‌میه‌جغی ضرورتنك اصابتی تسلیم اولنور . بالجمله ملل
مسلمه‌یی عصرلرجه مسعود ایلیان قواعد جلیلهٔ شرعیه‌نك
اساسی آیات واحادیث شریفه‌دن اقتباس ایدلمش اولدیغی
حالده عددلری بیکلره واران ائمهٔ فقها و مجتهدین کرام
افندلرمز حضراتی طرفندن نیجه تدقیقات و تحقیقات و مباحثات
و مناظرات اوزرینه تأسیس ایدلمش اولدقلرینه کمال اهمیتله
دقت لازمدر که شریعت الهیه خارجنده اداره اولنان ملتلرك
اجتماعات عمومیه سنده مشاهده اولنان صورت و مناظره‌لری هیچ
بروقتده بو صورت جلیلهٔ شرعیه‌یه قیاس بیله قبول ایتمز .
جمعیات متمدنه‌نك ایلك قوانین اساسیه سی مؤخراً نه
صورتلرله اخلال ایدلمش اولدیغنی کورمك ایچون عطف
ایلدیکمز نظر اجمال کبی بر نظر اجمال دخی مدنیت اسلامیه‌نك
ایلك قانون اساسیسی دیمك اولان شرع شریفه نه جهتلرله
رعایتسزلکلر کوسترلمش اولدیغی قضیه سنه‌ده عطف ایلر
ایسه‌ك مع التأسف کوریرز که هر بری عصرینك علامهٔ فریدی
عد اولنان یوزلرجه مجتهدین علمای کرام و مدققین فحول
عظام اقیاسات و اجتهادات واقعه‌سیله احکام شرع شریفی
ایجابی وجهله بسط و تمهید ایدرك یالکز مدنیت اسلامیه
ایچون دکل مدنیت عمومیهٔ بشریه ایچون بیله برمکمل قانون

هیئتنه قو یمغه صرف نقدینهٔ اهتمام ایتمشلر ایسه‌ده هپ او
اسمی اونو دیله‌سیجه فکر استبداد حکمداران اسلامی بوقانون
الهینك‌ده حکمی خارجنه چیقارمش و بناء علی ذلك اعصار
ابتدائیه‌سنده یوزلرجه ملیون اهالیٔ مسلمه‌دن مرکب یکپاره بر
دولت اسلامیه حالنده بولنان ملت معظمه‌یی برچوق مجادلات
داخلیه ایله پارچه پارچهٔ منقسم ایلیوب قوت مجتمعه‌سنی الیوم
مع التأسف کورلدیکی او زره ضعف و افتراقه دوچار
ایتمشدر ۰

باری شو اقسامدن هر بری شرع شریف ایله کندی
دائره‌سی داخلنده حاکم اولسه‌لر ایدی هر بری بشقه بشقه برر
معموریت ومسعودیتله ممالك سائره‌یه ینه غبطه بخشا اوله بیلورلر
ایدی ۰ انجق دائرهٔ اسلامیت خارجنده بولنان خلق قوانین
اصلیهٔ مدنیه‌نك امر ایلدیکی اتحادی افتراقه منقلب ایلدکدن
صکره کندی اقسام متعدده لری میاننده دخی او قانون طبیعی
و اساسینك اقتضاسنه توفیق حرکتله حریت اوزره ادارهٔ
اموره رغبت ایده‌میه‌رك دها زیاده فنالشدقری مثللو اقسام
کثیرهٔ اسلامیه دخی عینیله بوصورتی الوب طوائف ملوکدن هر
مستبد احکام شرعه بدل کندی ارادات جبارانه‌سنی ترویج
ایتمشدر ۰ ذاتاً بویله اولمق ضروری دکلمیدر ؟ بوآفت
افتراق وانقسام مجرد فکر استبدادك سوقیله حاصل اولدقدن
صکره قوانین اصلیهٔ واساسیه‌نك امر ایلدیکی انتظام اجرا انه‌یهٔ

رعایت متصورمی اوله بیلور ؟ مؤخراً انسانلرك انظاری نور
معرفت و حقیقتله تنور ایدرك دائرهٔ اسلامیت خارجنده بولنان
ملتلرك اغلبی و بلکه روسیه‌دن ماعدا کافه‌سی بالاده عرض
اولندیغی وجهله انسانلری حریت اساسیه اوزرینه موضوع
قوانین قطعیه‌دن بشقه هیچ برشیئك احیا ومسعود ایده‌میه‌جکنی
کوره‌رك او طریق تجدده واقف اوله‌میانلری هر بری تابع
اولدیغی ادارهٔ مستبده التنده از یلوب کتمکده‌در .

شوراده قارئین کرامك نظر استغراب و بلکه تأسفلرینی
بیله شو نقطه اوزرینه دعوت ایلرزکه شریعت جلیلهٔ
احمدیه‌نك منفورکوردیکی استبداد التنده نیجه عصرلر ازیلان
بعض ممالك اسلامیه مؤخراً اوروپا ملل متمدنه‌سنك حکم
و استیلاسی التنه کیردکلری زمان کندی حریت ملیه و استقلال
مخصوصلرینی غایب ایلدکلرندن طولایی پك متأسف ومتلهف
اوله‌رق اصل حریت مقدسه و استقلال اقدسلرینی استرداده
ساعی و متهالك اوله‌جقلری یرده بالعکس محکومیت اجنبیه‌دن
ممنونیت کوسترمك درجه‌لرینی بیله بولمقده‌درلر . بو خلق
نزدنده معاذالله تعالی عدل عمومی حکومات اسلامیه‌ده بولنمیوب
اوروپا حکوماتنده بولنه‌جغی طرزنده فکرلر بیله پیدا ایلدیکی
ممالك مسلمهٔ شرقیه‌یه سیاحت ایدن مشهور کشافلرك کتابلرنده
اوقونمقده‌در . بدیهیدرکه بو یولده‌کی افکار مهلکه‌ینه
مدنیت جدیده اربابنك اهالئ مسلمه‌یی بتون کندیلرینه

ربط ایتمك ایچون نیجه کافتلر و فداکارلقلر ایله وجوده کتور یلیور . انجق شمدی‌یه قدر ملوك اسلامدن همان هیچ بریسنك هنوز ملتنی جبار صورتیله بر اداره کیفیه‌یه تابع اولمقدن قورتارمق حقیقتنی کورمامش و شرع شریفك اشبو عدالت عمومیهٔ حریت پروریسنی میدان انتشاره چیقاروب حکمنی دخی تعمیم ایتمامش اولمرینه مقابل ملل متجدده و مترقیه‌نك بو حریت عمومیه بخشنی چوجقلره وقادینلره وارنجه‌یه قدر تلقین و تعمیم ائلش اولملری ایشته بویله مهم مهم نتیجه‌لر انتاج ائلمشدر .

کرك تاریخك خبر ویردیکی وجهله التی یدی بیك سنه‌دنبری عالم مدنیت اوزرینه حکمنك شمولی طبیعی اولان قوانین اساسیهٔ مدنیه و کرك بیك ایکیوز سنه‌دنبری اقوام مسلمه اوزرنده جریان حکمی لازم کلان قوانین شرعیهٔ الهیه حقنده بورایه قدر عرض ایلدیکمز معلومات مجمله یکدیکریله مقابل کتور یلور ایسه کوریلور که خلافت جلیلهٔ اسلامیه ایله سلطنت سنیهٔ عثمانیه‌یی جامع اولان و بناء علیه قوانین شرعیه و طبیعیه‌نك ایکیسنك دخی وضع ایلدیکی اساس حریته ایکی جهتله رعایت ایتمسی لازم کلدیکی و بو اساسلره رعایت کامله ده بولندیغی مدت بوهمیادن بحر عمانه وفاسدن آرز بایجانه قدر فرانسه کبی اون اون بش دولته اولکا اوله‌بیله جك بر مملکت وسیعه‌یه کمال شان و شوکتله فرمان فرما اولدیغی حالده نصلسه

صکره‌لری سودای استبداد ولا قیدی بو ایکی اساسك ایکیسنه‌ده غلبه ایتمسندن ناشی ایکی جهت ایچون دخی بر حکومت استبدادیه صورتنی آلان دولت علیهٔ عثمانیه شو ایکی صورت مضره‌نك صدماتی اراسنده همان محو اولوب کیتمکده ایکن شهریار حریت شعار وحکمدار فاروق اقتدار پادشاهمز سلطان غازی عبدالحمید ثانی افندمز حضرتلری شو ایکی صورت استبدادك ایکیسنه بردن نهایت ویره‌جك وذاتاً قوانین شرعیه وطبیعه‌نك هرایکیسی برحکم حقیقتی تصویر و بر مقصد حریتی تحری ایلدیکی ایچون بویله ایکی متین اساس شرعی وطبیعی اوزرینه دولت وملتك بنای تجددینی تأسیس ایتمك کبی برموفقیت عظیمه‌یه مظهر بیورلمشلردر که بو موفقیت عظیمه‌نك درجهٔ اهمیتی و بوکا مقابل عامهٔ عبادك بورجلو اولدقلری تشکرك صورت وکیفیتی قوانین اساسیهٔ مدنیه حقنده بورایه قدر ویرمش اولدیغمز معلومات واداره ایلدیکمز افکارك موازنه وتقدیر اهمیتیله میدانه چیقار ٭

عقول وافکار عمومیه‌یه عرض وتفهیمنه چالشدیغمز برشی دخی اول شهریار عدیم الامثالك بو موفقیت جلیله‌یه نصل ونه صورتله واصل اولمش بولندقلری مسئله‌سیدر ٭ بو صورت موفقیت صحیحاً مدنیت مدنیت اوله‌لی هیچ بر پادشاهه میسر اولمامش بولندیغنی اولدن تأمین ایلیه‌بیلورز ٭

قضیه‌نك بو جهتجه اولان تفصیلات اشاغیکی فقرهٔ مخصوصه‌
لرنده کوریله جك ایسه‌ده هله شمدیدن شو قدرجغنی اولسون
عرضه مجبوروز که کرك قوانین شرعیه وکرك قوانین
طبیعیه‌نك حریت بشریه‌یی تأمین ایلیان اساسلری شمدی‌یه
قدر مسلم وغیر مسلم عادتا هر حکمدار طرفندن هدم ایدلمکه
وانلره بدل کندی اوامر جبارانه‌لری بر راس قانون طرزنده
ترویج اولنمغه چالشلدیغی حالده شوکتلو پادشاهمز سلطان
عبدالحمید خان افندمز حضرتلری مقام خلافت وسلطنتك
شان اصلیسنه قطعاً توافق ایده‌میان وهله کندیسنی ملتدن
وملتی کندیسندن عبارت بیله‌رك عمر بنی کوننی وکافهٔ
اقتدار ومساعیسنی ملتنه حسن خدمتله بحق ابقای نام ایتمك
ایستیان حکمدارلر ایچون اصلا مقبول وممدوح اوله‌میان بنای
استبدادی کندی یداختیار واقتدارلریله وحتی اشبو استبدادی
موافق شان خلافت وسلطنت ظن ایدرك محافظه‌سی املنده
بولنانلرك دخی خلاف رأیلریله بالازاله یرینه خلافت
وسلطنت شانه جداً شایان اولان وشریعت احمدیه
کبی برقانون الهی وقوانین طبیعه کبی برقانون مدنی ایله تأمین
ایدیلان استقلال صحیح وتامی اقامه بیورمشلردر که عقول
اولین وآخرینه جداً حیرت ویره‌جك اولان شی ایشته
بو قضیه‌در .

ایمدی قوانین اساسیه حقنده بورایه قدر الدیغمز معلومات

مجله ایله عثمانلو قانون اساسیسی مسئله سنی حسن محاکمه یه
تهیه ایلمش دیمك اولان افکار عزاو کنده قانون مذکورك
کیفیت وصورت وضعنی مبین فقرات آتیه‌نك دخی کشادی
صره‌سی کلمشدر ·

ایکنجی فقره

قانون اساسی وخط همایون عبدالحمید ثانی

قسم اولده فقره مخصوصه سنده ایضاح و بیان ایدلدیکی
وجهله دور عبدالعزیز خانیده ترقیات قلمیه وفکریه‌یی منع
ایچون الدن کلان همتك دریغ ایدلمامسی و نه غزته‌لرده ونه ده
کتب ورسائل سائره‌ده بو بحثلره دائر حرف واحد سویلتدیرمامکه
فوق الغایه دقتدن کیرو طورلمامسی نه بیوك برفنالق اولدیغنی
دوشونه‌جك یر ایشته بوراسیدر · عالمده هیچ برملت تصور
اولنه‌مز که نیك و بد احوال انك نظر وقوف واطلاعنه
عرض ایدلدیکی زمان بیله بیله فناغی ترجیح ایدرك انی
استحصاله ساعی اولسون · نیجه بیوك قلملردن چیقمش
آثارك مطالعه‌سی و بالخاصه هرکسك کندی یورکی ایچنده‌کی
حسیاتك تدقیق ایله معلوم اولورکه وطن دنیلان شی انسانلر
ایچون والده‌دن اعز واقدس اولوب انسان اولادی بر حس
درونی وطبیعی ایله مسقط رأسنی وطننی والده‌سندن زیاده

سور ، حتى حسيات مدنيه و افكار حريه ايله پرورش
بولان آدملر وطننك سلامتى ايچون لزوم كورلديكى كون جان
عزيزينى سوه سوه فدا ايلر . انجق بومحبت بوسودا يالكز
طاشدن طوپراقدن عبارت اولان برقطعهٔ ارضيه ايچونميدر؟
بويله اولهجق اولسه او محبته جداً برسودا و محبت ديمكدن
زياده حقيقةً برجنت ديمك دها مناسب دوشر . كرچكدن
مجنوندر اول آدم كه بر آوچ طوپراغى آخرك تعرضندن
محافظه غيرتيله جانى فدا اينسون . فقط وطن طاشدن
طوپراقدن عبارت برقطعهٔ ارضيه اولمق جهتيله محبوب
ومعشوق دكلدر . اوقطعهٔ ارضيه جمعيت مليه مزك يعنى
ملتمزك مسكنى اولديغى ايچون مقدس ومعززدر . وطنه
آيديلهجك تعرض ملتمزه برتعرض اولديغى ايچون انى منع
يولنده ممنوناً فداى جان ايليورز . زيرا ملت دنيلان شى
هپمزك اتحادندن متشكل برجسم مركب ومتحددر . ملت
ديديكمز زمان انك ايچنده جملهمز داخلز . آق صقاللى پير
پدرلريمز آق صاچلى مقدس والدهلريمز سوكيلى زوجهلريمز
جكرپارهسى چوجقلريمز قيمتلى همشيرهلريمز برادرلريمز
وساٸر اقربا وخويشانمز وحتى عزيز دوستلريمز هپ او
هيٸت مليهمزى تشكيل ايدن وهيچ طانمديغمز برهمشهرى يه
وارنجهيه قدر برربشقه صورتله قيمتلى ومحبتلى اولان انسانلردركه
بونلردن هانكى بريسنه دشمن الى دكل برآفت سماويهسر پنديسى

طوفنه جق اولسه انلری محافظه ایچون آفت سماویه یه دخی کندی کوکسلرینی آچمق اویله بر حس درونی و طبیعینك مقتضاسیدر که بو جبلت بزمله برابر انالرمزدن طوغمش و شرط طبیعت ممدوحهٔ اصلیه نك بر طبیعت سیئهٔ ثانیه یه انقلابی عادتا محالاتدن کورلمشدر .

دولت و حکومت دینلان شی حقیقتده بو قدر اعز و اکرم اولان ملتمزك حامیسی و بو عزت و کرامت حکماً کندیسنه انتقال ایدن وطنمزك حاکم و نکهبانی اولدیغی جهتله هر ملتك کندی حکومتنه دخی بر محبت مخصوصه سی و بر سودای جبلیسی اولمق طبیعی و ضروریدر . بو حکمته مبنیدر که ملتك قوت عمومیه سی دیمك اولان عسکر هر یرده صفت حکومت کندیسیله تشخص ایدن حکمداری « پادشاهم چوق یشا » دیه آلقشلار . بوسببه مبنیدر که شوکت ملت و دولتك ظاهرده علامت باهره سی دیمك اولان بایراغنی هر ملت تقدیس ایلر . او بایراغك دلالتی ایله فدای جان و جهان ایدر . بو عزت او بایراغی تشکیل ایدن ایکی اوچ ارشون بزك عزتیدر دیه اعتقاد ایتمکه محل وارمیدر ؟ او بایراقده حکومت قدسیتی جلوه کر اولدیغی و بو حالده بر قدسیت عظیمه پیدا ایدن بایراغك دلالت ایلدیکی خدمت مطلقا ملت و وطنك سلامتی ایچون اوله جغی شبهه سز بولندیغندن هر کس بو وظیفهٔ مقدسه و نظیفه یی ایفایه مسارعتدن بر ثانیه بیله تأخر ایتمامکه چالیشور .

ایمدی بر خلق حریتله اداره اولنور ایسه شو حقیقتلر

اوخلقك كوزی اوكنده بيودكچه بيو بهرك و بناء عليه وطنك دولتك ملتك قدسيتی آرتدقچه آرته‌رق اولانجه قدرت ماديه و معنويه‌سنی او يولده فدا ايتمك ايشدن بيله دكل ايكن او خلق بالعكس اسارتله اداره ايتمك شو حكمی برعكس اوله‌رق حاصل ايليه‌جكنه هيچ بر عاقل شبهه بيله ايده‌مز . دوشونمليدر كه بر آدمه كندی قرنداشی اولادی اقربا و خويشانی احبا و يارانی می حقيقة دوست اولور يوقسه تحت قهرده استخدام ايلديكی اسيری می ؟

ايشته حقيقت حال شوندن عبارت ايكن دور عبدالعزيز خانيده ملت حريتله اداره ايدلمك شويله طورسون حتی لفظ حريتی تلفظ ايلمك بر كلمه كفر سويلمش اولمق كبی بر نظر خصومت ايله تلقی ايدلمشدر كه بو حاله كوره البته حريتپرست اولمسی طبيعی بولنان افكار عموميه دخی او اداره‌يه بحق نفرت و خصومت كوسترمشدر . ذات شاهانه‌لری حريتپرور بر حكمدار اولسه‌لر ايدی اغور همايونلرنده هيئت عموميهٔ ملتك قانی دوكه‌جكی بديهی ايكن او فلاكت عظيمه‌يه اوغرامسی اوزرينه درت طامله كوز ياشی دوكن درت آدم بيله بولنه‌مامسی و بالعكس عموم افكار عثمانيه‌نك بو وقعه‌يی پك بيوك برممنونيت و اطمئنان ايله تلقی ايلمش بولنمسی ارباب عقولی حيرته غرق ايده‌جك و عادتا اغلاته‌جق بر عبرتدر .

بالاده مندرج برنجی فقره‌مزده خلاصة الخلاصه‌سنی

عرض الملش اولدیغمز قوانین اساسیهٔ احرارانه فکرلرینك افکار عمومیهٔ عثمانیه‌ده وجود بولمسنی منع ایچون ایدیلان مساعینك کافه‌سی بر سعی عبث اولدیغنی تقدیر ایده‌مامك دورعبدالعزیزخانیده‌ك الك بیوك خطیئاتندر . اکر بو حقیقت تقدیر ایدلمش اولسه ایدی بر محمودندیم پاشانك متبوع اعظمنی معرفت صحیحه و صریحه یه الشدیرمسی کبی عقللرك اینانه‌مامغه جالشدیغی سوء احوال البته وجوده کلمز ایدی .

اوت افکار حریتی منع ایچون ایدیلان مساعی کافهٔ بر سعی عبث ایدی . زیرا حریت دینلان شی نزد اسلامده موادمجهوله‌دن اولمیوب بونجه کتب شریفهٔ فقهیه ادارهٔ احرارانه‌یی مفردات وتفصیلاتی وجهله ارائه وتعیین ایلر ایدی . بوندن ماعدا الیوم بین‌الملل لسان عمومی حالنه کیرمش اولان فرانسز لسانی اوزرینه مطبوع بیکلرجه ودها طوغریسی یوز بیکلرجه مدونات کرهٔ ارض اوزرنده ساکن بالجمله ملتلرك ودولتلرك اداره‌لرنده اولان صورت احرارانه ایله صورت استبدادکارانه‌یی بروجه مفردات انظار اطلاعه قویمقده ایدی . اما مطلوب اشبو حقایقك خواص بیننه منحصر قالمسی وعوامك بوندن خبردار اولمامسی ایسه بو صورت بالکلیه باطل ایدی . زیرا حقایق احرارانه عوام بیننده منتشر اولمیوب ده خواص دائره‌سی ایچنده محبوس اولور ایسه خواصك عوامی خلاف حقایق اوزرینده اغفال

واضلال ایده‌بیلمسی ممکناتدن اوا‌وب نظر عوام آچیق وفکر ناس اویانق اولور ایسه چونکه افکار عمومیه‌نك خلاف حقیقت برباطل اوزرنده قرار قیلمسی محال اوله‌جغندن عوامك کوزینه پرده چکمکه چالیشان اداره‌نك بو سعیی مساعیء سائره‌سندن دها عبث ایدی .

بوندن‌ده قطع نظر خواص تعبیر اولنان وحقایق احواله وقوفی ایچون جوازو بر یلان حقیقت بیلنلرك جمله سی ملتك مضرتنه خدمت ایلیان وحالبوکه حقیقتده ملت ینه کندیسندن عبارت دیمك اولدیغی جهتله کندی کندیسی علیهنه چالیشیور دیمك اولان بر اداره‌یه مداهنه و مماشاتده بولنه‌بیلك ممکنمیدر ؟ جمله نك وجمله ایله برابر کندی نفسنك سلامتی هانکی جهتده اولدیغی کورن بر عاقل برقاچ کونلك اقبال ایچون دنیاده وآخرتده کندیسنی محجوب ودنیا وآخرتدن ماعدا کندی وجدانی اوکنده دخی کندیسنی منفور ایلیه‌جك فضایحی ارتکابه نه‌دن مجبور اوله بیلور ؟ بناء علی ذلك وطنی ملتی دولتی بر محبت حقیقیه وعاقلانه ایله سون بومثللو خواص اول امرده کندیسنی خواص نامیله عوامدن آییره‌مز که حتی کندی خزینهٔ عرفانده مدخر اولان حقایقی کتمه لزوم کورسون . حقایق مذکوره‌یی کتم ایتمك عوام ایچون‌ده خواص ایچون‌ده حکومت ایچون‌ده حتی بالذات حکمدار ایچون‌ده بر حسن خدمت صایله میه‌جغی هیچ

بر وقتده نظر اهمیتدن اوزاق طوتمز .

شو حقیقت قطعیه کندی حکمنی دور عبدالعزیز خانیده فعلاً و تماماً اورته یه قویمشدر . ترقیات قلمیه وفکریه یی محو ایچون اولانجه قوتنی صرف ایلیان بر اداره زماننده موقوت وغیر موقوت طبع ونشر اولنان اوراقه بر نظر اولنسونده نه لر یازلمش اولدیغی کورلسون واقعا نشریات مذکوره خیلیجه فداکارلق بهاسنه اوتورمش ایسه ده هر حالده حریت آرایان مملکتلرك جمله سنده وقوعبولان نشریات احرارانه درجه سندن اشاغیده قالمامشدر .

بوسرك حکمتنی ده اظهار ایده لم که ارباب مطالعه شو نقطه اوزرنده دها زیاده بر استغراب ایله قالمسون . اکر دور عبدالعزیز خانیده وکلا و رجال سلطنت تماماً محمود ندیم پاشا طرزنده واو غیرتده آدملر اولسه لر ایدی اشبو موفقیات احرارانه یه احتمالی تصور اولنه بیلور ایدی ؟ دولت و ملت ووطنی ایچون نشر حقایقی منع ایتمك درجه سنده حمیتسزلك عثمانلی ملتی کبی وطنپرور بر ملتده بر ملیونده بر بولنمز . عالم کوروب بیلمشدر که سیئات زمانه یه قان اغلامقده هیئت ارکان دولت افکار عمومیه یه تقدم بیله ایلمشدر . لغو اولنان بر غزته یه اوچ کون صکره عفو ایله معامله ایتمك وهیچ اولمز ایسه بشقه نام ایله بر غزته اخراجنه مساعده ایلمك وطرف عبدالعزیز خانیدن نشریات مضره تهمتیله زندانلره آتیلان ارباب حمیتك بشقه

نامله نشریاتنه یته مساعده ایلك هپ هیئت ارکان دولتك حریتپرورلکلری مقتضیاتندن ایدی . اکر نشریات احرارانه یولنده جزا کورنلر بر فکر مفسدتجویانه ده بولنوب ده بالمحاکمه جنایتلرینك ثبوتیله جزا کورسه‌لر ایدی انلره مظاهرت ایدنمی بولنور ایدی ؟ قانوناً جنایتی حکم اولنان برجانی‌یه نه افکار خصوصیه و نه ده افکار عمومیه مظاهرت ایده‌میوب بالعکس خصومت کوسترر . نه حاجت حکم اولنه بیلورکه اکر عثمانلو خلق غایت صبور و غایت حزملی بر خلق اولمسه ایدی سلطان عبدالعزیزخان حضرتلرینك فراغتلری بر قاچ سنه اول وقوعبولور ایدی . زیرا بر دور استبدادك موجب اوله بیله جکی منفعت ذاتیه‌یی دولت وملتك منفعت عمومیه سنه ترجیح ایلیه بیله جك اقبال پرستلر کندی منفعت شخصیه‌سنی دولت و ملتك منافع عمومیه‌سنه فدا ایلیه‌جك اولان ارباب حمیته نسبتله پك اقل قلیل ایدی .

دور عبدالعزیزخانیده افکار حریتپرورینك تعمیمی منع ایدلمکدن ایکی مضرت عظیمه و اساسیه تولد ایلشدرکه بوکا نه قدر تأسف ایدلسه شایاندر . انسان بو ایکی مضرتك درجه‌سنی دوشوندکجه کاشکی مطلوب اولان ممنوعیت تمامیله حاصل اولسه ایدی‌ده بو ایکی مضرت دخی وقوعه کلمسه ایدی دیه دوشونور . زیرا او مضرتلر دخی افکار حریتك انتشاری منع ایدلمك ایستندیکی حالده ایدیله‌مامسندن نشأت ایلشدر .

بومضرتلرك برنجيسى حريت افكار مطلبى يالكز وساده جه بر « حريت افكار » اولمق اوزره لزومندن بلكه ده زياده اوله رق تعمم ايلمش بولنديغى حالده حقوق وحريت عموميه نك مبنى عليهى بولنان نيجه مباحث علميه و فنيه بحق ميدانه چيقمديغى جهتله خلقك بو بابده يالكز بر آرزوى شديدده قاله رق فقط مقصدك لزوم كوستر ديكى معارف سياسيه و معلومات حقوقيه دن محروميتنى ايجاب ايلمش بولنمسيدر . مؤخراً ذات حريتسمات حضرت عبدالحميد ثانينك قانون اساسى ايله عامه حريت و يرمك عزم مجددانه سنه قيام بيوردقلرى زماندن اصل مطلوب عمومى اولان اشبو حريت اداره يه اعتراضده بولنان برطاقم آدملر ظهور يله ساده دلان اهالى يه بيانى اجراى نفوذ ايلدكلرى وقت بوقضيه نك درجهٔ مضرتى كورلمشدر . مضرتك ايكنجيسى ايسه خلق مقصد حريتك حقايق وغوامضنى يالكز على العميا اعتراضده كوره رك ايى فنا مشروع وغير مشروع هرنه يى كورر ايسه همان اعتراض و مؤاخذه وتزييف كبى برسوء اطوار پيدا ايلمشدر كه بومضرتك درجه سى هركون كوريلان بيكلرجه احوال ايله تعين ايدر . اكر وقتيله حريت مقصدى مكتبلرده تدريس ايدلمكه باشلامش اولسه ايدى دولت وملت افكار عموميه نك اعتراضات عاميانه وجاهلانه سندن قورتيلور ايدى كه بويوزدن حاصل اوله جق منفعتك درجه سى دخى حد و حصرك خارجنه چيقار ايدى .

فقه و حقوق بحثلرینك هنوز رب یسرینی كورمیانلرك حقوق
وحریت بحثلرنده باخصوص برفكر معترضانه ایله الدایلرویه
وارملرندن بیوك دولت وملت ایچون آفتمی اولور ؟

عصرك شو احوال عجیبه وغریبه‌سی ایچنده سرای همایون
حضرت خلافتپناهیده و دائرهٔ جلیلهٔ نجابتپناهیلرنده تخت
شوكت بخت عثمانی ایچون ایكنجی درجه‌ده نامزد بولنان
سلطان عبدالحمید ثانی افندمز حضرتلری خلافت و سلطنت
كبی برموقع عالی‌العاله نامزد بولنانلر ایچون شیٔ خسیس كورلمك
لازم كلان لهو و لعب وسفاهت و بوش یره امرار وقت كبی
شیلردن تماميله بری اوله‌رق و حكم الهی‌یه تماميله رضا مثللو
تدین فوق‌العاده و اعتقاد تام ایله او یله غایت اقبال ایچون
تهالك وتحسر دخی كوسترمیه‌رك اوقات جلیله‌لرینك‌الك بیوك
قسمنی كتب موجوده‌دن ماعدا هرنوع محررات و نشریاتك
دخی مطالعه‌سنه صرف ایله برملت عظیمه‌نك اقبال تامی نه‌لره
متوقف اولدیغنی كمال استراحت بال و حضور حال ایله
تدقیق ایلمكده ایدیلر . احوال خصوصیهٔ شاهانه‌لرینه
واقف اولانلر ایچون تفصیله حاجت اولمدیغی وجهله مقام
خلافت وسلطنتده بولنه‌جق ذوات شوكت سمات حقنده‌كی
فكر همایونلری حكمداران ذیشانك هیئت ملتدن بشقه بر
وجود اولمیوب حقیقتده ینه اوملت منسوبه افرادندن‌هم ده
الك مهم برفرد اولمسی ومقام اقدس خلافت وسلطنته كندی

حضور وراحتی ایچون کلمیوب بلکه ملتك اقبال وسعادتنه
خدمت ایچون کلش بولنمسی قضیهٔ حقیقیه‌لرندن عبارت اوله‌رق
خلیفهٔ ثانی حضرت عمر الفاروق رضی الله عنه افندمزك
خلافت و حکومت امرنده کی مسلك جلیللرینی حکمداران
ذیشان ایچون پك زیاده موافق بولورلر و بناءعلیه خلیفهٔ
مشار الیه حضرتلری کبی هر شیده بالوجوه قناعتی وامور
اداره‌یه کلنجه جزئیات مفرداته وارنجه‌یه قدر هر شیئه بالذات
دقت وعلاوهٔ همتی واجب کوررلر ایدی . خصوصیت
احوال همایون حقنده بر نبذهٔ قلیله‌دن عبارت اوله‌رق
ویرمش اولدیغمز شو معلوماتك رؤیا ومداهنه‌یه حمل اولنمیه
جغندن امینز . زیرا معلومات مذکوره دلائل مادیه‌دن
عاری الفاظ بلاحکمدن عبارت اولمیوب شهزاده‌لکلری
زمانده یالکز کندی دائرهٔ خصوصیه‌لری داخلنده حاکم
بولندقلری مدت بر منوال سابق مفردات امور شاهانه‌لرینه
وارنجه‌یه قدر بالذات رؤیت ودقتله دائرهٔ جلیله‌لرینی
اویله‌ملیونلرجه دیونه کرفتار اتملك شویله طورسون ابتدای
جلوسلرنده جلوس مصارف معلومه سنی خزینه‌یه بار
اتمکسزین جیب همایونلری موجودندن تسویه ایلدکلری
کبی بوندن اول مبحث مخصوصنده بیان اولندیغی وجهله ذکر
اولنان ادارهٔ خصوصیه‌نك ثمرهٔ مدخره‌سیله ترسانهٔ عامره‌لرینك
دخی بر احتیاج عاجلده امدادینه یتشمشلردر . جلوس

همایوندن بو کونه قدر کیجه‌لی کوندوزلی اوقات شاهانه‌لرینی ایسه یالکز امور دولتی مطالعه و عهدهٔ شاهانه‌لرینه اصابت ایدن خدماتی وقت وزماننده رؤیتله چوردکاری هر کسك اشکارا مشاهده ایلدکلری بر بداهتدر ٠

ایشته بو صفات حمیده ایله متصف و تحقیقات و تدقیقات و اطلاعات دورا دورلری ایله هر خفایا و حقایقه واقف بولنان شهریار فاروق شعار افندمز حضرتلری استبداد اداره‌نك بورایه قدر تعداد ایله یکمزدن عبارت دکل دهانیجه نیجه سیأت و مضراتنی نظر همایون حکمت نمون ملوکانه‌لرنده تعیین ایلمش و بر دولتك غایت شوکتی ملتنك وفرت قوتیله حاصل اوله‌جغی و ملتك وفرت قوتی ایسه حسن اداره‌یه متوقف اولوب ادارهٔ کیفیه دینلان وتملی ادارهٔ مذکوره اربابنك ذوق وصفا واسراف وسفاهت وتنبرورلکاری اراسنده لطفاً وکرماً فدا ایده‌جکاری مساعیدن عبارت بولنان بر اداره ایله بو مطلوبك حصوله کله‌میه‌جکی و بناءعلیه اداره کیفیه بعض ذوات ایچون پك ذوقلی و پك نافع بر شی اوله‌بیلسه دخی طوغریدن طوغری‌یه ملت ایله ینه طوغریدن طوغری‌یه حکمدارینی مسعود ایلیه‌میه‌جکی و بر مملکتده حریت تامه زنهار مضر اولمق شوطرفه قالسون بالعکس ملت ایله حکمداری برجان طاشیور کبی یك وجود ایلیه‌جکی واخص املی ملتنك سلامت صحیحه‌سندن عبارت بولنان وکندی راحتی

وحضورینی‌ده او یوالده فدا ایله عمر عزیزینی ملته خدمت ایچون وقف ایلیان بر حکمدارك محو استبداد ایله تعمیم حریتدن برکونه احترازی اولمق مستبعد اولدقدن ماعدا بو یولده البته والبته کندیسنه پیرو اولمقدن کیرو قالمیه‌جق اولان ملتك دخی افکار عمومیه‌سنی وحسیات قلبیه‌سنی جلب ایتمك کبی حکمدارك ذاتی ایچونده پك بیوك و پك مهم بر قوت معنویه‌ و بر منفعت مادیه حصوله کتوره‌جکی حقایقنی نیجه سنه‌لردنبری بالاستخراج و بو یولده ارتق نصیحت ناصحه‌دخی استغنای احتیاج حاصل ایتمش بولندقلرندن جلوس همایونلریله برابر ماهیتلری اشاغیده محاکمه ایدیله‌جك اولان برطاقم معروضات نصیحتکارینك هیچ بریسنه مغلوب اولمیه‌رق ومسئله‌نك محاکمهٔ مفرداتنی صکره‌یه تأخیر ایلیه‌رك برخط همایون نشر بیورمشلردر .

سبحان‌الله! بو ورق همایون نه‌مقدس برشیدر! بو اویله بر ورق همایوندر که برخیلی سنه‌لردنبری افکار عمومیه خاك فیضنا کنه‌اکیلان تخم جلیل حریت هنوز هیچ برفکر فیضنا کده پرورش بوله‌مدیغی حالده کیمی فکر عبدالحمید ثانی بو تخم اقدسه یواش یواش پرورش ویره‌رك ایلك تازه ورقنی ایشته اوورق همایون صورتنده عیون آرای حریت پرستان اولمق اوزره میدانه چیقارمشدر . شجر حریتك اشبو ایلك یاپراغی اوزرینه انضمام ایلیان قانون اساسی وخطوط همایون

سائره طوبای دنیوی اطلاقنه شایان اولان اول درخت سعادت بختی انشاالله تعالی امت اوزرنده الی یوم القیام بر ظل رحمت اولهرق ادامه ایلیه جك وشو حالده شهریار حریت شعار افندمز حضرتلری ﴿ ظل الله فی الارض ﴾ صفت جلیله سنه یالکز لفظاً دکل حکماً ومادةً وفعلاً یکانه بر موصوف اولوب قاله جقدر ·

دولت وملتك سلامتنی جداً دوشونان هر عثمانلو ایچون عادتا حرفیاً ازبر ایدلمك فریضه دن اولان اشبو خط همایون پادشاهی [١٠] رقیله آثار متممه قسمنه درج ایدلمش اولوب بونك مطالعه سیله معلوم اوله جغی وجهله دولتك دوچار اولدیغی حال بحران واغتشاشك سبب اصلیسی بر قانون لایتغیره تمسك ایدلمیه رك هر کسك بر اداره کیفیه اصولنه اتباع ایلمسی قضیه سندن عبارتدر دیه تعیین وارائه بیورلیلان حقیقت شمدی یه قدر استبداد اداره حقنده اعطاسنه چالشدیغمز ایضاحاتك روحی اولدیغنه هیچ بر عاقل شبهه ایده مز · ذات همایون پادشاهی اشبو خط شریفده بو مملکتك معموریتی وتبعه و برایانك بلا استثنا حریت شخصیه یه نائلیتیله برابر رفاه حال وسعادتی نیت خالصه سیله شمدی یه قدر هرنه یاپلمش و نه اسبابه تشبث اولنمش ایسه دوام ایده میه رك درلو تغیراته اوغرامسیله مقصد اصلی یی انتاج ایده مامسی قانون و نظامه ثبات اوزره اتباع ایدیله مامسندن متولد ومنبعث اولدیغنی ارائه

واتيان بيور يبورلر كه قانون ونظامه اتباع ايدهمامك يالكز فكر استبداددن نشأت ايليه جكى ملاحظه‌يه احتياج بيله كوسترميه جك اولان بديهيات اموردندر . برمملكتده فكر استبدادك بويله قوانين موجوده‌يه دوام و ثبات اوزره اتباع ايديله‌ميه جك قدر قوت بولمسى سببلرى تحرى ايديله جك اولسه قانونلر آراى عموميه نكده انضماميله يابلمش و برهيئت مبعوثانك نظارتنه توديع قلنمش شيلر اولمامسندن نشأت ايليه جكى البته مسلم بولنمسيله پادشاه حقايق آكاه افندمز حضرتلرى بو حقيقتك توصيه ايلديكى چارهٔ محض اوله‌رق قوانين و نظامات مملكتك عمومه باعث امنيت اوله جق برصورتده وضع و تنظيميله برابر بلا استثنا حرف بحرف اجراسنى تأمينه كافل اولمق و بردولت وملتك قوهٔ محركهٔ حياتيه‌سى مثابه‌سنده اولان امور ماليه‌سنده‌ده نظارت ايلمك ايچون آثار وافعالى عموملك وثوق واعتمادينه شايان و مملكت واهاليمزك اخلاق و قابليتنه حسبان برمجلس عموميه‌نك تشكيل و تأسيسى لزومنى حكم و بونك بين الوكلا مذاكره‌سيله قرار ينك عرض واستيذاننى فرمان بيورمشلردر قسم اولده‌كى فقرهٔ مخصوصه‌سنده بيان ايدلديكى وجهله جلوس همايون سلطان مراد خانيده اسطار بيوريلان خط همايونده برزماندن برى دولتك امور داخليه و خارجيه‌سنجه بولنديغى احوال مشكله افكار عامه حقنده بعض مرتبه امنيتسزلك ايله مالاً و ملكاً برطاقم مضرتلرى ودرلو دراو

راحتسزلكلری موجب اولدیغی بیان بیورلدقدن صکره بوحالك دفع واصلاحیله مملكتك وعموم تبعهٔ دولتك آسایش وامنیتنی ومادی ومعنوی سعادت وسلامتنی موجب برطریقك اتخاذی اصول واداره‌ٔ دولتك براساس متین وصحیح اوزرینه تأسیسنه موقوف اولدیغندن وبناء علیه دولتك اداره‌ٔ عمومیه‌سی نفس الامره وقابلیت اهالی‌یه توفیقاً قوانین قویه ایله تقییداولنمسندن عبارت برطریق كوسترلسنه قانون‌اساسی وهیئت مبعوثان تشكیلی معناسنی ویرنلرك غبثله اشتغال‌ایتمش اولدقلری مؤخراً اومعنایی ویرمكدن دخی منع ایدلملریله ثابت ومتحققدر . خط همایون حضرت عبدالحمید ثانیده ایسه مقصود حقیقی آچیقدن آچیغه وبر صورت قطعیه‌ده درمیان بیورلدیغی جهتله هیچ بر كیمسه‌نك حصول مطلبده شبهه‌سی قالمیه‌رق افكار عمیقه اربابی یالكز بو خط همایونك دخی برقانون اساسی طرزنده قبول وحكم اولنه‌بیله‌جكنی تسلیم ایلمشلردر .

اشبو جلوس خط همایوننك ایلك مسوده‌سی باب عالیجه مدحت پاشا طرفندن قلمه النه‌رق خاكپای شاهانه‌یه تقدیم قلنمشیدی . انكده صورتی كورلمك ایچون آثار متممه قسمنه [١١] رقیله درج اولندی . ایكی خطی یكدیكریله تطبیقدن اكلاشیله‌جغی وجهله طرف اشرف حضرت پادشاهیدن رسماً اعلان اولنان خط همایون اولكی مسوده اوزرینه پك

چوق اصلاحات اجرا اولندقدن صکره نشر بیورلمشدر . یعنی مسودهٔ مذکورهنك درجهٔ اهمیتی اکلاشلمقسزین و کیفیت نظر تدقیق و تعمیق ایله امتحان اولنمقسزین نشر ایدیله ویرمیوب حتی خطشریف مذکورك جلوسدن اون ایکی کون صکره نشر بیورلمسی و بناء علیه هرکسی انتظارده براقش بولنمسی ایله دخی استدلال اولنهجغی وجهله ذات حکمتسمات حضرت عبدالحمید خانی خط همایونلرندهویردکاری وعدلرك یکان یکان ماهیت واهمیتلرینی تقدیر بیورهرق وتفرعات سائرهسنی دخی ذهن همایونلرندهٔ دوشونوب حاضرلایهرق اولوجهله اعلان بیورمشلردر .

واقعا ایلك مسودهده دولت علیهنك اصول مشروطیتی قبول ایتلمش اولدیغی اول باول تصریح قلنمشیدی . انجق اوکون خط همایون مذکور بوصورتله اعلان بیورلمش اولسه ایدی احتمال که افکار عمومیه بو « مشروطیت » لفظنك حکم حقیقیسنی اکلایهمیهرق ینه مطمئن اولهمز ایدی . زیرا او زمانه قدر ادارهٔ احرارانهیه دائر نشر اولنان مباحثده ملت مجلسی ومجلس عمومی واصول مشورت کبی تعبیرلر ناس بیننده تعمم ایدوب حتی « قانون اساسی » لفظی بیله هنوز استعماله باشلانمامش و هله اصول مشروطیت بزجه موجود اولان آمال عمومیه میاننده همان هیچ ذکر ایدلمیهرك بعض کتابلرده بو لفظی اوروپاجه بالاستقلال ایمپراطورلق ایله

بالمشروطیه قراللق اراسنده‌کی فرقی تعیین ایچون استعمال ایلدکاری کوراشیدی . عثمانلی ملتی ایسه کندی مقام حکمرانیلری ایله اوروپا حکومتلری اراسنده برمناسبت ارانه‌جق اولورسه ذهنلرنده دائما ایمپراطورلغی بوانغه الشمش وخط همایون مذکور اوزرینه سبقت ایدن بر طاقم مذاکرانده دخی بویله مشروطیت کبی تعبیرلرك بین الناس حکم حقیقیسی اکلاشیله میه‌رق شاید برنظر استخفافله تلقی ایدیله‌جکی درمیان اولنمش بولندیغندن بو تعبیر واوفقره خط شریفدن قالدیریله‌رق حکمی ینه اومقصد اوزرینه قائم اولمق اوزره مجلس عمومی وعد بیوراشدر . مسوده‌نك بوصورتله تصحیح وتعدیلی عین حکمت اولدیغنه شبهه یوقدر . زیرا مقصد اشبو خط همایون ومؤخراً اکا انضمام ایدن مباحث شتی ایله افکار عامه‌یه کوزلجه یرلشدیرلدکدن صکره قانون اساسینك اعلانی مشعر اولان خط همایونده بو تعبیر «قاعدهٔ مشروعهٔ مشورت ومشروطیت» دیه بالاستعمال قانون اساسیدن مقصد اصول مشورت ومشروطیت اولدیغی علناً کوستریلمشدر . بومثللو قیود احتیاطیه‌یه اوزمانلر نه‌قدر احتیاج اولدیغی یقینده قانون اساسی مباحثی اوزرینه نه کبی اعتراضلر میدانه چیقدیغی حقنده‌کی تفصیلاتله معلوم اولور .

ایلك مسوده‌ده مقام صدارتك باش وکالت صورتنه تحویلی کوستریلمش ایکن نشر اولنان خطده او مقامك ینه

صدارت صورتنده ابقا اولنمسنك حکمتی ایسه پك بدیهیدر ٠
باش وکالت مقامی بر قانون اساسی ایله اداره اولنان مملکتده
هر بری امور عمومیه‌ده مشترکاً وعموماً وامور خصوصیه‌ده
منفرداً مسؤل اولمسی لازم کلان وکلانك ریاستی مقامی اولوب
حالبوکه بزده او زمان هنوز قانون اساسی دردست ترتیب
واعلان بولندیغی مناسبتیله قانون مذکور اعلان اولنمقسزین
باش وکالت مقامنك تأسیسی وقت ومومعندن اول یاپلمش بر
ایش اوله‌جق ایدی ٠ قانون اساسی اعلان اولنوب‌ده بعض نظامات
متفرعه‌سی دخی یاپلمغه باشلادیغی زمان بو مقصد دخی حصوله
کتورلمشدر ٠

تصرفات مطلوبه میاننده سرای همایون پادشاهی مصارفندن
دخی شو قدر کیسه‌نك تنقیح وتخصیصاته همایونك شهری
شو قدر کیسه‌نك قصر وتخصیصات همایونك شهری شو
قدر کیسه‌یه تنزیلنه دائر اوله‌رق ایلك مسوده‌ده مندرج
اولان فقره‌یه حقیقتده نه احتیاج کوریله بیلور که ذات حکمت
سمات حضرت تاجدارینك تصرف وقناعتکارلقلری مسلم
ومستحسن انام وعوام اولوب بوندن مقدمکی فقراتده دخی
سبقت ایلدیکی وجهله سرای همایونجه اجرا اولنان اصلاحات
وتصرفات سایه‌سنده حتی مؤخراً پاره‌لرقائمه‌یه تحول ایدوب‌ده
قوتی بر ثلث درجه‌سنه تنزل ایلدیکی زمان بیله ینه وجوده
کتوریلان تصرفات ثمره‌سیله معاونت حربیه ومجروحین

عثمانیه اعانه‌لرینه واعاشهٔ مهاجرینه طرف شاهانه‌دن کابتلی
معاونتلر کوسترلمشدر .

اولکی مسوده‌دن طی واصلاح ایدیلان بر فقره دخی
سرای همایونده بولنان جواری و حرم اغالرینك آزادیله
عموم ممالك شاهانه‌ده اسیر اخذ واعطاسنك منعی قضیه‌سی
اولوب اگرچه مسودهٔ مذ کوره‌ده بو حال مغایر شرع
شریف کبی کوسترلمش ایسه‌ده شرع شریفك بو بابده‌کی
اقتضاسی پك چوق بحث کتوره‌جك برشی اولوب حقیقت
امرده ایسه بوایش اوروپالولرك جملهٔ آمالندن اولمسیله مجرد
اوجهته برحیله کوسترلمك ایچون ایدی . حالبوکه‌ذات
حضرت پادشاهینك وضع ایده‌جکلری ادارهٔ احرارانه‌یه
نسبتله بومسئله پك کوچك قالوب بو نکله برابر درسعادتده
استخدام اولنان اسرانك اسارتلری دنیانك هیچ برطرفنده‌کی
اسارته مقیس اولمیه‌رق جواری میاننده استفراش اولنانلری
عادتا ازدواج طرزنده‌بر قاعده‌یه تابع اولدیغنه‌و خدمات سائره‌یه
تخصیص قلنانلری دخی نوعما اولاد معنوی کبی برحالده
بولنوب هله سرای همایونده بولنانلرك نائل اولدقلری
مسعودیت هیچ بر سعادته مقیس اولمق شویله طورسون
اسرانك کندی مملکتلرنده حکمدارلرینك بیله کورمدکلری
بر رفاه وحضور ومسعودانه‌یه شایهٔ شهریار یده‌نائل اولدقلرینه
مبنی بونلرك برمضیقه‌دن تخلیصلری طرزنده ازاد ایدلملری

اویله اصلاح مملکت ایچون اول باول الزم و اهم اولان خصوصاتدن عد اولنه‌مز . مصر طرفلرنده اولدیغی صورتله اسرانك برحال سفالت و اضطراب ایچنده بولندقری صورتده کانجه بوحال ذاتاً وقانوناً ممنوع ایدی . مع هذا حریت عمومیه‌نك برنجی حامیسی اولمق حیثیتیله بحق ابو الاحرار عنوانی الان ذات حریت سمات حضرت شهریارینك هر صورتله اسارتی سوه‌دکاری محقق ایسه‌ده بزجه یاپیله‌جق سائر بونجه مهام اصلاحات طورورایکن مجرد اوروپایه دخی خوش کورنمك اوزره مملکتمزجه و مدنیتمزجه پك چوق صکره‌یه قالان و شرعمزجه دخی جواز و عدم جوازی صورتی بك بیوك بر مباحثه‌یه احتیاج کوسترن بوقضیه‌یی خط همایونلرندن طی بیورمش اولملری هرحالده پادشاهمزك دوز اندیشلکارینه دلالت ایدن قضایادندر .

الحاصل خط همایون پادشاهی بزجه عموماً یکانه بر مقصد سلامتجو یانه اولان قانون اساسینك دخی اس اصلیسی اولدیغندن قانون مطلوبك مذاکره‌سیله هیئت مبعوثان و اعیانك تشکیلی مسئله‌لری خط شریف مذکور اوزرینه موقع بحث و مذاکره‌یه الینمشدرکه کیفیتك بو جهتی فقرهٔ آتیه‌ده کوریله‌جکدر .

اوچنجی فقره

استانبولده قانون اساسی مباحثی

افکار عمومیه خاك فیضنا کنه اکیلان تخم حریتك هیچ بر فکر برکت دارده فیض بوله میوب ده یالکز افکار حریت دثار حضرت عبدالحمید ثانیده پرورش بولمش اولمسی وابتدای جلوسده نشر بیوریلان خط همایون حضرت پادشاهی‌یی متضمن اولان ورق بختیارك ایشته او تخم حریتدن نمو ایلیان ایلك ورق شوکت مدار بولنمسی حقنده یوقاروکی فقره‌مزده ویرمش اولدیغمز خبرلك زیاده اهمیته شایان بر خبردر . جلوس میمنت مأنوس حضرت پادشاهی شرف وقوع بولدیغی کوندن برقاچ کونه قدر اشبو خط شریفك تأخر ایلمسی اوجه دخی بالمناسبه اخطار اولندیغی اوزره بونك مندرجاتی ارکان دولت بیننده مختلف فیه اولمسندن ناشی ایدی . ذات حضرت پادشاهی بو ملك وملتی بیاغی تقرب ایلدیکی ورطهٔ انقراضدن قورتارمق مطلقا بر ادارهٔ احرارانه‌یه برقانون اساسی‌یه برهیئت مبعوثانه منوط ومتوقف اولدیغی اخطار یله خط همایون مذکوری بو نلری وعد ایدر بر صورتده قلمه آلمغی فرمان بیوردقلری حالده هیئت ارکان سلطنتدن برقسمك بونده بعض مرتبه محذورلر کورهرك

راضی اولامق ایسته‌مزلری استغرابه شایان کورلسه یری واردر .
تحقیقات صحیحه‌دندر که جلوسدن صکره پادشاه نوجاهمز
افندمز حضرتلری مابین همایون سرکاتبی سعید پاشایی برقاچ
دفعه وکلادن برقاچ ذاته کوندروب خط همایون مذکورك
اول صورتده قلمه النمسی حقنده‌کی رأی همایونلرینی تبلیغ
واولبابده وکلانك دخی رأیلرینی استفسار بیورمشلردر .

تنسیقات جدیده‌یی مضرکورن ارکان ایله تنسیقات مذکوره‌یی
ترویج ایلیان ارکانك اصل محاکمهٔ فکر ومطالعه‌لری یقین
وقتده کله‌جك برشی اولوب ابتدای امرده یعنی خط همایونك
قلمه آلنمسی بابنده ایسه مخالفت افکار اوقدر امتداد ایتمدی .
نشر اولنان صورتده قلمه آلنان خط همایونی قانون اساسی
طرفکیرانی نظامات وتنسیقات جدیده ایچون بروعد صریح
عد ایلدکلری کبی قانون اساسی خلافکیرانی دخی بونی ایلروده
تأویلی قابل بروعد اولمق اوزره تلقی ایدرك اول صورتده
یازلمسنه مقاومت ومعانده ایتمدیلر . کذلك تحقیقات صحیحه‌دندر
درکه بونلرك مطالعه‌لری خط همایونده (مجلس عمومی)
دیه وعد ایدیلان هیئتی دولتجه بعض ذوات مناسبه ومنتخبه‌دن
عبارت برشورای (خصوصی) صورتنده تشکیل ایله
بووعدی دخی یرینه کتورمش صایمقدن عبارت ایدی .

اصل قانون اساسی مباحثی خط همایون مذکورك انتشارندن
صکره اورته‌یه چیقدی . هم ده برصورتده چیقدی که

سوز يالكز مطبوعات عالمنه انتشار ايله قالميوب عادتا اياغه قدر دوشدى و احاد ناس مخافلرينه قدر ايندى . بو حالده قانون اساسى خلافكيرانى ايله طرفكيرانندن عبارت اولان ايكى قسم اصلى كنديلرنجه دخى ايكيشر قسمه انقسام ايتمشلر ايدى . خلافكيرانك ايكى قسمندن بريسى اشبو قانون اساسينك مخالف شريعت بر بدعت اولمسنى دوشونور و ايكنجيسى ايسه بونك خلاف شريعت بر بدعت اولمديغنى بيلوب شو قدر واركه انى سياسة مضر برشى كورر ايدى . طرفكيرانك منقسم اولديغى ايكى قسمه كلنجه بونلردن بريسى قونستيتوسيون يعنى قانون اساسى دينلان شى طرف دولتدن ويريلور برشى اولميوب ملت طرفندن آلنور برشى اولديغى ايچون نظامات اساسيه سنك طوغريدن طوغرى يه ملت طرفندن وضع ايدلمسنى التزام ايتمش ايدى . زيرا او زمانلر اورته ده كزن حوادث قانون اساسينك طرف دولتدن تنظيم اولنمق اوزره بولنديغنى مبين ايديلر . طرفكيرانك ايكنجى قسمى ايسه بزم قونستيتوسيونمز اوروپا قونستيتوسيونلرينه مقيس اولميوب طرف دولتدن احسان اولنمش برشى اولديغى ايچون نظاماتنك دخى طرف دولتدن تنظيمى طبيعى اولديغنى بالتسليم انكله قناعت ايدرلر ايدى .

برنجى و ايكنجى فقره لر بزده قوانين اساسيه حقنده مقدمه يوللو تاريخ و حقوق علملرينك دلالتى اوزرينه ابتدا ء

بسط ایلدیکمز معلومات ابتدائیه اوزرینه بو فقره مزده دخی شو درت فکری محاکمه ایتمز ایسه‌ك بر بحثك یالکز مقدمه‌سیله بالاشتغال نتیجه‌سنی مسکوت عنها براقق کبی دیکر بر منطقسزلقده دها بولنمش اولورز .

اول امرده اوزمانلر (مشروطیت) و (اصول مشورت) و (قانون جدید) وسائر بر چوق نام والفاظ ایله تعبیر اولنان قانون اساسینك شرعاً بر بدعت سیئه نظریله کوریلوب کورلمیه جکنی دوشونه‌لم :

واقعا بدیهیدرکه بونده دوشونه‌جك هیچ برشی یوقدر . زیرا شرع شریف محمدیده خلیفه‌نك واحرار صنوف مسلمینك واهل ذمت دیه تعبیر اولنان غیر مسلم خلقك حاصلی حکم شرع شریف التنده بولنان هر صنفك وهرکسك حقوقی برر برر معین اولوب بوشرائط ایسه ایشته مشروطیت اداره دیمك اولدیغی بسبللی ومیدانده برشیدر . «وشاورهم» امر جلیلی مصرح اولدیغی حالده ایشته حکومت اسلامیه‌نك اساسی اصول مشورت اولدیغی میدان بداهته چیقمقده‌در . زمانك تغیراتنه کوره احکامك تغیراتی اساس جلیله فقهیه‌دن بر اس اولوب‌ده قیاس فقها واجماع امت واراده خلیفه ایله زمانك تجددینه نسبة مجدداً وضع اولنه‌جق بر حکمك برقانون مطاع اولمسی ایله ایشته قوانین جدیده‌نك خلاف شرع بر بدعت اولمدیغی تحقق ایلیور . «لاطاعة» الی آخره

قیدی شرعاً بر بیوط شرط ایسه ایشته بزده اصول مشروطیت بو وجهله دخی ثبوت بولیور . انجق شو حقایق شرعیه کرك عالم مطبوعاتده وکرك محافل خصوصیه‌ده معترضلرك نظرگاه محاکمه‌سنه عرض اولندقده جمله‌سی بو حقایقی تسلیم ایله برابر انلر استشاره بابنده ملل غیر مسلمه‌یه دخی مراجعتی استکراه ایلکده اولدقلری جهتله بحثك یالکز شو جهتی شایان ملاحظه کورلمشدر .

تواریخ سلف قارشدیریله‌جق اولور ایسه کوریلور که احکام شرع شریفه تماملیه اتباع ایدلدیکی زمانلرده ومحللرده چونکه شریعت مقدسهٔ احمدیه هر حکمی تماملیه جامع وموضح اولدیغندن غیر مسلملره دکل حتی مبعوثان مسلمین ایله دخی استشاره‌یه همان اصلا احتیاج کورلمامش اولدیغی کبی جبار اولان حکمدارلرك استبداد و تجبری احکام شرعیه‌یی برطرفه براقدیردیغی زمانلرده و محللرده یالکز ارباب استبدادك اوامر جبارانه‌سی حکم سوردیکی جهتله نه مسلم ونه‌ده غیر مسلملره استشاره‌یه لزوم کورلمامشدر . انجق الك کوچك بر وقعه‌سی بیله برزمان کاوب ده ملت ایچون امتثاله شایان بر سنت اولمق اوزره نیجه حکم خفیه‌دن خالی اولمیان عصر سعادت حصر حضرت پیغمبریده مطلقا بیك اوچیوز سنه صکره ظهور ایده‌جك بر مسئلهٔ عظیمه‌نك حلنه مدار اولمق اوزره غیر مسلملره دخی استشاره‌یه برلزوم کوسترلدیکی کتب شریفه‌ٔ سیرده مسطوردر .

ازجمله ابی سفیان هنوز شرف اسلام ایله مشرف اولمدیغی
بر زمانده غایت مهم بر حرب مجلسنه کیروب مشورته اشتراك
ایتمك ایستدیکنده اصحاب کزین حضراتی بویله بر مشرکی
اویله مهم بر مجلسه قبول بیورمامق ایستملریله ابی سفیان
«ای معشر قریش بن امور حربیه یه وقوف جهتیله سزلك
اقدمکزم نیچون بنی مجلسه قبول ایتمیورسکز؟» دینجه علیه
الصلوة والسلام افندمز حضرتلری ابی سفیانی مجلسه قبول
بیوروب اولبابده اصحاب کزین رضوان الله علیهم اجمعین
افندیلریمز حضراتنده حاصل اولان استغرابی منع وکندیلرینی
ارشاد ایچون «شوذاتی قبولده هیچ بر بأس یوقدر بالعکس
منفعت واردر . زیرا ویره جکی رأیلر موافق ایسه قبول
اولنور دکل ایسه رد ایدیلور» بیورمشلردر . سنن سنیهٔ
پیغمبریدن عبرت آلمقله مکلف ایسه‌ك دوشونه‌لم باقه‌لم که هر
هیئت مبعوثانده طریق استشاره بوندن بشقه برشیمیدر؟
مشاورین غیر مسلمین دکل حتی مشاورینك مسلمینك بیله
ویره جکلری رأیلر تمامیله قبول اولنمق طبعاً ومنطقاً اصول
استشاره خلافنه اولوب رأی صواب هانکیسی ایسه مطلقا
اکثریتله انك شایان قبول کوریله جکی بدیهیدر . بو ایسه
زمانمزده قانون اساسی واصول مشورت حقنده تمامیله امتثاله
شایان بر قضیهٔ جلیله در .

کذلك کتب شریفهٔ سیرده مسطوردر که ابتدای اسلامده بر

شهرك اطرافنه خندق حفريله اني هجوم اعدادن محافظه صورتی عندالعرب معلوم اولميوب خندق وقعهٔ حربيه سنده دشمنك كليتندن طولايى چاره دوشونلمكه باشلاندقدن شو مجلس استشاره يه ملت يهوددن اولوب اسلامك سايهٔ عدل ورأفتنده مستظل اولان بعض كيمسه لر دخى ادخال ايدلمش وشهرك اطرافنه خندق حفرى بونلر طرفندن رأى وجانب سامئ حضرت پيغمبريدن صواب كوريله رك قبول بيورلمسيله خندقك حفرينه جمله جه بالمسارعه مطلوب حاصل ايدلمشدر. ايشته بو سنت سنيهٔ حضرت پيغمبرى دخى غير مسلم اولان ذميلردن ده استشاره نك مشروع اتخاذ اولنه بيله جكنى اثباته كافى سنن سنيه دن معدود بولنمشدر .

« اكر بيلز ايسه كز اهل ذكردن صوريكز » حكم شريفنى حاوى اولان آيت جليلهٔ قرآنيه نك مفهوم ساميسنده اهل ذكردن مراد صور يله جق اولان اوشى ايله اشتغال ايدنلر ديمك اوله جغى و بناء عليه هرشيئى اربابندن صورمق مشروع اولديغى كبى بر توجيهه كوره اهل كتاب يعنى يهود ونصارادخى اهل ذكردن معدوداولديغى جهتله موادمشكله نك انلردنده صورلمسنده بر بأس اولمديغى اشبو حكم جليل قرآنى ايله ده استدلال اولنه بيلور .

حاصلی اس الاساسی حكمت اوزرينه مبنى اولمق شويله طورسون بلكه حكمتك ده اس الاساسى كنديسندن عبارت

بولنان شرع شریف محمدی بو صورت سلامتك خلافنه
اولمدقدن بشقه حتی بر دولتك تملی جریت اوزرینه ابتناانلك
و بر قانون معین ولایتغیر ایله اداره اولنمق صورتنی امر دخی
ایلدیکندن بحثك بوندن زیاده تفصیلنه احتیاج کوریله‌مز.
قانون اساسی‌یه بو صورتله مخالفت ایدن ذواتك اك ایلرویه
کیدنلرندن بریسیله عاجزانه بر بحثه کیریشلدکده شو حقایق
معروضه وسائر استطاعت عاجزانه‌نك کفایت ایده بیلدیکی
شیلر کندیسنه عرض اولنوب بوروتیلان محاکماتنده مشار
الیهك درمیان ایلدیکی براهینك ضعفیتلری ثابت اولمغله نهایت
« بو ایشده حال اختیارده‌میز . یوقسه حال اضطرارده‌میز
اول امرده بوراسنك تعیینی لازم کلور . اکر حال اختیارده
ایسه‌ك بوقانون اساسی‌یی نیچون یپالم ؟ یوق حال اضطرارده
ایسه‌ك بالکز بوقدر ینی دکل دهاز یاده‌سنی‌ده و برمکه شرعاً
ضروری ممانعت اوله‌مز . معلومکزدر که شرعاً حال
اضطرار دیمك دشمن قلیجنی کردنمزه طیایوب ده اکر بونی
قبول ایتمز ایسه‌کز سزی قتل ایدرز دیمك درجه‌سنده بر
ضرورتدر » دیمش ایدی .. بوکا مقابل طرف عاجزانه‌مدن
عرض اولنان جوابده اول امرده سیأت زمان کندیلرینه بر
وجه مفردات عرض اولنه‌رق « ایشته افندم بونلرك جمله‌سی
خلاف شرع شریف دکلیدرلر ؟ بوسیأت دوام ایدر ایسه دولت علیه
واندن صکره تکمیل ملت اسلامیه ایچون محو اولمق مقرر دکلیدر ؟

بوحالده فرض ایدهلم که مشروع اولدیغنه عنادیکز دکل ایسه انصافکزك شبههسی قالمیان قانون اساسی غیر مشروع ایمش . ایشته زمانك بزم ایچون قلنجی بوغازمزه طیامش اولان دشمنی شو سیأتدر . بناء علیه سیأت زمانه یه مقابل بنده کز کندیمزی حال اضطرارده کورمکدهیم . بوندنده قطع نظر احوال سیاسیهمزه ودولتلرله اولان معاملهٔ دیپلوماتیقیهمزه سزدخی الك زیاده واقف اولانلردنسکز کوریورسکز که بتون دولتلر بویله برجدی اصلاحاتی بزه جبراً وقهراً یاپدیرمق ایچون اتفاق اوزرهدرلر . اکر قلنجی تاکردنمزه طیاملر نه قدر ثبات ایدهجك اولور ایسه کز او حالده اصلاحات مذکورهیی ویرمکله کردنمزی قورتاره بیلورمیز؟ بناء علیه ملتمزی دینمزی دولتمزی سەو یور ایسهك شو حالمزده دخی کندیمزی حال اضطرارده کورملیز نه قدر تدنی ایتمش اولسهق قوانین اساسیهٔ احرارانه بزی ترفیع ایده بیلور » دیدم . ارباب انصافدن ایمشلر که شو معروضات عاجزانهیی قبول و تصویب بیوردیلر . [*]

قانون اساسی یی خلاف شرع شریف کوردکلری ایچون

(*) صدهزاران تأسف که مؤخراً حال اضطرار و قوعاتی یالکز کلهدن کورنلر ایچون دکل کاوب قلنجی بوغازمزه قویدقدن صکره ده کورهمیهجك اولانلر ایچون بیله کندیسنی کوسترمشدر . اکر بزم کوردیکمز حال اضطرار بزدن دها اون سنه مقدم کورلمش اولسه ایدی البته پك بیوك برمنفعت حصوله کلور ایدی . شو مقایسه ایکنجی سنهٔ جلوسه مخصوص اولان قسمده ایضاح اولنهجقدر .

تصویب ایتمیانلردن یالکز مباحثه ایله اشتغال ائلیوب ده اولبابده افکار ناسی اخلاله دخی چالیشان بعض علماشو حرکات مضره لرندن منع ایدلمك ایچون موقتاً بحر سفیدجزیره لرینه تبعید ایدلمشلردر بونلر حقنده نشر اولنان اعلان رسمیلرده [١٢] صورت حرکتلری غایت شدتلی بر لسان ایله تعبیر اولنمش ایسه ده قانون اساسینك هنوز تعین و تحقق ایتمامش اولدیغی بر زمانده بونك خلافکیرانه خائن نظر یله باقلمه لزوم کوریله میه جکندن اعلانات مذکوره ده استعمال اولنان لسان شدتی فوق العاده بر حال کبی تلقی ایده جکلر ینی قارئین کرام حضراتنك مروتلرندن بکلرز . حتی هیئت علمای کرام طرفندن بونلرك تباعدندن طولایی تشکراتی حاوی حضور همایونه تقدیم اولنان عریضه لرك [١٣] روشی دخی الیوم ارباب مروتی انلری بر نظر تعدیل ایله قرائته تشویق ایلردیه اعتقاد ایلرز . بونلر تاریخ صحیفه سنده دخی بالاده عرض اولنان صورتله اسکات ایدلدکدن صکره نوبت کلام قانون اساسی یی سیاسةً مضر کورنلره کلور . بونلرك اعتقادنجه قانون اساسی اولا حقوق حضرت پادشاهی یی تحدید ایلر ایمش ثانیا دهانیجه نیجه محاذیری مستلزم ایمش .

دها نیجه نیجه محاذیری مستلزم اولمق او قدر مبهم بر لقردیدرکه « نیجه نیجه » دیه تحت ابهامده براقیلان شیلر اورتهیه قونلمدقدن صکره بحثه شایان هیچ بر دکرلری

اولەمز . بر قانون اساسینك حقوق حضرت پادشاهی‌یی تحدید ایده جکی قضیه سنه کلنجه مدققین ارباب سیاست بوکا عادتا استغراب ایدرلر . «حقوق پادشاهی» لفظیله تعبیر اولنان حقوق اکر دولت و ملت ایچون مضر شیلر ایسه انلری مقام جلیل پادشاهیده بولنان ذات شریفك کندیسی دخی قبول ایتمامك طبیعیدر . زیرا ذات همایونلرینك شعشعهٔ شوکتی دولت وملتك مسعودیت و ترقیسی ایله درجهٔ کماله واصل اوله جغی درکار اولوب بونلر ایچون مضر اولان جبر استبدادکارانه ایسه کندی مهر منیر شوکتنی سحاب تدنی و تأخر ایله ستر ایدر و معاذالله تعالی اول صورت جبارانه‌نك دوامیله بتون بتون منخسف ایلك دخی پك مستبعد دکلدر . حقوق حضرت پادشاهی دولت و ملت ایچون نافع ایسه‌لر چونکه قانون اساسیدن مقصد اصلی دفع مضرات وجمع منافع اوله جغی جهتله حقوق مذکوره‌نك کافه‌سی قانون اساسی یه درج اولندقدن صکره حقوق پادشاهی تحدید ایدلمش اولمز تأیید وتأمین ایدلمش اولور . بو بحثك اثباتی اولدن کچدیکی ایچون تکرارینه حاجت کورمه‌یز . یالکز شونی علاوه ایده‌لم که بر حکمدار کندی منفعت مخصوصه‌سنی ملتك منفعت عمومیه‌سنده ارایوب بوله‌جق قدر حیثلی اولور ایسه حکمدار حریت شعاریمز شوکتلو غازی عبدالحمید ثانی افندمز حضرتلری کبی او حکمدار قانون اساسی‌یی کندیسی

ایسترز . بویله اولمیوب‌ده اوحکمدار کندیسنی یالکز ملتك دکل حتی نوع بشرك دخی خارجنده‌ور بوبیته قریب برموقع تجبر وتکبرده بولور ایسه فردوس آشیان عبدالعزیز خان کبی قانون اساسی ویرمك شویله طورسون حریت لفظنی کلهٔ کفر کبی تلقی ایدرك انی تقدیس ایله تلفظه چالیشانلری‌ده محو ایتمکه چالیشور .

منافع مخصوصه‌نی منافع عمومیهٔ ملتله متحد بولنان بر پادشاهله برده کندی هوسات جبارانه‌سنه منهمك اولان مستبد حقنده سعدیٔ کامل و حکیمك شو کفته‌سنی سمع قبول ایله دیکلر ایسه‌ك ینه مطلوبمز اولان حقیقته واصل اولمش اولورز :

کفتهٔ سعدی

(پادشاهی کوروادارد ستم بر زیردست)
(دوست‌دارش روز سختی دشمن زور آورست)
(بارعیت صلح کن وزجنك خصم ایمن نشین)
(زانکه شاهنشاه عادلرا رعیت لشکرست)

ایشته بر مملکتده یشامق وجملهٔ عثمانلی بولنمق حسبیله دوستدارمز اولملری لازم کلان ووقتیله دوستدار اولدقلری تاریخجه مثبت اولدیغی قسم اولمزك مقدمهٔ اولاسنده کوستریلان روم ایلی اهالیسنك مؤخراً دشمن زور آور کورنملری بردور استبدادده حاصل اوله‌رق ینه اودورده باش

کوسترمش بلیهٔ عظمادر که صکره‌دن الله الدیغمز بونجه
اصلاحات دخی بوفنالغی اصلاح ایچون کچ قالمشدر ۰

ذاتاً طبیعت مصلحتك الزام و اسکات ایدرك مطلو بی
حاصل ایلمش اولدیغی قانون اساسی خلافکیرانی صحیفهٔ تاریخده
دخی شو صورتله الزام ایلدکدن صکره نو بت بحث قانون
اساسی طرفکیرانـه کلور ۰ بونلرك منقسم اولـدقلری ایکی
قسمدن برنجیسی اولجـه دخی خبر و یرمش اولدیغمز وجهله
« قانون اساسی بی بردولت و یرمزانی برملت الور » دعواسنده
بولنان افکار مفرطـه اربابیدر ۰ براجنبی لسانـه واوروپا
تاریخیله امور سیاسیه‌سـنه واقف اولانلر بیلورلرکه بونلرك
اساس فکرلری فرانسزجه اوابابده ضرب مثل حکمنی آلمش
اولان برلقردینـك عیناً ترجـه‌سی دیمکدر ۰ محرر عاجزك
مدت منفیت هنکامنده ایدیلان تشو یق اوزرینه بنا و تنظیمنه
باشلانیلان برمکتبك اکمالی ایچون ردوسه ایکنجی دفعه اوله‌رق
اختیارمله وقوع عزیمتمده افکار مفرطه اربابنك شو دعواسی
کرك عالم مطبـوعاتده و کرك محافل خصوصیـه‌ده میدان
انتشار و مباحثه‌یه قونلمسی اوزرینه چونکه عاجزلری دخی
او زمانه قـدر قانون اساسی طرفکیرانـدن بولنمش اولدیغم
جهتله قرنداشم جودت مسـئله‌نك شـو جهتنده بنم افکارم
نه‌دن عبارت اولدیغنی استفسار واستیضاح ایلمش ایدی ۰
اکا جواباً ۲۷ رمضان سـنه ۲۹۳ تاریخیله یازدیغم و اتحاد

غزته‌سنك ٨٠ نومرولو و ١٢ شوال سنه ٢٩٣ تاريخلو
نسخه‌سنه درج ايتديكم مكتوب مخصوص عاجزانه‌م
افكار مفرطه ار بابنك نظامات اساسيه طرف ملتدن تنظيم
ولنمسی لزومنه ذائر درميان ايلدكاری مباحث ايچون جواب
كافی اولديغی جهتله مكتوبك عيناً بر صورتنی [١٤]
رقيله بو قسمك آثار متممه‌سی جهتنه درج ايتمكی لازم
كوردم .

مع هذا بوراده مكتوب مذكور مندرجاتی اوزرينه شو
قدرجق ايضاحات علاوه ايتمك هر حالده لازمدركه :
واقعا اوروپانك هر طرفنده قانون اساسی دينلان برات نجات
حريت دولتلر طرفندن و يرلميوب ملتلر طرفندن آلنمش ايسه‌ده
بو صورت يالكز اوروپاده دكل بتون دنياده جداً و حقيقة
شوكتلو عبدالحميد ثانی افندمز حضرتلری كبی حريت پرور بر
پادشاه دها كلامش اولمسندن بشقه هيچ بر شيدن نشأت
ايتامشدر . اوروپا حكمدارلری ميانده برچوقلرينك مورخ
مخصوصلری اولوب بالامر مخصوص انلره يازديردقلری تاريخلر
ايله برده ذات شوكتسمات حضرت عبدالحميد ثانينك بالاراده‌ء
سنيه قوللرينه يازديردقلری شو تاريخ موازنه اولنور و انلرك
تاريخلرنده فكر استبداد وتجبر نه‌قدر التزام ايدلمش اولسه‌نه
مقابل برده بو تاريخده فكر استبدادك ردی ايچون صرف
ايديلان قوتك حريت عموميهٔ بشريه‌يی التزام طريقنده دخی

عينيله صرف ايدلمش اولديغنه دقت بيور يلور ايسه پادشاهلر و حكمدارلر ايچنده حضرت عبدالحميد حريتپرورك موقع مستثناى عالى العالى هر نظرده درحال تعين ايدر . چونكه بوتاريخده با ارادهٔ سنيه تعيين اولنان صورت احرارانه‌دن بشقه هيچ برشيئه تطبيق حركت ايتمديكمى دنيا و آخرتده عالمين و رب العالمين حضورنده عرض و اتيان ايتمكدن اصلا چكنمم .

بونجه اقران و امثال ميانده شويله برتاريخى قلمه المق ايچون انتخاب بيورلمش اولمقلغم بو بندهٔ احقر ايچون پك بيوك برشرف و امتياز اولديغنى تقدير ايلمش ايسه‌مده ذاتاً مدار انتخاب و رجحان اوله‌رق مالك اولديغم برشى وار ايسه اوده اوزمك طوغريلغندن بشقه هيچ برشى اوله‌ميه‌جغندن شو طوغريلغى محافظه‌يه برمجبوريت صحيحه ايله مجبورم . بو دعوام ايسه هنوز بوتاريخى يازمغه مأمور اولمديغم وحتى بر كون اولوب‌ده بويله برمأموريته انتخاب اولنمق شرفنه نائليتى دخى خاطر و خيالدن بيله كچورمديكم برزمانده و باخصوص هنوز قانون اساسينك‌ده نشر اولنمامش اولديغى بروقتده خلاصهٔ افكارم اولمق اوزره يازديغم مكتوبده « مادام كه قانون اساسيمز طرف دولتدن برعنايت مخصوصه اولمق اوزره احسان بيوريليور بونك نظاماتنك‌ده تنظيمى او طرفدن بكله‌مك لازمدر بز اوروپانك افكار مفرطه اربابنه قياس ايديله‌ميز »

سوزینی گندیم کبی قانون اساسی طرفدارلرینه سو یلیه‌رك حتی
اوزمانه قدر بونلر ایکی قسمه منقسم اولمیوب جسم واحددن
عبارت اوله‌رق فکرلری دخی قانون مذکوری بتون بتون
ملی برقانون صورتنه قو یمغی ترجیح ایلدیکی حالده بو اتحادی
افکار عاجزانه‌مله ایکی‌یه تقسیم ایتمش اولمقلغم ایله ثابتدر که
ارتق بو کونکی کونده شو فکرمك ریایه و مداهنه‌یه حمل
ایدلمسنه اصلا امکان اوله‌مز ۰

ابوالاحرار شهریار فاروق شعار و حکمدار حریت‌دثار
شوکتلو افندمز حضرتلری ذات همایون ملوکانه‌لرینی بر
پادشاه مستبد یرینه قویه‌رق احسان کرده‌لری اولان قانون
اساسی‌یی ویرمك ایچون کندیلرنده هیچ بر مجبوریت
کورمامشلر ایدی که حتی انك قوانین متفرعه‌سنی تنظیم ایشنی
دخی بو مجبوریتی کوسترنلره حواله ایتمشلر ۰ جمله‌مز حر
دکلمیز؟ احرارانه دوشونه‌لم ۰ افکار مفرطه اربابنك اشبو تنظیم
قوانین اساسیه حقنده ملت ایچون استحصال مباحثه‌لرنده
حقلری نصل تسلیم اولنه‌بیلور که انقلاب مسعودیمزك وقوعی
کیجه‌سنده ملتك خبری بیله اولمیوب انی هیئت ارکان دولت ایقاع
ایلمش ایدی ۰ صباحله برابر آتیلان طوپلر کیفیت تحولی عالمه
اعلان ایلدکلری زمان خلق بونك نه اولدیغنی بربرندن سؤال
ایلمشلر ایدی ۰ واقعا افکار عمومیه‌نك بو کیفیتی درحال
تصویب ایتمك کبی کوستردکلری حریت پرورلکی دخی

تقدیر ایتمامك قدرناشناسلقدر . انجق اثبات ایتمك ایسنه .
دیکمز شی بو دکلدر . مادامکه بو انقلاب هیئت دولتجه
هم ده جهانی حیرتده براقه‌جق بر صورت آسایش پروری
ایله وقوعه کلدی نظامات اساسیه‌سنك تنظیمی دعواسنده
افکار مفرطه اربابنك جقمز اولدقلرینی عرض واثبات
ایلمك ایستیورز . بوندن صکره شونی‌ده محاکهٔ عمومیه‌یه
عرض ایتمك ایستیورز که عبدالعزیز خان حضرتلرینك
فراغتلریله سلطان مراد خان حضرتلرینك دور سلطنتلری
حلول ایلدیکی زمان هیئت ارکان دولتجه ایدیلان استشاره‌لر
دخی مقصد اصلی‌یی استحصال ایده‌میه‌رك ارتق قانون
اساسیدن بتون بتون امیدلر کسلمش ایدی . ذات شاهانه‌لرینی
بر پادشاه مستبد یرینه قویه‌جقلرینی خبر ویردیکمز سلطان
عبدالحمید خان افندمز حضرتلری ایسه جلوس همایونلریله
برابر کندیلرینی حریت جو اولان ملتك هیئت عمومیه‌سنه
بدل بر موقع مخصوص ومعینه‌قو یه‌رق او حالده قانون اساسی‌یی
هم طلب وهم ده امر بیورمقده یعنی «مادام که بن ملتمدن
ملتم نامنه دولتمدن بر قانون اساسی ایسترم . ومادام که بو دولتك
رئیس و پادشاهی‌یم ملتم نامنه ایستدیکم شیئك اعطاسنی‌ده
امر ایدرم» حکمنی هر حال وکارلریله تکرار ایلمکده ایدیلر .
بو نقطه هم پك مهم وهم ده تاریخده وکتب سیاسیه‌ده
امثالی ناموجود برنقطه اولدیغی ایچون قارئلر یمزك افکارینی

رشدی پاشا طرفندن خاکپای شاهانه یه بالتذکره مخصوصه عرض اولنمش ایدی . فقط افکار و آمال همایون بهمه حال حریت و قانون اساسی جهتنده اولمغله بو تذکره اوزرینه ١١ رمضان تاریخیله یازیلان اراده سنیه ده ولایات ایچون دخی بر طاقم اصلاحاتی تجدیداً یاپمق مطلوب و ملتزم اولدیغه برابر بو اصلاحاتک دخی اس الاساسی مسئولیت وکلایی ده تعیین ایده جک بر قانون اساسی و تنظیمات جدیده وضعی قضیه سی اولدیغی « مرکز حکومت سنیه ده بر مجلس عمومینک تشکیلیله بونک وظائف داخلیه سی و اداره عمومیه دولت ایچون وضع اولنه جق نظامات جدیده یه و خصوصا وکلا و مأمورین ایچون اتخاذی مطلوب اولان قاعده مسئولیته دائر مکمل بر قانون اساسی تنظیم اولنمق لازم کله جکندن اشبو قوانین جدیده یی احکام مقدسهٔ شرع شریف ایله تطبیق و تألیفه مقتدر علمادن و سائر دول متمدنه نک ادارات عمومیه لرنجه مرعی اولان قواعدک قنغیلری نافع و اخلاق و عادات مملکته موافق و شرعاً مقبول و اختیاری مضرت و وخامتدن سالم ایسه انلری تمییز و تعیینه مقتدر و اعتماد عمومی یه مظهر مأمورین ملکیه دن مرکب اولمق اوزره بر قومیسیون تشکیلیله انک معرفتیله قلمه النه جق قانون اساسی لایحه سنی مجلس وکلاده دخی تدقیق اولنه رق نتیجه سنک کذلک استیذان ایدلمسی متعلق بیوریلان اراده سنیه تاجداری منطوق منیفندندر » عباره سیله

هیئت وکلای فخامه تبلیغ اولنمش وشو اراده سنیه اوزرینه مجلس مخصوص عقدیله مدحت پاشانك ریاستی التنده اوله رق یکرمی قدر ارباب وقوفدن مرکب بر قومیسیون مخصوص عقد اولنه رق قانون اساسی یی مذاکره ایتمسنه قرار ویرلدی ٠

کرك مجالس رسمیه و محافل خصوصیه ده و کرك مطبوعات عالمنده اشبو قانون اساسی بحثلری بر صورت غریبه ده مذاکره اولنور ایدی که بو کاشا شمامق الدن کلمز دیه بیلورز که بحاثلرك اونده سکزی قوانین اساسیه حقیقتنك نه دیمك اولدیغنی بیلمدکاری حالده یالکز کندی افکار ذاتیه واوهام شخصیه لری اوزرینه بحث ایدرلر ایدی ٠ بناء علیه بونی ایستیانلرك ده ایستمیانلرك ده جمله سی طلب و ردلرینی همان علی العمیا ترویج ایدرلر ایدی ٠ حتی الك صکره مدحت پاشانك قانون اساسی لایحه سی اولمق اوزره مابین همایونه عرض ایلدیکی لایحه نك بر قانون اساسی یه مشابهتی بیله اولمدیغی یقینده کوریله جکدر ٠

الك زیاده اهمیت ویریله جك شی شودر که بحثك اول صورتله غایت مغلق برحاله کیرمش اولمسی بیاغی افکار شاهانه ایچون دخی بر مدار مخصوص مشغولیت اولمسنی ایجاب ایلمش ایدی ٠ زیرا خارجده جریان ایلیان مباحثك بعض صورتلری بو ایشده هر کیمی اولسه توحیش ایده بیله جك قدر غریب و فقط حسب الجهاله و علی العمیا غریب اولدیغی کبی

نظر التفات همايونه قانون اساسينك خلافنى التزام ايله مظهر
اوله بيلمكى دوشونان بعض هوسكارلر دخى عريضهٔ
مخصوصه‌لرله لاينقطع بو قانون اساسينك حقوق مشروعهٔ
خلافتپناهى‌يى اخلال ايده‌جكندن بحثله بو كارضا كوسترلمامسنى
ذات شوكت سمات حضرت پادشاهى‌يه عرض ايدرلرايدى .
اشبو معروضات ميانده اوقدر عجيب وغريب شيلر واردر كه
انسان صحيحاً استغراب ايلر . قانون اساسى عليهنده اولمق
اوزره كرك خاكپاى شاهانه‌يه تقديم اولنان لايحه‌لردن و كرك
انظار عامه‌يه قونيلان خفى ومطبوع اوراقدن بعضلرى برد
نمونه اولمق اوزره [١٥] رقيله آثار متممه قسمنه درج ايدلدى .
حتى اوزمانه قدر اوج كاه سربستينك اك يوكسك
طبقه‌لرندن بالا پرواز اولان و مجرد بو قدر حريت پرور
اولملرندن طولايى التفات مخصوص حضرت تاجدارى‌يه
دخى مظهر اولمش بولنان كمال بكك خاكپاى شاهانه‌يه تقديم
ايليه‌رك بوتاريخى قلمه المق امرنده مطالعه كذارم اولان
آثار ميانده كورديكم عريضه‌لرنده دخى قانون اساسينك
حقوق جليلهٔ خلافتپناهى‌يه طوقنه‌جق برخيلى جهتلرى
اولديغى عرض ايداش ومكاتيب مذكوره‌نك برپسنده شو
« ...... بوندن بشقه ياپيلان نظام اساسى‌يه مجلس و كلاده
اجرا اولنان تعديللر دقت مخصوصهٔ شاهانه‌لرينه شايسته‌در .
چونكه هرشيدن زياده حقوق سنيهٔ شهنشاهيلرينه طوقنليور »

عبارەسی برنمونه اولمق اوزره بورایه قید ایدلمشدر •
« یاپیلان » نظام اساسی مدحت پاشا طرفندن تقدیم اولنان
و [۱٦] رقیله آثار متممه قسمنه درج ایدیلان لایحه اوزرینه
اجرا اولنان مذاکرات اواوب بولایحه‌ده مجلس مبعوثان تعیین
ایدلدیکی حالده اکا مقابل برده هیئت اعیان تعیینی لازم کلور
ایکن تعیین ایدلمامش اولمق و حقوق عمومیهٔ عثمانیه یه دائر
درج ایدیلان شیلر غیر کافی اولدیغی کبی حقوق پادشاهی یه
دائر درج اولنانلر دخی هم غیر کافی همده غیر موضح بولنمق
و محاکم و ولایات و مالیه حقنده عادتا هیچ برشی سویلنمامك
کبی بالوجوه نقصانلر اولدیغندن ومابین همایون سرکاتبی
سعید پاشا طرفندن فرانسه حکومتنك درجهٔ سربستیسی سوز
کوتورمیان قانون اساسیسی اوزرینه بالتنظیم خاکپای شاهانه یه
تقدیم اولنه رق تار یخچه برنمونه اولمق اوزره [۱۷] رقیله آثار متممه
قسمنه درج ایدیلان لایحه‌ده ایسه قانون اساسی ایچون لازم کلان
تمامیت مکملاً موجود بولندیغندن مطلوب اولان قانون
اساسینك تمامیت ومکملیتندن بشقه هیچ برشی دوشونمیان
پادشاه حریت پرور افندمز حضرتلری بونمونه‌یی نظر
اهمیته آلمش وقانون اساسی‌یی مدحت پاشا لایحه‌سی ومقتضای
شرع شریف اوزره اتمامه مأمور اولان سالف الذکر
مجلس مخصوصه حواله بیورمش ایدیلر • ایشته بوصورتله
اولنان تعدیلاتك کافه‌سی حریت عمومیه‌یی تحدید دکل

برقات دها توسيع ايده‌جكى مدحت پاشا وسعيد پاشا لايحه‌لريله
برده اصل قانون اساسىٔ عثمانى‌يى تعابيه‌قدن اكلاشيله‌جق
ايكن بوتعديلاتى كمال بك افندى كبى عامه‌نك الڭ زياده حريت
پرست ظانيديغى بر ذاتك بكنمامسى و باخصوص «هرشيدن»
يعنى نتيجه مضرات بينهايه‌دن بشقه «حقوق شهنشاهى‌يه» دخى
طوقنه‌جغنى عرض ايتمسى استغراب اولنور . باخصوص كه
مظهر اولديغى التفات پادشاهينك سبب اصليسى خلافنده
اولديغى ايچون استغراب اولنور . . .

نظر همايونده لزوم و وجوبى محقق اولان قانون اساسى‌يى
تهلكه‌لى كوسترمك ايچون هر طرفدن وقوع بولان معروضاتك
نزد حقايق وفد عبدالحميد خانيده البته تأثيرسز قاله‌جغى
دركار اولوب بو بابده باش كاتب سعيد پاشانك معروضات
خلافكيرانه‌يه مقابل بر قانون اساسينك البته حقوق مقدسهٔ
پادشاهى ايچون نافع ومفيد اوله‌جغى اعتقاد و تأمينـاتنده
ثبات كوسترملرى الحق تحسين قلنه‌جق بر متانتدر . زيرا سائر
بندكان توجهات ولى النعمتـه مظهر يتى بو حقيقتى بر عكس
كوسترمكده آزادقلرى حالده مشار اليهك بالعكس حقيقتى
حقيقت طرزنده عرض ايلمك موافق ذمت صداقت اولديغى
افكار سلامتنده ثبات ومتانت كوسترملرى خيليجه مشكل
برشى ايدى . اكر اصل حريت پرورلك اصل قانون اساسى
طرفكيرلكى شوكتمآب افندمز حضرتلرنده اولمسه ايدى

مشار الیه ایچون شو نقطهٔ صداقتده ثباتلرندن طولایی احتمالکه التفات همایوندن مهجوریت کبی بر تهلکه دخی بدیهی ایدی .

ایشته بو نججه مشکلات ایچنده اعلان ایدیلان صورتله تنظیم اولنان قانون اساسی قلمه النوب بتدکدن صکره خاکپای شاهانه یه لدی العرض اکرچه اس انقلاب و تجدیدمز اولان اوزره قانون مذکورك درجهٔ کفایتی نزد همایون ملوکانه ده تقدیر بیورلمش ایسه ده قانون مذکورك سیاسهٔ حضرتنی کوسترمك ایستیانلرك دخی افکار ینی آلمق ایچون بونك نره سی حقوق سلطنته طوقنور ایسه تصحیح ایدلمسنی اوته دنبری قانون اساسینك حقوق مقدسهٔ سلطنت سنیه یه طوقنه جغندن بحثله اعتراضات واقعه یی او نقطه یه حصر ایلیان بعض ذوات فخامه اراده و فرمان بیورمشلر ایدی . حالبوکه مباحثات مدیده و طویله نك غایتنده و باخصوص افکار همایونك مطلقا قانون اساسی طرفنده اولدیغی ارتق هیچ برشیله مقاومتی قابل اوله میان ثبات شاهانه ایله ثابت اولدقده بونلرك دخی صوك اعتقادی یالکز حقوق سنیه یه طوقنه جغی بحثندن عبارت اولمسیله وحقوق حضرت پادشاهی یی اویله بر قانون ایله تعیین و تحدید ایتك جهتی ادب عبودیته مغایر کورلمسیله قانون اساسینك یالکز او فصلنك طی ایدلمسی رأی اولنمش ایسه ده بوندن مقدم دخی اثبات ایدلدیکی وجهله برقانون اساسی بر پادشاهك حقوقنی تعیین و تحدید دکل تأمین و تأیید

ایده جکندن وشو حالده بو تأمین وتأییدی تصویب ایتمکده حکمدار ایچون هیچ بر کونه حقوق طانیمامش اولمق کبی دها بشقه بر غرابت میدانه چیقه جغندن اشبو رأی اربابنك ملاحظه لری نفس الامره موافق اولمدیغی کبی حقوق مقدسهٔ شاهانه نك قانون اساسیده مندرج ومسطور اولسی بانوجوه نافع اوله جغی یعنی اونه دنبری صورت محاکمهٔ عاجزانه مزه کوره حقوق مقدسهٔ پادشاهینك یالکز افکارده محفوظ اولمسندن زیاده بویله بر قانون اساسی ایله عموم ملتك ذمت تعهدنده محفوظ بولنمسنك انفع واهم کوریله جکی صورتندن عبارت بولنان بر حقیقت مقابلنده ملاحظهٔ مذکوره دخی عاجز قالمش وبناء علیه قانون اساسیٔ مذکورك اول صورتله حقوق حضرت پادشاهی قسمی دخی داخل بولندیغی حالده نشری خصوصنه باخط همایون ارادهٔ سنیهٔ وقطعیهٔ جناب شهریاری متعلق وشرف صدور بیورلمشدر .

بورایه قدر ویردیکمز خبرلرك کافه سی حقایق محضه دن بشقه هیچ بر شی اولمدیغنی هر کونه آثار مثبته وقیود رسمیه تصدیق ایلیه جکی جهتله بو احوال ایچنده قانون اساسی یه وجود ویرن شی اولبابده افکار ثابتهٔ خلافت پناهیدن بشقه هیچ بر شی اولمدیغی هر محاکمه ومقایسه ایله ثابت اولور . خارجدن ایدیلان مباحث ایسه یالکز ایشی اشکال وآیلرجه تأخیر ایتمش اولمقدن بشقه بر تأثیر حاصل ایلیه مامشدر .

فقط تأسف اولنور که بوتأثیرپك بیوك وپك فنا برتأثیرایدی. زیرا شوقوجه مجاربهٔ حاضره‌نك دول مفخمه نظرنده دخی مجاز کورلمسنی ایجاب ایلیان سبب ظاهری سلطنت سنیهٔ عثمانیه‌نك أصلاحات پرور اولماسندن عبارت بولنوب قانون اساسینك سلطان مراد زماننده عموم ایچون بر مدار یأس اولمسنه بالانضمام دور جلیل عبدالحمید ثانیده دخی بوقدر تأخراته دوچار ایدلمسی و بناء علیه روسیه طرفکیری اولان بالعموم اوروپا مطبوعاتنك نیجه مؤخذاته کیرشمسی اوروپانك دخی اصلاحات خصوصنده امیدینی کسمش ایدی .

قانون اساسینك اصلاحات مقصدی اوزرینه درسعادتده تشکل ایلمش اولا قونفرانس شدتنی بتون بتون آزالته جق کبی برحال کوستره جکی ایدی اولندیغی حالده قونفرانسده بوکا اصلا اهمیت و یرلمامش اولمسی خصوصنده شوتأخرات ومشکلاتك دخی پك بیوك بر دخلی اولدیغی انکار اولنه مز . قانون اساسی ایله قونفرانس اراسنده‌کی نسبت ایلروده محل مخصوصنده موضحاً بیان اولنه جقدر .

دردنجی فقره

قانون اساسینك اعلانیله تفرعات سائره‌سی

قانون اساسی تنظیم وتمیم ایدیلوب ده ارتق اعلان ایدلمسی

لازم كلدكده صدر زمان رشدى پاشا حضرتلرى شيخوخت حاللرى مناسبتيله استراحت وجوده لزوم كورمكده بولندقلرندن عفولرى ايچون عرض ايلدكلرى استرحام مقبول شهريار جريت شعار اولەرق مسند جليل صدارت مدحت پاشايه توجيه بيورلمش ايدى . قانون اساسى مقصدينى عموم خلقك سرمايهٔ اشتغال اتخاذ ايدندكلرى بر اهميتلى زمانده بر طاقم دخى مألسز معناسز كفت و كولر ارباب نادر اولميوب بونلر صدا ازتجه وقوعه كلان شو تبدلى كويا اوزمانه قدر قانون اساسى مقصدى اوزرينه افكار خلافكيرانەده بولندقلرندن طولايى رشدى پاشا حقنده تناقص توجهات شهريارى كبى برشيئه حمل ايتمك دخى ايستمشلر ايدى . اخيراً صدر مشار اليهه هديه بيورلان مجوهرلى بر مهر كيسەسنى دخى وقوع تبدلده مهر همايون ايله برابر رشدى پاشانك خاكپاى همايونه تقديم ايتمسى اوزرينه الك كوچك بر حركتلرينى بيله دولت وملت ايچون الك بيوك بر ارشاد مقامنه قائم اولان شهرياز دقيقه انديش افندمز حضرتلرى مذكور كيسەيى ينه محمد رشدى پاشايه اعاده و بونك ذاتلرينه مخصوص بر يادكار پادشاهى اولديغنى افاده ايله حقلرنده توجهات همايونك بقا و دوامنى تأمين بيورمش اولملريله ارباب كفت و كونك سرمايەلرى دخى اول صورتله رواجدن دوشورلمشدر . فى الواقع رشدى پاشا قانون اساسينك اعلاننه قدر اولبابده بر فكر

خلافكيرانه‌ده بولنمش اولمغـدن طولايى مؤاخذه‌يه شـايان كورلمامليدر • زيرا موقع استشاره‌يه عرض اولنان برمسئله‌ده هركسك دوشونديكى كبى سوز سويلمسى دكل دوشـونديكنك غيريسنى سويلمسى شـايان مؤاخذه و بلكه سزوار عتابدر • قانون اساسينك با ارادهٔ سـنيه اعلاننـدن صكره ايسـه احكام منيفه‌سـنه حرفى حرفنـه اطاعت جمله‌يه بورج اولديغى كبى حين اسـتشاره‌ده خلافنى التزام ايليانلر ايچـون دخى بورج اولمشـدر • حتى قانون اساسى يه حين مباحثـه‌ده مناظره طريقيله اعتراضدن ماعدا بونى فعلاً ومادة دخى منع ايچون بعض تشبثاتده بولنغلرى اوزرينه درسعادتدن تبعيد ايدلدكلرينى بوندن مقدم ثبت صحيفهٔ بيان ايلمش اولديغمز بعض علما دخى قانون اساسينك اعلانندن صكره عفو واطلاق بيورلـه‌رق ينه درسعادته جلب اولنمشلردر • زيرا مقصد حاصل اولوب ده قانون مذكور الى ماشاالله جهان مطاع اولمق اوزره تقنـين ايدلدكدنصكره بونك هنوز موجود اولمديغى زمانلرده خلافنى التزام ايدنلر ايچون برتهمت بولنه‌ميه‌جغى طبيعيدر •

مسـند جليل صدارت مدحت پاشـايه احاله و توجيـه بيورلدقدنصكره همان قانون اساسـينك لوازم نشر و اعلانى تهيه ايدلمكه باشلاندى • نهايت ١٢٩٣ سـنهٔ هجريه‌سى ذى الحجة الشريفه سنك يدنجى و ١٢٩٢ سـنهٔ روميه‌سى كانون اولنـك اون ايكنجى جمعه ايرتسـى كونى مسعوديت

عمومیهٔ عثمانیه‌نك اعلانه قرار ویرلدی . بو کون دیکر
جهتده ترسانهٔ عامرده کائن دیوانخانه‌ده مسائل موجوده‌یه
بین الدول بر صورت ویرمك اوزره دول معظمه مرخصلرندن
مرکب اولان قونفرانس دخی کشاد ایدلمشیدی . شرف
تسطیر بیوریلان خط همایونی قرائت ایچون باب عالی میداننده
حنکار دائره‌سی اوکنده عثمانلی بایراقلریله مزین بر کرسیٔ
مخصوص ترتیب اولندی . اوکون بر یاندن غایت شدتلی
یاغمور یاغمقده بولندیغی حالده دیکر طرفدن معزول و منصوب
بالجمله وکلای فخام و علمای اعلام و رجال و امرا و سائر ذوات
کرام و اهالیدن دخی نیچه بیك افراد سرکه‌جی اسکله سندن
باب عالی‌یه وارنجه‌یه قدر بیوك جاده‌یی حنجا حنج طولدیرمش
بولندقلری کبی باب عالی میداننده دخی یاغمورك بر قطره‌سی کرچکدن
یره دوشمیه‌جك قدر تجمع ایلیان غلبه‌لك خط همایون و قانون
اساسیٔ حضرت پادشاهینك شرف ورودینه منتظر ایدیلر .
بوندن ماعدا سرکه‌جیدن باب عالی‌یه وارنجه‌یه قدر عساکر
شاهانه دخی صف بستهٔ سلام ایدی . مابین همایون باش
کاتبی سعید پاشا خط شریف و قانون منیف پادشاهی‌یی
حامل اولدیغی حالده بحراً سرکه‌جی اسکله سنه چیقوب
اورادن دخی بر باندو موزیقه اوکده ترنمساز اولدیغی و اقتضا
ایدنلر طرفندن استقبال ایدلدیکی حالده الای ایله باب عالی‌یه
کلدیلر . صدر اعظم مدحت پاشایه خطاباً شرف تسطیر

بیور یلان خط شریف پادشاهی یی تعظیماً وتکریماً اوپوب
باشنه قویه رق تسلیم ایلدیلر. مدحت پاشا دخی اول صورت
تعظیم ایله آلوب قرائتی ایچون آمدیٔ دیوان همایون محمود بك
افندی یه تسلیم واو دخی باکمال تعظیم وتکریم قرائت وتتمیم ایلدی
خط همایون مذکورك اول صورت تعظیم ایله قرائت اولنمسنی
متعاقب قانون اساسینك اولجه باصدیریلوب تهیه ایدلمش بولنان
بیکلرجه نسخه سی اهالی یه توزیع قلندیغی کبی مدحت پاشا
طرفندن دخی بر مقالهٔ مخصوصه ایراد یله طرف اشرف
حضرت پادشاهیدن لطفاً وعنایةً احسان بیوریلان اشبو
قانون اساسینك خلق نزدنده نصل تشکرات بینهایه ایله تلقیسی
لازم کلان بر عاطفت اولدیغی افهام ایدلدی. حالبوکه قانون
حریت مشحون مذکوری بر برات نجات اولمق اوزره حرز
جانه حاضر بر هیئت وار ایسه اوده عثمانلو خلقی ایدی.
ادرنه مفتیسی افندی طرفندن پك معنیدار و پك لطیف صورتده
ایراد اولنان دعای شریفه بتون اهالی و عسکر حاضرندن ازجان
ودل (آمین) دینلدیکی کبی نهایت موزیقه سلام چالوب ده
عساکر شاهانه ﴿ پادشاهم چوق یشا ﴾ زمزمه سنه بدا
ایلدیکی زمان بتون اهالی دخی عسکرله برابر بو زمزمهٔ
جلیله یی اعلای علیینه قدر ایصالده یکزبان اولدیلر.

ایشته قانون اساسینك اعلانی شو رسم ایله اجرا اولنوب
متعاقباً آتیلان یوز بر پاره طوپلر باب عالیجه رسم اعلانه ختام

و يرمش ايسه‌ده اهالئ پای تختك آبادن اولاده انتقال ضورتيله البته قيامته قدر دوام ايده‌جك اولان ممنونيتى يالكز بورسم ايله برابر ختام بولميوب برجهتدن هيئت اركان دولت ذات حريت سمات حضرت پادشاهى يى تبريكه مسارعت ايلدكلرى كبى ديكر جهتدن اوافشام پاى تختك هر طرفى قنديللر وفنارلر ايله طونادیله‌رق عظيم بر شهر آيين اجرا اولندى . اسلام خرستيان برچوق اهالى مشعله‌لر و فنارلر ياقه‌رق فوج فوج سوقاقلرى طولاشوب « يشاسون پادشاهمز سلطان عبدالحميد ثانى » اوازه‌لريله جهانى طولديرديلر . برطاقى مابين همايونه قدر كيدرك كمال مسرتله ذات شاهانه‌يى آلقشلاديلر . بونلره طرف همايوندن تبليغ اولنان محظوظيت والتفات ايله شوقلرى برقاتدها آرتوب عادتا اوزمانه قدر استانبول ايچنده امثالى كورلمامش بر سرور و حبور ايله هر طرفى صارصديلر . برطاقم آدملر وجمعيتلر دخى مدحت پاشانك قوناغنه كيدرك تبريك ايلديلر . حاصلى او كيجه استانبول ايچنده پك چوق آدملرك كوزلرينه اويقو كيرميه‌رك صباحلره قدر طرف طرف اعلان فخر سرور ايله پادشاه حريت پرور افندمز حضرتلرينك عنايت جليلهٔ ملوكانه‌لرينك شكرانه‌سنى بحق ايفايه چالشديلر .

قانون اساسينك اعلان اولنديغى بومسعود كون ايله كيجه‌نك دولت و ملتجه ايام وليالئ رسميه‌دن عد اولنمسى بااراده‌ٔ سنيه

فرمان بیورلدیغی جهتله بعدما الی ماشاالله تعالی او کیجه‌نك
سروری تکرر ایدوب کیده‌جکی شبهه‌سزدر . حتی قویاً
اعتقاد ایدرز که ارباب مطالعه شمدی شو فقره‌مزی مطالعه
ایلر ایکن دخی اومسعود کیجه‌نك سرور وحبوری حسیاتنی
یورکلرنده تجدد ایتمش بوله‌جقلرندن ولیله مذکوره‌ده
ممنونیت ومحمدت قانی یورکلرده قایناد قجه همان خط همایون
پادشاهی‌یی اوقومق عادت کبی برشی یرینه کچمش اولدیغندن
بوراده خط همایون مذکوری عبارہ‌مزك شوراسنه درج
ایدرك ارباب مطالعه‌یی آثار متممه قسمنده آرامقدن قورتارمقله
برابر صحیفه‌مزی دخی دها لایقلی بر صورتله تزیینه لزوم
کوردك .

صورت خط همایون

«وزیر معالیسمیرم مدحت پاشا»
«دولتمزك بر زمانلردنبری قوتنه عارض اولان تدنیات»
«غوائل خارجیه‌دن زیاده داخلاً اداره‌ٔ اموزده طریق»
«مستقیمدن انحراف اولنمسندن وتبعه‌نك حکومت متبوعه‌لرندن»
«امنیتلرینه کفالت ایده‌جك اسبابك مائل انحطاط اولمسندن»
«نشأت ایتمکله والد ماجدم مرحوم عبدالمجید خان مقدمهٔ»
«اصلاحات احکام مقدسهٔ شرع شریفه موافق اوله‌رق»
«عمومك امنیت جان ومال وعرض وناموسنی معلن اولمق»
«اوزره تنظیمات خطنی اعلان ایتمش ایدی . ایشته بو»

«گونه قدر دائرهٔ امنیتده اوله‌رق یشادیغمز و اول امنیته»
« استناداً بروجه سربستی تعاطی ایدیلان افکار وآرانك»
« ثمره‌سی اولمق اوزره بوکون اشبو قانون اساسی یی»
« وضع واعلانه موفقیتمز تنظیمات مذکوره نك آثار»
« خیریه‌سی جمله سندن اولمغله مرحوم مشار الیهك نامنی»
« وموفقیتلرینی اشبو یوم مسعودده بالخاصه ایراد وکندیلرینی»
« محیئ دولت نامیله یاد ایدرم تنظیماتك آوان تأسیسی زمانمزك»
« استعداد والجاآتنه موافق اولسه ایدی شمدی نشر ایتدیکمز»
« قانون اساسی احکامنی مرحوم مشار الیهك اول وقت تأسیس»
« واجرا ایتمش اوله‌جغنه شبهه قلمز لکن جناب حقدن ملتمزك»
«تمامئ سعادت حالنی ضامن اولان بویله بر نتیجهٔ مسعوده‌یی عهد»
«سلطنتمزه تعلیق ایتمش اولدیغندن بوکا دلالتندن طولایی جناب»
« حقه عظیم حمد وتشکرلر ایدرم دولت علیه‌مزك احوال»
«داخلیه‌سنجه بالطبع واقع اولان تغیرات ومناسبات خارجیه‌سنجه»
« حصوله کلان توسعات جهتیله شکل ادارهٔ حکومتك»
«کفایتسزلکی بداهت درجه‌سنه واردیغندن وبزم اقصای»
«مقاصدیمز مملك وملتمزك ثروت طبیعیه وقابلیت فطریه‌سندن»
«شمدی‌یه قدر حقیله استفاده‌یه ممانعت ایدن اسبابك ازاله‌سیله»
«صنوف تبعه نك طریق ترقیاتده متحداً ومتعاوناً ایلرولملری»
«قضیهٔ خیریه‌سندن عبارت بولندیغندن بومقصده وصول»
«ایچون حکومتجه برقاعدهٔ سالمه ومنتظمه‌نك اتخاذی اقتضا»

«ایدوب بودخی قوۀ حکومتك مشروع و مقبول اولان حقوقنك»
«محافظه سیله غیرمشروع حرکات یعنی فرد واحدك و یا افراد»
«قلیله نك تحکم مستبدانه سندن نشأت ایده جك سوء استعمالاتك»
«منع ومحو ینه و هیئتمزی ترکیب ایدن اقوام مختلفه نك برهیئت»
«اجتماعیهٔ مدنیه یه لایق اولان حق و منفعت که جمله سنك نعمت»
«حریت و عدالت و مساواتدن بلا استثنا مستفید اولملریدر»
«اشبو فوائدك تأمین و تقریرینه متوقف اولوب بو عصرلرك»
«ما یحتاج الیهی ایسه قوانین و مصالح عمومیه نك قاعدهٔ مشروعهٔ»
«مشورت و مشروطیته مربوطیتی امر ثابت الخیری اولدیغندن»
«بر مجلس عمومینك لزوم تشکیلی اعلان جلوسمزه دائر اولان»
«خطمزده بیان قلنمش ایدی . اولبابده تنظیمی اقتضا ایدن»
«قانون اساسی متحیزان وزرا و صدور علما ایله سائر رجال»
«ومأمورین دولت علیه مزدن مرکب تعیین ایدیلان بر جمعیت»
«مخصوصه ده بالمذاکره ترتیب اولنوب مجلس وکلامزده دخی»
«اطرافیله تدقیق و تصدیق قلنمش اولمغله و مواد مندرجه سی»
«خلافت کبرای اسلامیه و سلطنت سنیهٔ عثمانیه نك حقوقنه»
«و عثمانلولرك حریت و مساواتندو وکلا و مأمورینك مسؤلیت»
«وصلاحیتنه و مجلس عمومینك حق و قوفنه و محاکمك استقلال»
«کاملنه و موازنهٔ مالیه نك صحتنه و ادارهٔ ولایاتجه حقوق»
«مرکزیتی محافظه ایله برابر توسیع مأذونیت اصولنك اتخاذینه»
«متعلق اولوب بونلر ایسه احکام شرع شریفه و ملك وملتك»

«بو کونکی قابلیت واحتیاجاتنه مطابق واخص آماللرز اولان»
«سعادت وترقیات عامه فکر خیرینه مساعد وموافق بولنمقله»
«عون حقه وامداد روحانیت جناب پیغمبری‌یه استناداً اشبو»
«قانون اساسی‌یی قبول و تصدیق ایله طرفکزه کوندردم .»
«الی ماشاالله تعالی ممالك عثمانیه‌نك هر جهتنده دستور العمل»
«اولمق اوزره اعلانیله بوکوندن اعتباراً اجرای احکامنه مباشرت»
«ودروننده محرر ومقرر اولان قوانین ونظاماتك بر آن اول»
«تنظیم واتمامی ضمننده تدابیر سریعه ومؤثره‌یه مبادرت ایلمکز»
«قطعیاً مطلوبمزدر جناب حق ملك وملتمزك سعادت حالنه»
«چالیشانلرك مساعیسنی مظهر توفیق بیوره»

فی ۷ ذی الحجه سنه ۹۳

اشبو خط همایون حریت مشحون جناب پادشاهی ایله اعلان اولنان قانون اساسی اجزای متممه قسمنده [۱۸] رقیله درج ایدلمشدر . اولجه بو خط همایونك مسوده‌سی مدحت پاشا طرفندن قلمه آلنمش ایدی . هر ماده‌ده اولدیغی کبی بونده دخی افکار همایون پادشاهیده اولان حریتپرورلك جمله‌یه تقدم ایلدیکندن مسودهٔ مذکوره برقاندها توضیح و بسط وتمهید بیوریله‌رق مقصد اصلیٔ احرارانه دها زیاده میدانه چیقارلمش اولمسیله اومسوده ایله برده نشر بیوریلان خط همایون تطبیق ایدلمك ایچون مسودهٔ مذکوره‌نك ده [۱۹] رقیله آثار متممه قسمنده درجی لازم کلدی . کرك

ایکی خطك و کرك قانون اساسی لایحه‌لرینك شو تطبیقاتنده حقیقة مطلوب اولان مقصد حریتپروری‌یه پادشاهمز افندمز حضرتلرینك نه قدر وسعت ویرمش اولدیغی اکلاشیله جقدر قانون اساسی ایچون مدحت پاشا لایحه‌سندن فضله اعلان اولنان قانونده مندرج بولنان احکامك کافه‌سی دلالت جلیلهٔ حضرت پادشاهی ایله حصوله کله‌رك بونلر ایسه برات نجاتمز اولان قانون جلیل مذکورك مکملیتی بابنده آرزوی مخصوص حضرت جهانداری‌یی اثباته مدار اولور . اشبو تطبیقك حین اجراسنده مابین همایون باش کاتبی سعید پاشا طرفندن تقدیم اولنان لایحهٔ مخطره‌نك دخی نظر دقت و اهمیته آلنمسی پك چوق فوائدی موجبدر . زیرا مطالعه‌سیله کوریلورکه قانون اساسی‌یی تنظیم خصوصنده جریان ایدن مذاکرات ایچون لایحهٔ مذکوره‌نك پك بیوك دلالتی و پك چوق منفعتی کورلمشدر .

قانون اساسی صنوف عثمانیانی جداً و حقیقةً یك وجود صورتیله توحید ایلمکدن ناشئ قانوناً مؤید اولان شو اتحادك مادةً وفعلاً دخی آثاری ابراز اولنمق اوزره بو زمانه قدر صدر اعظملرك پطریقخانه‌لره عزیمتی معتاد دکل کبی برشی ایکن مدحت پاشا اولا روم پطریقخانه سنه و ثانیاً ارمنی پطریقخانه‌سنه عزیمت ایلمش وشو مناسبتله تعاطی ایدیلان مقاله‌لر افکار اتحادی تأیید ایلیه جك بر صورتده اولمسیله

منافع ماديه ومعنويه‌دن خالی قالمشدر . باخصوص پطربورغخانه‌لر طرفندن ذات صدر اعظمی‌یی استقبال و تشییعده کوستریلان حرمت و رعایت متکافئه جداً بر صورت فوق العاده‌ده ایدی .

قانون اساسیمزك صورت وضع واعلانی حقنده بورایه قدر و یرمش اولدیغمز معلوماته ضمیمهٔ ملت نجیبهٔ عثمانیه‌نك قانون مذکوری اعلانله برابر افکار قانونیه‌جه دخی کوسترمش اولدیغی بر عظیم انقلابی‌ده بورایه درج ایلمك لازمهٔ حالدن کوریلور .

بورایه قدر سرد ایدلمش اولان تفصیلاتدن دخی مستبان اولمش بولنه‌جغی اوزره قانون اساسی مقاصدی هنوز بر بحث عمومی اوله‌رق اورته ده بولندیغی یعنی قانون مذکور دها اعلان اولنمدیغی زمانلرده افکار عمومیه‌دن بر بیوك قسمی اولبابده برچوق مطالعات وملاحظات بیان ایتمکده و مطالعات مذکوره‌دن بر طاقمی غزته‌لره و یاخود اوراق خصوصیه‌یه دخی درج ایدلمکده ایکن قانون اساسی مجرد اثر موفقیت حضرت شهریاری اولمق اوزره اعلان اولندقدن و خلق بونی کمال دقت واهمیتله اوقویوب مطبوعات عثمانیه دخی نیجه محاکمات دقیقه ایله قانون جلیل مذکورك غوامضنی آشکار و مؤداسنی تشریح ایلدکدن صکره ارتق اولبابده اوته‌دنبری جریان ایده کلان مباحثاتك جمله‌سی ختامه

واصل اولمش و هر كسك اشبو قانون تماميله مرعی الاجرا طوتيله رق بونده وعد وتبشير بيوز يلان اصلاحات مسعوده دخی پيدر پی ميدانه چيقدقجه دولتمزك بونجه وقتدنبری دوچار اولديغی درده او يوزدن دوا و يرلمش اوله جغنه وضعف حالمز قوت وشوكته تبدل ايده جكنه اصلا شبهه سی قالمامش ايدی ٠

حتی مقدمجه قانون اساسی پی التزام ايدرك او يولده خدمت ايدنلر بالنسبه اقليتده بولندقلری و اكثريتی تشكيل ايدن طرفك الك بيوك برقسمی محضا قانون اساسی نه اولديغنی يكده حقيله ولايقيله تفهم وتعمق ايده مدكلرندن طولايی اوطرفه اكثريت و يردكلری حالده قانونك انتشاريله انظار عموميه يه بركشايش كلديكی زمان اكثريت واغلبيت بتون بتون قانون وحريت طرفنه انتقال ايلمشدر ٠

افكارده كورلان شو انقلاب درحال اوقدر بيوك برده قوت كوستردی كه هر كس يادكار ابدی حضرت عبدالحميد ثانی اولان اشبو قانون جليلی حرزجان ايدوب بونك احكام جليله سندن بر حكمنه خلل كلمامك ايچون جناب موفق الامور دن استرحاملرده دخی بولنور ايدی ٠

افكارك شو جهت منقلبه سنی نظرلرده كاهی حقيها تصوير ايتمك ايچون بر تشبيه يامغه مجبورز ٠ تشبيهمز اكرچه بر قبا تشبيه اوله جق ايسه ده ايشك اهميت مخصوصه سی بزی بو بابده دخی معذور كوستر ر ديه اعتقاد ايلرز ٠ تشبيهمز

شودرکه عثمانلی خلقی عطیهٔ مخصوصـهٔ حضرت پادشاهی
اولان اشبو قانونی عادتا مال بولمش مغربی کبی درجـه‌سی
مرتبهٔ تصورك دخی خارجنه چیقان او یله برسونح ایله تلقی
ایلشدرکه امید وانتظار ینك قات قات فوقنده اوله‌رق برنعمت
عظمایه نائل اولانلرك اونعمتدن ارتق محروم اولمـاملرینی
خوف ورجا اراسنده برحال فوق‌العاده‌ایله تمنی ایلدکلری کبی
عثمانلی خلقی دخی حقیقةً امید وانتظارلر ینك فوقنده اولان شو
نعمت عظمای جدیده‌دن طولایی عینیـله بو حالی بولمشیدی .

بو یله بر فوق‌العـاده‌لکدن طولایی افکار عمومیـه‌مزه
استغراب ایدنلر حقسزلق ایتمش اولورلر . عثمانلی خلقی
برچوق زمانلر « حریت » و « ملت مجلسی » کبی تعبیرلری
دخی قاله‌المق وآمال وافکار قانونیه‌یی نشرایتمك خصوصلرینك
جنایات سیاسـیه‌دن عد اولندیغنی کوردکدن ودنیانك هیچ
بر یرنده هیچ بر حکمدارك کندی خلقنه کندی عطایاسـندن
اوله‌رق حریت وقانون اساسی و یرمش اولدیغنه دائر تواریخ
امده هیچ بر مثال بوله‌مدقدن صـکره پادشاه حریت پناه
افندمز حضرتلر ینك بو یله قیمت وقدسیتی ذهنلره صیغمیه‌جق
قدر عظیم ومهم اولان حریت قانونیه کبی عـواطفی مجرد
احسان و یادکار مخصوص حضرت تاجداریلری اولمق اوزره
محض عنایت سـنیه‌لرندن بخش و بیدریغ بیـورلدیغنی
کورنجه البتّه شـویحك دخی بو یله درجهٔ غایه‌ـسی فوقنه

قدر وارردلر ایدی . بوقسه دولت علیه وملت عثمانیه‌لرینك مدار محض سلامتنی اصول مشورتده و بر قانون لایتغیر احکامنه تمامیٔ رعایتده بولمش و بو عزم قطعیٔ مجددانه ایله بونجه مشکلاتی اقتحام ایدرك مقصد مخصوص شهر یاریلری اولان قانون اساسی‌یی وضع وتأسیسه موفق بالخیر بیورلمش اولان شهر یار فاروقی شعار افندمز حضرتلرینك بوعنایت جلیلهٔ ملوکانه‌لرینه امنیتسزلك کوسترمك کبی بر ضعف سیاسی واویغونسزلق بوقدر شناس ملتدن هر زمان بعید قالمشدر . افکار عمومیهٔ عثمانیه حکمت بیلنلکنی و حقایق اندیشلکنی هر زمان اثبات ایده‌جك قدر او یانق اولدیغندن احکامی اجرادن ساقط قاله‌جق اولان بر قانونی وضع ایتمکدن ایسه دها اولادن اکا التفات بیله ایتامك ممکناتدن اولدیغنی . افکار عمومیه‌مز پك اعلا کسدیرمش و باخصوص شوکت مآب افندمز حضرتلرینك بو بابده هیچ برکونه مجبوریتی اولمیوب احسان کرده‌لری بولنان قانونی حقیقة تبعهٔ ملوکانه‌لرینه بر یادکار ابدی وجاودانی اولمق اوزره کندیلکلرندن احسان بیورملری قضیه‌سی دخی اشبو حقیقت اندیشلرك مطالعاتنه برقاتدها قوت ویرمشدر .

واقعا دنیانك هرطرفنده هر زمان نادر اولمدیغی وجهله بزده دخی ناسدن بر فکر افراطه تابع اولان بعض کسه‌لر کورلمشدر که هیچ برشیدن ممنون اولمیان ذهنلرینه علی الدوام

مشغولیتلر ارایه‌رق قانون اساسی اعلان اولندقدن صکره او مشغولیتی دخی اشبو قانونده وعد بیوریلان اجراآتك ساحهٔ حصوله جلوه‌کر اوله‌میه‌جغی خیالاتنده بولنمش و برارالق صدارتجه وقوعبولان تبدل اوزرینه « ایشته قانون اساسینك حکمی بتدی . هیئت مبعوثان دخی کشاد ایدلمیه‌جکدر » طرزنده اراجیف ایله اذهان ناسی اشغال ایتمکه باشلامش ایسه‌لرده صدر جدید ادهم پاشایه خطاباً شرف قسطیر بیوریلان خط همایون حضرت پادشاهی [٢٠] قانون اساسی مقصدینی برقاتدها تأیید ایلدیکی کبی مبعوثانك انتخابنه کرك طشره‌لرده وکرك استانبولده مباشرت اولنمسی قضیه‌سی ذکر اولنان کفت وکولری بتون بتون حکمسز براقشدر .

کیفیتك بو جهتی یعنی هیئت اعیان ومبعوثانك کشادی قانون اساسی مسئله‌سنی تعاقب ایلیان بر بحث دیکر اولمغله اولبابده معلومات وایضاحات مطلوبه‌یی اعطا ایچون بر وجه آتی بشنجی فقره‌مزك کشادی لازم کلمشدر .

بشنجی فقره

مجلس عمومینك کشادی

هیئت مبعوثان اعضای کرامنك صورت انتخابنی مبین برقانون دائمینك وضعنه قدر ایلك سنه‌یه مخصوص اولمق

اوزره ولایات شاهانه مبعوثلرینك ذاتاً انتخاب اهالی‌یی حائز
بولنان مجالس محلیه اعضاسی طرفندن انتخابی قرار واقع
اقتضاسندن اولمسیله بریاندن ولایت مبعوثلری انتخابنه
مبادرتله و بونلر پیدرپی درسعادته ورودده باشلادیغی کبی
دیکر طرفدن دخی پای تخت مبعوثلرینك انتخابنه مباشرت
قلنمش ایدی . ولایات مبعوثلرینك ذاتاً انتخاب اهالی‌یی
حائز بولنان اعضای محلیه طرفندن انتخابی طوغریدن طوغری‌یه
انتخاب دیمك اولمیوب ایکنجی درجه‌ده انتخاب دیمك اولدیغی
جهتله استانبول مبعوثلرینك دخی اول وجهله ایکنجی
درجه‌ده انتخاب اصولی اوزره تعیین قلنمسی لازم کلدیکندن
پای تخت وتوابعی شهر امانت جلیله‌سی نظارتی آلتنده اولمق
اوزره یکرمی دائرهٔ انتخابیه‌یه بالتقسیم هر برندن بریسی
اسلام ودیکری غیری مسلم اولمق اوزره بر انتخابجینك
انتخابی ضمننده بر نظام مخصوص قلمه آلندی وتعیین اولنان
دلالت مأمورلری وخصوصی قومیسیونلر واسطه‌سیله انتخابه
باشلاندی .

اول صورتله تحصل ایدن قرق نفر انتخابجی یوم مرهونده
شهر امانتی دائره‌سنده بالاجتماع بشی مسلم و بشی غیر مسلم
اولمق اوزره پای تختدن اون نفر مبعوث انتخاب ایلدیلر .
شو ایش مملکتمز ایچون هنوز هر کسك آلشدیغی بر ایش دکل
ایکن امور انتخاب اول قدر انتظام اوزره واویله برصورت

احرارانه‌ده اجرا قلندی که ممالك سائره‌جه بونك نه قدر مشكلاته اوغرامقده بولندیغنی بیلانلر عادتا حیرتده قالدیلر •

مجلس عمومینك كشادی بوسنه‌لك مارتك ابتداسی ایچون قرارلشدیرلدیغی حالده نظامی اقتضاسنجه هیئت مبعوثانك ثلثان مقداری درسعادتده بولنمق لازم كلور ایكن استانبوله وارد اولان طشره مبعوثلرینك مقداری ثلثان نسبتنه وارامدیغی ایچون ضروری رسم كشاد مارتك یدنجی وربیع الاولك دردنجی پازار ایرتسی كوننه تأخیر قلنمش ایدی • یوم مذكور حلولندن اولجه باتذاكر مخصوصه دعوت بیورلمش اولان ذوات فخام وكرام مابین همایون ملوكانه‌ده واقع دیوان دائرهٔ جلیله‌سنده ترتیب آتی اوزره كسب انتظام ایلدیلر • شویله كه :

جلوس شوكت مأنوس حضرت شهریاری ایچون دائرهٔ جلیلهٔ مذكوره‌یه وضع ایدیلان تخت مسعدت بختك صاغ جهتنده هیئت وكلای فخام تشریفات اصولی اوزره صره‌سیله ایستادهٔ موقع تعظیم واحترام اولوب بنه‌بو صره‌ده هیئت وكلاده داخل بولنمیان وزرا و مشیران كرامدن صبحی پاشا حلیم پاشا سامح پاشا و عرفان پاشا ایله دفترخانه وتجارت ناظرلری ومقام سرعسكری وخارجیه مستشارلری وآمدی دیوان همایون محمود بك افندی وشفقتی افندی واجرا جمعیتی رئیسی وبكلكجی افندی و بحریه ومالیه مستشارلری ومجلس

تجارت رئيسى على بك افندى و پوسته و تلغراف ناظرى
و نافعه و معارف مستشارلرى اتخاذ مقام ايتمشلر وشو ترتيب
برصره اوزرينه ديزيلوب بونك ارقه سنده ايكنجى صره يى
دخى رؤساى روحانيه يعنى روم پطريقى افندى ايله ارمنى
وقاتولك پطريقلرى و بلغار اكسارخياسى و پروتستان
وكيلى وخاخام باشى قائممقامى وايكى روم مترهپوليدى وارمنى
مرخصه سى وقاتولك پسقپوسى ديزيله رك تنظيم ايلمشلر
و بونلرى متعاقب ايكنجى صره نك بقيه سنى على مراتبهم
ديزيلان شوراى دولت اعضاسى اتمام ايلمشلردر ·
بوهيئتك قارشوسنده يعنى تخت همايونك صول جهتنده
ايسه شيخ الاسلام وصدور كرام ايله بالفعل استانبول قاضيسى
افندى اصول تشريفات اوزره ديزيلوب انلرى متعاقب
محكمهٔ تميز هيئتيله غوريل افندى برنجى صره يى اتمام ايلمشلر
و بوجناحك ايكنجى صره سنده دخى فريقان كرام صف
بستهٔ سلسلهٔ انتظام واحترام اولمشلردر ·
رسم كشادى سير و تماشا ايچون ديوان مذكورده حاضر
بولنان دول معظمه و متحابه هيئت سفراسى اشبو صول
جناحك باش طرفى حذاسنده وتخت همايون حضرت
پادشاهينك ارقه جهتنده يرطوتمشلر ايدى · برمنوال محرر
تشكل ايدن صاغ وصول جناحلرك اورته سنده قالان آچيق
ميدانده ايسه هيئت اعيان و هيئت مبعوثان قرار قلمشلر

و بونلردن مجلس اعیان هیئتی صاغ و مجلس مبعوثان طاقمی دخی صول جناحده و جناحینك خط امتدادینه عمود واقع اوله‌جق صره‌لر ترتیبیله موقع اتخاذ ایلمشلردر . اشبو ایکی مجلس طاقمنك اك ارقه‌سنده دخی خدمهٔ خاصهٔ شاهانه موجود ایدی .

ایشته هیئت عمومیه بو رسم اوزره تشکل ایلدکدن صکره ملت عثمانیه‌نك مابه الافتخاری اولان ذات خلافت سمات حضرت شهریاری دیوان محلنی قدوم میامن ملزوم شهنشاهیلریله مشرف بیوردقده خدمهٔ خاصه دأب دیرین اوزره پادشاه عالم پناه افندمز حضرتلرینی القشلادیلر . طرف اشرف حضرت جهانداریدن مجلس عمومینك کشادی مناسبتیله ترتیب بیورنش اولان نطق همایون صدر اعظم ادهم پاشا یدیله باش کاتب سعید پاشایه ویریلوب انك طرفندن قرائت اولندی .. مجلسك تأثیرات روحانیه‌سی اول قدر بدیهی وآشکار ایدی که حاضرونك کوزلرندن عادتا اشك شادی ومسرت صاچق درجه‌سنی بولدیلر . نطقك قرائتیله ولی النعمت عالم افندمز حضرتلرینك بقای عمر واقبال وتمادیء شوکت واجلال شاهانه‌لری دعاسی ده ترديف ایدلدکدن صکره رسم کشاده ختام ویریلوب ذات موفقیت سمات حضرت پادشاهی اشبو موفقیت عال العالرندن طولایی تبریك اولندیلر .

اشبو رسم كشادده طرف اشرف حضرت پادشاهيدن اوله‌رق قرائت بيوريلان نطق همايون دولت عليۀ عثمانيه‌نك مبناى تأسيسى عدالت و بر قانون لايتغيره تبعيتدن عبارت بيلنه‌رك شو انتظام اوزره دوام ايدلديكى مدت نه قدر ترقيات مسعوده وجوده كلمش ايكن قانون شكنلك واستبداد پرورلك عادتى ميدان الدقدن صكره نه قدر تأخر وتدنى ايله اسكى قوتمزى بر ضعف تامه تحويل ايلمش اولديغندن بشقه بو نجه فنالغك سبب محض واصليسى اولان استبدادك امحاسى ايچون اعلان بيوريلان قانون اساسى مبعوثان ملتى يالكز اهالى‌يى رؤيت مصالح عموميه‌ده حاضر اولمغه دعوت ايتميوب بلكه ممالكمزك اصلاح ادارەسنه وسوء استعمالات ايله قاعدۀ استبدادك امحاسنه بو اصولك وسيلۀ مستقله اوله‌جغى مجزوم همايونلرى بولنديغنى و بوسنه هيئت مبعوثان واعيانه حواله قلنه‌جق نظاماتى وغوائل حاضرۀ ديپلوماتيقيه وسائره‌يى هركسى متنبه ومتيقظ ايليه‌جك بر صورتده حاوى وجامع بولنمسيله آثار متممه قسممزه [٢١] عيناً درج ايدلمسى لازم كلمشدر .

مابين همايون ملوكانه‌ده شو صورتله كشاد ايديلان مجلس عمومى ايچون اياصوفيه جوارنده واقع اسكى دار الفنون دائرەسى اولوب مؤخراً معارف وتجارت و اوقاف نظارتلرينه تخصيص قلنان ابنيۀ جسيمه‌نك قسم وسطيسى تعيين و برنجى طبقه‌سى هيئت مبعوثان وايكنجى طبقه‌سى هيئت اعيانه

مخصوص اولەرق تهیه و تنظیم ایدیلان دائرەلردە عقد انجمن مذاکراتە باشلادیلر . هیئت اعیان اوتوزدن متجاوز اعضادن عبارت اولەرق تشکل ایلمش و هیئت مبعوثان ایسە احمد وفیق پاشانک ریاستیلە یوز یکرمی قدر مبعوثان کرامدن عبارت اولەرق ایشە باشلامشدر .

هیئت مبعوثانک مذاکرات واقعەسی علنی اولمیوب خصوصی اولدیغندن مجتمع صفتیلە اورایە خارجدن ادم کیرمەسی جائز دکل ایدیسەدە مبعوثانک مذاکراتی اوچ نوع اولوب برنجی نوعی مذاکرۀ عمومیە صورتی بولنمغلە مذاکرۀ عمومیە کونلرندە هرکس کیدوب مذاکرەنک جریاننی استماع ایلیەبیلور ایدی . ایکنجی صورت ایسە مذاکرۀ خصوصیە صورتی اولوب بونلردە مستمعین عمومیە بولنمز ایدیسەدە مذاکرات خصوصیەدە کوریلان ایشلر مجلسە ویریلان لایحەلرک برنجی قرائتیلە مذاکرات ابتدائیەسندن عبارت بولندیغی ایچون مستمعین عمومیە اشبو مذاکرات خصوصیەدە کوروب ایشیدەمدکلری مباحثی مذاکرات عمومیەدە کوروب ایشیدەبیلورلر ایدی . مذاکرەنک اوچنجی نوعی مذاکرۀ خفیە دیدکلری صورت اولوب بعض نشری جائز اولمیان مذاکراتە مخصوص اولمسیلە او اجتماعلردە هیئتک خصوصی ضبط کاتبلرندن ماعدا هیچ بر کیمسە هیچ بر صورتلە مذاکرەیی دیکلیەمزلر ایدی .

هیئت مبعوثانك اشبو ایلك سنهٔ اجتماعنده اگرچه گرك اعضاسی و گرك انظار عمومیه بو ایشك بر درجه‌یه قدر عجمیسی ایدیسه‌لرده هرشیئه اولجه ترتیب و برلمش اولدیغندن ایشلر صحیحاً بر صورت حسنه‌ده جریان ایلمشدر ۰

دائرهٔ مبعوثانك پك چوق غلبه‌لك استیعابنه تحملی اولمدیغی جهتله خارجدن مستمع صفتیله اجتماع ایلیه‌جك اولان ذواتك محدودیتی ضروری اولدیغی کبی صنوف اهالینك یکدیکر ینه قارشدیرلمقسزین حقلرنده لازم کلان حرمت ورعایتك ایفاسی دخی مطلوب اولمسیله وکلا و خواص وعوام وسفرا وغزته‌جیلر کبی صنوفه مخصوص ومجلسك هر اجتماعنی بشقه بشقه مبین دائمی وموقت بیلتلر طبع ایتدیریله‌رك بونلر حاضر بولنه‌جق ذواته اولدن اعطا اولنور وهر کسك یری النده‌کی بیلته کوره تعیین قلنور ایدی ۰

امر مذاکره‌نك قانون مناظره واصول استشاره‌یه تمامیله موافقتی خصوصنه طرف ریاستدن الك زیاده اهمیت ویریله‌رك خارجدن هیچ بر کیمسه بحثه قارشدیرلمدیغی کبی هیئت مبعوثان ایچندن دخی هر کسك نوبت وحق وکلامنه دقت اولنوب اویله بونجه ییللردنبری قوانین اساسیه النده یشایان اوروپاده بیله هر کسك سویلیوب کیمسه‌نك دیکله‌ممسی مثللو بولسزلقلر بزم هیئت مبعوثانمزك ایلك سنه اجتماعنده دخی کورلمامشدر ۰ هله مذاکرات واقعه‌نك غایت احرارانه

جریان ایتمسی وهر کسك کندی افکار مخصوصه سنی سربست سربست اتیاندن چکنمامسی وقانون اساسینك مزایای دقیقه سنجه مطلوب اولدیغی اوزره مذاکرات جاریه ده هیچ کیمسه نك نه دیانت ونه مذهب ونه ده ملیت وقومیت سائقه سیله برفکر طرفگیرنده بولنیه رق هر مبعوثك نظر اهمیتی اوکنده منفعت عثمانیه دن بشقه هیچ برشی اولمامسی الحق یار واغیارك خواه ناخواه تحسین وآفرینه مظهر اولاش بر کیفیتدر ٭

اوروپاده اولدیغی کبی بوراده دخی هیئت مبعوثانك مذاکرات واقعه سنی حرفیاً ضبط ایتمك ایچون «استنوغرافی» یعنی اغزدن چیقان لقردی بی درحال قلمه الوب ضبط ایتمك صورتندن عبارت بولنان کتابت عاجله طریقی کشاد ایدلمش واوروپا کتابت عاجله سنه واقف بر ذاتك تعلیمیله لزومی قدر افندیلر بوکا الشدیرلمش ایسه ده باشلوجه ایکی سبب اشبو ایلك سنه اجتماعنده مذاکرات واقعه مضبطه لرینك عینیله اوروپا اصولی اوزره ضبطنی منع ایلمشدر ٭ بو ایکی سببك برنسی سرعت کاتبلرینك اوکرندکلری اصول طوغریدن طوغری یه اوروپا کتابت عاجله سی اصولندن عبارت اوله رق افندیلرك دخی مبتدیلکلری حسبیله ترکجه یه لایقیله تطبیق ایدیله مامسندن عبارتدر ٭ دیکر سبب لساننمزك شیوهٔ افاده سندن متولد بر سببدرکه اصل نظر اهمیتی بوکا منحصر ایلك ایشك آتیسنی ملاحظه ایچون دخی لازمدر ٭

ارباب وقوفه معلوم اولدیغی اوزره بزده تکلم عادی ایله لسان کتابت اراسنده کی فرق اوروپا اسانلرینه مقیس اولمیوب الك دوزکون و پروزسز سوز سویلنانلرك بیله اغزلرندن چیقان کلمات عیناً ضبط و تحریر ایدیله جك اولسه بعده اوقوندیغی زمان عادتا مأل اکلاشلیه جق درجه ده غریب بر شی ظهور ایتمکده در . حالبوکه لسانمزی بو قدر فصیح سویلیانلر معدوم حکمنده نادر اولدقلری کبی ولایت مبعوثانی ایچنده بتون بتون مفقود اولدیغندن و بوسنه و ارناودلق وعربستان کبی یرلردن کلان مبعوثان کرامك ترکچه لری بالنسبه ایکنجی اوچنجی درجه ده قالمقله دها بشقه بر غرابت کوستردیکندن بزده نطقلرك عیناً ضبطی بر زمان ایچون حقیقة ممکنسزلکنه قناعت ایدیله جك برشیدر .

ایلك سنهٔ اجتماعده شو محذور درحال میدانه چیقدیغی جهتله تقویم وقایع محرری بولنمق و محرراتك جریدهٔ رسمیهٔ مذکوره ایله نشری دخی مقرر اولمق مناسبتیله استنوغرافی هیئتنك خارجنده مذاکراتك بشقه جه ضبطی مورخ عاجزه ده حواله بیورلمش ایدی . ترکچه ایله افادهٔ مرام خصوصنده کی صعوبت معروضه نظر دقته النه رق بونك ایچون سویلنان سوزلرك تصحیحی و اوقوندیغی زمان مأل چیقابیله جك بر صورتده افراغی ایله برابر ضبطی طریقی بالضروره ترجیح اولندی . ضبط ایچون مطلوب اولان سرعتی استحصال

دخی اکثریتله نقطه‌لرك ترکنه و بعض کلمات و اسامیٔ مکرره ایچون اشارتلر وضعنه مجبوریت کوسترديی . اوروپاده کتابت عاجله ایله مجلسلرده نطق و مذاکره‌لری ضبط ایلیانلر متعدد مأمورلر اولوب بر نفری انجق بش التی دقیقه یازدقدن صکری دیکری ضبطه باشلادیغی و بو مناسبتله بالمناوبه جریان ایدن ایش کیمسه‌یی یورمیوب بروجه مطلوب حصوله کلدیکی حالده محرر عاجزك ضبط خصوصنده یالکزلغی پك بیوك بر صعوبت و مشقت کوسترر ایدی . هله بعض کره مذاکراتك اوچ درت ساعت دوام ایتمسی تحمل و ثباتی توکنه‌جك بر یورغونلق ویرر ایدی . حتی بر کون بش بچوق ساعت لاینقطع ضبط مذاکره ایله اشتغالدن بر بایغنلقله کندیمی غیب ایتمشم .

شو ایضاحاتی اعطادن مقصد « قونستیتوسیونل » یعنی بر ملت قانونیه کبی یشامقلغمز ایچون لسانمزی جداً بر سیاست لسانی اوله‌جق صورتله اصلاح و استنوغرافی اصولنی دخی ترکجه‌یه بحق تطبیق خصوصنده اخلاف کرامك نظر اهمیتلرینی دعوت ایلمکدن عبارتدر .

هیئت مبعوثانك ایلك سنه اجتماعنده مذاکرات واقعه‌سی ثمره‌سی اولان قوانین و نظامات و سائره بروجه آتی فقره مخصوصه‌سنده بیان اولنور .

التنجی فقره

برنجی سنه اجتماعنده مجلس عمومینك تدقیق ایلدیکی قوانین

هیئت اعیانك مذاکرات واقعه‌سی خفی اولدیغی و ذاتاً موقع مذاکره‌یه قونیلان قوانینده هیئت مبعوثانك صورت مذاکره‌سنه همان هیچ برصورتله مخالفت قطعیه‌ده بولنمدیغی جهتله بوتاریخمزده هیئت مذکوره‌نك مذاکرات واقعه‌سنه دائر و یریله‌جك معلومات مفقود دینه‌جك قدر آزدر ‧ هیئت مبعوثانه کلنجه بونك اك مکمل تاریخی مذاکرات واقعه‌نك صورت جریاننی مبین ضبطلر اوله‌جغی درکار اولوب فقط ذکر اولنان ضبطلری بوراده سرو یلمتك دخی بالکز بوفقره‌مزی تاریخك فقرات سائره‌سنك حجم عمومیسی قدر بیولتمکی مستلزم اوله‌جغندن و اول قدر تفصیلاته ایسه بو اثرك مقیاسی متحمل اوله‌میه‌جغندن بالضروره بحثمزی هیئت مذکوره‌نك کوردیکی ایشلر اوزرینه بنا ایده‌جکز ‧

مابین همایون ملوکانه‌ده رسم کشاد اجرا بیورلدقدن صکره هیئت مبعوثان مارتك سکزنجی و ربیع الاولك بشنجی صالی کونی برنجی دفعه اولمق اوزره دائرهٔ مخصوصه‌سنده انجمن مشورتی عقد ایلدی ‧ مبعوثلرك امر تحلیفی اصول اقتضاسندن بولنمسیله تحلیف ایچون شو « ذات حضرت

پادشاهی‌یه و وطنمه صداقت وقانون اساسی احکامنه وعهده‌مه توديع اولنان وظیفه‌یه رعایتله خلافندن مجانبت ایلیه‌جکمه قسم ایدرم » عباره‌سی بالترتیب مبعوثلرك كافه‌سی بونی تذکار ایدرك یمین ایتدیلر ٠

اندن صکره مجلس ایچون رئیسلرله کاتب رسمیلرك انتخابنه باشلانوب مؤخراً رتبهٔ سامیهٔ وزارتله واصل اقصای رتب اولان احمد وفیق افندی برنجی ریاسته انتخاب و تعیین بیورلدیغی مثلاو بروسه مبعوثانندن شیخ بهاءالدین افندی ایله استانبول مبعوثانندن خداوردی زاده اوخانس افندی ایکنجی ریاستلره و مبعوثاندن درت ذات دخی کتابت رسمیه‌یه انتخاب و تعیین بیورلدی ومجلسك نظامنامهٔ داخلیسی موجبنجه اعضا باقرعه شعبات معلومه‌یه بالتقسیم بعض امورمعینه ایچون دخی مخصوص انجمنلر تشکیل ایدلدی ٠

هیئت مبعوثان شوصورتله تأسس ایلدکدن صکره نطق همایونه جواباً تقدیم اولنه‌جق عریضهٔ عمومیه‌نك قلمه النان مسوده‌سی هیئت عمومیه‌ده قرائت اولنوب دیکر جهتده هیئت اعیان دخی بنه اشبو نطق همایونه جواباً تقدیم ایلیه‌جکی عریضه‌یی مذاکره‌یه باشلادی ٠ هیئت مبعوثان بوعریضه‌ده دردست بولنان امورو بالخاصه قره‌طاغ مسئله‌سی ایچون اتخاذ ایلیه‌جکی مسلکی اولدن اشراب ایلمك املنده بولندیغی جهتله عریضهٔ مذکوره‌نك ایکی دفعه مطالعه‌سی ایچون برقاچ کونلر

مذاکرهٔ عمومیه و خصوصیه‌ده اشتغال ایتمش ایدی ٭
نهایت اتفاق و تصویب آرا ایله قرارلشان عریضهٔ عمومیه
خاکپای شاهانه‌یه تقدیم قلنمشدرکه کرك اعیانك و کرك
مبعوثانك بو عریضه‌لری آثار متممه قسمنه [۲۲] رقیله درج
ایدلمشدر ٭

قانون اساسی موجبنجه هیئت اعیان و مبعوثانك اول
امرده کندی نظامداخلیلرینی تدقیق و وضع ایتملری لازمه‌دن
بولنمغله ایکی هیئتك ایکیسی دخی بو ایش ایله اشتغاله باشلادیلر ٭
هیئت مبعوثان نظامنامهٔ داخلیسنك امر تدقیقنده رئیس ایله
رئیس ثانیلرك السن مبعوثاندن انتخابی واستیضاح واستجواب
ایچون هیئت مبعوثانه دعوت وجاب اولنان وکلایه مقابل
بالکز دعوت وجلبه لزوم کورستن مبعوثك سوز سویلیه
بیله‌رك بشقه‌لرینك قارشه‌مامسی کبی نقاط دقیقه‌سی پك بیوك
وشدید مباحثه‌لره میدان آچوب از جمله قدس شریف
مبعوثی یوسف ضیا افندی کرسیٔ خطابتده ایلك دفعه اوله‌رق
نطقه آغاز ایله رئیس ورئیس ثانیلرك السن اولانلردن انتخابنه
اعتراض ایلدی ٭ وشمدیکی حالده اختیارلریمزك اکثریسی افکار
عتیقه اربابندن وبر هیئت مبعوثانه ریاست ایچون غیر مستعد
طاقدن بولندیغی وفکر حریت وقانون اساسی طرفدارلغی
ایسه اغلبیت وبلکه عمومیتله کنج طاقنده کورلدیکی بیانیله
ریاستلر ایچون السن لفظی یرینه الك درایتلو لفظنك

استعمالنی توصیه ایتدی . وکلانك نه درجه یه قدر مخاطب اوله بیله جکی مسئله سی ایسه دها زیاده اهمیت آلوب الحاصل نظام مذکورك هر فقره سی بحق سر بستانه مذاکرات و حتی مجادلات ایله صورت پذیر اولوب بر خیلی یرلری تعدیل واصلاح قلندقدنصکره رسماً نشر اولنان صورتله قبول و بنه اول صورتله تصدیق بیوریله رق اعلان ایدلدی مجلس اعیان نظامنامه سنك تدقیق وقبولی دخی بنه بویله تصادم افکار ایله وقوعه کاوب حتی بعدالمذاکره ظهوره کلان مشکلات جزئیه اوزرینه امر نشرینه مبادرت ایدلدیکی حالده تأخیر اولنمش و مشکلات مذکوره دخی حل ایدلدکدنصکره نشر واعلان قلنمشدر .

هیئت مبعوثان بر یاندن نظامنامهٔ داخلیسنی تنظیم ایتمکله دیکر طرفدن دخی تشکیلات ولایات قانوننی تدقیقه باشلایوب واقعا برنجی قسممزده ودور عبدالعزیزك اجراآت ملکیه سی دفره سنده ولایات قانوننك سیأت سابقه یه نهایت و یره جك برصورت مکملیتده تنظیم قلندیغنی بیان لمش ایدیسه لکده بونك تطبیقاتنجه سبقت ایدن تجربه لر ادرنه مبعوثی حسنی بك ورئیس ثانی بروسه مبعوثی شیخ بهاءالدین افندی کبی ولایات امورینك دقایق و غوامضنه واقف بولنان مبعوثان طرفندن اورته یه قونیله رق قانون مذکور ولایاتجه مطلوب اولان انتظامی جدا وحقیقة انتاج ایلمه بیله جك درجه ٔ

محکمليته وارديرلمشدر . بونك مذاکره سی اثناسنده مجالس
اداره اعضاسنك مسلم وغير مسلم اهاليدن انتخابی بحثلرنده
مسلم وغير مسلم تعبيرينك قانون اساسی يه مخالف اولمسی وبتون
عثمانلولرك عثمانلولق عنوان مفخرت نشانی التنده متحد بولنمسی
کبی حقايق احرارانه واتحادجويانه اويله برصورت جديده ده
اورته يه قونلدی که هرکس شاشدی وطنمز ايچون مساوات
کامله يی اميدايده مامکده اولانلر وبونی ايسه ملت مسلمه نك اتحاد
ومساوات مطلوبه يه موافقت ايتميه جکنده بولانلر مسلم وغير مسلم
تعبيرينك قالديرلمسی دعواسنده مسلمان اولان مبعوثلرك خرستيان
اولان مبعوثلره دخی تقدم ايلدکلرينی کورنجه حقيقة دوچار
بهت وحيرت اولديلر . بودعوای اتحادجويانه ده خرستيان
مبعوثلرندن ده برطاقمی ابراز مأثر اتحادپرورده قصور
ايتمامش وبونلر ميانده استانبول مبعوثی واسيلاکی بك
جمله يه تقدم ايلمشيدی . نهايت بوتعبيرلر عثمانلولری برندن
آيری غيری طوته جق شيلر اولميوب بتون عثمانلرلر بوعنوان
جليل التنده متحد بولنمدقدنصکره برده کندی صنفلری
وجماعتلرنجه درجۀ ثانيه ده برانقسامه تابع اولدقلرندن مجردشو
انقسامات ثانيه يی مبين اولمق اوزره اشبو تعبيرلرك ابقاسنده
مجبوريت کورلدی .

اوارالق هيئت مبعوثانك اشتغال ايلديکی مسائلدن
بريسی دخی قره طاغ مصالحه سی مسئله سيدر که مبحث

مخصوصنده دخی بیان اولندیغی وجهله هیئت مبعوثان قره طاغ اشقیاسنی کوسترديكی طور غالیتله حسن تلقی یه قطعاً یاقلاشه میوب وامارت مرقومه یه برقاریش یر ویرلمسنی زنهار تجویز ایتمیوب صربیه کبی ستافوقو یعنی طرفین محاربه‌دن اول نه حالده ایدیسه‌لر ینه او حالك ابقاسی شرطندن آیرلمامش وبو ایسه قره طاغ امارتی طرفندن قبول اولنمدیغی جهتله محاربه‌ده دوام ایدلمشدر .

مجلس مبعوثانك مذاکره‌سیله اشتغال ایلدیکی قوانین ونظامات میاننده الك زیاده شایان اهمیت اولان شیلردن بریسی دخی درسعادت وولایات دوائر بلدیه‌سی ایچون بشقه بشقه تنظیم اولنان ایکی قطعه قانوندر . اشبو قانونلری مذاکره وزوائدینی طی ونواقصنی اکمال کبی تعدیل ایشلرنده ادرنه مبعوثی راسم بکك امور بلدیه‌دن بهره‌مند اولدیغی تجارب کلیه‌نك پك بیوك فائده‌سی کورلمش وبناء علیه اشبو قانونلر صحیحاً انلردن منتظر اولان منافع ومحسناتی ارائه ایلیه‌جك مرتبه‌ٔ مکملیته ایصال قلنمشدر . دوائر بلدیه اموری بر مملکت متمدنه‌یی ترقیات ونعم مدنیه‌دن بحق مستفید ایلیه‌جك ایشلر اولمسیله وسائر ملل متمدنه نزدنده امور بلدیه حکومتك امور سیاسیه‌سندن بالکلیه آیریلوب رأی وانتخاب اهالی ایله تشکیل قلنان هیئتلره حواله ایدلمش بولنمسیله بزده دخی دوائر بلدیه نظاملرینك او یولده تأسیسی البته درجهٔ منافعی پك

يقين بر زمانده ميدانه قويه جق آثاردن معدود بولنمشدر .

مبحث مخصوصنده ايضاح ايديله جكی وجهله درسعادت قونفرانسی مشكلات واقعه نك هيچ بريسنه نهايت وتيجه ويرهميوب ده روسيه دولتنك مقاصدينی بر غيرت مصلحانه ايله ترويج پولتيقه سنی اختيار ايليان اوروپا دولتلری صوك چاره اولمق اوزره تكاليف واقعه يی بر مضبطهٔ عموميه طرزنده باب عالی يه تكرار عرض ايلدكلری زمان بو يله دولتك استقلال تامنه تعلق اولان بر مسئله طبيعی مجلس اعيان ومبعوثانه دخی حواله قلنمش ايدی . دولتك روحی ديمك اولان شو استقلال تامك محافظه سی امرنده هر عثمانلو كنديعهدهٔ حميتنه مودوع بولنان غيرتده قصور ايتمديكی كبی هيئت مبعوثان دخی اوبابده غيرت كاملهٔ وطنپرورينی تكاليف واقعه نك اتفاق واتحاد آرا ايله ردينه مسارعت ايلمك طريقنده كوسترمشدر . هله پروتوقول احكامی رداولنوب ده روسيه دولتی دخی اعلان حرب وعدوان ايلديكی مجلس مبعوثانه بيلديرلديكی كون يعنی ربيع الاخرك اون برنجی و نيسانك اون اوچنجی چهارشنبه كونی اسلام وخرستيان بعض مبعوثان طرفندن ايراد ايديلان نطقلر قانون اساسی ايله متحد اولان ملت يكپارهٔ عثمانيه نك افكار قطعيهٔ اتحاد جويانه سنی مادهٔ اثباته كافی واراب حميتك كوزلرندن ياش كتوره جك مرتبه ده مؤثر شيلردر .

بوندن اول دخی خبر و یرلدیکی وجهله هیئت مبعوثانك
ایللك سنهٔ اجتماعی ایچون اقتضا ایدن اعضا ولایات مجالسی
طرفندن انتخاب ایدلمش وسنین آتیه مبعوثلرینك صورت
انتخابی ایچون اقتضا ایلیان انتخاب مبعوثین نظامنامه‌سی
دردست تنظیم بولنمش ایدی . نظام مذکور لایحه‌سی
هیئت مبعوثانه حواله اولندقده چونکه بو نظام مبعوثانك
طوغریدن طوغری‌یه اهالی طرفندن انتخابنی مشعر اوله‌جق
صورتده یاپلیوب درجهٔ ثانیه‌ده انتخاب یعنی افراد اهالیدن حق
انتخابه مالك اولانلر لزومی قدر انتخابجی انتخاب وتعیین
ایلدکدنصکره اصل مبعوثلرك اشبو انتخابجیلر معرفتیله
انتخاب وتعیینی صورتنده قلمه آلنمش بولندیغندن نظام مذکور
یاری‌یه قدر مطالعه وتدقیق ایدلدکدن صکره اکثریت آرا
اصول انتخابك درجهٔ ثانیه‌ده دکل درجهٔ اولی صورتنده
افراغنی رأی ونظام مذکوری رد جهتنده حاصل اولمش
و بناء علیه مذکور نظام باب عالیجه قانونیان دائره‌ده برنجی
درجه‌ده انتخاب اصولنه تحویل قلنه‌رق بعده تکرار هیئت
مبعوثانك نظرکاه مطالعه سنه قونلمشدر . بو صورت هیئت
مبعوثانك مذاکرات واقعه‌سنده نه قدر احرارانه حرکت
ایلدیکنه دلالت ایتمکله نزد حریت پرورانده البته زیاده‌سیله
مستحسن کوریلور .

هیئت مبعوثان الك بیوك حریت پرورلکنی مظهوریات

نظامنامه‌سنك اثنای مذاکره‌سنده کوستریلمش اولدیغنه اصلا شبهه ایدلملیدر . معلوم اولدیغی اوزره دور عبدالعزیز خانیده حکومت سنیه مطبوعاته پك زیاده شدت کوستروب براز الق کرید حادثه‌سی اثناسنده عالی پاشا مرحوم مطبوعات ایچون نوعما برادازهٔ عرفیه دیمك اولان برقرار عالی نشر ایلمش وکرید حادثه‌سندنصکره دخی بو قرار عالی دوام ایده کیدرك قرار مذکور موجبنجه ادارهٔ کیفیه‌یه توفیق لسان ایتمیان غزته‌لر درحال قپاتیلویرلمکده بولنمش ایدی . واقعا برقانون قطعینك حکم سوردیکی شوزمان قانونیده ادارهٔ عرفیه کبی برتدبیر فوق العاده‌یه احتیاج کورلدیکی زمانلرده بویله براصول شدته احتیاج کورلمیه‌جکی وکوستریلمیه‌جکی دبرکار ایسه‌ده نصلسه طرف باب عالیدن تنظیم اولنان مطبوعات نظامنامه‌سی غایت شدتلی ومطبوعاتجه مطلوب اولان ترقی‌یی منع ایلیه‌جك بریولده تنظیم اولنمش ایدی . کیفیت هیئت مبعوثانده موقع مذاکره‌یه التدقده حریت مطبوعاتی بحق تقدیر ایدن مبعوثان واو جمله‌ده بالخاصه درسعادت مبعوثی صولیدیس افندی حریت وترقیٔ مطبوعاتی حمایه ایلیه‌جك پك بیوك برغیرتده بولنه‌رق پادشاهمزك احسان کرده‌سی اولان قانون اساسینك قدر ینی بالتقدیرشو هیئت ملیه‌ده دولت وملت ووطن منفعتنی مذاکره ایده بیله جك قدر فکرلرده براوبانقلق وآچقلق حاصل اولمش ایسه اوده مطبوعات

مایه‌سنده حاصل اولدیغی بیانیله بوشدتلی قانونك پك چوق تعدیلنه موفقیت حاصل اولمشدر .

بو بابده افکار عاجزانه‌مزی آچیقدن آچیغه عرض و اتیانه کندیمزی مأذون کوردیکمزدن ایشك شو جهتنی ایضاح ایلیه‌لم که هیئت مبعوثان مزاح غزته‌لرینك لغوینه دائر ذکر اولنان نظام لایحه‌سنده مندرج فقره‌یی قالدیرمق ایچون کوستردیکی اصراری لزومسز یره کوسترمشدر . واقعا شو اصرار حریت مطبوعاتك بو جهتنی‌ده محافظه غیرتنه مبنی بولندیغی جهتله ظاهراً تحت معذوریتده کورنیلور ایسه‌ده شمدی‌یه قدر نشر اولنان برقاچ مزاح غزته‌سنك خلق اکاندیره‌یم دیر ایکن قانون اساسی‌یی تحقیر کبی هم یازانلرجه هم اوقویانلرجه وهم ده بالخاصه دولتجه مضرات بینهایه‌سی کورلدیکندن و بو ایسه ترقیات فکریه و قلبیه‌مزك هنوز بوکا مساعد اوله‌جق بردرجه‌یه وارمامسندن نشأت ایلدیکندن بو مطلبی آتی‌یه بالتعلیق همتك اك بیوکنی مطبوعات قانوننك دها زیاده مکملیتنه صرف ایتملی ایدی . کذلك فکریمزك شو جهتنی‌ده بلا احتراز عرض ایلیه‌لم که مطبوعات قانوننك قرار ویریلان درجهٔ احرارانه‌سی کرچکدن حریت افکار ایله یشایان بر ملتك مرتبهٔ احتیاجنه کافی دکلدر . بو دخی هنوز ترقیات فکریه و قلبیه‌مزك مرتبهٔ غایه‌یه واصل اولمامسندن نشأت ایلدیکی معلوم ایسه‌ده قانون مذکورك قرار ویریلان

صورتدن برقاچ درجـه دها مکملیتنه امکان مساعد ایدی دیه اعتقاد ایلرز ·

هیئت مبعوثانك تدابیر مالیه امرنده وقوعبـولان غیرتی اولبابده دخی بر چوق مباحثات شـدیده یه میدان آچشدر · مؤخراً تقدیم اولنان بودجـه اوزرینه بر طـاقم تنقیحاته قیام ایدلمش و بونك پك چـوق یوللری دوشونلمش ایدیسـه ده مبعوثاندن دقایق احواله واقف اولان پك چوق آدملر مأمورلرك معاشندن قطع ایتمك صورتیله اجرا اولنه جق تنقیحاتدن برفائدهٔ عظیمه حاصل اولمیه جغنی واکثر مأمورلرك معاشی ذاتاً درجهٔ کفایه ده بولنمدیغی کبی قوائم نقدیه نك انتشارندنصکره ذکر اولنان غیرکافی معاشلرك حکمی دخی نصف نصفه تنزل ایلیه رك شو حالده بعض مأمورلرك معاشنه ضم ایتمك بیله لازم اولدیغنی درمیان ایلمشلر ایدی · واقعا بوفکر ارباننك اصابتنه هیچ بر عاقلك دیه جکی یوقدر · زیرا ازجـمله برقائمقـامه بیك غروش معاش اعطاسی کبی حالر واردر که بوقدر آز برمعاشه قناعت ایده بیلان آدم او مأمور یته لازم اولان لیاقته مالك اوله میه جغی کبی ارباب اقتداردن اولوب ده برقائمقام قاملیاسنی اداره یه کفایتی اولمیان شومعاشه رضا کوسترنلرك دخی عفت حالنه تمامیله امنیت کوستریله مامك ضروریدر · امورمالیه مذاکراتنده معاشلرجه دکل فقط مأمورلرجه تنقیحـاته لزوم کوسترنلرك اصابت رأیلر ینی ده تسلیم ایدرز · زیرا دوائر

حکومتمزك احوالنه واقف اولانلر ایچون خفی دکلدر که
امور دولتده فضله و بیلزوم پك چوق آدملر بولنوب بونلرك
تنقیحیله حاصل اوله‌جق وارداتك درجۀ کفایه‌ده اولمیان
معاشلری توسیعه صرف ایدلمسی مالیه‌جه منفعت حاصل
ایده‌مسه بیله انتظام واداره‌جه پك بیوك منفعت حاصل ایلر.
هیئت مبعوثان مأموریتلر و مأمورلرجه بعض تعدیلات
و تنقیحات اجراسنی رأی ایلدکدن صکره اصل نظراهمیتی
غوائل حاضرۀ حربیه‌نك کوستردیکی لزوم اوزرینه برقات
دها آرتان ضرورت معلومۀ مالیه‌یی دفعه حصر ایلمش
ایدی . بونك ایچون مجادله درجه سنه واران برچوق
مباحثه‌لرله بوسنه‌یه مخصوص اولمق اوزره ویرکو واغنام
رسومی وسائر تکالیفه بر مثلنك دها ضم وعلاوه‌سی خصو
صنده اتفاق آرا حاصل اولمش ونظامات مخصوصه‌سی قبول
وایجاباتی اجرا قلنمش اولدیغی کبی مصر ویرکوسندن بولنان
قارشولق اوزرینه لوندره دن بش ملیون لیرالغه قدر بر
استقراضك عقدی ایچون دخی ایجاب وضرورت زمانه‌نظراً
اتحاد آرا حاصل اولوب اکرچه بو استقراض ایشنه مأموراً
لوندره‌یه کوندریلان مالیه مستشاری زهدی افندینك سابقده
بویولده کی مأموریتلری جقنده هیئتجه بعض قال وقیللر
ایدلمش ایسه‌ده بونلرك برائت اغفال اولدیغی مؤخراً تحقق
ایدرك افندئ مشارالیهك برائت ذمتی تصدیق واستقراض

مأموریتی دخی عهده سنده ابقا ایدلمشدر . انجق دوز اسبقك هر شیئه تقدم ایدن سوء استعمالات مالیه سی دولتده مالیه جه هیچ بر اعتبار براقامش اولدیغندن الده بویله بر ضاغلام قارشولق اولدیغی حالده ده مذکور استقراضك عقدی میسر اوله مامشدر .

بو سنه نك تدابیر مالیه سندن بر یسی ده اولا اوچ ملیون لیرالق اوله رق طبع و تداوله اخراج ایدیلان و مؤخرا کوریلان لزوم صحیح اوزرینه اون ملیون لیرالق قدره وارد یریلان قوائم نقدیه قضیه سی اولوب اکرچه بوکا دها دور سلطان مراد خانیده قرار ویرلمش وقوائمك بر مقدارزی تداوله ده چیقارلمش ایسه ده بو تدبیر مالی یی تنفیذ ایلیان قانون هر حالده هیئت مبعوثانه حواله و بعدالمذاکره تصدیق ایدلمشدر .

هیئت مبعوثانك تدابیر مستحسنهٔ مالیه جمله سندن اوله رق قرار ویردیکی برشی دخی استقراض مجبوری مسئله سیدر . غوائل حاضره نك کوستردیکی لزوم و احتیاجه مقابل دوشونیلان تدابیری اتمام ایلیان شی انجق بو استقراض داخلی عد اولنه بیلور .. زیرا صور سائره نك حاصل ایلیه جکی قوت مالیه مصارف عظیمهٔ حربیه مقابلنده بالوجوه عاجز قالوب استقراض مذکور ایسه مصارف جسیمهٔ مذکوره یی قارشولیه بیله جك بر سرمایه تدارك ایده بیله جك جسامتده یعنی التی یوز ملیون غروشلق مقدارنده ایدی .

استقراض مذكور ايچون مجلس عموميده بالمذاكره و يريلان قرار اوزرينه نشر ايديلان نظامنامه‌ده بيان و تصريح اولنديغی اوزره مبلغ مذكورك مصارف حربيه‌دن ماعدا هيچ بريره صرف اولنمامسی مشروط اولوب داخل موازنه بولنان التی يوز يتمش بيك كيسه قدر ويركوی عموميتك يوز سكسان بيك كيسه‌سی قارشولق اتخاذيله استقراض مذكوره سنوی يوزده اون فائض ورأس الماله محسوب يوزده بش نسبتنده آمور تيسمان يعنی تأديه اقچه‌سی و يرلمسی و بو استقراضك ثروت خصوصيه‌يه كوره هر كسدن بلا استثنا اخذی وثروت عموميه‌يی تعيين ايده‌جك هيچ برميزان صحيح اوله‌ميه‌جغندن اولبابده هر كسك املاك وعقار موجوده‌سيله تجارت و تمتع وخزينه‌دن الديغی اسهام ومقاطعات و زعامت وتيمار بدلاتی ومأموريت معاشی مقياس وميزان اعتبار ايدلمسی وشو حالده هر كسك املاك وعقار وتمتع و يركوسی اوله‌رق سنوی اعطا ايلديكی مبلغه بر مثلی نسبتنده ضميله مأموريت معاشلرينك ايكی آيلغنه واسهام ومقاطعات وزعامت وتيمار بدلاتنك دخی يوزده اونه مساوی بر مقدارك اخذی و بونلرك دخی درت تقسيط ايله درت ماهده استيفاسی وعساكر شاهانه ايله ضبطيه نفراتنك و قول اغاسنه قدر كوچك ضابطانك استقراض مذكوردن استثناسی ايله محاربه‌ده بولنان بيوك ضابطان وامرانك دخی تأخير مكافيتلری قرار واقع اقتضاسندن بولنمشدر

هر دولت منتظمه ایچون کوریله جك لزوم و احتیاج ؛
فوق العاده یه کوره موقة دستور العمل طوتلق اوزره بر ادارهٔ
عرفیه قانوننك وجوبی درکار اولوب اکر الده بویله بر قانون
اولسه و احکامی ایلك لزوم کورلدیکی آنده مرعی الاجرا
طوتلسه ولایات عاصیه ده آتش عصیانك بو درجه لره قدر
التهاب ایتمیه جکی نظر دقت و اهمیته آلنمغله مجلس عمومینك
اشبو ایلك سنهٔ اجتماعنده باش کاتب سعید پاشا طرفندن قلمه
النوب شورای دولتدن تصدیق اولنان برده عرف عسکری
قانونی لایحه سی نظر مطالعه و تدقیقه قونلمش ایدی . بر محلده
آسایش و امنیتك مقدمهٔ اخلالی کورلدیکی آنده دوائر
و محاکم ملکیه نك حقوق و وظائفی درحال ادارهٔ عسکریه یه
و یرلمك واو حالده ایجابنه کوره مساکن خصوصیه حکومت
طرفندن یوقلانوب ایجاب ایدنلرك محاکمه لری دخی درحال
دیوان حرب حضورنده رؤیت قلنمق مثللو خصوصات شدیده
هیئت مبعوثانك بادئ امرده نظر دهشتلرینی آچمش ایدیسه ده
جریان ایدن مذاکرات فوق العاده زمانلر ایچون بویله بر
قانونك لزومی بابنده جمله یی ارشاد ایلیوب هر دولت
منتظمه و متمدنه ده اولدیغی کبی بزم ایچون دخی قانون
مذکورك لزوم و وجوبی تصدیق قلنمشدر . بزده
و یرکولرك نسبت اساسیه واصول تحصیلیه سنك بر قاعدهٔ
عادله یه مربوط اولمامسندن وتقدیر قیمتده خطا واقع اولوب

ایسه اکا اعتراض ایتمك ایچون مکلفینه صلاحیت ویرلمامسنه وتخمین قومیسیونلرینك حکومت واهالی طرفندن مختلطاً تشکیلی سائر محللرده مرعی اولان اصول اقتضاسندن ایکن بزده تخمین مأمورلرینك انتخاب حقنك حکومته انحصار ایتمسندن تولد ایدن مضرات و بلایا حساب وقیاسدن خارج اولوب بونك ایچون دخی مابین همایون باش کاتبی سعید پاشا طرفندن قلمه النوب من غیر رسم باب عالیه و یریلان لایحه شورای دولت ومجلس وکلاجه بعدالتدقیق مجلس مبعوثانه و یرلمکله عموم مبعوثین طرفلرندن لایحهٔ مذکوره‌نك حین تدقیقنده وتکالیفك تأمین نسبت وجبایتنه کافل اوله‌جق قواعدك تأسیسی امرنده فوق‌الغایه آثار وطنپروری وحمیت کوسترلمشدر ٠

الحاصل مجلس مبعوثانك اشبو ایلك سنهٔ اجتماعنده کوستردیکی مأثر درایت وفطانت وعلایم وطنپروری وافکار حریت جمله‌نك نظر دقت وتصویبنه مظهر اولمشدر ٠ زیرا دولت علیه ایچون بویله بر هیئت مبعوثانك کشادی قضیه‌سی هنوز دردست مذاکره ایکن بعض کیمسه‌لر بزده زمانك استعدادینی دولت وملتك خصوصیت حالنی تقدیر ایلیه‌جك مبعوثلر بولنه‌میه‌جغی ظننه دوشدکاری حالده مبعوثان کرامك عادتا جمله‌سی استعداد زمان ایله دولت وملتك احوال خصوصیه‌سی اراسنده‌کی مناسبت دقیقه‌یی جمله دن

اعلا تقدیر و تمییز ایلمش اولدقلرینی هر مذاکرهده حاضرونه
تسلیم ایتدیردکاری کبی بعض کیمسهلر دخی هیئت مبعوثانك
منافع مخصوصهٔ دولتی افاته واماته ایدهجك فکر سرباز یده
بولنهجغنی خلیا ایلدکاری حالده هیئت مبعوثان دولت ایله
ملتك شیئ واحددن عبارت اولدیغنی وسلامت یکدیکر امور
وطنپروریده فکروال برلکیله چالشمقدن حصوله کلهجکنی
وحریتله اداره ایدیلان بر مملکتده هیئت مبعوثان دولت
وملت ایچون حقیقة فائدهلی اولان شیلره مقابل اعتراض
ومتعدد دکل تصویب وتسهیلده بولنهجغنی بداهة وعلانیة
اثبات ایلیهجك افکار و حرکات ایله اوهام و خیالات
مذکورهلر بابنی دخی تصحیح ایلمشلردر . هله کیفیت هنوز
دردست مذاکره ایکن هیئت مبعوثانده دخی افکار مسلمه ایله
افکار غیر مسلمهنك هر مسئلهده بربرندن آیریلهجغی حقنده
میدان ملاحظهیه قونیلان وهملرك بوسبتون حکمسز ومعناسز
اولدیغی مادةً تبین ایلمشدرکه ازجان ودل قانون اساسی
طرفداری اولانلری بنه ازجان ودل ممنون ومطمئن ایلیهجك
برشی وار ایسه اوده بوقضیهدر . حقیقت اصلا وقطعا
تنوع ایدهمیوب افکار نهقدر متخالف ومتضاد اولسه حقیقت
نقطهسنه کلوبده اجتماع ایدنجه جملهسنك یکدیکرینه متوافق
وجملهسی متحد چیقاجغی حقیقت اندیشلر نزدنده اوتهدنبری
معلوم ومسلم برکیفیت ایکن مجلس عمومیده بودخی عمومیت

اوزره کوریلوب تسلیم ایدلمشدر ٠

هیئت مبعوثانك بعض احوال و حرکات حربیه یه دائر وقوعبولان مذاکراتی بوراجه مسکوت عنه کچیلوب ایلروده فقرهٔ مخصوصه سنده بحث ایدلمك ضروریدر٠ خصوصات حربیه دن انبعاث ایله هیئت مبعوثانك بعض مرتبه شدت کوسترمش اولدیغی معترف ایسه ده بو حال سلامت وطنك اسباب دقیقه سنی مطالعه ده افراط سعی و همتدن بشقه هیچ بر فکردن نشأت ایتمیه جکی درکاردر٠ امور مالیه و خصوصات اداره یه دائر مباحثده هیئت مذکوره نك کوستردیکی شدتلر بعض افکار خصوصیه ارباب نزدنده شایان استغراب کورلمك ایستنیلور ایسه بیوك بر حقسزلق ایدلمش اولور ٠ هر مباحثه و مذاکره ده کوریلان شدت لسان فکر جریتدن بشقه بر اساسه مبتنی اولمیوب اوشدتلر دخی انجق دولت و ملتك تأمین منفعتی ایچون کوسترلمش اولمسی محققدر ٠

هیئت مبعوثانك صورت مذاکراتی حقنده سرمایهٔ مؤاخذه ارایانلرك هیچ بریسی مطلوبنه واصل اوله میه جغنی تأمین ایلرز ٠ بو ایشك ایچنده اك عادل اولان بر فکر ایچون سرمایهٔ مؤاخذه اتخاذ اولنه جق برشی وار ایسه او دخی هیئت مبعوثان حقنده دکل بلکه دوائر حکومت حقنده واقع اوله بیلور ٠ زیرا قانون اساسی موجبنجه هرکس ایچون اعطا و تأمین ایدلمش اولان حق شکایتدن استفاده ضمننده هیئت مبعوثانه

عرضحال ویرنلردن نظاماً هیئتجه قبولی جائز اولمیان و عائد اولدیغی محللره ویرلمك لازم کلان عرضحاللر رد اولندقدن صکره نظاماً قبولی واوبابده هیئت مبعوثان طرفندن تدقیق و تحقیق لازم کلان عرضحاللر مذاکرهٔ عمومیه و تذاکر مخصوصه ایله عائد اولدقلری دوائره بالحواله کیفیت استیضاح اولنمش ایکن دوائر طرفندن بونلرك اغلبنه نظامجه معین اولان مدت ظرفنده دکل هیئت مبعوثانك تکمیل مدت اجتماعی ظرفنده جواب ویرلمامشدر . بونك ایچون هیئتك مذاکرهٔ خصوصیه وعمومیه سنده بر طاقم سوزلر جریان ایتمش و بر خیلی شدتلر دخی کوسترلمش ایسه ده بو حالدن طولایی تعجب دکل هیئت مذکوره نك تقدیس و تحسین ایدلمسی لازم کلور . زیرا هیئت مبعوثان قانوناً کندی عهده سنه اصابت ایلیان وظیفه یی تماميله ایفا ایلمش اولدیغی حالده دوائر حکومت کندی عهده لرینه اصابت ایدن وظیفه یی بحق ایفا ایتمامشلر دیمکدر .

نتیجهٔ کلام جزیراتك اون ایکنجی وجماذی الاخره نك اون یدنجی پنجشنبه کونی مجلس مبعوثانك مدتی و حتی بعض مذاکراتك ختام بوله مامسی مناسبتیله ضم ایدلمش اولان اون کون فضله سی دخی ختام بولمسیله طرفر یاسندن « بوکونکی مجلسمز مجلس اختتامدر . یکرمی هفته تمدید ایدیلان مدت دخی ختام بولدي . صکره دن کلان لایحه لرده انجمنلرده

قرائت اولنمش ایدی . بوکون مادام که مدتمز ختام بولدی اوراقمزی محافظه‌یه مأمور تعیین ایتدك . یکی مبعوثان انتخاب اولنجه‌یه قدر بزینه مبعوثز . جناب حق واضع قانون اساسی اولان ولی النعمت بیمنتمز پادشاهمز افندمز حضرتلرینی طول عمر ایله معمر ایلسون ایجاب ایتدیکی صورتده یکیدن اجتماعمز قولایدر . جناب حق عساکر عثمانیه‌یی ده مظهر موفقیت بیورسون مجلسمز ختام بولدی » نطقی ایراد اولنه‌رق مجلس قپاندی اشبو نطق ایراد اولندیغی صره‌ده قانون اساسینك واضعی اولان پادشاهمز پادشاه حریت پرور افندمز حضرتلرینك نام نامیلری یاد ایدلدکده عموم هیئت طرفندن الفشلانه‌رق وتمادیٔ شوکت و اجلال و تزاید عمر و اقبال شاهانه‌لری دعاسی جمله طرفندن تذکار قلنه‌رق هیئتك رسم ختامی جمله‌یی برحس حریتپرستی ایله متحسس ومتأثر ایلیه‌رك بنیان سلطنتی یکیدن تأسیس درجه‌سنده تأیید ایلیان ذات شوکتسمات جناب عبدالحمید ثانینك نیجه سنه‌لر بو مجلس ملی‌یی تکرر دعوته موفقیتی تمنیاتیله مبعوثان کرام طاغلدی .

ایکنجی قسمك اجزای متممه سی

[۱]

باب سرعسکریده نطق همایون

« سرعسکر پاشا پاشالر بکلر افندیلر »

« عسکرمزك جدلرندن موروث اولان یکیتلکی ووطن »
« محبتنی عسکرلك نظاماتنه رعایتله برابر بوکره دخی اثبات »
« ایتلرندن طولایی مخصوصاً تشکر ایدرم رؤسای عسکریه نك »
« قدر واعتباری بتون عسکره شامل اولدیغندن بنم دخی »
« بوجمعیتله طعام ایدیشم مجرد عساکرمزی تلطیف ایتمك »
« ایچوندر نیتمز دائما صلح و صلاحه متوجهدر فقط بو »
« مقصدی هر وقت هیئت عسکریه نك انتظامنده ارامق »
« لازم کلور انك ایچون سزه وکافهٔ عساکرمزه عسکرلك »
« وظیفه سنی حکمدار کزه اولان بورجکز که بو وظیفه نك »
« قسم مهمیدرانی تماميله محافظه ایتمکزی توصیه ایلرم »

نطق همایون مذکوری متعاقب طرف عالیٔ سرعسکریدن
دخی مقالهٔ آتیة الذکر سرد و اتیان بیورلمش اولمغله محظوظیت
شاهانه‌لرینی موجب اولمشدر

« صورت مقاله »

« عساکر شاهانه‌لری وطنك محافظه‌سی وظیفه سیله »
« مکلف اولدیغندن بو وظیفه‌یه مادام الحیات نصب نفس »
« ایدرلر نائل اولدیغمز عنایات ملوکانه‌لرینك و خصوصا »
« دائرهٔ عسکریهٔ شاهانه‌لرینه میمنت بخش اولان قدوم »
« همایونلرینك تشکری حقنی وعساکر ملوکانه‌لری »
« ضابطانك بو دقیقه‌ده مظهر اولدیغمز شرف عظیمه قبولی »
« شکرینی اوده‌مك ایچون تقدیم جان ایتمکدن بشقه سرمایه‌مز »
« اولمیوب بو سرمایه دخی ذاتاً او یوله مصروف بولندیغندن »
تکرار بتکرار عجزمزی اقراردن بشقه دیه‌جك سوز بوله‌مم »
« احوالی موجب تأسف اولان زمان ماضیدن طولایی »
« عسکرلکك انتظامی مرتبهٔ کماله وارمامش ایسه‌ده شو کتاب »
« افندمزك حسن نظر همایونلرینی و بو نوع تلطیف »
« واحسانلری کورلدکجه موجود اولان نقایصك تیسر »
« اصلاحنده شبهه اولمدیغندن بو بابده دخی مسر اتمزی »
« تجدید ایتمك قابل دکلدر . »
« پادشاهم چوق یشا ! »

[٢]

﴿ ترسانه‌ده نطق همایون ﴾

« قپودان پاشا پاشالر بکلر »

« دول بحریه‌دن بولندیغمز ایچون دونمامزك منتظم »
« برحالده بولندیرلمسنه احتیاجمز معلومدر موقعمزك اهمیتی »
« وسواحلمزك وسعتی ایسه بواحتیاجی توسیع ایدر بناء »
« علیه هیئتمزك باشلوجه قوای شوکتندن اولان قوهٔ »
« بحریه‌مزی جال ترقیده طوتمغه چالشملیز چونکه ترقیات »
« بحریه‌نك دخی بونقطهٔ نهایتی اولمیوب زمانك احتیاجاتی »
« وفنونك توسعاتی نسبتنده تحول ایتمکده اولدیغندن اشبو »
« تبدلاتی نقطهٔ نظروندن تماميله استفاده ایتمه‌نك اسبابنی »
« هدف مقصد اتخاذ ایده‌لم فنون بحریه‌نك امراوضابطانمك »
« بیننده تمامیٔ انتشاری ایچون مبدأ استفاده اولان مکتب »
« بحریه‌نك ترقیٔ تنظیمات وتدریساتنی برنجی چاره عد »
« ایتملیز دولتمزك مساعیٔ مالیه‌سنك بیوك برقسمی شمدی‌یه »
« قدر دونمانك تنظیمی یولنده صرف اولندیغندن اختیار »
« ایدیلان مصارف مصارف غیر مثمره صره سنده قالمامق »
« ایچون سفاینك حسن استعمالی ومحافظه‌سی یك اعتنا »
« اولنه‌جق مسائلدندر هیئت بحریه مزك کافهٔ ارکان »

« وافرادی شو وصایایی تلقی ایتدکجه وطنه خدمت ایتمك »
« مکافاتنك استحقاقنی کسب ایدرز وشمدی یه قدر ابراز »
« اولنان اقداماتدن طولایی ایتدیکم تقدیر وتشکرك اسبابنی »
ارتیرمش اولورلز »

« صورت جواب »

« عساکر بحریهٔ شاهانه‌لری وطنك محافظه‌سی اغورنده »
« خدمات ممدوحه عرض وابرازینه بور جلو اولدقلرندن »
« بو وظیفه‌یی ایفایه کمال آرزو واشتیاق ایله هر آن نصب »
« نفس اهتمام ایدرلر دائرهٔ بحریهٔ ملوکانه‌لرینه میمنت »
« بخش اولان قدوم همایونلری عساکر بحریهٔ شاهانه‌لرینی »
« مستغرق دریای مفخرت ایتکله مظهر اولدیغمز عنایات »
« جلیله‌دن بر ذره‌سنك بیله ادای حق شکر وتحمدتنده عاجز »
« اولدیغمزدن خدمت مستلزم المفخرت حضرت ولی »
« نعمته وقف انفاس ایله برابر موفقیتمزی تمنی ایدرو اسباب »
« معلومه‌دن طولایی بحریه‌جه نقصان اولان انتظامك »
« پادشاه بحر و بر شهنشاه تبعه پرور افندمزك حسن نظر »
« ملوکانه‌لری سایه‌سنده قریباً اصلاح واکمالنده شبهه »
« اولمدیغندن جناب حق حبیب اکرمی حرمتنه ولی نعمتمز »
« افندمزی همیشه پیرایه بخشای سریر خلافت ورونق »
« افزای دیهیم سلطنت بیورمسی دعاسنی اسان شکر عظیم »
« ایله تلاوت وتکرار ایلرز دولت علیه‌لری قوهٔ بحریه‌سنك »

« تنظیماتنه مکتب بحریه نك تنظیمندن بدأ اولنمسی ودونمای »
« همایونلرینك حسن استعمالی خصوصلرنده صادراولان »
« فرمان کرامت نمایان ملوکانه‌لرینك تجدیدینه کفایت ایده »
« بیله جك استطاعت تصوری محالی تصور اوله جغندن »
« بوباده دخی عجزمزی اعتراف ومحض اصابت وعین »
« کرامت اولان او امر ملهمیت مظاهر تاجدارانه‌لرینك »
« تنفیذی خدمت جهان قیمتنده صرف ایده جکمز زمان »
« ایام زندکانیمزك الك قیمتلی وقتی اوله جغنی عرضه اجتسار »
« ایدرز »

﴿ پادشاهم چوق یشا ﴾

[۳]

جنتمکان عبدالعزیز خان حضرتلرینك اعضای خاندانلرینه تخصیص بیورلان معاشات

٥٠٠٠٠	دولتلو عصمتلو والده‌لری سلطان حضرتلرینه
۳٠٠٠٠	دولتلو نجابتلو یوسف عزالدین افندی حضرتلرینه
۲٠٠٠٠	دولتلو عصمتلو باش قادین افندی حضرتلرینه
١٥٠٠٠	دولتلو عصمتلو صالحه سلطان حضرتلرینه
۲٠٠٠٠	دولتلو نجابتلو محمود جلال الدین افندی حضرتلرینه
١٥٠٠٠	دولتلو نجابتلو محمد شوکت افندی حضرتلرینه
١٥٠٠٠	دولتلو نجابتلو مجید افندی حضرتلرینه
١٠٠٠٠	دولتلو نجابتلو سیف الدین افندی حضرتلرینه

١٠٠٠٠	دولتلو عصمتلو ناظمه سلطان حضرتلرینه
١٠٠٠٠	دولتلو عصمتلو اسما سلطان حضرتلرینه
١٠٠٠٠	دولتلو عصمتلو امینه سلطان حضرتلرینه
١٥٠٠٠	دولتلو عصمتلو ایکنجی قادین افندی حضرتلرینه
١٥٠٠٠	دولتلو عصمتلو دردنجی قادین افندی حضرتلرینه
٢٣٥٠٠٠	یکون

خاقان سابق سلطان مراد حضرتلریله اعضای خاندانه

١٢٥٠٠٠	خاقان مشارالیه حضرتلرینه
٥٠٠٠٠	دولتلو عصمتلو والده‌لری سلطان حضرتلرینه
٢٠٠٠٠	دولتلو نجابتلو صلاح الدین افندی حضرتلرینه
١٠٠٠٠	دولتلو عصمتلو خدیجه سلطان حضرتلرینه
١٠٠٠٠	دولتلو عصمتلو فهیمه سلطان حضرتلرینه
٦٠٠٠٠	بهر بینه اون بشربیك غروشدن درت قادین افندی حضراتنه
٢٧٥٠٠٠	یکون
٥١٠٠٠٠	جمعاً یکون

[٤]

بلغارلرك فریادنامه‌سی

ترکیانك روم ایلی جهتنده کائن بالقانلرك ایکی طرفنده

یالکلش بدبخت بر جماعت واردر . بو جماعت ۹۰۰ سنهٔ میلادیه‌سندنبرو خرستیانلغه سلوك ایله گاه غالب وگاه مغلوب اولوب انجامنده بوآنه قدر بلغارملتنك خاطرندن چیقامیه‌جق صورتده مدهش بر مصادمه‌دن صکره اون دردنجی عصرك اواخرنده ترکلرك مظفریت غیورانه‌سنه عدم مقاومتله پنجهٔ حکومت عثمانیه‌یه دوشمش قالمشدر . بو ملتك پولتیقه‌جه استقلالیتدن بالکلیه محروم قالمسی کرچه بیوك بر فلاکت ایسه‌ده فاتحلرك بلغارلره عادتا اسیر کبی حرکت ومعامله ایلملری بو ملتك فلاکتنی بر قاتدها شدتلندیرمشدر . شو سفیل ملتك بشیوز سنه‌دنبرو ترکلردن چکمش اولدقلری مشقت تعریف اولنه‌مز مرتبه‌ده بولندیغندن مشقت مذکوره‌یه بو انه قدر بو ملتك متحمل اولمسی عین حکمت نوعندندر . بو ملتك حال حاضری متبوعنك درجهٔ ظلم وتعدیسنی اثبات ایچون جهانك متمدن قسمنه بر دلیل علنیدر .

بشیوز سنه‌دنبرو چالیشوب چابالیوب کمال آسایشله چفت سورمکده اولان بلغار ملتی مساعی سابقه وحاضره‌سندن بر کونه استفاده ایده‌میوب هر قزاندقلرینی طوپرز و قناعت ایتمز دولت صندیغنه طولدرمقده‌درلر . بوکا مقابل دولت بو ملتی حیوان مقامنده قوللانمقده‌در . بر بلغارك عمری بیك محنت ایله اکتساب ایلدیکی مالی کلبه‌سی ناموسی قاریسی وچوجقلری راست کلان مسلمانك راست کلان ضابطه نفرینك پنجهٔ حکمنده

بولنمقده‌در . هله شو ضابطان طاقمی ملکك بر آفت صحیحی‌در دینلسه جائزدر . احوال اداره بلغار رعایاسنی استخدام و بونلردن اوله بیلدیکی قدر استفاده ایتمك اوزره حکومت مرکزیه معرفتیله غایت ماهرانه قوللانمقده اولان برآلتدر . معارف زراعت صناعت و تجارت کبی امور نافعه‌دن برینك موقع اجرایه وضع اولنمسی شویله طورسون حتی بونلرك اجراسنه خاصة ممانعت اولنمقده‌در .

عدالت لفظی شهوت نفسانیه معاملات تجاوزکارانه‌یی محلی حکومتلرینك سیئات احوالنی ستر ایتمك اوزره ایجاد اولنمش بر سوزدن عبارت قالمشدر . حکومت مأمورلری بلغار رعایاسی حقنده تصور اولنان ظلمی اجرا ایتدیرمکه بر وسیله بر آلتدرلر .

بر بلغاری بر اسلام اولدیرسه مالنی منالنی چالسه ملکنه تجاوز و بلا سبب تحقیر و ناموسنی اخلال ایتسه و بونلرك جمله‌سی ده حکومت مأمورلرینك کوزی اوکنده وقوعبولسه حضور محاکمده او مسلمان تبرئهٔ ذمت ایدر و بلغار محکوم اولور . وشاید بر بلغار بو درجه ظلمه متحمل اوله‌میه‌رق حقوق مشروعهٔ مدافعه‌سنه مراجعت ایتسه هر حالده او بلغار کندیسنی اولمش صایمق لازمدر . حق تدافع یالکز مسلمانه منحصردر . بلغارلره سلاح طاشیمق ممنوع بولندیغی حالده مسلمانلر یالکز قریه و قصبه‌لرده دکل عادتا بیوك شهرلرده

بیله تپه‌دن طرناقلرینه قدر مسلح اوله‌رق کزمکده‌درلر ۰ یکرمی سنه‌دنبرو هرسنه ترکلر هیچ اولمزسه یوز نفر بلغار قتل و اعدام ایدرلر و متجاسرلری نه ارانیلور و نه بولنور و نه‌ده حقلرنده مجازات ایدیلور ۰

چونکه ترکلر مملکت صاحبی اولدیغندن بر کاوورك عمری بو قدر چوق زحمت اختیار ینه دکمز ۰

هر مملکت اهالیسی و یردکاری اقچه‌دن مهما امکن استفاده ایلدکاری حالده ۰ بلغارلر تکالیف ثقیله التنده ازیلور و تحصیلدارلر حکومت مأمورلرینك نفوذ و تأثیریله هردرلو سوء حرکاتی اجرادن اجتناب ایتمزلر ۰ هرنه زمان دشمن ظهور ایتمش و بر محاربه و یا مصادمه وقوعبولمش ایسه بلغارلرك عربه‌لری حیوانلری نقودی مرجع معاونت اتخاذ ایدلمشدر ۰ بلغارلره مراجعت اقتضا ایلدیکی حالده نه قدر قریه و قصبه‌لر وار ایسه تحری اولنور و ضبطیه‌لر برطاقم سوء حاللر ایله فلاکت واقعه‌یی بر قاتدها تشدید ایدرلر ۰ عمرلری مالری ناموسلری دائما تهلکه‌ده‌در انواع حقارت و سوء حالات هر کون مشاهده اولنمقده‌در ۰ خلاصهٔ کلام بر بلغاراسارتدن بشقه برامتیازه مالك دکلدر ۰

بو ملت سائر هرقنغی حکومت اداره‌سنده بولنمش اولسه اقداماتی ثمره‌سیله تمکن ایتدیکی محللری احیا ایده‌بیلور ایدی ۰ شو عصر مدنیت و محسناتده برقاچ دفعه‌لر ملتك اصلاح

احوالی حقنده پیدا ایتمش اولدیغی امید ١٨٣٩ سنه‌سی خط شریفندن بر و هر خط نشر اولندقجه متجدد اولمقده ایدی نه چاره که بو بابده ملت مرقومه نه قدر امید وار اولدیسه هیچ برینك اجرا اولنمدیغنی کوره کوره مأیوسیت ایچنده قالدیلر • و دها زیاده شایان تأسف اولان شورا سیدر که شمدی یه قدر نشر اولنان اصلاحات فرمانلری بلغارستانك احوالنی ایو. لشدیره جك یرده فناالشدیرمشدر • جمعیت بشریهٔ حاضره‌نك ترقیاتندن حصه‌یاب اوله‌رق بلغارلرده انوار معارف ومدنیت تزاید بولدقجه بونلرك حال اسارتدن قورتارلماسی ایچون هر کونه اسباب ووسائط جدیده ابداع ایدیلیور •

معاهدات رسمیه وعلنیه ایله دولت علیه دخی اوروپا دولتلری میاننده قبول اولنمش ایسه‌ده ترکیا بیلدیکندن شاشمامشدر • حتی اوروپا خرستیان دولتلری دولت علیه‌نك استقلالیت وتمامیت ملکیه‌سنی محافظه ایتمك غیرتنده بولندقجه ترکلر دها زیاده زیر دستانی علیهنده تجاوزاتده بولنمشلردر • اصلاحات تعبیر اولنان شیلر اصلاحات اجراسی لزومنی کوسترنلرك یوزینه آتلمش فرمانلر اولوب بلغارستان حکومت مأمورلری ایشك اصلنی فصلنی بیلدکلرندن یالکز شرع شریفه متعلق اولنلری مظلوم بلری وجهله اجرا ایتمکده درلر • مأمورلر اودرجه ماهرانه برمعامله‌ده بولنورلر که نشر اولنان اصلاحاتك نتیجهٔ خیریه‌سی کوریله مامك اوزره اسلاملق

تعصبی تحریك وتشویق ایدیلور . شو صوك دفعه دولت علیه کویا برطاقم اصلاحات اجراسنه قالقشمش اولدیغی زمانده دکلمی ایدیکه بوقدر مظالم اجرا ایدلدی . خیال وخاطردن کچمز بر طاقم سوء حالات وظلم وتعدیاته تحمله اقتدار قالمیوب تظلم حاله مجبور اولمسنه صورت ظاهره ده اصلاحات آرزوسنده کورینان مأمورلرك تذویراتیله عصیان نظریله باقیلدیغی ایچون بلغارلره هجوم اولنه رق مسکن ومأوالری یغما وتاراج ایدلدی . مملکتلری آتش ایچنده براقیلدی . حکومت سنیه نك امر مخصوصیله سلاحلنان باشی بوزوقلرك مقصد اصلیلری بلغار ملتنك وجودینی امحادن عبارت اولمغله بلغار ذکور واناثی قتل واعدام ایدلدی . بو قدر اشخاص معصومه نك قاننه کیرلدکدن بشقه برطاقم مخدراتك دخی بکرلری ازاله اولندی . باشی بوزوقلر معابد ومکاتب حقنده ده دریغ حرمت ایدرك تصادف ایلدکلری خرستیانه صورت جبریه ده اوله رق تکلیف اسلامیت وعدم قبول کوسترنلر ایله چولق چوجق جقلرنده تجویز ظلم وشناعت ایلدیلر . عالمده اذا ایله افنای حیات ایچون ایجاد ایدیلان اشکنجه لرك هیچ برینی بلغارلر حقنده دریغ ایتمدیلر . ایشته عصر جدیدك ابواب مظالمی دولت علیه نك بلغارلر حقنده روا کوردیکی معاملات ایله افتتاح ایلدی .

بشیوز سنه دنبرو بو مثللو سلاسل تعدیات التنده خم کشیده

اولان بلغار ملتنك بوندن بويله دخی بارکران مظالمه تحمل
ایده بیله جکی عجبا ظن اولنورمی ؟ بلغار ملتنك جمعیت
بشریه یه نه فنالغی اولدی که بوحال ضجرت اشتمال ایچنده
قالمسنه اوروپا راضی اولیور ؟ ارتق بوملت ایچون تحمل
قطعیاً ممکناتدن دکلدر . بلغارلرك تحت حکومت سنیه ده
براقلمسی اوروپا میزان سیاستنك تصحیحی ومدنیت بشریه نك
ترقیسی ایچون اقتضا ایدن شرائطك عدم اجراسنی ایجاب
ایلیه جکندن اوروپا خرستیان دولتلرینك معاونتنی التماس
ایلرز . شمدی یه قدر نشر واعلان ایدیلان اصلاحات
فرمانلرینك نه مرتبه حکم تأثیری اولدیغی بالتجربه ثابت
اولمغله بلغار ملتی احوال موقعیه سی ومقدار نفوسی جهتیله
وبتخصیص زراعت وصناعتده مبذول اولان سعی وهمتی
مناسبتیله او مثللو اصلاحات اجراسنه مترقباً اضاعهٔ اوقات
ایلمکدن ایسه بعدازین منفرداً اداره اولنمسی اسبابنك شرق
خرستیانلرینی حمایه ایلیان دولتلرك معاونتیله استحصالنی
مقتضای حاله دها مناسب کوریور . مقصدی براز دها
ایضاح ایده لم . دولت علیه نك آسایش ایله یاشایه بیلمسی
وتدریجی ترقی ایلمسی محالاتدن اولوب اوروپا مدنیت
شرقیه سنك کسب ترقی ایلمسی ایسه بلغار ملتنك استقلالنه
متوقف اولدیغندن ملت طرفندن اداره اولنمق ودول
معظمه نك تحت کفالتنده بولنمق اوزره مستقلاً برهیئت

اداره‌نك تأسيسنى التماس ايلرز ٠

بلغارلرك معروضاتى بوندن عبارتدر ٠٠ اوروپا دولتلرى هر نه مطالعه‌يه مبنى اولور ايسه اولسون بلغارلرى محوه چاليشانلرك النده براقيه‌جغى اشكاردر ٠ چونكه بوندن بويله دخى بو ملتى تركلرك النده براقق دشمن حياتى اولان جلادى النه تسليم ايتمك قبيلندندر ٠ بونى ايسه خرستيان و متمدن اوروپا نصل تجويز ايده بيلور ؟

درسعادتدن ٢ اغستوس سنه ١٨٧٦

بلغار ملتى طرفندن بالوكاله

مارقوبالانتوف ٠ د ٠ زانفوف

[٥]

برغوس اطه‌سى وقعهٔ مؤلمه‌سى

روسجغك اوست طرفنده وطونه اوزرنده واقع واوته دنبرو بزم طرفه تابع اولان برغوس اطه‌سندن بر بچق ايدنبرى استحكامات ايچون اخشاب لازمه قطع وجلب ايدلمكده اولديغى مثللو جزيرهٔ مذكوره‌ده حاضرلنمش بولنان كراسته‌يى قايقلره تحميلاً كتيرمك اوزره شباط روميڭ طقوزنجى چهارشنبه كونى دخى بلديه اعضاسندن يحيى اغا وبرقاچ نفر ضبطيه وعمله وقايقچيلر كيدوب كراسته‌يى جمع ايله مشغول

بولندقلری حالده اخشامه یقین یرکوکی عساکر مستحفظه سندن برضابط قوماندا سیله یارم بلوك عسکر كلوب بغتة اوزرلرینه بلوك آتش ایدرجه سنه تفنك انداخت ایدرك مومی الیه یحیی اغا ایله ابلنوه قریه لی اسماعیلی جرح واتلاف ودیکر بعضیلری یاره لی اولدقلری حالده دردست برله قارشو طرفه کوتوردکاری بالتحقیق ثابت اولمشدر ٠

بناء علیه ولایتله امارت بیننده مخابرات لازمه یه ابتدار قلندیغی کبی مقتوللرك جسدلرینی الماق اوزره جمعه کونی یرکوکی یه مخصوصاً مأمورلر کوندرلمشدر ٠

مأمورین مومی الیهمك بالمعاوده ویردکاری معلوماته نظراً مقتوللردن یحیی اغا صاغ بجاغنك دیز قپاغندن یوقاری قبا اتندن اورلمش واسماعیلك قالچه سی یاندن وقبا اتندن بر قورشون آیشیرلامش اولدیغی وفقط بوجریحه لر تلف نفسه سبب اوله میه جق درجه ده خفیف بولندیغی حقنده معاینه ایدن اطبا طرفندن راپورط ویرلدیکی وبکرشدن بکلدکلری امری هنوز الده مدقلرینی افلاق مأمورلری عرض معذرت سیاقنده سویلدکلری اوزرینه مقتوللرك جسدلری اوراده ترك ایدلدیکی اکلاشلمشدر ٠

طونه اوزرنده کی اطه لرك هانکیلری بزم طرفه وهانکیلری افلاقه عائده اولدیغی قرارلشدیرلمش اولدیغی حالده صکره دن پیدا اولان بعض جزیره لری افلاقلولر بغتة یه رك نیجه نیجه

فنالقلره متصدی اوله کلشلردر .

فقط پرغوس اطه‌سی اوقبیلدنده دکلدر .

اطه‌لرجه براز وقتدنبرو پك چوق فنالقلر کورلدی .

ازان جمله کچن کانون ثانی اواخرنده نیکبولی اهالیسندن فرهاد واحد ومحمد نامنده اوچ کشی اودون کسمك اوزره غیر مسلح اوله‌رق یالکز بالطه ایله قوم اطه‌سنه کچدکلری حالده افلاق عسکری طرفندن بری بغیر حق اتلاف ودیکرلری دردست ایله طورنه ماغوره‌له کوتورلمشیدی که قباحت هانکی طرفده اولدیغنك تحقیق ایچون طرفین مأمورلرندن مرکب بر قومیسیون تشکیلی جانب ولایتدن مملکتین امور اجنبیه مدیرلکنه تکلیف اولنمشدی .

افلاق مأمورلری حقسزلقلرینی طانیمش اولملیدرکه قومیسیون تشکیلنه بناشمدقلری حالده‌تزویرات یولنه صاپه‌رق قپو کتخدالری معرفتیله باب عالی‌یه بالمراجعه کویا قرق نفر عثمانلو مسلحاً طورنه ماغوره‌ل جوارنده بر افلاق قره‌غول خانه‌سنه هجوم ایتدکلرندن شکایت ایلدکلری باتلغراف نامهٔ سامی وقوعبولان استعلامدن مستبان اولمش وماده ایسه اسملری بوقاروده ذکر اولنان غیر مسلح اوچ کشینك اودون کسمك اوزره اطه‌یه کچملرندن عبارت بولنمش اولدیغندن بیان حقیقت حال ایله قومیسیون تشکیلنه اصرار اولنمشدر .

پرغوس اطه‌سی ایسه محدث اولمدقدن بشقه بزم طرفه

مربوطیتی مملکتنین امارتنجه مصدق اولدیغندن مقتوللرك دیتنی وقاتللرك جزاسنی طلبده ولایت مصراواسه کرکدر ·

قالدیکه افلاقلولر بالکز اطه‌لره یخنلرده ایتدکلری صار قندیلقلرله‌ده قناعت ایتیه‌رك نیکبولی قلعه‌سی جوارنده و بزم یقه‌ده صاری یار نام محلده استحکام انشاسیله مشغول اولان عساکر شاهانه اوزرینه‌ده افلاق قوردون نفراتی سلاح انداختنه اجتسار ایتمشلردر ·

ایشته بو ماده‌لر اوزرینه جریان ایتمکده اولان مخابراتك نتایج مأموله‌سی ایلروده نشر اولنمق مقرردر ·

[٦]

صرب مصالحه‌سنك صورت مکالمه‌سی

« صرب مأمورلری امارتك حکومت متبوعه‌سیله اولان مناسباتی وقوعات اخیره‌ٔ الیمه‌دن اول نه مرکزده ایدیسه بر آن اول ینه او حاله ارجاع واعاده ایلك خصوصنده کرك پرنسك وکرك امارتك درکار اولان آرزوی خالصانه‌لرینی ذات سامیٔ جناب صدارتپناهی ایله خارجیه ناظری دولتلو پاشا حضرتلرینه تبلیغ ایلمشلردر · باب عالی دخی کندی طرفندن استاتوقونك اعاده‌سیچون قبولنی لازمه‌دن عد ایلدیکی تکالیفی پرنسه بیلدیرمش

اولدیغندن محررین امضا حامل اولدقلری تعلیمات اقتضاسنجه ایضاحات آتیه‌یی جانب باب عالی‌یه عرض و اعطایه مسارعت ایدرلر که بونلر حد اولسون تکالیف مذکوره‌ده بر گونه مشکلاتی و اختلاف رأیی موجب اوله جق بر شی بولنمدیغنی اثبات و بیانه مساعددر»

« باب عالی عساکر شاهانه بلغراد قلعه‌سندن چکلدیکی زمان وضع اولنان شرائط موجبنجه سنجاق عثمانینك بعدما برج قلعه‌ده صرب بیراغیله برلکده کشاد ایدلمسنی و اسکیدن صادر اولان فرمان عالیلرك احکامنی لاجل الاجرا موجود اولان قلعه‌لرك عددی و استحکاملرك قوتی ایلروده تزیید اولنمامسنی ارزو ایلمکده‌در »

« صرب امارتی سنجاق عثمانینك بلغراد برجنه کشادی حقنده وضع اولنان شرائطی اجرادن بر وقتده خالی قالمامشدر. ذاتاً بوایکی ماده فی رجب سنه ١٢٩٤ وفی ٥ ذی الحجة سنه ١٢٩٣ تاریخلی خط همایونلرده صراحة و قطعیاً مندرج بولندیغندن صرب امارتی حکومت متبوعه سیله استاتوقو اساسی اوزرینه اجرای مناسباته مأذون اولدیغی کبی ذاتاً استاتوقو اصولی تواریخ مختلفه ایله احسان بیوریلان فرمان عالیلرك قبول و تصدیقنی ایجاب ایتدیکندن استحکاماته متعلق شرائطی مجبوری الاجرا اوله جق و درحال متوقع اجرایه وضعله احکامنه تماميله رعایت ایدیله جکدر »

« باب عالی صرب امارتنك كندی مملكتی داخلنده ایالات متجاورەنك آسایشنی اخلاله مخصوص ومسلح فرقەلرك تشكل ایتمسنی و بو وجهله تشكل ایده جك مسلح فرقەلرك طاقیله آچیقدن آچیغه و یا كیزلوجه آزر آزر كیرملرینی منع ایلمسنی و برده فساد مقصدنده بولنەجق جمعیتلرك و علی العموم نیت خفی و ظاهر یسی نه اولور ایسه اولسون هر كونه كیزلو جمعیتلرك تشكلنه ممانعت ایلمسنی آرزو ایتمكدەدر »

« محررین امضا شو مادەلرك جمله سنده صرب امارتنك بر چوق سندله باب عالی یه بحق موجب شكایت اولەجق بر سببیت ویرمدیكنی بیان ایلمكلكی وظیفەدن عد ایدرلر . امارتك احداث اولندیغی زماندن بچنكی وقتلره قدر مسلح فرقەلرك تشكلی صرب بستانجه مجهول اولدیغی كبی خفی جمعیتلرك دخی وجودی یوغیدی . باب عالینك شو تكلیفنده ایما اولنان القا آتك منشئ ومركز انتشاری اوستریادەدر »

« محررین امضا صرب امارتنك اشقیا فرقەلرینی تشكلدن منع ایتمك و تشكل ایتمش اولنلرینی طاغتمق ایچون صرف ایلمش اولدیغی مساعی یی و بو بابده قره طاغ امارتی نزدنده اجرا ایتمش اولدیغی تشبثاتی واتخاذ ایلدیكی بالجمله تدابیری وتمام حصول مقصده نائل اولەجغم ظننده بولندیغی زمان مساعیٔ واقعەسنك نه مثللو سهو یات ایله رهین انخلال اولمش اولدیغنی باب عالی یه عرض ایلمشلردر . صرب بستانك املی

انجق حضور وآسایشك حصولی وسلطنت سنیه ایله موجود اولوب پارس معاهده‌سیله مصدق و کندو سنجه‌الك زیاده مدار قوت اولان مناسباتك اعاده‌سی ماده‌سی اولدیغندن اکر مناسبات استاتوقو اساسی اوزرینه اعاده اولنوب ده‌ینه حکومت سنیه‌نك آرزوسی وجهله اشقیا فرقه‌لرینك تشکیلنی و تشکل ایتمش اولنلرك دخی هرنه صورتله اولور ایسه اولسون ایالات متجاوره‌یه دخولنی منع ایچون صرف ماحصل اقتدار ایتمیه‌جك اولور ایسه پولتیقه‌جه اولان موقعی و نظامات داخلیه‌سنك اساسی خلافنه حرکت ایتمش اولور . صربستان بر اداره منتظمه و حریت پرورانه‌یه مالك اولوب بو اصول اداره‌نك قاعده‌سی ذاتاً خفی جمعیتلرك وجودینه آچیقدن آچیغه مغایر بولندیغندن امارتك کندی منافعی بو خصوصده باب عالینك ارزوی مشروعنه کاملاً موافق اولدیغنه جزم یقین حاصل ایلیه‌جکی درکاردر . بناء علیه محررین امضا اولنابده باب عالی‌یه تأمینات کامله و مطلوبه‌یی اعطایه مسارعت ایدرلر و حکومت سنیه صرب اهالیسنك اشبو خفی جمعیتلر طرفندن وجوده کتورلان فناالقلری حس ایله ارتق اجنبی مفسدلرینك القاآت مضره‌لرینه قاپلیه‌جغنی درك ایتمش اولدیغندن حکومت سنیه شو مقصدك کندولکندن حاصل اوله‌جغندن امین اولمق لازم کلدیکی اعتقادنده‌یز »

« باب عالی ارمنیلر ایله موسو یلرك سربستیٔ آیینندن بشقه

سائرلرك حائز اولدقلری حقوق و امتیازاته دخی نائل اولملری ارزوسنده‌در »

محررین امضا اولنابده ه باب عالینك بو ایشـله مشـغول اولمسنی ایجاب ایدن اسباب اصلیه‌یی لایقیله درك ایله خصوص مذكورده امارتك افكاری حكومت سنیه‌نك ارزوسـنه كاملاً موافق اولدیغنی بیانه مسـارعت ایدرلر . سربستی آیین ومذهب صربستانده بركونه قید وشرط تحتنده دكلـدر . ارمنیلر هیچ بروقتده صربسـتانده تمكن ایتمامش اولدقلرندن شمـدی‌یه قدر كندیلرینه دیخـه سربسیت و یرلمامشـدر دینله‌مز . شمـدیدن صكره ایچون دخی قوانین و نظامات محلیه‌ده ارمنیلره مخصوص بر شرط موجود اولندیغی بیانیله اكتفا اولنور . صربلو صفتنی قبول ایتمش یهودیلر سائر صربلولرك حائز اولـدقلری حقوقـه كاملاً نائل اولـوب كندیلرینـه مخصـوص یالكز بر شرط واردر كه اوده داخل مملكتده اقامتلرینی شمدیلك منع ایدن مادهٔ نظامیه‌در . مقر حكومتده بولنان یهودیلر بالجمله حقـوق ملكیه و پولتیقیه‌دن تماماً مستفید اولدقلرندن شروط مذكوره داخلنده‌كی یهودیلر حقلرنده مجرد بولندقلری دینـدن نشأت ایتمش بر ممنوعیت قانونیه عد اولنه‌مز . شو تدبیر موقتدن مقصد صربستانه مجاور اولان مملكتلرده امثالی كورلدیكی كبی هیئت حكومتك بیله هر وقت ضبطه مقتدر اولـه‌مدیغی اذهان اهالی‌یی تبرید

ایتمکسزین یهودی ملتنه صرب جمعیتی ایچنده یواش یواش موقع طبیعیسنی احراز ایتمك ایچون میدان ویرمکدن عبارتدر. صرب قانونی یهودیلره پك مساعد صورتده ترتیب و تنظیم اولنمش اولدیغندن امارتك افکار ونیات صحیحه سنه شبهه یی دعوت ایده جك صورتده تفسیر و تأویل اولنه مز . باب عالی بونك بویله اولدیغنه اعتماد بیورسون . و اعتماده الدائمش اولمیه جغنی محررین امضا دخی تأمین ایده بیلورلر . جانب باب عالیدن بلغراده برمأمور بوشندیرلمق تکلیفنه کلنجه محررین امضا بو بابده شفاهاً وقوعبولان تبلیغاتلرینك سند اتخاذ بیورلمسنی رجا ایدرلر . ایشته محررین امضا بلغراده مقدما اشعار اولنان استاتوقو شرائطی حقنده باب عالی ایله صرب امارتی بیننده تماميله موجود اولان اتفاقی بروجه محرر تعیین و اثباتله کسب فخر ایدرلر و حائز اولدقلری مأذونیت کامله اقتضاسنجه صرب پرنسی ایله اهالیسنك کرك ذات شوکتسمات جناب پادشاهی و کرك سلطنت سنیه لری حقنده اولان صداقتلرینه دائر تأمینات جدیده وقطعیه اعطا و باب عالی یه وقوعبولان بالجمله افادات و تبلیغاتلرینی قرارلشدیریلان صورتده برآن اول پرنسه تأیید وتصدیق ایتدیرمکی دخی درعهده ایدرلر . اشبو تصدیقنامه نك باب عالی یه وصولنی متعاقب استاتوقونك علناً ورسماً اعاده سنی متضمن فرمان عالینك درحال اصداری و فرمان عالی تاریخندن اعتباراً اون ایکی

کون طرفنده عساکر شاهانه‌نك وقوعات اخیره‌دن اولکی حال اوزره خط امتیازك برو طرفنه چکلملری ضمننده طرف سامئ جناب صدارتپناهیدن اوامر لازمه اعطا بیوریله‌جغی مأمولدر »

« صرب مأمورلری موسیو قرستیچ و ماتیچ خارجیه ناظری دولتلو پاشا حضرتلرینك قوناقلرنده عقد مجلس ایدرك مذاکرات واقعه‌نك رسیدهٔ حد ختام اولدیغنی و پاشای مشار الیه کندیلری بیننده ۰۰۰ تاریخیله ویردکاری نوطه موجبنجه اتفاق وقوعبولدیغنی و بناء علیه امارتك حکومت متبوعه‌سیله استاتوقو اصولنجه تکرار عقد مناسبات ایتمك حقنده اولان ارزوسنی امارتدن الدقلری مأذونیت مطلقه ایجابنجه تصدیق ایلدکلرینی بیان ایتمشلردر ۰ خارجیه ناظری دولتلو پاشا حضرتلری دخی مارالذکر نوطه‌یی سند اتخاذ ایلدیکنی سلطنت سنیه‌نك صرب امارتیله استاتوقو اصولنجه تکرار عقد مناسباته قرار ویرمش اولدیغنی بیان ائلمشدر ۰ بوحالده استاتوقو قاعده‌سنك حکم وماهیتنی لزومی مرتبه‌ده صراحةً تعیین ایله بو بابده ظهور ایده‌جك یا کاشلغك وقوعنی منع ایتمك ایچون شو اتفاق ایجابنجه قرار ویریلان ماده‌لر شونلر اولیور که

« اولا صربستانه متعلق بالجمله خط همایونلرده و اوراق سائره‌ده و علی الخصوص قلاعه دائر اولان فی ٥ ذی الحجه

سنه ۹۳ تاريخلی خط همايونده مندرج بالجمله قيود وشروطك
بشقه دراو تفصيلات و ايضاحاته حاجت قالقسزين يالكز
محاربه‌دن اولكی استاتوقونك اعاده‌سی لفظيله بلا استثنا وكاملاً
موقع اجرايه وضع اولنمسی »
« ثانياً   وقوعات اخيره‌ده متهم بولنان بالجمله تبعهٔ ملوكانه
عموماً وكاملاً عفو بيورلديغی كبی صرب امارتنك دخی اشبو
وقوعات اثناده متهم بولنان صرب بلولرك عفو اولنمسی »
« ثالثاً   اشبو مقاوله‌نامه تاريخندن اعتباراً اون ايكی كون
ظرفنده كرك عساكر شاهانه وكرك صرب عسكری طرفندن
خط امتيازك خارجنده ضبط اولنان محللرك تخليه‌سيله هر ايكی
طرف مأمورلرينك او محللر اوزرنده اولان حق حكومتلرينی
اجرا ايلمسی »   (انتها)

[۸]

صربیه کوندریلان فرمان

« بعدالالقاب »

« ممالك محروسهٔ شاهانه‌نك اجزای متممه‌سندن اولان »
« صربستان امارتنك آسایش وترقیسی واهالیسنك رفاه »
« وسعادت حالی هر بار جملهٔ مقاصد شاهانه‌مدن اولوب »
« شمدی‌یه قدر ازمان مختلفه‌ده صادر اولان فرمان »
« همایونلرده مندرج امتیازات ومعافیات دخی بوآرزونك »
« موقع اجرایه قونلمسندن عبارتدر . صرب خلقنك »
« حکومت سنیه‌جه صدق واستقامتی تبین ایتدیکنده »
« صربستانده بولنان قلاع شاهانه محافظه‌سنك امارته »
« حواله‌سی دخی بوکا دلیل کافی اولوب بوصورتله »
« دولت متبوعه‌سیله صربستان بیننده‌کی امنیت »
« وخصوصیت کوندن کونه ترقی وتأکد ایتمکده وحال »
« حاضرك تأمینه حکومت سنیه‌مز طرفندن صرف مساعی »
« اولنمقده ایکن صرب امارتیله دولت متبوعه‌سی بیننده »
« جریان ایدن مناسباتی اخلال ایده‌جك وقوعات مؤلمه‌نك »
« عدم ظهورینه موفق اولنه‌میه‌جغی کمال تأسف ایله »
« کورلمش ایسه‌ده محاربه‌یه سیأتندن صربستانی خلاص »

« واسـكى حالنه ارجاع ايتمك اوزره حكومت سـنيه‌مز »
« طرفنـدن تأسيس امن وآسايش ايچـون ايديلان »
« تكليفاتك قبولنه صربستان امارتى طرفندن مسارعت »
« اولنمغله طرفكزدن موسيو خريستيچ وماتيچ مأذونيت »
« مطلقه ايله درسعادته كله‌رك تواريخ مختلفه ايله صدور »
« ايدن فرامين وخطوط همايونلرينـك احكامنى كمايليق »
« محافظه وصرب بستانك نائل اولديغى مساعدات ومعافياته »
« بدل مجبور اولديغى وظائفك بتمامها اجراسـنه اعتنا »
« ايديله‌جكنه وحكومت شاهانه‌مز ايله صربستان امارتى »
« بيننده اولان مناسـباتى كرك مادى وكرك معنوى اخلال »
« ايده بيله‌جك هيچ برشيئه مساعده اولنميه‌جغنـه تأمينات »
« قويه و يردكلرندن شفاهاً وتحريراً ويريلان بوتأمينات »
« وايضاحات صرب امارتنك و اهاليسـنك استقامت »
« وصداقتنه امنيت شاهـانه‌مى اعاده وتجديد ايتمكلـه »
« صربستانك قبل المحاربه‌ده‌كى حالنك اعاده‌سنه مساعده »
« ايله برابر ايالات متجاوره‌دن محاربه اثناسنده صربستانه »
« كيدن اهالينك خانه ومأوالرينـه وكذلك ممالك شاهانه‌مه »
« التجا ايتمش اولان صرب اهاليسنك دخى خانه‌لرينه عودت »
« ايتملرينه مساعدهٔ شاهانه‌م ارزان بيورلمه‌رق بوصورتله »
« ويريلان قرار حقـكزده اولان امنيت وحسن نظر »
« شاهانه‌مك بر دليل علنيسى اولديغى كرك سـيز وكرك »

« صربيه خلق بيله‌رك امارتك حكومت سنيه‌مزه مجبور »
« ومتعهد اولديغی وظائفی كمالیله اجرایه صرف سعی »
« واقتدار ایده‌جكنه امنیت شاهانه‌م بولندیغندن قبل »
« المجاربه‌ده‌كی اساس اوزرینه تجدید مناسبات اولندیغنی »
« معلن اشبو فرمان جلیل العنوان همایونم تسطیر وتسیار »
« وخط امتیاز داخلنده اولان عساكر شاهانه‌مك كیرو »
« چكلمسنه دائر لازم كلانلره اوامر شاهانه‌م اصدار »
« واشعار اولندی »

فی ١٨ صفر سنه ١٢٩٥ وفی ٢ شباط

[٩]

اشقودره مبعوثی یوسف افندینك قره طاغ حقنده‌كی نطقی

غزته‌لرده كورلدیكنه واوته‌دن بروڭ ایشدلدیكنه نظراً
قره طاغلولر صلحی اللی بیك نفوسدن عبارت بولنان قوچ
ناحیه‌سی وملحقاتیله اشپوزی وز بیاق قضالریله شلچه‌وقرینجه
وشستان بالا وشستان زیر وغوره‌زه ورؤ یك‌وزو بچه‌وتوكیل
بالا وتوكیل زیر وشوشان وبرچه قریه‌لرینك وایكی قلعه‌یی
حاوی اولان اسپیچ ناحیه ولیمانك كندوسنه تركنه یعنی خط
امتیاز موراچه نهری اعتبار واتخاذ اولنمسنه تعلیق ایدیورمش

بنده کز اشقودره مبعوثی بولندیغم وذاتاً پودغوریجه‌لی اولوب اوراری قاریش قاریش کزمش وکورمش اولدیغم جهتله بو بابده بعض ایضاحات ویرمك ایسترم و یره‌جکم ایضاحات تماميله اکلاشلمق اوزره قره‌طاغ خریطه‌سنك مطالعه‌سنه همت بیورلمسنی توصیه ایلرم یکرمی قریه‌دن عبارت اولان قوچ ناحیهٔ جسیمه‌سی قره‌طاغلویه براغلدیغی و موراچه نهری خط امتیاز اعتبار اولندیغی حالده مدون واشپوزی‌وز بیاق وعلکسندره و اسبیج و ستورمان قلعه‌لریله هر بریسی قلعه جسامتنده بولنان و پك چوق لیره صرفیله وجوده کتورلمش واشقیانك تجاوزینه سد اسکندرکبی حائل بولنمش اولان برنجی و ایکنجی و اوچنجی ودردنجی و بشنجی و درویش پاشا واسماعیل پاشا وپازرشته و برون و بلوچه وسردار وحفظیه وعونیه‌وعزیزیه‌وشوکتیه وچنکل‌وصوغوق‌صوی‌وستنو. غلاف ومقصودوغرمیشور ومناستوتغله ور بناق وچونیقام ویلی بریق و بلوچه قله‌لری واشپوزی وز بیاق قصبه‌لریله غربه‌ودیلام واوشان و ممشیك وودانیك و لشقو بوله‌زیر ولشقو بوله بالا و قوقوط و انفیك وغرباقجه و قوقجه‌زیر وقورپوچه وپونار و بانیه و طورمشه وویریش و ورانینه قریه‌لری‌انلره ترك اولنمش‌اوله‌جقدر بونك عاقبتنده‌کی‌وخامتی مساعده‌کزله بیان ایده‌یم قره‌طاغلولر بو آنه قدر قوهٔ جبریه ایله الهٔ کچیرمکه مقتدر اولمدقلری محللر ایچون برایکیشر

مأمور درسعادته اعزام ایدرك و اعمال دسایس عاقل فریبانه ایله رأس اداره ده بولنانلری اقناع ایلیه رك بویله لكله پك چوق برلو یمزی المثلردر . انجق سایهٔ حضرت پادشاهیده شمدیلك اوقپولر قپانمش و بتون عثمانلولر همدست وفاق و اتحاد اوله رق تابصره ده بولنان بر عثمانلی حدود غربیه مزك برآوچ طپراغنك محافظه سی اغورنده فدای مال وجانی کوز ینه کسدیرمش اولدیغی زمانده اوکبی مطالبه فولاق اصلیه جغنده امنیتمز بر کمالدر .

ذکری سبقت ایدن وقره طاغلونك اله کچورمك ارزوسنده بولنان قلعه وقله لر هر کیمك اولور ایسه ملحقاتیله برابر اشقودره ولایتی انك اولمق طبیعیدر . زیرا تعداد اولنان یرلر قره طاغلو النه کیرر ایسه چونکه مالونردو تپه سنه طوپلر کتوروب بودغور یچه قصبه سیله اوه‌یی دوکه جکندن بودغور یچه ده طورمق ممکن اوله میه جقدر .

بودغوریچه‌یی اله الدقدن وقوچ ناحیه سی اکا قالدقدن صکره غروده و حوط و قلند وقصرناط وقو بلیق وزجه لوجه اهالیسی ـ که بونلره جبال سته مالسیاس تعبیر اولنور ـ دخی بالضروره قره طاغلو یه عرض انقیاد ایدرك وشاله وشوشه و پوسته دبه بونلره پیرواولوب ذاتاً عصیانه میال وساعی اولان میردیتا بو صورتله قره طاغلو ایله برلشه رك آتش اختلال وعصیان جزئی بر زمان ایچنده پرزرین سنجاغنه و کورفز

دکزی ساحلنه قدر توسع ایدر که او حالده قره طاغلولر خارجدن هر درلو امداد و اعانه یه نائل اولورلر . علکسندره و غرمشور ومناستر و مقصود و طوغله قلعه و قله لری که بونلر قره طاغلو یه اشقودره کولندن اجرای خباثت ایتمکه میدان براقیور . قره طاغلو یه و یرلدیکی حالده معهود قایقلرله بی پروا کولی استیلا ایدرك اشقودره شهرینه دخی ایصال دست خسارایده جکلرندن وسالف الذکر سلجه و قرنیجه وسائر قریه لری و اسپج لیمانی الرینه کچدیکی صورتده سوریك و قرابنه دخی طیانه میه رق انلرله اتفاقه مجبور اوله جقلرندن بار طرز یقیله کیدوب کلمك غیر قابل اوله جغندن روسیه دولتی دخی بحر سفیدده بر لیمان اتخاذ ایتمش اولور و بویانه نهرینك دکزه منصب اولدیغی محل دخی یدضبطلرینه کچه رك طاغلونك مطلو بی حاصل اولور . بو محاذیر میدانده و قره طاغلونك مطالبنده اصرار ایدیشی اوحوالی یی بو صورتله استیلا ایده بیله جکی امکانی درك ایلدیکندن ایلرو کلدیکی کون کبی عیانده ایکن مطالبنه احاله کوش اعتبار اولنمامق ضرور یدر . قره طاغك مطالبی رد اولنورسه تکرار محاربه ایتمك اقتدارینه مالك می ظن ایدیورسکز . ولو سلم محاربه یه مباشرت ایتسه بیله برشی قزانمیه جغی شویله طورسون بنصرته تعالی پك بیوك ضایعاته دوچار اوله جغی شبهه سزدر . بونلرك بو درجه شمارملرینه سببیت و یرن بعض مأمورینیدن استیضاحه

حقمز واز ایسه‌ده انلری ایلرو یه تعلیق ایلدم خلاصه قره طاغلو یه هیئت سابقه‌سندن بشقه برقاریش یر و یر یلور ایسه ملحقاتیله برابر اشقودره کندوسنه ترك اولنمش اوله‌جغندن بو بابده تکرار نظر دقتکزی جلب ایدرم •

قره طاغلولر فقر و ضرورتندن بحث ایدولر ایسه بر قاچ سنه اول قوایه قضاسنده اسکان اولنان اللی خانه قدر طاغلولرك سایهٔ حضرت شهریاریده سعادت حاللرینه آزامش باللرینه باقوب عبرت السونلرده شقاوتی ترك ایدوب دولت متبوعه‌لرینك دامن شفقتنه صارلسونلر اولوقت دولت انلری منبت یرلرده اسکان ایتدیرر عجبا طاشلقدن عبارت اولان و هر حالده اداره و تعیشدن عاجز بولنان قوچ ناحیه‌سیله سلچه و قرنیچه و سائر بوکا بکزر قریه‌لر و کول ایچنده علکسانده و ستورمان و اسبیچ وز بیاق وهدون و اشپوزی قلعه‌لریله اوتوز قدر جسیم و متین قلعه‌لر کندوسنه براغیلور ایسه ندن زنکین اوله‌جق ایمش اشته بوندن اکلاشیلور که بونلرك ایستدکلری محللری دفع ضرورت ایچون دکل بلکه ملحقاتیله اشقودره‌یی ضبط و استیلا ایتمك و حدودینی بلغارستان و صربستان ایله برلشدیرمك ایچوندر • امین اولکزکه خدمتکرده جزئی بر مطالبه موافقت یوزی کوستریلور یعنی یالکز قوچ و یاخود سلچه و یاقرنیچه کندوسنه و یریلور ایسه‌ك آز زمان ایچنده بوکا میسر اولور صدق افاده‌می اورالرینی بیلور و فن حربیه

آشنا امراى عسكريه دن صوراسه تصديق ايدر اعتقادنده يم بو جمله ايله برابر كرك پودغوريچه ده وكرك اشپوزى وز بياق وسائر يرلرده هيچ برآدم يوقدر كه باباسندن قالمش براوطه لى خانه يه روم ايلى واناطولى وعربستان كبى محللرده اللى اوطه اق برسرايى ترجيح ايدوبده مسقط رأسنى ترك ايلسون . چونكه اودكرسز خانه نك محافظه سى اغورنده پدرينى وبرادرينى آل قانلرده بوياتمش اولديغى حالده تسليم جان ايتديكنى كورمشدر . شمدى اوخانه يى براقدقدن بشقه انلرك مبارك مزارلرينى دشمنك اياقلرى التنده براقرلر مطمئن اولكزكه وطنلرى اغورنده چولق چوجغه وارنجه يه قدر جمله قره طاغلولرك قورشون و يطاغانلرينه كوكسلرينى كرمك و پدر و برادرلرى كبى شانلى وقانلى اولمك شرفندن بر وقت چكنميه جكلردر محقق بيله سكزكه بو ماده يك مهم ماده در كه اول باول جمله مزك آرامزه حواله بيورلمشدر . نه اولور ونصل قرار ويريلور ايسه ملت بزدن بيله جكدر . تكرار ايدرمكه خريطه لره كوزلجه ودقتليجه باقكز . بو نقاط روم ايلينك كليدى مثابه سنده در اميد ايدرم كوز كوره دشمنك قازديغى قويويه دوشميه جكز بو بابده مرافقتكزى تمنى ورجا ايدرم .

[۱۰۰]

جلوس همایون اوزرینه شرف صادر اولان خط شریف

« بنم وزیر معالیسمیرم محمد رشدی پاشا »

« تقدیر و مشیت الهیه ایله برادر اکرمم سلطان مراد »
« خان خامس حضرتلری مشاغل سلطنت و خلافتدن »
« دستکش فراغ وعزلت اولملریله بر موجب قانون عثمانی »
« اجداد عظاممز تختنه جلوسمز وقوعبولدی » .
« ذاتکزك مجرب و مسلم اولان رویت وحمیتکزوامور »
« مهمهٔ دولتده وقوف و اطلاعکز حسبیله مسند صدارت »
« عظمی وریاست مجلس وکلا ابقاءً وتجدیداً عهده کزه »
« توجیه و بالجمله وکلا ومأمورین دخی یرلرنده ابقاوتقریر »
« قلنمشدر . قاطبهٔ احوالده جناب موفق الامورك تسهیلات »
« وتوفیقات صمدانیه سنه توکل وتوسل برکمال اولدقله برابر »
« نخبهٔ آمال ومقاصدم دولتمزك تأییداساس شوکت ومکنتی »
« وصنوف تبعه و برایامزك بلا استثنا نائل حریت ومتنعم »
« نعمت آسایش وعدالت اولمسی ارزوسنه منحصر اولدیغندن »
« کافهٔ وکلا ومأمورین دولت علیه مزك دخی شو اثرمزه »
« مشارکت ومعاونت ایده جکلرینی وثوق واعتماد تام ایله »
« امید ایدرم »
« جمله نك معلومی اولدیغی اوزره دولت علیه مزك »

« الیوم بو اولدیغی حال و بحران واغتشاشك جهات واسبابی »
« وصور و اشکالی متنوع و متعدد اولمقله برابر بونلرك هر »
« قنغی جهتدن امعان نظر ایدلسه جمله سنك اسباب »
« ومبادیسی بر نقطه‌ده اجتماع ایدر که اوده دولتمزك اساساً »
« مستند اولدیغی احکام جلیلهٔ شرعیه اوزره مؤسس »
« اولان قوانین ونظاماتك حقیله وتمامیله اجرا اولنه‌مامسی »
« وادارهٔ اموردە هر کسك بر نوع ادارهٔ کیفیه اصولنه »
« اتباع ایتمسیدر و بر وقتدنبرو دولتمزك ملکی ومالی اداره‌سنه »
« عارض اولان نظامسزلقلرك شو درجه میدان المسی »
« وامور مالیه‌مزك افکار عامه‌جه بر امنیتسزلك حالی کسب »
« ایتمسی و محاکمك حقوق ناسی تأمین ایده‌جك درجه‌یه »
« واره‌مامسی و مملکتمزك حرفت و صناعت وتجارت »
« وزراعت کبی هر درلو وسائل عمرانه قابلیتی مسلم عالم ایکن »
« استفاده اولنه‌مامسی والحاصل کرك مملکتمزك معموریتی »
« وکرك تبعهٔ برایامزك بلااستثنا حریت شخصیه‌یه نائلیتله »
« برابر رفاه حال وسعادتی نیت خالصه‌سیله شمدی‌یه قدر »
« هرنه یاپلمش ونصل اسبابه تشبث اولنمش اولسه دوام »
« ایده‌میه‌رك درلو تغیراته اوغرامسیله مقصد اصلی‌یی انتاج »
« ایده‌مامسی قانون ونظامه ثبات اوزره اتباع ایدیله‌مامسندن »
« متولد ومنبعثدر بنابرین قوانین ونظامات مملکتك عمومه »
« باعث امنیت اوله‌جق صورتده وضع وتنظیمی نیت خیریه‌سیله »

« اول باول وضع واتخاذی لازم کلان تدابیره شو نقطهٔ »
« مهمه‌دن بدأ اولنه‌رق الحالة هذه موجود اولان و بوندن »
« بو یله دخی احکام مقدسهٔ شرعشریفه و مملکت و ملتمزك »
« لوازم حقیقیهٔ مشروعه‌سنه توفیقاً تنظیم و تأسیسی اقتضا »
« ایدن قوانینك بلا استثنا حرف بحرف تمامیٔ اجراسنی »
« تأمینه کافل اولمق و دولتك واردات و مصارفاتی موازنه‌سنه »
« نظارت ایلك ایچون اثار و افعالی عمومك وثوق و اعتمادینه »
« شایان و مملکت و اهالیمزك اخلاق و قابلیتنه جسبان اولان »
« برمجلس عمومینك تشکیل و تأسیسی لازم و مهم اولمغله »
« بو رأیی بین الوکلا عریض و عمیق مطالعه و مذاکره »
« ایله قرار ینك عرض و استیذانی قلنمسی و قوانین و نظاماتك »
« حقیله جریانی اشکال ایدن موادك بریده مأمور یتلرك »
« نااهله تودیع ایدلمسی و سبب مشروعی اولمیه‌رق مأمور ینك »
« تبدلات متوالیه‌سی مسئله‌سنی اولوب شوحال اینسه ملکاً »
« و مصلحةً پك بیوك مضرتی داعی اولدیغندن بعد ازین »
« هر نوع خدمت و مأموریت ایچون مسلك مخصوص »
« تعیینیله هر ایشده اهل و اربابی استخدام اولنوب بلا »
« موجب هیچ برمأمورك عزل و تبدیلی تجویز اولنمامق »
« و کافهٔ وکلا ایله کوچك بیوك بالجمله مأمورین دولت درجه »
« درجه وظائف موکوله‌لرندن مسئول اولمق اوزره بر »
« قاعدهٔ ثابته اتخاذ اولنمسی و ملل اوروپانك معلوم و مسلم »

« جهان اولان ترقيات ماديه ومعنويه‌سی فنون و معارف »
« قوتيله اولوب لله الحمد والمنه هر صنف تبعه‌مزك استعداد »
« وذكاوت فطريه‌سی هر جهتله ترقياته قابل و تعميم معارف »
« خصوصی نزدمزده پك مهم وعاجل اولمغله ممكن اولديغی »
« مرتبه تخصيصاتی درجۀ كفايه‌يه ابلاغ ايله اصول معارفك »
« وقت ضايع ايدلميه‌رك نشر و تعميمی وسائلنه چاليشلمسی »
« وطشره‌لرجه ولاياتك اصول ملكيه وماليه وانضباطيه‌سی »
« صحيحاً برحال انتظامه قونلمق ايچون مركزجه اتخاذ »
« اولنه‌جق قاعده‌يه متناسب اولمق اوزره بونلرك دخی »
« همان تنظيمات واصلاحاتنه باشلانلمسی و كچن سنه هرسك »
« و بوسنه طرفلرنده ارباب اغراض القاآتيله ظهور »
« ايدن حادثه‌يه صرب بستانك مسئلۀ عصيانيه‌سی دخی منضم »
« اوله‌رق حالبوكه ايكی طرفجه دوكيلان قانلر بروطن »
« اولادينك قانی اولمسيله بونك دوامی پك اشوری كدر »
« وتأثرمزی موجب اولديغندن بو بابده اقتضا ايدن تدابير »
« مؤثره‌يه تشبثله شو حال اسف اشتماله برنهايت ويرلمسی »
« ودول متحابه ايله منعقد اولان كافۀ معاهداتك احكامی »
« طرفمزدن ازسرنو تأييد اولنديغندن بونلرك حسن جريانه »
« رعايتله برابر دولتلرله اولان روابط مسالمتكارانه‌مزك »
« هميشه تزييدينه چاليشلمسی خلاصۀ آمال ومقاصدمزدر . »
« ربمز تعالی حضرتلری جمله‌نك مساعيسنی توفيقات »

«سبحانیه‌سنه مقرون بیوره آمین»

یوم احد ۲۲ شعبان سنه ۹۲

[۱۱]

جلوس خط همایونی اولمق اوزره مدحت پاشا طرفندن قلمه النان مسوده‌در که بالتعدیل یوقاروده مندرج اولان خط همایون حالنه تحویل ایدلمشدر .

بتقدیره تعالی برادرم سلطان مراد خامس حضرتلرینك مبتلا اولدیغی علت جسمانیه مانع شروط خلافت اولمغله برموجب قانون عثمانی اجدامز تختنه جلوسمز واقع اولدی . سزلك متصف اولدیغکز رویت وحمیتکز وامور واحوال دولته وقوف تام واطلاعکز حسبیله صدارت مقامنده ریاست وکلا مسندی باش وکیل عنوانیله عهدهٔ کفایتکزه توجیه و سائر وکلا ومأمورین دخی یرلرنده ابقا وتقریر قلنمشدر .

دولتمزك الیوم بولندیغی حالك اغرلغیله برابر جناب موفق الامورك الطاف صمدانیه‌سنه اولان اعتصام واعتمادم برکال اولدیغندن واقصای مقصد وامل محض عدالت اولان احکام شرعیه و قوانین موضوعه‌نك تمامیٔ اجراسیله بالجمله تبعهٔ عثمانیه‌نك بلا استثنا نائل حقوق حریت و مساواة و مظهر ترقیات و سعادات اولملرندن عبارت بولندیغندن بو نیت

خالصه‌ده‌جمله وکلا ومأمورینك دخی بکا مشارکت ومعاونت
ایده‌جکلرینی واوتقدیرجه عون وعنایت باری ایله بوحال از
زمانده تبدل ایدوب دولت وملتمزك سائر دول وملل انظارنده
سزاوار غبطه وتقدیر اوله‌جق بردرجهٔ مسعودیه واصل
اوله‌جقلرینی قویاً امید ایدرم . اشبو مطلبه وصول ایچون
هرشیدن اول اتخاذینه لزوم کورینان تدبیر اصول اداره‌مزك
براساس صحیح ومتین اوزرینه تشییدی قضیه‌سی اولوب چونکه
دولت علیه اوروپا جمعیت دولیه‌سی ارکان فخامندن اولمغله
ترقیات عصریه یولنده قوکشولریله همرو اولمق ایچون اهنك
عمومی‌یه تطبیق معاملاته مجبور بولندیغندن واصول مشورتکه
هردولت مدنیه‌نك مقدم اسباب ترقیسندن اولوب هریرده اهالینك
ومملکتنك درجهٔ استعداد وقابلیتنه کوره برصورت مخصو-
صه‌ده مؤسس وجاری اولدیغنه نظراً بزده دخی اساساً
احکام شرع شریفه واصول وعادات ملکیه وملیه‌مزه موافق
اولمق اوزره اصول مذکوره‌نك قبول واتخاذ اولندیغنی اعلان
ایلرم .

معاملات مالیه‌نك انتظامی هردولتك روحی مثابه‌سنده
اوله‌رق براز وقتدنبرو امور داخلیه وخارجیه‌جه تصادف
اولنان مشکلات اوزرینه افکار عامه‌جه حاصل اولان برنوع
امنیتسزلك چنلرده مستقرضات فائضلرینك نصفنه تنزیلنه دائر
اعلان اولنان قرار ایله برقاتدها تزاید ایتمکله واو یوزدن نتیجه

بيك كسه‌لر متضرر اولوب بو ايسه اوته‌دنبرو دولت و ملتمزك
زبانزد عالم اولان شعار فتوتكارى و نصفتنه غير موافق اولمغله
قرار مذكورك فسخيله هم بونلرك تخفيف ضرر و اعاده‌ٔ
امنيتلرينى مستلزم و همده دولتك حال حاضريله قابل توفيق
برصورت تسويه بولنمسى و مملكتمزك بكر حالنده بولنان منابع
ثروت و تجارتنى آچه جق هر درلو تشبثاتك اجراسيله برابر
مصرف جهتنده دخى هر دائره‌ده تصرفات ممكنه‌يه رعايت
اولنمق و هركس داخل اقتدارنده بولنان خصوصاتده بونقطه‌ٔ
مهمه‌يه اعتنا و دقت ايتمك اقدم مهام اولمغله سراى همايونده
داخلى و خارجى قصر زوائدله منسوبين و خدمه‌نك مقدارى
درجه‌ٔ لازمه‌يه حصر ايديله‌رك و خاندان سلطنت دائره‌لرى
مصارفنك دخى او نسبتده بالتعديل هر برى ايچون تعيين
اولنه جق مخصصات طوغريدن طوغرى‌يه ماليه خزينه‌سندن
تسويه اولنمق اوزره مخصصاتمزدن بوكره شوقدر كيسه‌دها
تنزيل و ترك اولنه‌رق سراى همايونك كافه‌ٔ مصارفاتى شهريه
شوقدر كيسه‌يه قصر ايدلمش اولديغندن سائر دوائر دولتده
دخى لازمك تركيله بالكز الزمه قصر نظر ايديله‌رك اجراى
تصرفات اولنمسى و شوقدر كه دولتك حصول ترقياتى كندينى
تركيب ايدن اقوامك بالاتحاد وطن مشتركلرينك سعادتيله منافع
متقابله‌ٔ دائمه‌لرينك استحصالنه و بوفكرك بين الاهالى حصول
و تقررى دخى تربيه‌ٔ عموميه‌نك برادارهٔ متحده و منتظمه تحتنده

اولەرق سیاق واحد اوزرە اولمسنە و مکتبلرك بو اساس اوزرینە اصلاحنە موقوف اولدیغنـە و بو یولدە اختیار ایدیلەجك مصرف ایسە فوائد مستقبلەسنە نظراً ترلایە تخم اکمك قبیلندن اولەجغنـە بناء ترتیب اولنەجق موازنەدە معـارف نظارتی تخصیصاتنك حد لایقنە ابلاغی و ویرکونك طرح و تحصیلنە واعشار و رسوماتە دائر موجود اولان نظاماتك تمامیلە موافق عدل و حقانیت اولەجق و برکونە سوء استعمالە کیرەمیەجك یولدە اصلاحیلە صورت جریاننە علی الدوام نظارت و اهتمام اولنمسی اهم والزمدر .

هرسك و بوسـنە طرفلرندە دوام ایدن اختلالاتدە ایکی طرفدن دوکلمکدە اولان قانلر بر وطن اولادینـك قانی اولوب بعض اغفالاتە قاپلمش اولان برفرقەنك سـیئاتیلە بر چوق اهل عرض تبعۀ صادقەنك رنجیدە و خساردیدە اولملری زیادەسیلە تأسف اولنەجق برحال اولدیغنـدن بو حالك دولت و ملتمزك شان و شرفنە موافق صورتدە بسرعت اندفاعنی شدتلە آرزو ایدرز .

عساکر معاونەدن باشی بوزوق تعبیر اولنان دیرنتی عسکرك تحت انضباطدە اولمەملرندن ناشی کندولرندن مغایر شـعار انسانیت بعض حرکت وقوعی شـایع اولوب اکرچە شایعۀ واقعـەدە مبالغە اولدیغی تحقیقـات اخیرە ایلە ثابت اولمش ایسەدە نظام وتعلیم التندە اولمیان عسکرك حرکاتندە بالطبع

انتظام اولەمیەجغی واثنای سفردە کندولرینە ویریلەجك حوایج وتعیینات خصوصندە مضبوطیت اولەمیەرق بولندقلری مواقعدە ضرورت وسفالت چکەجکاری وبوجهتلرلە کندولرندن منتظر اولان خدمات حسنەیە بدل هم کندولری همدە دولت واهالی متضرر اولەجقلری حسبیلە باشی بوزوق نام وهیئتی کلیاً لغو اولنوب بعدازین رضالریلە حربە کتمك استیانلرك عساکر نظامیە طرزندە وتحت انتظامدە حرکت ایتلری مادەسنك نظامە ربطی لازمەدندر ٠

کافۀ تبعە وزیردستانك تأمین حقوقی حکومتك وظایف اساسیەسندن اولمغلە محاکم موجودەنك عمومە امنیت بخش اولەجق یولدە اجرای اصلاحاتی و مأمورینك انتخابندە منسوبیت والتماسە اصلا رعایت اولنمیوب دائما اهلیت ولیاقت ارانلق و بلا جنحە کسە مأموریتندن عزل ایدلمامك وهر مأموریتك وظیفەسی تحدید اولنەرق هرکس ایشندن مسؤل اولمق وهربری حقندە افعالنە کورە مکافات ومجازات قاعدۀ عادلیەسی بلا استثنا اجرا اولنمق اوزرە برنظام مخصوص یاپلسی وبردەاصل ونسلی مشکوك اولان عبید وجواریك بیع وشراسی نەشرع شریفە نەدەاقتضای مدنیت وانسانیتە موافق اولمدیغندن سرای همایوندە بولنان بالجملە جواری وحرم اغالری بوکره طرفزدن ازاد ایدیلەرك زمرۀ احرارە ادخال ایدلمش اولمزیلە بعدازین ممالك شاهانەدە اسرا بیع و شراسنك

وخارجدن اسیر ادخالنك کلیاً تحت ممنوعیته آلنمسی وهر کسك
الندہ بولنان اسرانك دخی بر مدت محدوددہ نائل حریت
اوللری ایچون بر مدت تعیین اولنەرق و راضی اولنلر کتابته
کسبیله رك ارقەسی آلمق اوزرە بر تدبیر اتخاذ ایدلمسی قطعیاً
مطلوبمزدر . دولت علیەنك دول معاهدە کفالتیله
مصدق ومأمون اولان تمامیت ملك و استقلالی قضیەسنك
محافظەسی و دوست ومتفق بولنان دول اجنبیە ایله جاری
اولان مناسبات موالاتکارانەنك ان بان تأکیدیله معاهدات
منعقدہ احکامنە علی الدوام رعایت اولنمسی اعز امالمزدندر .

اشته ادارۂ مهام سلطنتده بنم اتخاذ واجراسنی تصمیم
ایلدیکم تدابیر و تشبثاتك باشلوجەلری شو تعداد اولنان
خصوصات اولەرق بعونه تعالی بونلردن هر برینك پی درپی
موقع فعل و وجوده ایصالی ایچون بکا عائد اولان هر نوع
اقداماتده هیچ بر تراخی وقصور ایتمیەجکم کبی بو بابدہ وکلادن
تا کوچك مأمورہ قدر جملەنك وظیفه واقتدارلری دائرەسنده
بذل مقدور حمیت ایتملرینی بکلرم .

مواد مشروحەدن اقتضا ایدنلرك منسوب اولدقلری دوائر
ومجالسده و خصوصیله اصول مشورته دائر وضع اولنەجق
قوانین اساسیەنك شرع شریف احکامنه و اصول و احوال
ملکیە وملیەمزہ توافق ایدەجك صورتده اولمسی ایچون
وکلای دولت و علمای صاحب فضیلتدن و سائر اقتضا

ایدنلردن و اصحاب معلوماتدن مرکب بر انجمن مخصوصده موقع مذاکره یه قونیله رق و هر برنده و یریله جك قرارلر مجلس وکلاده دخی نظر تدقیقدن کچوریله رك پیاپی عرض و استیذان اولنسون جناب فیاض مطلق جمله یی خیره موفق بیوره امین بحرمة سید المرسلین ٠

[۱۳]

قانون اساسی خلافکیر انندن بعضیلرینك نفینه دائر اعلان

مستغنیٔ تعریف اولدیغی اوزره سلطنت سنیه نك اسباب متعدده دن طولایی اوغرادیغی تغیرات نتایجندن اولمق اوزره تشکل ایتمش اولان اصول اداره سنك ترقیات مدنیه و استکمالات لازمه یه ممانعت قطعیه سندن بشقه تأثیرات مضره سی دولتك بولندیغی حالده بیله بقاسنه میدان ویرمیه جکی تجارب عدیده ایله میدانه چیقمش و بو بداهت عموم نظرنده امور مسلمه حکمنه کیرمش اولدیغنه و حالبو که سلطنت سنیه نك حال و موقعی و امت عثمانیه نك قابلیت متنوعه سی و خصوصیله خلافت اسلامیه نك مستندی اولدیغی شریعت شریفه نك قدسیت و حقانیتی هر صورتله امید بخش نجات بولندیغنه بناء سوق حقیقت و شوق عامه ایله بالاتحاد بر دور اصلاحات جدیده

وجديده‌يه تشبث اولنمش وبونك متمماتندن اولمق اوزره اتفاق
عمومی ایله معلوم اولان وقایع فوق العاده دخی ظهوره كلش
ایدی . ایشته حكومت سنیه برطرفدن بو انقلابات ضروریه‌یه
برنهایت ویره‌رك اداره‌سنی براساس مشروع و معقوله استناد
ایتمك و برطرفدن دخی صربستان وقره‌طاغ طرفلرنده ظهور
ایدن عصیان ایله اوحالك جلب ایتدیكی اخطارات والحاحات
دولیه‌یه قارشو دولت علیه‌نك حقوق عمومیه‌سنی محافظه ایتمك
خصوصلریله مشغول ایكن بویله بر بحران شدید اره سنده
منفعت ذاتیه‌لرینی بعض بدخواهان اجانبك تشویقات
واطماعاتنده ارایان برطاقم مفسدلر مالك و ملت ایچون مكلف
اولدقلری وظایف وطنداشی‌یی دوشونمكسزین وسلطنت
سنیه‌نك حقوق نان ونعمتنی قطعاً خاطره كتورمكسزین
تشبثات واصلاحات دولت علیه‌یه برچوق حركات واغفالات
فسادیه‌یه تشبث ایلمش وبویولده اولان افسادات باغیانه‌لرینی
شرع وقانون احكامنك و بقا وامنیت دولت لوازمنك هیچ
بروقت مسامحه ایده‌میه‌جكی درجه‌یه كتورمش اولدقلری
خبر الندیغندن واقتضا ایدن تحقیقات مكمله بالاجرا بوفرقهٔ
فتنه‌نك تصورات وتشبثاتی اصلاحات خیریه‌یه ممانعت ایچون
تبعهٔ سلطنت سنیه‌یی تحریك اولدیغی تعین ایدوب بویله بر
مفسدتك شو زمانده ظهوری ایسه نعوذ بالله تعالی ملت و وطنك
آتیجه هر درلو امید فلاحنی سلب ایده‌جكی جهتله اجلاً

وصنوف تبعه نك كرك بر بر يله وكرك حكومت سنيه ايله
دوشه جكى كشاكش ارەسنده اضمحلال حريت وملّيتنى انتاج
ايده جكنه نظراً عاجلاً خطرلى بولنديغندن محاذير حاضره نك
اوكنى الق ايچون مرقوملر ايچنده مادة الاصل فساد بولنان
وهر نصلسه دور سابقده قاضيعسكرلك مسندينه قدر واصل
اولمش اولان شريف ومحيى الدين افنديلرله كرك بونلرك وكرك
يرلى واجنبى بدخواهلرك الت فتنه سى اولديغى اكلاشيلان
ميرميراندن رامز پاشا وملغا مجلس اجرا آت اعضاسندن رضا
بك وبرقاچ اشخاص مضره نك شمديلك درسعادتدن دفعنه
وثابت اولان بدخواهلقلرى سلطنت سنيه خدمتكارلغنه
لياقتسزلكلرينى ميدانه قويديغندن عهده لرنده بولنان ونشانهٔ
عاطفت معاليمنقبت جناب پادشاهى اولان رتبه لرك رفعنه دولتجه
قرار وېرلمش وبونلردن شريف افندى ردوس ومحيى الدين
افندى ورامز اغا بوزجه اطه يه كوندريلوب رضا بكك
ليمنى يه ساًرلرندن بعضيسنك تعيين اولنه جق منفالرينه وبرازينك
مملكتلرينه تبعيدلرى مقرر بولنمشدر .

[١٣]

قانون اساسى خلافكيرانك نفييندن طولايى صدور
عظام وموالئ كرام طرفندن تقديم اولنان تشكرنامه
صورتى

جناب رب متعال شوكتلو قدرتلو پادشاهمز افندمز حضرتلرینی دنیا طوردقجه زیورار یكهٔ شوكت واجلال بیورسون مبدأ سعادت وسلامت دولت وملت اولان جلوس همایون ملوكانه لری كوننده نبرو كیجه لی كوندزلی ترك حضور ایله جمله اقدامات شاهانه لری تأیید دین دولت واصلاح ملك وملت جهت مهمه سنه معطوف اولدیغی حالده اشبو عنایت مسلمهٔ ملوكانه لرینك قدر ومزیتنی ادراكدن عاجز اولان وزیٔ علماده بولندقلری حالده منافع دولت وملتی اغراض مخصوصه لرینه فدا ایدن كروهدن كورجی شریف ومحی الدین افندیلرك وبونلره پیرو اولان برقاچ جهلهٔ غرضكارك تشبثات مشروعهٔ دولت اوزرینه متجاسر اولدقلری حركات فسادكارانه اعدای دولتك هر آن دیده دوز انتظار اولدیغی شورش داخلینك ترتیب مقدماتنی متضمن وبویله بر حالك وقوعی ایسه معاذالله تعالی بنیان دولتك اساساً انقلاب واضمحلالنی مؤدی اولدیغندن بونلرك درسعادتدن طرد وتبعیدلری حقیقةً دولت وملتی بر عظیم مخاطره دن قورتادیغی واشخاص مرقومه اوته دنبرو سوء نیت واغراض اصحابندن اولدقلری هر كسجه معلوم اوله رق هر نصلسه وقتیله استحصال ایلدكلری مراتب علمیه اوزرینه صنف علماده بولنملری جمله داعیانجه داغ درون اولدیغی حالده بووجهله مستحق اولدقلری تأدیباته مظهر یتلریله شریعت

مطهره‌نك احیاسنه وطریقتمزك تطهیرینه مصروف اولان
عنایت جلیله همیزه باعث شکران و محمدت اوله‌رق ادعیهٔ
مفروضهٔ حضرت شهریاریلری بتکرار زیور زبان تذکار
قلندیغی وذات خلافتسمات جناب ملوکانه‌لری حامئ دین
مبین وامام المسلمین اولدقلری جهتله کافهٔ حرکات وتشبثات
همایونلری بودین ودولتك سعادت وسلامتنی مستلزم اوله‌جغنده
هیچ برکمسه‌نك شك وشبهه‌سی اولمیوب خصوصیله بالجمله
داعیان علما ایچون اصلاح امور دین ودولت حقنده مصروف
بیوریله‌جق هر دراو همت جلیلهٔ پادشاهانه‌لرینه تشکردن
بشقه هیچ برسوز سویلك خاطره بیله کلیه‌جکی جهتله عرض
فریضهٔ محمدتکاری وتشکر معرضنده اشبو ضراعتنامهٔ داعیانه‌مز
ترقیم ومن غیر حد خاکپای ملکداریلرینه تقدیم قلندی
اولبابده امرو فرمان حضرت ولی الامر والاحسان قدرتلو
عظمتلو پادشاهمز افندمز حضرتلرینکدر .

اشبو تشکرنامه طقسان امضا ایله ممضی بولنمشدر .

مدرسین ودرسعام افندیلر طرفندن تقدیم اولنان تشکرنامه
صورتی

حق سبحانه وتعالی حضرتلری جلوس میامن مأنوس

شاهانه‌لرین ملك وملت و بالجمله تبعهٔ سلطنت حقنده محضا اقبال وسعادت عد ایتدیکمز شوکتلو قدرتلو عظمتلو پادشاه عالم پناه افندمز حضرتلرینی کمال صحت وعافیت ومزید جلالت وشوکتله تخت فلك مماش خلافت عظما وسریر سپهر اساس سلطنت کبرالرنده برقرار وتأیید ایام عمر وشکوه شهنشاهیلرین مظهر فیض جدید مجلای توفیق وتأیید بیورسون آمین •

معروض داعیان شاکر الاحسانلریدر که نزد عالیٔ شهریاریلرنده ملتزم اولدیغی اثار جلیله سیله معلوم صغار وکبار اولان محافظهٔ ملك وملت وحضور آسایش تبعه ورعیت واصل درجهٔ نهایت اولدیغی حالده مجرد استحصال منفعت ذاتیه واجرای اغراض نفسانیه‌لرینه حسن حصولنه تشبث اولنان اصلاحات جدیدهٔ جلیله‌یی سوء تأویل ایله الفتنة نائمة لعن الله من ایقظها منطوق منیفندن بی پروا ملك دولتده ایقاع فتنه وفسادی سررشتهٔ آمال ومکلف اولدقلری وظائف دینیه وملیه وحقوق نان ونعمت دولت علیه‌یی پایمال ایدرك ودولت ابدمدتك سلامتنی کندو منفعتلرینه قربان ایتمك املنده اولان برطاقم مفسدلرك فسادلری یاوریٔ بخت بیدار ظل اللهیلری وبدرقهٔ تیقظکاریٔ وکلای سلطنت سنیه‌لری ایله طوپله رق شرارهٔ شرتلرینی اطرافه سرایت ایتمکسزین اطفا نیتیله درعلیه‌دن نفی واجلاری من القدیم خیرخواهان ودعاکویان

سلطنت سنیه‌لری اولان بالجمله علماقوللرینی لکهٔ لوث خیانتدن تطهیرو بلطفه تعالی هرصنف بندکان‌ز بردستان پادشاهیلرین عواقب واستقبالاریله تسریر بیورملری حق بو که ایفای شکری ناقابل براطف جلیل بیعدیل خلافتپناهیلری اولمغله همان جناب حق جل وعلا ذات بی همتای شاهانه‌لرین تخت عالی بخت عثمانی‌یه زیب وفر بیورمق دعواتی تکرار قلنمقده اولدیغنی مبارك خاکپای عیون آرای خلافتپناهیلرینه عرض ایله من غیر حد عهدهٔ داعیانه‌مزه ترتب ایدن فریضهٔ شکر ومحمدتك اجراسنه اجتسارك ایلدك قاطبهٔ امور واحوالده امر وفرمان حضرت ولی الامر والاحسان افندمزکدر •

اشبو تشکرنامه طقسان بر امضا ایله ممضی بولنمشدر •

[١٤]

محرر فقیر احمد مدحتك رد وسدن یازوب اتحاد غزته‌سنه درج ایتدیریکی مکتوبدر •

کوزم نوری قرنداشم جودتم

دردست تأسیس بولنان مجلس عمومی حقنده‌کی قرارلرك تفصیلاتنه واستقبال غزته‌سنك بو قرارلر علیهنده‌کی

اعتراضنه دائر اولان مکتوبکی الدم . استقبالات ذکر اولنان اعتراضی حاوی نسخه‌سی دخی واصل اولدی . بو بابده‌کی افکارمی سؤال ایدیورسك . اول امرده شو جوابمك بر قاچ کون سبب تأخیرینی کوسترمك ایچون (ولوکه براز مناسبتسز دوشسه بیله) شونی عرض ایده‌یم که مکتوبك بکا واصل اولور اولمز درت ساعت مسافه‌ده واقع ارخانجلوس اسمنده‌کی برکویه عزیمت واقع اولمشیدی . سبب عزیمت دخی قریهٔ مذکوره‌ده دستی وچناق چوملك اعمال اولندیغی حالده بونلره صر سورمك یولی معلوملری اولمدیغندن معمولات واقعه‌لری سورومسز بر حالده قالدیغی جهتله بو صنعتی حریفلره اوکرتمك و برده بورایه تامارسلیادن کرمید کاوب بهری تمیز پاره ایله اوتوز بش قرق پاره‌یه صاتلدیغی و بونلرك بوراجه اعمالنه البته برچاره بولنه‌بیله جکی جهتله اوجه اعمال ایتدیرلمش برقالبه برده پرسه یعنی تضییق دستکاهی اویدیره‌رق کرمید یاپمق ایدی . ایشته بو ایش ضمننده واقع اولان شو عزیمت جوابمی تأخیر ایلدی . لکن ایکی ایشك ایکیسنده‌ده موفقیت حاصل اولدیغی جهتله وقوعبولان تأخردن طولایی بن کندیمی معذور کوردم .

شمدی کله‌لم سنك سؤال ایلدیکك مسئله‌یه :

شوارالق افکار عمومیه بومسئله‌یه زیاده‌سیله اهمیت ویریور . حقی‌ده واردریا ! زیرا بواول اعاظم مسائلدندر

كه ملتمزك بقای سلامتی بونك اوزرینه متوقف اولمغله بوكا
نه قدر اهمیت و یراسه عادتا آز دربیله . لكن شونی ده نظر
اهمیتدن اوزاق طوتمامليدر كه بوقدر مهم اولان برمسئله ده
افكار عمومیه پك علی العمیا اشتغال ایدییور : بو ایشده
تاریخی كوزلجه بیلمك و كندی احوالمزی كوزلجه اكلامش
اولمق و بعده احوالمزك تاریخه پك ده تطبیق قبول ایتمیان
جهتلرینی بولمق و هله شو محاكماتك جمله سنده شرعك و علم حقوقك
تعیین و ارائه ایلدیكی چغردن چیقمامق لازم كلور ایكن افكار
عمومیه بو راره دوكولیوب مادیات و بدیهیاتدن عبارت بولنان
شو مسئله یی صرف ظنیاتدن اولمق كبی بر صورتله تلقی ایدرك
اكا كوره بحثلر آچیلیور .

بن استانبولده ایكن اتحادی یكی تأسیس ایلدیكمز زمان
بو كیفیتك فرقنه وارهرق شو محاكمات مهمه ده افكار عمومیه یه
دلالت ایتمك ایچون اوزون اوزادی یه معلومات و یرمكی
قورمش و حتی ایشه ژان ژاق روسونك (قونتراصوسیال)
نام اثرندن باشلامش ایدم كه حقوق ملكیه نك اساسی اولدیغی
جهتله هریرده اساس محاكمه و مباحثه اتخاذ ایدلمشدر .
بونی ساده جه برترجه ایله اكتفا ایتمیوب ایجاب ایدن یرلرینی
ایضاح دخی ایدییور ایدم . ازجمله ژان ژاق روسوقانون
نضل برآدم طرفندن وضع ایدیله بیله جكنی تحری ایلدیكی
صره ده اوآدمك شویله محق بویله بی طرف شودرجه معصوم

بوقدر بى منفعت اولمسى لازم كلهجكنى حكم ايلدكدن صكره
« مكر جناب حق اولميدركه انسانلر ايچون بر قانون وضع
ايده بيلسون » ديه ويرديكى نتيجهده حكيم مشار اليهك
فكرى منزلهٔ انسانيهدن مرتبهٔ الوهية قدر فرلانمش وآره
يرده درجهٔ نبوتى كورهمامش اولديغنى بر نقصان اولمق
اوزره ميدانه چيقارمش و قانونلرك اس الاساسى پيغمبران
ذيشان واسطهسيله طرف جليل ربوبيتدن وضع اولنان شريعتلر
اولمسى لازم كلهجكنى طبعاً اثبات ايدر بر ايضاح يازمش ايدم .
معهذا كرك ترجمهم و كرك ايضاحاتمك بعض مرتبه نقصانلرى
دخى اولديغى جهتله بونلرى اول امرده اتحاده تفرقه اولهرق
درج ايلدكدن صكره بردها تصحيح واصلاحله كتاب اولهرق
دخى باصهجق ايدم . اما ايش يالكز بويله بر قونتراصوسيال
ايله دخى بتميهجك ايدى . اوروپا و آمريقانك تدقيقات
ملكيهسنه دائر اوچ بش بيوك اثردن تنقيح ومحاكمه ايله غايت
كوزل معلومات دخى ويرهجك ايدم . او حالده اخوان
زمانم محاكمات واقعهلرنده دها زياده كوزى آچيق اولهرق
طورانه بيلورلر ايدى . واقعا بو خدمتم دخى بعض مرتبه
لوم لائمدن قورتيله مدنى ايسهده ارتق لوم لائمه كماليله صناشمش
اولديغمدن بونك بركونه ممانعتى اولهمامقده ايدى . انجق
نهايتنده اعتراضه قدرتم كفايت ايتميان بر طرفدن همان
رسمىيه قريب بر صورتده اولهرق منع اولندم . سبى فرانسه

بیوك انقلابی میدانه چیقارمش اولان برنجی اثر بو اثر اولدیغی ایمش . اکر بو اثر لسانمزه نقل اولنور ایسه بزده دخی بر انقلاب وقوعه کلمك احتمالك خارجنده دکل ایمش . بندن بشقه بریسی اولسه ایدی احتمال که شمدی بوراده بو مانعیته قارشو معترضانه بر لسانله بر قاچ سوز یاز ارایدی . لکن بنده بو حال هیچ یوقدر . حتی شمدی شو سطرلری یازار ایکن او زمانکی تأسفم تجدد بیله ایتمدی . ذاتاً پولتیقه‌یی او قدر سور بر آدم دکلم که پولتیقه‌یه پارمق صوقه‌یم دیه پك زیاده مراق ایدینه‌یم‌ده صوقه‌مدیغمدن طولایی حدتلنه‌یم . سن بیلورسك که بن ضابط اولمق هوسنده دکلم . بلکه بو هوسده بولنانلر ایچون مضبوط اولمغه متحملم . حاکم اولمق هوسنده‌ده دکلم . بلکه محکوم اولمغه اقتدار و استعدادم واردر . شو درجه‌یه قدر که حقوق طبیعیهٔ انسانیه‌مه تعرض اولنمیه !

ایشته قرنداشم تنویر افکار ایچون قورمش اولدیغم شو ایش بو یله‌جه منع اولندیغی والحالة هذه « رهبر سعادت » سرلوحه‌سیله ترجمه ایدلمکه باشلانمش اولان اثر معتبر دخی بنم حساب ایتمش اولدیغم شیئی یرینه کتوره‌میه‌جکی جهتله بن دیدم که الیوم افکار عمومیه بو مجلس عمومی و بو تنسیقات اساسیه مسئله‌لرنجه پك زیاده قراکلق ایچنده بولنیور .

قراکالقده مصادمه ایلیور . چوق معاندلر معارضلر وارکه جمله‌سی برشی ایستدکاری حالده مجرد ذکر اولنان قراکالقدن ناشی بر بزیتی طائفه‌سنه‌رق معارضه ایدیورلر . ایشته شو انسانه اسف و یره‌جك صور معارضاتك بریسی دخی تئودور قصاب افندینك یازدیغی بندرکه استقبال غزته سندن شوازالق ارباب مطالعه‌یی برآی مدتله تعطیل ایلدیکی ایچون البته تأسف اولنور .

تئوز قصاب افندینك اعتراضنی دخی قراکالقده ایدیلان محاکاندن عد ایدیشم کندیسنك علم حقوق ملل ودوله آشنا اولدیغندن وتاریخ تنسیقات دولجه معلوماتی بولنماسندن نشأت ایتمکده دکلدر . استقبالك شمدی یه قدر التزام ومحافظه دخی ایلدیکی مسلکی او یله هرغافل التزام ومحافظه ایده‌مز . لکن بوکبی مباحثات مقدسه‌ده طازلق اولمیه‌جغی جهتله قصاب افندی شو ملاحظه‌یی عرض ایتمکلکمه مساعده ایتملیدرکه مسائلك تطبیقاتنده عجله ایلدیکی جهتله محاکمه‌سنی سالف الذکر قراکالغه صاپدیرمشدر .

بوسوزی لایقیله اکلاتمق ایچون براز ایضاحاته کیرشملی یم . اعتراضك روشندن اکلاشلدیغنه کوره قصاب افندی اساس تنسیقاتك ملت طرفندن وضع اولنمسنی ایستیور . ذاتاً اوروپاجه دخی قاعده بودر بونی بنده تسلیم ایدرمکه قاعده بودر . فقط بزم حالمز بوقاعده‌نك تماميله تطبیق قبول ایتمیه‌جکی برحالدر . بوحالك

تاریخده هیچ بر مثالی یوقدر دیسه م خطا ایتمامش اولورم . بناء علیه
تئور قصاب افندی تاریخده عادتا هیچ بر مثالی مسبوق اولمیان
حالمزی تاریخك الك بیوك مثاللرینه تطبیق ایتمك ایستدیکی
ایچون سهوه دوچار اولمش و بو سهواوزرینه واروب مأمورین
دولته امنیت ایدیله میه جکنی محاکمه یه قدر کیرشمشدر .

تاریخ عمومی عالمه تنسیقات نمونه سنی ایلك دفعه اولمق
اوزره عرض ایدن ملت انکلیز ملتی اولدیغنی خبر ویرر . اکر
تنسیقاتدن مقصد بر ملته انسان اوغلنك کندی متلون
وسریع الانتقال کیفی حکم ایتمیوب ده انجق ازمانك تبدلیله
تبدل وهمده اجتماع امت وقیاس فقها ایله تحول ایده بیلان بر
قانون حکم ایتمك دیمك ایسه اعتقاد صحیحمه کوره عالمده ایلك
تنسیقات نمونه سنی کوسترمش اولان ملت مرحومهٔ اسلامیه در
اما بو اعتقاد بزجه خصوصی اولدیغی جهتله انی محفظهٔ
قلبمزده صاقلامغه مجبور ایدیلور ایسه‌ك تاریخك ایلك نمونه یی
کوسترمش اولمق اوزره توصیه ایلدیکی انکلیز ملتنی دخی تمامیله
قبول ایده میز . زیرا انکلیز ملتی یکیدن بر تنسیق یاپمامشدر
تنسیقات قدیمه سنی تجدید یعنی ذاتاً وار اولانی تأییداً ابقا
ایلمشدر . انلرك اساس تنسیقاتی پك اسکیدر . همان
کندیلر یله برابر جرمانیا طرفلرندن کلمش اولدیغی بیله دعوا
اولنه بیلور . اساس مذکورك ماهیتی ایسه جرمانیای قدیم
قبائل و حشیه سنده عموم قبیله نك بر رئیس اداره سنه تابع

بولنمسیله برابر او رئیسك كندیلكندن هیچ برشی یاپه میوب
قبیله اولولریله استشاره ایتمكه وهرحالده تعامل قدیمك جواز
كوستردیكی خصوصاتدن بشقه برشی یاپه مامغه مجبور بولنمسندن
عبارتدر كه انكلتره نك شمدیكی لوردلری اسكی جرمانیا اقوامنده
قبیله لر سرآمدانی اولان اولولر و بیوكار كبی تلقی ایدلسه
بجادر . بو حالده انكلتره ده بر قرال بر زادكان هیئتی برده
ملت بولنور كه اصل حكم زادكان النده اولوب دیكرلری ایسه
رسمی كبی برشیدر . شمدی بوكا بحق تنسیق دنیله بیلورمی؟
تنسیقاتك امر ایلدیكی حریت متساویه بونده بولنورمی ؟
هله بزم حالمزك بوكا اصلا تطبیق قبول ایده میه جكی بدیدار در
بزشو ازمنهٔ جدیده نك امر ایلدیكی تجدد و تنسیق هب
شریعت مقدسه مز ایچنده بولنقده اولدیغمز جهتله عادتا
بالكلیه تجدده اولان احتیاجمزی اساساً ینه شرع شریفه
تطبیق ایله تسویه ایلیه جكز .

انكلیز ملتنك تاریخ تنسیقاتده اولان مرتبه سنی بزجه
شو صورتله اهمیتدن تبعید ایلدكدن صكره اورته ده فرانسز
ملتی قالور . فرانسز ملتنك تجدد وانقلاب خصوصنده عالمه
كوستردیكی نمونه پك بیوكدر . ازمنهٔ جدیده ایچنده شهراه
حریتده بتون ملتلره علمدارلق ایتمش اولدیغندن طولایی
فرانسز ملتی نه قدر افتخار ایلمش اولسه الحق پك چقلیدر .
قصاب افندینك بزم ایچون دخی آرزو ایلدیكی وجهله

فرانسه بیوك انقلابنده تنسیقات ملیه‌نك اساسی ملت وضع ایدوب او زمان تأسس ایتمش اولان (آسامبله ناسیونال) نام ملت مجلسی ایکی سنه و بش ماه ایچنده ایکیبیك بشیوز پارچه نظام وقانون وامرلر ویرمشدر . فقط بو آسامبله ناسیونالك برجه اجتماعی هنوز واقعمیدر؟ و بونك اجتماعنه کرچکدن بر لزوم وارمیدر؟ و بویله برجمعیت نصل اجتماع ایدر؟ و بونك اجتماعی نه درجه اغر واهمیتلی بر شیدر؟ بورالری بیلمك ایچون ایضاحات آتیه‌یه لزوم واردر .

فرانسه ایچنده تفصیلی یورکلر پاره‌لیه‌جك جور و جفا وسفاهتك عصرلرجه امتدادی ایله مشکلات داخلیه وخارجیه بزم شمدیکی حالمزه دکل عالمده هیچ بر ملتك مشکلاتنه قیاس قبول ایده‌میه‌جك بر درجه‌یه کلویده هرطرفدن ظهوره باشلایان تهدیدلر ارکان دولت نامیله اورته‌یه چیقمش اولان وهر بری نا اهل ظالم مرتکب غدار کبی صفات مذمومه‌یه بشقه بشقه لایق بولنان حریفلر تتره‌دکلری اثناده بیچاره اون اتنجی لویی دخی قورقوسندن نه‌یاپه‌جغنی شاشیروب موجود اولان او یغونسزلقلره ملتجه برچاره بولنمق ایچون اوزمان نظر دولتده ملتك منقسم بولندیغی اوچ صنفدن یعنی زادکان و پاپاس کروهیله برده آحاد ناسدن مرکب بر مجلس ملینك تشکلنی امر ایلمش ایدی . لکن ذاتاً موجود اولان فنالقلرك همان کافه‌سی زادکانله پاپاس کروهنك باشی التندن چیقمقده

وزادكان نزدنده آحاد ناس كروهنك كوپك قدر قدر وحيثيتى
كوريله مامكده اولديغندن بومجلس تشكيليله برابر ذكر اولنان
اوچ فرقه نك تضاد ومعانده سندن ناشى چورباكبى قارشمش
ايدى . تضاد ومعانده نك نه قدر كوچك شيلره ايغش بولنديغنى
اكلاتمق ايچون شو فقره يى عرض ايده يم كه بومجلسك اسمى
« فرانسز ملتنك وكيلارى » ديه تسميه ايدلمسى تكليف
اولندقده ملت طرفنى طوتمقله مشتهر بولنان ميرابو « فرانسز
خلقنك وكيلرى » ديه تسميه اولنمسنى تكليف ايلدى . شو
ملت وخلق تعبيرلرى مختلف فيه اولديلر . زيرا زادكان
عندنده خلق تعبيرى آحاد ناسى احاطه ايدر بر تعبير حقير
اولديغندن انلر بونى قبول ايده مدكلرى كبى ميرابو دخى زادكان
نظرنده ملت ديمك يالكز كنديلرندن عبارت اولديغنى وآحاد
ناس ايسه كنديلرينك استكمال اسباب سفاهت وسعادتلرى
ايچون يرادلمش بر بشقه مخلوق ايدوكنى بيلديكى جهتله ملت
تعبيرينى قبول ايده مدى . ايش بيسودى . باپاس كروهى
زادكانله برلشديكى جهتله « ميرابو » رأينى يوروته مدى .
نهايت باتاو يا يعنى هولاندا و بلچيقا حريت پرستلرى بزدن
دها اول يانق ايمشلر . ظالملر بونلرى تحقير ايچون كنديلرينه
كوئو يعنى ديلنجى ومسكين نامنى ويرمش اولدقلرى حالده بونلر
او فنا نامى دخى قبول ايتديلر . ينه موفق اولديلر . بن سزه رسمى
لسان وزادكان لسانى سويله ميورم . حريت لسانى سويله يورم .

آمریقالولر انکلتره‌لولر خلق اسمنی شمر فلنديرديلر . شاتان ملتك شوکت‌پناهلغی دیه قراللره ایدیلان تعبیری خلقه ایتدی . بن فرانسز خلق دیه تعبیر ایتدم . آنی قبول ایدرم . آنی مدافعه ایدرم آنی اعلان ایدرم ... کوره‌میورمیسکز که خلق و کیللری نامی سزه لازمدر ؟ زیرا او نام سزی خلقه تقریب و ربط ایدیور . خلق بزدن بشقه‌سنی کورمیه‌جکی کبی بزده خلقدن بشقه‌سنی کورمیه‌جکز » سوزلرینی کمال عنف و شدتله سویلدی . ایشته بوقدر کوچکدن باشلایوب بیودکچه بیویان معانده نهایت آحاد ناس کروهنك زادکان و پاپاس کروهندن آیرلمسنی انتاج ایدرك بونلر کندیلرینی باشلی باشنه برملت مجلسی اولمق اوزره تأسیس ایلدیلر . ورسایده ژودو پوم دنیلان او یونك او ینادیغی برده طوپلانوب تاممکلکته بر کوزل تنسیقات قویمنجه زنهار آیرلمامغه یمین ایلدیلر . اندنصکره زادکان صنفیله پاپاس کروهی دخی بونلره قارشمغه مجبوریت کوردی . انجق ژیروندن وژاقوبن و تعبیر آخرله طاغلو واووالو دیه اساساً ایکی‌یه انقسام ایدن طرفلرك هر برینجه دخی اول قدر اختلاف افکار حاصل اولدی که نتیجه‌سنده پارس آل قانلره بویاندی . پك نادر الوجود بیوك آدملر بو يولده خرجندی کیتدی . بوقدر فداکارلق بهاسنه قونیلان تنسیقات دخی بر ایشه یاره‌مدی . زیرا اندنصکره اللی التمش سنه ظرفنده یدی سکز اجتماع عمومئ ملی دها وقوعه کله‌رك

هر بری بیوك انقلابك تنسیقاتنی بر بشقه صورتله تعدیل ایلدی
هر بری دخی بر بشقه صورتله عالمی قانه بویادی »

ایشته تئودور قصاب افندی « تنسیقات مطلوبه‌یی ملت وضع ایتسون . مأمورین دولته امنیت ایدیله‌مز » دیدیکی زمان تاریخدن کوزی اوکنه کتورمش اولدیغی مثال شو فاجع مثالدر . شمدی بزم احوالمز بومثاله لایقیله تطبیق قبول ایده‌بیلورمی ؟

شو کتاب افندیمزك خط همایونلری اوزرینه یازمش اولدیغم التی قطعه بند مخصوصك احوال حاضره‌مز اوزرینه بر نظر عمومی‌یی شامل بولنان برنجیسی ایله انك اوزرینه ابتنا ایلیان دیکر بندلرده الیوم احوالمزی نه نظرله کوردیکمی یازمش ومملکتمزده او یله کرچکدن ظالمیت و مظلومیت عد اولنه بیله جك حالالر کوریلیوب غایتی بر سوء ادارهنك سیئاتنه اوغرادیغمزی و شو حالده اصلاحمز امرنده عمومك متفق بولندیغنی کوستیرمشیدم . دائما دوشوندیکمدن بشقه برشی یازمامق معتادم اولدیغندن سوزلرمده پك ده تناقض ایتم ظن ایدرم . بناء علیه او سوزلرمی بوراده کاملاً تکرار ایتمش اعتبار ایدیکز . بو یله اولدیغی صورتده بن اورته‌ده امنیت ایدیله‌میه‌جك نه برهیئت ونه‌ده برفرد کوره‌میورم . انقلابات اخیره‌مز برحرکت عمومیهٔ عصیانیه ایله وقوعبولمدی . بلکه قصاب افندینك امنیت ایده‌مامك ایستدیکی مأمورین سلطنتك

اتفاق ودلالتیله رسمی کبی برصورتده وقوعبولدی . ماسبقدن
طولانی برکیمسه‌یی مسؤل طوتمغه حقمز بوقدر ظن ایدرم .
وار اولدیغی دعوا ایدیله‌جك اولور ایسه اوحالده عموم ملتك
مسؤل اولمسی لازم کلور . زیرا فناقدن ملتك خبری وار
ایدی . سکز اون سنه‌دنبری طوغری سویلیان دیلر
ودوشوندیکنی یازان قلملر فنالغی خبرویریورلر ایدی . نیچون
اصلاحی چاره‌سنه باقلمدی ؟ اك صکره دخی چارهٔ اصلاحه
تشبث ایدن سوزك طوغریسی عسکرله برابر ینه هیئت
دولت اولدی . اول مبدأ نجات وسلامت اولان صباحده
خلق کیفیتی خبر السدیغی زمان ممنوناً ومتشکراً قبول ایله
شاشمقدن بشقه برشی بیان اولمدی .

بوحالده مأمورین حکومته امنیت ایدیله‌میه‌جکنی حکم
ایتمك خطادر اعتقادنده‌یم . شمدی ایشك اك کوجی تسویه
ایدیلوب بتدکدن صکره اساس قوانینك وضعی ایشنی
بسبتون ملته ویرمك تماميله موافق مصلحت اولمیه‌جغنی
دوشونمکده‌یم . اما بومطالعه‌م ملتمز ایچنده بوایشه الویره‌جك
آدملر بولنمدیغی اعتقاددن نشئت ایتمیور . ملتمز ایچنده مقتدر
آدم بولنه‌جغی ووار اولدیغی حقنده قصاب افندینك فکرینه
مشترکم . ملت اوآدملری کوروب کوسترسونده باقکز درجهٔ
اقتدارلری نه کیفیت ونه صورتله میدانه چیقار . لکن بو
ایشی تماميله ملتك النه ویره‌جك اولور ایسه‌ك شونقطه‌سنه

قدر فرانسه بیوك انقلابنه اصلا مشابهت و مناسبتی اولمیان
ایشمزك بوندن صكره‌سنی برکندی الیمزله او مسئله‌یه بکزتمش
اولورز دیه قورقیورم . چونکه افکار مطلقا متخالفدر .
واقعا تخالف افکاردن پك چوق حقیقتلر میدانه چیقار ایسه‌ده
بو تخالفك معاندیه انتقالندن پك چوق آجینه‌جق حاللر دخی
وقوعه کله بیلور . بناء علی ذلك تخالف افکاردن ظاهره
اخراجی مطلوب اولان حقیقتلر بویله بر مجلس عمومینك
تشکلنده دولتك دخی ایشنه ایچنده بولنمسیله حاصل اوله بیلور .
قصاب افندینك بر افاده‌سندن دخی شمدی‌یه قدر دولتك
صورت اداره‌سی کورلمش و ایشی شو مشکلات حاضره‌یه قدر
کتوردیکی مشاهده قلنمش بر کیفیت اولوب باقه‌لم بر ده اداره
ملتك النه کچر ایسه مشکلاته چاره بولندقدن ماعدا ترقیاتمزك
دخی نه صورتله سهولت کسب ایده جکی کوریله‌جك اولمسی
اکلاشیلور . بو فکر اساسلی بر فکردر . عادتا بر ملتی ایقاظ
ایچون سویلنمسی قاعده‌دن عد اولنه بیله جك سوزلردن بریسی
دخی بودر . لکن حالمز او یله اوزون اوزادی‌یه تجاربه
مساعدمیدر ؟ بر ده بز ده زاد کانلق اولمدیغی جهتله دولت
ایله ملت پك ده بر برندن بشقه برشی دکلدر . میدانده بولنان
ذوات فخامك تراجم احوالنه بر نظر ایده‌لم . پك چوغی احاد
ناس اولادندن بولورز . بو حالده حکومت دخی ملت الندە
دیمك دکلمیدر ؟

بزم ایچون روایته نظراً یوز یکرمی مبعوثاندن مرکب
بر مجلسك کفایتسزلکی حقنده قصاب افندینك فکرینی
تسلیم ایدرم . بزم قدر متنوع ملتلردن ودیانتلردن متشکل
بولنان بر خلقك چوقجه مبعوثه احتیاج کوستره جکی حقنده
قصاب افندینك مطالعه سی طوغریدر . حتی بوندن بشقه
بر دلیل ارانور ایسه اتحادك بوندن اولکی نسخه لرنده اوروپا
ملتلرینك مقدار نفوسیله مبعوثلرینك عددلری بیننده کی
نسبتی مبین بر موازنه دخی اثبات مدعا ضمننده سند اوله رق
درمیان ایدیله بیلور .

ایشته قرنداشم صوردیغك سؤاله الك مجمل اوله رق ویره
بیله جکم جواب شوندن عبارتدر . بو جوابمك صواب اولمسی
دعواسنده دکلم . زیرا بویله الڭ مهم ایشلرده بر تك آدم
فلاطون اولسه انك رأیی صواب اولمق اوزره دعوا ایدیله مز .
هر کس فکرینی رأیینی افکار عمومیه نك نظرکاه تمییزینه
وضع ایدرك قبول وردینی اورایه حواله ایتمك بو کبی مسائل
مهمه ده قاعده دندر . افکار عمومیه رأی قاصرانه می نه صورتله
تلقی ایدر ایسه راضی یم .

مکتوبلرك بر فقره سنده دخی بر نسخه جق اوله رق کندی
نامه نشرینه موفق اولمش بولندیغم دور غزته سنده مدحت
پاشا حضرتلرینه خطاباً یازدیغم بر خطبه نك اتحاده دخی
درجنی استیذان ایدیورسك . بر محررك اثرینی نقله استیذانی

لازمسه‌ده بو بورج سکا مخصوصمیدر ؟ سن که بنم آثارمه دکل حیاتمه مشترکسك . عالمده بنم نه‌م وار که‌سنكدکلدر؟ دوستلر بیلیورلرمی که بوعالمده بنم مالك اولدیغم شی یدیکم بر اقمه اکمك ایله کیدیکم بر البسه‌دن عبارتدر ؟ آثارمك کافه‌سی سنك اداره‌که مودوع اولدیغی جهتله بیلدیکك کبی حرکتده هرزمان مختارسك .

شوقدروار که درت بش سنه اول یازلمش اولان سیاسی شیلرك بوکون تکرار نشرنده نه حکمت اوله بیله جکنی اکلا. مدم . اکر پولتیقه‌جه اوزمانکی افکارم ایله بوزمانکی افکارم اراسنده برفرق برتناقض اولوب اولمدیغنی آرامق ایسه احتمال که فروعاتجه بعض کوچك فرقلر بولنه بیلور . لکن اساسی هب اواساسدر . عقیده هب اوعقیده‌در . شمدی ذکراولنان بنداوقوندیغی زمان قارئین کرام افندیلرمدن رجا ایدرم که قلمه الندقلری وقتلر برمحررك قلمی میل اتخاذ اولنه‌رق انکله کوزلری چیقارلمق مرتبه‌سنده بر تضییق التنده بولندیغمزی خاطردن چیقارمسونلر .

باقی اخوت صداقت محبت !

فی ٢٧ رمضان سنه ٩٣

[١٥]

(قانون اساسی حقنده بعض اوراق)

ملت مجلسنك بعض وظائفی حقنده وارد خاطر اولان فقرالردر .

دولت عثمانیه‌نك دینی محمدی ولسانی ترکی اولدیغی جهتله بشقه لسان ایله مجلسده مذاکرۀ مواد جائز اوله‌میه‌جقدر . مجلسك كافۀ قرارلری شرعشریف وقانون منیف دائره سندن خارجه چیقه‌میه‌جقدر . ذات حضرت خلافتپناهی هر صورتله مقدس اولدیغندن وكلا وولاة ومأمورین سائره‌نك انتخاب وتعیینی خصوصلرنده مختار ومخیردر . فقط انتخاب بیوریله‌جق ذواتك انتخاب اهالی قزانمشلردن بولنمسنه متوقف اوله‌جق ووكلا ایله رجال دولت وظائف مكلفه وافعالندن مسؤل اوله‌جقدر . بو مجلس دولتك میزان عدلی حكمنده اوله‌جغندن واردات ومصارفات دولتك تزییـد وتنزیلنه وضم وتعدیلنه ونظاماتنك وضع ولغوینه‌و بالجمله احكام قوانینك اجراسنه ودوائر بودجه‌لرینك اجرای تدقیقاتیله برابر بو بابده و یریلان قرارك موقع فعل واجرایه قونلمسنه نظارت كامله‌سی اوله‌جقدر .

امنای اهالینك انتخابی حصراً افراد اهالینك اراسنه محول اولمغله خواصك ومأمورینك بو بابده مداخله‌لری

جائز اولیه‌رق هرکس کمال سربستی ایله انتخاب ایده‌جك
وحق انتخاب بر وجه محرر آرای اهالی‌یه منحصر قاله‌جق
ایسه‌ده بونك علی الاطلاق عموم اهالی‌یه شمولی اولمیوب انجق
بر درجهٔ معینه ومحدوده‌ده اصحاب املاکدن ودولته ویرکو
اعطا ایدن طاقمدن بولنملری مقتضی اولوب اصحاب املاکدن
بولنمیان ویاخود املاکی اولوبده ویرکولری تحدید اولنان
مقداره بالغ اولمیان اشخاص حق انتخابدن اسقاط ایدیله جکدر ٭

اهالی طرفندن انتخاب اولنه‌جق امنانك اصحاب حیثیتدن
وهیچ بر وقت تحت حمایهٔ اجانبه کیرمامش وبر جزا ایله
محکوم اولمامش تبعهٔ دولتدن واهل عرض ومعتبران مملکتدن
اولمسی ولسان رسمیٔ دولت اولان ترکجه‌یی یازوب اوقومغه
ومرامنی تحریراً افاده ایتمکه مقتدر ومجله وقوانین ونظامات
دولته اولدقجه وقوف ومعلومات اربابندن بولنمسنه مشروط
اوله‌جقدر ٭

اشبو مبعوثان وکالت ایتملرندن طولایی کرك جانب دولتدن
وکرك اهالی طرفندن معاش وخرجراه المیه‌جقلری جهتله
فخری اوله‌رق خدمت وکالتلرینی ایفا ایلیه‌جکلرندن شاید
بر مملکتده اویله مجاناً بو خدمتی ایفایه رغبت ایدر کمسه
بولنه‌مز ویاخود بولنورده اوصاف مطلوبه‌یی جامع اوله‌مز
ایسه او مملکت اهالیسی اوصاف مسروده‌یی حائز اولمق
شرطیله دیکر شهر اهالیسندن وخصوصیله پای تخت سلطنتده

ساکن اولان وکلا ورجال دولت ایله عساکر شاهانه متقاعدلرندن وبالخاصه طریق علمیه‌ده بولنان ذواتدن وکیل انتخاب ایده بیله جکلری کبی انتخاب اولنان ذواتك مأمور بیتلرندن وجهت سائره‌دن الدقلری معاش انتخاب وتعیینلرینه مانع اولمیه جقدر .

بو مجلسه ملل غیر مسلمه‌دن اعضا انتخاب وقبول ایتمك بحثنه کلنجه بونلر بر وطن اولادندن اولدقلری ایچون معموریت ملك ودولت ومحافظهٔ حقوق اهالی وملت اغورنده تبعهٔ مسلمه اثرنجه حرکت ایتمکدن آیرلماملری طبیعی اولدیغندن بونلر حقنده دخی معاملهٔ استثنائیه اجراسی موافق مصلحت اولمز کبی مشاهده اولنور ایسه‌ده انجق ممالك محروسهٔ شاهانه‌ده بولنان تبعهٔ غیر مسلمه‌ده سائر دولتلر تبعه‌سی مثللو اتحاد ملی یعنی عثمانلیلق صفت جلیله‌سی هنوز حاصل اولمدیغندن انکلتره وفرانسه‌ده ملت مجلسلرینك تشکیلندن برچوق سنه‌لر کچدکدن وبرخیلی تکلفات ایله مذاهب سائره‌ده بولنان اهالینك دخی دولت متبوعه‌سی صفت ملیه‌سیله متخلق ومتصف اولدیغی نتیجه تجربه‌لرله اکلاشلدقدن صکره مجلس ملته اعضا انتخابلرینه صلاحیت ویرلمشدر .

زیرا بویله بر مجلس اهمیتك بقا واستمراری مقاصد حقیقیه‌نك اقدملرندن اولدیغندن بدایت تأسیسانده ایجاب موقع ومزاج اهالی کوزه‌دیله‌رك یاپلسی قاعدهٔ حکمت ایجابندن ایدوککندن بناء علیه اوروپا دولتلرنده اولدیغی مثللو اشبو مجلسهٔ حسب

الحال ملل غیرمسلمه‌دن اعضا انتخاب وقبولی خصوصنك توحید ملیت یعنی عثمانلیلق نام وحالیله تألیف اولنملرینه تعلیقاً شمدیلك تأخیریله برابر انتخاب وقبوالك بونلر ایچون دخی مفتوح براغلمسی مناسب کبی تخطر اولنمقده بولنمشدر ٠٠

اشبو مجلسه انتخاب اولنه‌جق اعضالر مشروعی بولندیغی دولته جزوی وکلی یله رك اخانت ایتمیه‌جكلرینه وبویولده برکونا حال وحرکتده بولنمیه‌جقلرینه علی الانفراد یمین ایتدیریله‌جكدر ٠

بومجلسده بر رئیس اول و بر رئیس ثانی اوله‌جق وبونلری اعضای مجلس ایچلرندن اکثریت آراایله انتخاب ایده‌جكدر ٠ مجلسك حین کشاد و بدأ مذاکراتنده سامعینه وغزته محررلرینه ضبط مباحثات ایچون بر محل مخصوص تعیینیله دخوللرینه مساعده اولنه‌جقدر ٠

[١٥]

دیکر بر ورقه که خفیاً طبع ونشر اولنمشیدی

﴿ بسم الله الرحمن الرحیم ﴾

(کنتم خیرامة اخرجت للناس تأمرون بالمعروف و تنهون عن المنکر) آیت کریمه‌سنی مجلس عمومیده ایراد ایدن ذاتك

(یاایها الذین آمنوا لاتتخذوا عدوی و عدوکم اولیاء * یاایها الذین آمنوا لاتتخذوا الیهود والنصاری اولیاء بعضهم اولیاء بعض و من یتولهم منکم فانه منهم ان الله لایهدی القوم الظالمین) آیت کریمه‌لرینی دخی بیلمك کرکدر . آیت کریمه‌نك بریله استدلال ایدوب دیکرندن اغماض ایدن اولورسه (افتؤمنون ببعض الکتاب و تکفرون ببعض) دیتملك لازم کلور . تشکیلی عرض اولنان ملت مجلسی تقویهٔ اساس دین وملت واصلاح احوال ملك ودولت مقصدینه مبنی ایسه فنعم المطلوب زیرا (وشاورهم فی الامر) آیت کریمه‌سی موجبنجه مشورته مأمورز . شوقدر وارکه (هم) ضمیری خاصةً مؤمنلره راجعدر غیریلره دکل و مؤمنلرك فضیلتنی بیان ضمننده قرآن کریمدن (وامرهم شوری بینهم) وارد اولمشدرکه بونده بولنان ضمیرلرك ایکیسی دخی مؤمنلره راجعدر واکر (کنتم خیر امة) آیتیله بالاستدلال لزومندن بحث اولنان ملت مجلسنی عقد وتشکیلدن مقصد خفی بومجلسه خرستیانلر طولدیریلوب حل و عقد امور دولته تمامیله انلری تشریك قلیق و بوصورتله کندولری تطییب وترضیه اولنمق ایسه (ولن ترضی عنك الیهود والنصاری حتی تتبع ملتهم) نص شریفی ملاحظه اولنمق لازمدر و اکر بو مجلسك عقدینی ضرورت اقتضا اوسترالینك قلیق لیمانی بزم سفاینه‌سد ایلمنی الجا ایتدیسه بوندن طقوز سنه اول دخی

رونما اولان ضرورت يعنى ناپوليونك ساختـه بر تهديدى
بلغراد قلعه‌لرينى اعدايه تسليمى الجا واقتضا ايلمشيدى .
حالبوكه شمدى دنياده نه ناپوليون و نه‌ده انك نمايش كاذبى
قالدى . انلر جملة محو ومضمحل اولوب كيتدى . يالكز اويله
بر تهديد كاذبدن خوف ايدوب ده بزم قلاع منذكوره‌يى تسليم
ايتمه‌مزك ثمرهٔ مضره‌سى قالدى كه بو ثمره شمديكى اوغراديغمز
مصائبدر . بر ايكى قلعه تسليم ايله بو قدر بليه‌يه كرفتار اولدق
يا آنلرى سلطنته تشريك ايدر ايسه‌لك وكلاى دولتك وعلماى
ملتك وخصوصاً افراد اهل اسلامك قطعاً قدر وحيثيتلرى
قالورمى وآنلرك افرادينى عسكره ادخال ايله يديمزده بولنان
سلاح سطوتى انلره ويرر ايسه‌لك عجبا بو دياره قاچ سنه
دها معمر اوله‌بيلورز ؟ آنلرك الينه اويله بر قدرت وغلبه
كچوبده سلطنتك نفوذ واستقلالنه ضعف طارى اولورسه
آنلرك وقوعبوله‌جق ادعالرينه نه جواب ويرمك لازمكله‌جكى
وجواب ممكن اولوب اولميه‌جغى خاطره كليورمى ؟ ويا انلر
دولت عليه‌نك تبعهٔ صادقه‌سيدر . آنلردن اوضاع ناهموار
ظهوره كلمز ديلور ايسه صربلولر دخى تبعهٔ صادقه ايديلر كه
كندولرينه امتيازلر وقلعه‌لر تسليم اوالندى . حالا نمونهٔ
صداقتلرى كوريليور وشمدى‌يه قدر دولته عصيان ايتميان
بلغارلرك هنرلرى دخى بر ايكى كون اول كورلدى . اكر
بلغارلر بوندن اول خدمت عسكريه‌ده بولنوبده فنون حربيه

وقوف كسب ايتمش اولديلر ودولتك حركت وسكوني مختلط
بر مجلسك قرارينه منوط ومو قوف قالمش اوليدي شمدي يه قدر
دنياده بزلردن اثرقالورميدي ؟ خير اويله دكل خرستيانلرله
بزي عداوته سوق ايدن اختلاف كلمه‌در بز ارادن اختلافي
بر طرف ايدرك اتحاده دوكلمش اولسق بو نزاعلرك هيچ بري
قالمز دينلورسه اتحادك لاقرديسيمي اولور . اسپانيالولرك
غلبه‌سنده اندلسين تنصر بيله ايتديلر فائده و يرديمي و بويله
بر صره‌ده بزم بو مسئله‌يي ميدانه چيقارمقلغمز عموماً خلق
جهانه قارشو كندو كندومزي حقسز كوسترمكدن بشقه
برمعنا افاده ايتميه جكي واضحدر و دريای محنتده مشاهده
اولنان بر قاچ بيوجك طالغه بزم سفينه‌مزي غرق ايده‌مز
بزم سفينه‌مز نيجه نيجه بويله امواج بلاچيكنه‌يوب ساحل سلامته
واصل اولمشدر . بزم سفينه قوي و قديم بر سفينه اولوب
آني قليق ليماننك انسدادي شكست ايده‌مز . بزم سفينه‌مزك
صاحبي پك بيولك و يديزه و ير يلان خريطه پك درستدر .
بز ضعف قلبدن ناشي امواجدن قورقو بده خريطه موجبجه
حركت ايتمز ايسه‌ك يعني امواجه كوكس و يروب كيتمز
ايسه‌ك اول زمان قره‌يه دوشوروب سفينه‌يي شكست ايدرز .
نعوذبالله من ذلك . اوستريالينك قليق ليماني بزم سفاينه سد
ايتمسي هرسنك سنجاغنك الدن چيقماسنه سبب اوله‌مز .
لكن مال سائره‌يي سلطنته تشريك ايدرسه‌ك بتون ممالكك

الدن چیقماسنه سبب اوله بیلور . اوستریالونك بوخصوصده یعنی دالماچیا خلقنك خاطرلرینه رعایت ایچون ایسه ضعیف بر کیفیتدر . قوبجه بر مدافعه کورسه بو ایشدن واز کچمسی طبیعیدر . روسیه دولتنك تابعیتنده ملیونلرجه اهل اسلام وار انلری کندی دولتنك امورینه تشریك ایدیورمی؟ انلری رتب عالیه و بروب مناصب معتاده استخدام ایدیورمی؟ اهل اسلامه ایتدیکی معامله تحقیر وتزلیلدن وروس ضابطلرینك قومانداسی تحتنده اوله رق یالکز حربه سوروب قیردیرمقدن عبارت دکلمی؟ دین و مذهبلرینه بیله مداخله ایدوب قبول ایتمیانلری بر بهانه ایله قیروب کچرمیورمی؟ انکلتره دولتی دول مشروطه دن ایکن واداره سنده بولنان هند اهالیسی یوز اللی ملیوندن زیاده ایکن هندلیلردن پارلامنتوده قاچ مبعوث واردر؟

قنغی دولت واردر که کندینه محکوم اولان بر طائفه یی کندو سلطنتنه تشریك ایلسون؟ دولتلره فرض اولان شی تبعهٔ مختلفه سنه عدالتدر . انلری حمایه وظلم وجوردن وقایه ایلمکدر . یوقسه اجناس مختلفه یه زمام حکومتی تسلیم وتودیع ایتمك دکلدر . بزم دیارده بر مساوات دعواسیدر سوریلیور اما بو مساوات نه در و بونی ادعا ایدن کیمدر بللی اولمیور . بزده مساوات یوقدر دیمك اسلام راحت یشایورده سائری مشقتمی چکیور واهل اسلام زنکین اولیورده سائری

فقیر ومحتاج قالیوردیمك ایسه امر برعکسدر . زیرا براهل اسلام قریه‌سیله برخرستیان قریه‌سی معاینه ومشاهده اولندقده حال نه کونا اولدیغی اکلاشیلور واحوال سائره معلوم اولمغله تفصیلاته لزوم وحاجت یوقدر فی ۲۹ جماذی الاخر سنه ۹۳

امضا

کافهٔ مؤمنین

[١٦]

قانون جدید

سراوحه‌سیله مدحت پاشا طرفندن تنظیم اولنان مسوده

﴿ ممالك دولت عثمانیه ﴾

دولت عثمانیه ممالك وقطعات حاضره‌دن وایالات ممتازه‌دن مرکب اوله‌رق حدود معینه ایله محدود واصول اداره‌سی اساساً شرع شریفه مستند ومربوطدر .

ممالك دولت عثمانیه یك وجود اولمغله هیچ برزمانده هیچ برسببله انقسام قبول ایتمز وحدودی تغییر ایدیله‌مز .

﴿ ذات حضرت پادشاهی وخاندان جلیلی ﴾

سلطنت سنیهٔ عثمانیه خلافت کبرای اسلامیه‌یی حائز

اوله‌رق سلالهٔ آل عثماندن اکبر وارشد اولاده عائددر ٠

ذات حضرت پادشاهی حسب الخلافه دین اسلامك حامی ونکهبانی وقوهٔ بریه و بحریه‌نك برنجی قوماندانیدر ٠

وکلانك عزل ونصبی ودول اجنبیه ایله معاهدات عقدی وحرب وصلح اعلانی وحرکات عسکریه وکافهٔ تدابیر ملکیه‌نك اتخاذ و اجراسی و مجرمینك عفوی ومجلس مبعوثانك عقد و فسخی ذات حضرت پادشاهینك امتیاز مخصوص ومقدسیدر ٠

ذات حضرت خلافتپناهینك نفس همایونی مقدس وهر دراو مسؤلیتدن مصون ومحفوظدر ٠

محافظهٔ شان سلطنت ایچون مخصص اولان تخصیصات سنیه‌نك تدارکی عموم‌ملتك وظایفندندر حسب الاقتضا ضم وتعدیل ایدیله جك اولور ایسه مجلس مبعوثان قراری اوزره تعیین اولنور ٠

صدارت مطلقه مسندی ملغادر هیئت وکلا ریاستی طرف حضرت پادشاهیدن باش وکیل نامیله وکلادن برینه احاله ووکلا هیئتی انك رأیی ایله انتخاب و ارادهٔ سنیه ایله نصب اولنور ٠

مجلس وکلا باش وکیلك ریاستی تحتنده عقد اولنوب داخلی وخارجی کافهٔ امور مهمه و پولتیقه‌نك مرجعیدر ٠ مذاکراتك قرارلری ارادهٔ سنیه ایله اجرا اولنور ٠

دوائر مهمهٔ دولتك رياست ونظارتلرنده بولنان ذوات
وكلالق مسندينی وامتيازينی حائز اولوب وكلادن هر بری
تعيين اولنان مأذونيت دائره سنده وظيفه‌لرينی اجرايه مرخص
ومأذوندر .

ادارهٔ دولتجه مخل امنيت اولان وقانون جديد احكامنه
مخالف بولنان اجراآت عموميه ده هيئتجه وهر دائره نك وظايف
معينه سنه دائر اولان احوالده دخی منفرداً وكلا مسؤلدر .

مسؤليتدن تبرئهٔ ذمت ايده ميان وكلا ايچون مجلس
مبعوثانده اكثريت ايله سلب امنيته قرار ويرلدكده مضبطه سی
رئيس واسطه سيله طرف شاهانه يه طوغريدن طوغری يه
تقديم اولنور بو حالده وكلا هيئتجه ويامنفرداً استعفايه
مجبور اولورلر .

وكلا استعفا ايتدكده قبول وعدم قبولی رأی شاهانه يه
منوطدر .

وكلانك هيئتجه استعفالری قبول بيورلدقده يا انلردن
ويا خارجدن برذاته طرف شاهانه دن رياست وكلا مأموريتی
تفويض بيوريلوب هيئت وكلانك تشكيلی اكا احاله قلنور
وهيئت وكلادن شخصاً متهم بولنميانلر هيئت جديده يه النه بيلورلر
اكر هيئتدن بری استعفا ايدر ايسه انك يرينه رئيس وكلا بولنان
ذات ديكرينی انتخاب ايدوب ارادهٔ سنيه اوزرينه نصب
اولنور .

كرك بالفعل مأمور يتده اولان وكرك معزول بولنان وكلانك
اجرای محاكمه لری مجلس مبعوثان استدعاسی اوزرینه تعلق
ايده جك ارادۀ سنيه يه موقوفدر .

ذات حضرت پادشاهی هرنوقت تنسيب بيورر ايسه
مجلس وكلايه رياست ايدر .

﴿ مأمورين ﴾

هرمأمور طريق ومسلك مخصوصندن يتشمك لازمدر .
مأموريتلرك مسلك وطريق تنظيم اولنه جق مكاتب درسلريله
تعيين اولنه جغندن اشبو مكاتبك يوم تنظيمندن بش سنه مدت
مرورنده شهادتنامه سی اولميان هيچ بر كيمسه نك مأموريت
استدعاسنه صلاحيتی اولميه جقدر .

بش سنه مدتده بولنديغی مأموريتلرده حسن خدمت
وترقی كوسترن هر برمأمورك طلب مكافاته صلاحيتی واوتوز
سنه لكه سز خدمات دولتده بولنمش وياخود اثنای خدمتده
برعلته دوچار اولمش اولان مأمورك دخی تقاعد معاشنه اهليتی
اولور مأموريتلرك مسلكلری ومكافاتك انواعی وتقاعد
معاشنك صورت تخصيصی نظامات مخصوصه ايله تعيين
اولنه جقدر .

نظاماً جنحه سی ثابت اولمدقجه وترقی ايتمدكچه وياخود
دولتجه برسبب مشروع ومقبوله مستند لزوم اولمدقجه هيچ

بر مأمور مأمور يتندن چيقاريلەمز . بيوك وكوچك نظر قانونده مساوى اولمغله برمأمورك آمرينه اطاعتى قانونك تعيين ايتديكى دائره يه مخصوصدر . هرمأموريتك دائرهٔ وظيفه سى معين اولمغله هركس وظيفه سى دائره سندن مسؤل ومعاتب اولور .

﴾ شوراى دولت ﴿

شوراى دولت وضع اصليسى اوزره تجديد وتنظيم اولنه جقدر .

شوراى دولتك رئيس واعضاسى طرف شاهانه دن عزل ونصب اولنور .

شوراى دولت اولا كافهٔ قوانين ونظامات لايحه لرينى بعدالتدقيق تصديقه ثانياً طرف حكومتدن كندينه حواله اولنه جق امور ومصالح ملكيه حقنده رأيني اعطايه ثالثا ملكيه مأمورلرى ايله عدليه مأمورلرى بيننده تعيين وظيفه دن طولايى ظهوره كلان اختلافاتى فصله رابعاً متن نظامات وقوانينده عارض اوله جق شبهاتى حل وتفسيره خامساً مأمورين دولتك مأموريتلرندن طولايى اقتضا ايدن محاكاتك اجراسنه مأموردر .

شوراى دولت قوهٔ اجرائيه نك وظايفنه اصلا مداخله ايدەمز . فقط قوانين ونظاماتك نقصان ويولسز برصورتده

اجرا اولندیغنی تحقیق ایدر ایسه کرك مجلس وکلایه وکرك ذات حضرت پادشاهی یه اخطاره مأذوندر ·

شورای دولتك مختلف اقسامه تقسیمی و مذاکراتنك صورت جریانی برنظام مخصوص ایله تعیین ایدیله جکدر ·

ذات حضرت پادشاهی هر نوقت تنسیب بیورر ایسه شورای دولته ریاست ایده جکدر ·

﴿ مجلس مبعوثان ﴾

مجلس مبعوثان یوز یکرمی اعضادن مرکبدر رئیسی طرف حکومتدن انتخاب اولنور ·

مجلس مبعوثانك ایکی ثلثی ولایتلر طرفندن نظامی اوزره انتخاب ایدیلان وثلثی حکومت طرفندن تعیین اولنان مبعوثاندن عبارتدر ·

مبعوثانك هر بری مجلسك کشاد واجتماعی تاریخندن اعتباراً مجلسك یوم انفساخنه دکین مصارف مخصوصه لری ایچون هرکون برر عثمانلی لیراسی اخذ ایده جکلر و بوندن بشقه کلدکلری ممالکك بعد مسافه سنه کوره تعیین اولنه جق خرجراهی دخی آله جقلردر ·

مجلس مبعوثان هرسنه تشرین اولك ابتداسنده تجمع ایدر و یوم انفساخی حکومت طرفندن تعیین اولنور ·

اعضانك مدت انتخابی اوچ سنه اولوب بو مدتك انقضاسنده

یکیدن اعضا انتخاب اولنور حکومت مبعوثانی هرسنه تجدید
و ابقا ایده بیلور کرك ولایتلر و کرك حکومت مبعوثانی مکرراً
انتخاب اولنه بیلورلر .

مبعوثان ایالت سنه ایچون ولایات مجالس عمومیه‌سی
طرفندن انتخاب اولنوب ایلروده سنه‌لرك اصول انتخابیه‌سی دخی
نظام مخصوص ایله تعیین اولنه‌جقدر .

مجلس مبعوثان طرف حکومتدن تصدیق اولنمق اوزره
نظام داخلیسنی کندوسی تنظیم ایدر و حین کشادنده اعضاسنك
اعتمادنامه‌لرینی معاینه و تصدیق ایلر .

وکلا و انلرك یرینه مستشارلری حکومت طرفندن انتخاب
اولنان مبعوثاندن معدود اولورلر .

کرك ولایتلر و کرك حکومت طرفندن تعیین اولنان مبعوثان
ممالك عثمانیه‌دن بر قطعهٔ مخصوصه‌نك و یاخود بر صنف
اهالینك مبعوثانی اولمیوب هیئت مجموعه‌نك مبعوثانی عد
اولنورلر .

مبعوثلر وظیفه‌لرینك حین ایفاسنده دولتجه خیانتلرینی
مشعر اولمدقجه سویلدکاری و یازدقلری شیلردن طولایی هیچ
بر وقت متهم و مسؤل اولمزلر .

مجلس مبعوثان دولتك تسویهٔ دیوننی درعهده ایدر
ولزومنه کوره داخل و خارجدن استقراض عقدی و تحویلات
اخراجی کبی تدابیر مالیه‌یی دخی طرف حکومتدن واقع

اوله‌جق طلب اوزرینه مذاکره ایلر ٠

مجلس مبعوثانك اساس وظایفی اولا كرك حكومت وكرك مبعوثان طرفلرندن تكليف اولنان قوانين و نظامات لايحه‌لرینی مذاکره ثانياً حكومت ايله بالاتفاق مصارف عموميه‌يی تعيين ایتمك ثالثاً واردات عموميه‌نك صورت صرف واستعمالنه نظارت ايله اقتضاسنه كوره دوائردن محاسبات استمك رابعاً تكاليف عموميه‌نك مقدار و صورت توزیعنه حكومتله بالاتفاق قرار ويرمك خامساً قوانين ونظامات موضوعه‌نك هر دائره‌ده صورت جريانه نظارت ايدوب دولت مأمورلرندن برينك مغاير نظام وقانون افعال وحركاتی صورت صحيحه‌ده معلوم اولدقده شورای دولتده اجرای محاكمه‌سنی بامضبطه طلب ايلمك خصوصلرندن عبارتدر ٠

مجلس مبعوثان ويره‌جكی قرارلره دائر تنظيم ايده‌جكی مضبطه‌لری رئيس واسطه‌سيله مجلس وكلايه عرض ايدر و مجلس وكلادن اجرای مقتضاسنه تشبث اولنديغنه دائر بر هفته ظرفنده جوابی النمز ايسه كيفيتی بامضبطه طوغريدن طوغری يه ذات شاهانه‌يه عرض و بيان ايلر ٠

مجلس مبعوثانك مذاكراتی علنی اوله‌جق و رئيس طرفندن نشری تنسيب اولنان ضبطلری طبع ايله اعلان ايديله‌جكدر فقط حاضر بولنان مبعوثانك ثلثی مذاكره‌نك خفی اولمسنی طلب ايدر ايسه اولوجهله مذاكره اولنه‌جقدر ٠

مجلس مبعوثانك تجمعی اثناده مبعوثاندن بری بر جنحه وجنایتدن طولایی اتهام اولنور ایسه مجلس مذکور طرفندن اتهامنه سبب کافی بولندیغنه قرار و یرلدکچه محاکمه سنه مبادرت اولنمیه جقدر ٠

مجلس مبعوثان لااقل اعضانك نصفی حاضر اولدقجه مذاکره یه مبادرت ایده مز ٠ وکافهٔ قرار حاضر اولان مبعوثانك اکثریت آراسیله قبول اولنور ٠

مجلس مبعوثانك قرارلرینه دائر ذات حضرت پادشاهی طرفندن قبول و تصدیق بیورلمیان خصوصات موجود بولنان مبعوثانك مدتی بالانقضا یکیلری انتخاب اولنمدقجه تکرار موقع مذاکره یه قونیله مز ٠ انجق حکومت سنیه او مدت ایچنده رضا و موافقت کوسترر ایسه اولجه دخی تکرار مذاکره یه قونیلور ٠

ذات حضرت پادشاهی هر نوقت منافع دولت ضمننده لزوم کورر ایسه مجلس مبعوثانی فسخ و وقت معیننندن غیری وقتده دخی جمع ایده بیلور ٠ انجق اولوجهله مجلسك فسخنده التی ماه ظرفنده دیکر مجلسك عقد و اجتماعنی دخی امر ایدر ٠

﴿تابعیت عثمانیه و عثمانلولرك حقوق و وظایفی﴾

تابعیت دولت عثمانیه ده بولنان افرادك جمله سنه بلا استثنا عثمانلی تعبیر اولنور ٠

عثمانلی صفتی قانوناً تعیین اولنانڭ خصوصاته کوره استحصالی واقاته ایدیلور ۰

کافهٔ عثمانیان هرقنغی قوم ومذهبدن بولنور ایسه بولنسون حریت شخصیه‌لرینه مالك وممملکتڭ حقوق وتکالیفنده وقانون نظرنده جمله‌سی مساویدر ۰

هیچ برکیمسه قانونڭ تعیین ایتدیکی سبب وصورتدن ماعدا بر بهانه ایله حبس ونفی اولنه‌مز ۰

لسان ترکی دولتڭ لسان رسمیسیدر ۰ وخدمات دولتده استخدام اولنمق ایچون دولتڭ لسان رسمیسنی بیلمك شرطدر ۰ اصالت ومنسوبیت قطعاً معتبر اولمیوب کوچك وبیوك عموم تبعه لیاقت واستعدادلرینه وصنف ومسلکلرینه کوره مناسب اولان مأموریتلره باارادهٔ سنیه قبول اولنه‌جقلردر ۰

مذاهب وادیان مختلفه دولتڭ تحت حمایتنده اولوب هرکس منسوب اولدیغی دین ومذهبی اجراده سربستدر ۰ فقط بومساعده‌یی سوء استعمال ایله آسایش واخلاق عمومیه‌یی اخلاله تصدی ایدنلر بموجب قانون جزا کوره‌جکلردر ۰

هرکس قالاً وقلماً بیان افکارده آزاده‌در ۰ انجق بونی سوء استعمال ایله آسایش واخلاق عمومیه‌یی اخلاله تصدی ایدنلر بموجب قانون جزا کوره‌جکلردر ۰

هرکس مشروعاً متصرف اولدیغی مال وملکندن امیندر ۰ منافع عمومیه ایچون لزومی قانوناً ثابت اولمدقجه وقیمت

حقیقیه‌سی و یرلمدکجه کیمسه‌نك ملکی ضبط اولنه‌مز ٠ وقانونك جوازی اولمدقجه هیچ کیمسه‌نك مسکن و منزلی باصیله‌مز ٠
مطبوعات سربستدر ٠ حقوق و وظایفی قانون مخصوص ایله معیندر ٠
امر تدریس سربستدر ٠ معین اولان قانونه تبعیت شرطیله هر کس عمومی و خصوصی تدریسه مأذوندر ٠
تبعهٔ عثمانیه‌نك تربیهٔ عمومیه‌سی بر سیاق انتظام و اتحاد اوزره اولمق ایچون مکاتب عمومیه‌نك اداره‌سی برلشدیریله‌جك وفقط ملل مختلفه‌نك اعتقادات مذهبیه‌لرینه اصلا خلل کتورلمیه‌جکدر ٠
مصارف عمومیه مجلس مبعوثانك حکومت ایله بالاتفاق قرارویردیکی تکالیف کافهٔ تبعه بیننده هر کسك قدرت مالیه‌سنه کوره متساویا طرح و توزیع اولنور ٠
تبعهٔ عثمانیه تجارت و صناعت مثللو وطن حقنده موجب منفعت اوله‌جق هر نوع شرکتی نظام مخصوص اوزره تشکیله مأذون اولملریله اوبابده طرف حکومتدن هر درلو تسهیلاته مظهر اوله‌جقلردر ٠
ممالك محروسه‌ده ولایات نامیله مجدداً قطعات مناسبه‌یه تقسیم اولنه‌رق هیچ بر محل ولایات دائره‌سی خارجنده قالمامق و هر مملکتك اداره مجلسلری و بلدیه دائره‌لری اهمیت مخصوصه و قاعدهٔ انتخابیه ایله ترتیب اولنمق و درسعادت ایله ملحقاتی دخی

ولایت قاعده‌سنه توفیقاً بر دائرهٔ اداره‌یه قونلق وشهر استانبولك امور بلدیه‌سی متعدد دائره تقسیم ایله اعضاسی کذلك انتخاب اهالی ایله یاپلق اوزره برقانون وضعی مقرردر ٠

﴿ قوهٔ اجرائیه ﴾

قوهٔ اجرائیه منحصراً ذات حضرت پادشاهی‌یه عائددر کافهٔ اجراآت نام شاهانه‌یه اوله‌رق وکلاسی واسطه‌سیله ایفا اولنور ٠ قوهٔ اجرائیه منفرداً نظام وقانون یاپمز ٠ فقط لزوم کوردیکی نظامات وقانونك یاپلسنی شورای دولته امر ایدر هر نظام وقانون اول امرده شورای دولتده بالمذاکره قرار پذیر اولدقدن صکره مجلس مبعوثانك تصدیقنه و یریلور واوراده اکثریت آرا ایله تصدیق اولندقدن صکره قوهٔ اجرائیه‌یه عرض اولنوب طرف شاهانه‌دن قبول اولنور ایسه موقع اجرایه کلور ٠ قوهٔ اجرائیه‌نك موافق قانون اولان اوامری مقدسدر مخالفت ایدن قانوناً جزا کورر ٠

﴿ قانون جدیدك تعدیلی ﴾

قانون جدیدك اثنای اجراده ظهور ایده‌جك آثاره کوره تعدیلی مجاز اولوب حکومتجه برکونه لزوم کورندکده ذات حضرت پادشاهی قانون جدیدك تعدیلنی مبعوثان مجلسنه تکلیف ایده بیلور ٠ بومثللو تعدیلات مبعوثان مجلسنده حاضر

بولنان اعضانك اكثريت آراسيله قرار پذير اولور .

مبعوثان مجلسي قانون جديدك تعديلني قوهٔ اجرائيه‌دن استدعا ايده بيلور . فقط حاضر بولنان مبعوثانك لااقل اوچ ربعي راده‌سنده اكثريت آرا اولمدقجه بويله بر استدعا ايديله‌مز . واستدعانك ردو قبولي ذات حضرت ملوكانه‌نك يد اختيارنده‌در .

[۱۷]

مابين همايون سركتابت جليله سنده بولنان سعيد پاشانك فرانسز قانون اساسيسي اوزرينه تنظيم ايلديكي لايحه‌در

قانون اساسي

فصل اول

(متبوعيت حقنده‌در)

متبوعيت ذات حكمدار يده قائمدر . متبوعيت فراغ وابطال واسقاط اولنه بيلمكدن مصوندر .

فصل ثاني

(قانون اساسي ايله تأمين اولنان حقوق تبعه بحثنده‌در)

حكم قانون ايجابندن بشقه برصورتله هيچ كيمسه توقيف وحبس اولنه‌مز .

هر آدمك خانه‌سی تعرضدن مصوندر . قانونك تعيين ايلديكی اصولدن بشقه صورتله بر خانه‌يه كيرمك مجاز دكلدر .

هيچ كيمسه كندی ابويندن وسائر وليلرندن تفريق ايديله‌مز .

هر نه صورتله ونه نام ايله اولورسه اولسون بر صفت فوق العاده ايله محكمه‌لر وقوميسيونلر تشكيل اولنه‌مز .

مواد سياسيه‌ده جزای اعدام لغو اولنمشدر .

هركس دينك آيينی سربست اوله‌رق اجرا ايدر واجرای آيين خصوصنده طرف دولتدن متساوياً نائل حمايت اولور .

افراد اهالينك شركت يا يمغه وآسايش وسكونت اوزره وبلا سلاح جمعيت عقدينه واستدعا تقديمنه ومطبوعات واسطه‌سيله ويا صورت اخرله بيان افكار ايتمكه صلاحيتلری واردر وبو صلاحيتلرك حدودی دخی غيرك حريت وصلاحيت وعمومك امنيتی ايله محدوددر .

مطبوعات قبل الطبع حكومتك معاينه‌سنه عرض اولنمز .

تعليم وتدريس سربستدر .

سربستی تعليم وتدريس قابليت وآدابه موافقت خصوصلرنده قانوناً معين اولان شرائطه تابع ودولتك نظارت ودقتی تحتنده جاريدر . دولتك نظارت ودقتی

تعليم وتربيه‌یه مخصوص وبلا استثنا شاملدر .

عموماً املاك تعرضدن مصوندر . شو قدر وار كه منفعت عموميه ايچون لزوم مشروع تبين ايلديكی حالنده بر ملكك پشين ويركلی بدل مقابلنده تركنی دولت امر ايده بيلور .

مصادرهٔ اموال واملاك اصولی هيچ بر وقتده يكيدن تأسيس اولنه‌مز .

قانون اساسی اهالیٔ مملكته سربستیٔ سعی وصنايعی تأمين ايدر .

جمعيت مدنيه‌نك توسع واشتغالی ايچون مراجعت ايلديكی وسائط مجاناً تعليم ابتدائی وتربيهٔ خصوصيهٔ صناعيه‌لر ومال صاحبيله عمله بيننده تساویٔ مناسبات وتأسيسات احتياطيه واعتباردن وتأسيسات زراعيه وشركت اختياريه ودولت ويا ايالات ونواحی طرفلرندن معطل اولان اسباب ثروت مملكتك ايشلدلمسنه منحصر اوله‌رق اتخاذ قلنه‌جق تأسيسات نافعه‌در .

جمعيت مدنيه اطفال متروكه‌يه وعليل ومسن اولوب بيوايه قالان واقرباسی طرفندن اعانه اولنه‌ميانلره معاونت ايلر .

ديون عموميه تأمين اولنمشدر . دولتك داينلرينه قارشو اولان هرنوع تعهداتی تعرضدن مصوندر .

هر نوع ویرکو منافع مشترکه ایچون موضوعدر .
هر کس قدرت وثروتی درجه‌سنده ویرکو ویرر هیچ بر ویرکو حکم قانونك غیری بر واسطه ایله تأسیس وتحصیل اولنه‌من .

طوغریدن طوغری‌یه النان ویرکو انجق بر سنه ایچون موضوعدر . سائر رسومات برقاچ سنه ایچون موضوع اوله بیلور .

﴿ فصل ثالث ﴾

(قوای حکومت بحثنده‌در)

قوای حکومتك ریاست وحمایه‌سی حکمداره عائددر .

﴿ فصل رابع ﴾

(قوهٔ قانونیه بیانده‌در)

قوهٔ قانونیه منفرد بر ملت مجلسنه تفویض اولنمشدر .
اهالی وکیللری‌نك عددینك یکونی یدی یوز اللیدر .
انتخاب مسئله‌سی اهالی‌یه عائددر . انتخاب ایچون ویریله‌جك رأیلر طوغریدن طوغری‌یه وصورت عمومیه‌ده ویریلور .
انتخاب ایچون چکیلان قرعه خفیدر .

حقوق مدنیه وسیاسیه‌دن مستفید اولان ویکرمی بریاشنه واران انتخاب ایده‌بیلك صلاحیتنی حائزدر .

یکرمی بش یاشنه وارمش اولان هر انتخاب ایدیجی مسکن شرطی اولمقسزین انتخاب اولنمق صلاحیتنی حائزدر ٠

انتخاب ایتمك وانتخاب اولنمق صلاحیتندن ساقط اوله بیلنلرك اسباب محرومیتنی انتخاب قانونی تعیین ایدر ٠

کذلك قانون مذکورك تعیین ایده‌جکی وجهله اهالیدن بر ایالتده ویاخود مضافاتنده برمأمور یتده بولنور ویا بولنمش اولور ایسه کندوسی انتخاب اولنه‌مز ٠

معاشلی دولت مأمور یتنده بولنمق اهالی طرفندن مبعوث اولمق وظیفه‌سیله برلشه‌مز ٠

مبعوثان ملت مجلسی اعضاسندن هیچ بریسی مجلسك دوامی مدتنجه بر معاشلی دولت مأموریتنه نصب اولنه‌مز ٠ واو مثللو مأموریتلر قوهٔ اجرائیه‌نك انتخاب واختیاریسیله اجرا قلنور ٠

شوایکی ماده حقنده وقوعبولان استثنانك کیفیتی انتخاب قانون اساسیسیله تعیین اولنمشدر ٠

مبعوثانك انتخابی قرعه اصولی اوزره اجرا قلنور ٠

انتخاب ایدیجیلر قرعه‌یی ناحیه مرکزنده چکرلر ٠ مع مافیه بعضاً ایجابات محلیه‌یه مبنی برناحیه برقاچ دائره‌یه تقسیم اولنه‌بیلور ٠ بونکده نوع وشرائطی انتخاب قانوننده مصرحدر ٠

مبعوثان ملت مجلسی اوچ سنه ایچون انتخاب اولنمشدر ٠

ملت مجلسنك انقضای مدت معینه‌سندن نهایت قرق بش کون اول یکی انتخابلرك زمان اجراسی بر قانون ایله تعیین اولنور ٠

شاید بند سابقده بیان اولنان زمان انتخابات جدیده‌نك تعیننه دائر اومدت ظرفنده بر امر صادر اولمیه‌جق اولور ایسه مجلسك انقضای مدت مقرره‌سندن اوتوز کون اول انتخاب ایدیجیلر بحق اجتماع ایده بیلورلر ٠

یکی انتخاب اولنان هیئت مجلس اسکی مجلسك انقضای مدت مقرره‌سنك ایرتسی کونی اجتماع ایتمك صلاحیتنی حائزدر

ملت مجلسی دائمیدر ٠ مع مافیه کندوسنك تعیین ایده‌جکی بر زمان ایچون تعطیل اولنه بیلور ٠ مجلسك بو بو صورتله امهالی مدتنجه هیئت قلمیه‌سی اعضاسی ایله مبعوثاندن یکرمی بش کشیدن مرکب بنه مجلسجه اکثریت ارا ایله وقرعه اصولی اوزره بر قومیسیون تشکیل اولنه‌جق و بوقومیسیون حین حاجتده مجلسی جلب وجمع ایتمك حقنی حائز اوله‌جقدر ٠ حکمدارك دخی مجلسی جلب وجمع ایتمك صلاحیتی واردر ٠

مبعوثان ملت مجلسی محل اجتماعنی و محافظهٔ ذاتیه‌سی ایچون اقتضا ایدن قوهٔ عسکریه‌نك مقدار و اهمیتنی تعیین ایدر

مبعوثان ملت دائما یکیدن انتخاب اولنه بیلمك حقنی حائزدرلر

مبعوثان ملت انتخاب اولندقلری ایالتك وکیللری اولمیوب

بتون مملكتك وكيللريدر • مبعوثان ملت مؤكللرى طرفندن امر طرزنده بر مأموريتاله مزلر •

مبعوثان ملت تعرضدن مصوندرلر •

مبعوثان ملت مجلسده بيان ايتدكلرى افكاردن طولايى هيچ بر وقتده تحت اتهام و محكمه النه مزلر •

مبعوثان ملت جنايته متعلق مواد ايچون جنايتى حين اجراده ايكن طوتلمش اولمقدن بشقه بر حال ايله توقيف و مجلس طرفندن تعقيبنه امر و يرلمكدن غيرى بر صورتله تعقيب اولنه مزلر • فعل جنايتى حين اجراده طوتيلور و بناء عليه توقيف اولنور ايسه كيفيت درعقب ملت مجلسنه بالاخبار اورادن و يريله جك رخصتدو ياوقوعبوله جق مخالفته كوره اقتضاى حال اجرا اولنور •

بوفقره حال محبوسيتنده ايكن مبعوث انتخاب اولنان ابناى وطنه دخى شاملدر •

مبعوثان ملتك هر برى بر معاش مخصص الور • و بونى قبول ايتمامك اوله مز •

ملت مجلسنك مذاكراتى عموميدر • شو قدر وار كه نظاماً معين العدد اعضانك طلبلرى اوزرينه خفى قوميته لر صورتنده دخى تشكل ايده بيلور • هر مبعوثك مذاكره سنده ابتدا ايتمك حقى واردر • بو صلاحيتى نظاماً معين اولان شكلده استعمال ايده بيلور •

ملت مجلسی اعضاسنك بر فضله نصفی حاضر بولنمدقجه
بر قانون ایچون ویریلان رأیلر معتبر اولەمز ٠
هیچ بر قانون لایحەسی (حال ضرورتك غیریده)
اوچ دفعه موقع مذاکره‌یه قونلقسزین قطعیاً قبول اولنەمز
بو اوچ دفعه نك هر بر دفعەسی دخی لااقل بشر کون فاصله‌لی
اولنق لازم کلوز ٠
بر ماده حقنده ضرورت ولزوم استعجال اولدیغنی بیان
واثبات ایچون وقوعبولان تکالیفك حین اجراسنده بونك
اسباب موجبەسی ایضاح اولنمق مشروطدر ٠
اکر ضرورتك لزومنی تصدیق ایدرایسه همان ضرورتی
واعلان وزمان مذاکره‌یی تعیین ایدر ٠
اکر ضرورت و استعجاله عدم لزوم رأینده بولنورایسه
اوماده‌یه دائر اولان لایحه مواد عادیه صرەسنه کیرر ٠

﴾ فصل خامس ﴿

(قوۀ اجرائیه بیانندەدر)

قوۀ اجرائیه ذات حکمدار یده قائمدر
حکمدار ایفای مأموریته مباشرت ایتزدن اول وجه
آتی اوزره یمین ایدر ٠
(حکومتجه صادق اوله جغمه وقانون اساسینك تعیین
ایلدیکی وظائفی ایفا ایده جکمه یمین ایدرم)

ذات حکمدار ینك وکلا واسطه‌سیله ملت مجلسنه قوانین لایحه‌لری تقدیم ایتمکه صلاحیتی واردر و حکمدار قوانینك جریانتی تأمین ایدر وتحت دقت ونظارتنده طوتار ٠

حکمدار قوهٔ عسکریه‌یی استعمال ایدر فقط بالذات قطعاً قوماندا ایده‌مز ٠

حکمدار وکلانك غیری مأمورین ایله طوغریدن طوغری‌یه مکاتبه ایده‌مز ٠

حکمدار ممالکك هیچ بر پارچه‌سنی ترك ایتمکه طوغریدن طوغری‌یه ومجلس ملتی طاغتمغه و یاقانون اساسینك وقوانین سائره‌نك احکامنی تعطیل ایتمکه قادر اوله‌مز ٠

حکمدار اموردولتك احوال عمومیه‌سنی هرسنه بر بیاننامهٔ مخصوص ایله ملت مجلسنه عرض ایدر ٠

معاهدات عقدی حکمداره عائددر ٠

حکمدار محافظهٔ دولته نظارت ایدر فقط ملت مجلسنك رضاسی اولمدقجه بر محاربه‌یه شروع ایده‌مز ٠

حکمدارك عفو مجازاته حقی واردر ٠ فقط بو حقك استعمالندن اول شورای دولتك قراری استحصال اولنور ٠

عفو عمومی اجراسی برقانون مخصوص صدورینه متوقفدر ٠

وکلا وسائر کیمسه‌لر محکمهٔ کبیرهٔ عدلیه‌جه محکوم اولور ایسه انلرك عفو مجازاتی ملت مجلسنك انضمام رأینه متوقفدر ٠

احکامی مستعجل اولان قوانین ملت مجلسنده قبول اولندیغی تاریخدن اوچ کون وسائر قوانین برآی صکره نشر اولنور .

نشر قوانین ایچون معین اولان اشبو مدتلر ایچنده حکمدار برقانونك تکرار مذاکره ایدلمسنی اسباب موجبه یی حاوی بر بیاننامه ایله مجلس ملتدن طلب ایده بیلور . مجلس دخی مذاکره ایدر . اوقانون قطعی الحکم اولور و مجلس طرفندن حکمداره کوندریلور بوحالده اوقانون قوانین مستعجله یه مخصوص اولان مهلت ایچنده نشر ایدیلور .

قانون بالاده بیان اولنان مدتلر ایچنده نشر اولنمیه جق اولور ایسه ملت مجلسی رئیسی طرفندن امر نشره ابتدار اولنور .

دول اجنبیه سفراسی حکمدار نزدینه مأموردرلر .

مراسم ملیه یه حکمدار ریاست ایدر .

حکمدار وکلایی نصب و عزل ایدر . فقط سفرانك و عساکر بریه و بحریه و باش قوماندانلرینك و والیلرك و پای تخت عساکر ملکیه سی باش قوماندانلك و مدعی عمومیلرك و نظاماً برنجی درجه ده وسائر بیوجك صنفده بولنان مأمورینك عزلی مجلس وکلا ایله مذاکره یه متوقفدر .

حکومتك ایکنجی درجه ده بولنان مأمورلری شرائط نظامیه سی دائره سنده اوله رق عائد اولدیغی دائره ناظرینك

عرض اوزرینه ینه حکمدار طرفندن نصب وعزل اولنور ٠

اهالی طرفندن انتخاب اولنمش قوهٔ اجرائیه مأمورلرینی اوچ آی مدتی تجاوز ایتمامك اوزره خدمتلرندن تعطیل ایلمکه حکمدارك صلاحیتی واردر ٠ فقط انلری بتون بتون عزل ایتمکه شورای دولتك رأیی منضم اولمدقجه مقتدر اولمز ٠

بویله عزل ایداش مأمورلرك ینه اومأمور یتلره نقدر مدت انتخاب اولنه میه جقلری قانون مخصوص ایله معیندر و بو صورتله انتخابدن محرومیت مطلقا محکوم اولمغه توقف ایدر ٠

وکلانك عددی ووظیفه لری ملت مجلسی طرفندن تعیین قلنور ٠

حکمدار طرفندن صادر اولان امرنامه لرك وکلا نصب وعزلنه دائر اولانلرندن ماعداسی وکلادن برینك دخی امضاسنی جامع اوله جقدر ٠

وکلا و مأمورین کندی وظیفه لرینه عائد اولان خصوصاتجه حکومت واداره نك کافهٔ اعمالندن مسؤلدرلر ٠

ملت مجلسنك فسخنه ویا تعطیل مذاکراتنه ویاخود دوام مأموریتنجه ممانعته دائر تشبثات وقوعبولور ایسه قانون اساسی اخلال اولنمش عد اولنور و بواخلال عمومه جق ادعایی موجب اولور ٠

وكلا ملت مجلسنه داخل اولورلر وایستدکاری وقت مجلس طرفندن استماع ایدیلورلر و حکمدارك امریله منصوب قومیسرلردن کندیلرینه معاون اولورلر .

﴿ فصل سادس ﴾

(شورای دولته دائردر)

حکومتك شورای دولت نامیله بر هیئت مشاورهسی اولهجقدر . حکمدار اصولاً اورانك رئیسیدر .

اشبو مجلسك اعضاسی حکمدار طرفندن منصوبدر .

مبعوثان ملتدن شورای دولت اعضالغنه کیمسه النور ایسه انلرك یرینه ملت مجلسی ایچون درحال دیگر مبعوثلر انتخاب اولنور .

شورای دولت اعضاسی حکمدارك تکلیفی اوزرینه انجق ملت مجلسنك انضمام قراریله عزل ایدیله بیلور .

حکمدارك تنظیم و تعدیل قوانینده حق ابتدائیسی واردر ومبعوثان ملت مجلسی دخی بو صلاحیتی حائزدر . هر ایکی طرفك دخی قوهٔ ابتدائیهسنه مبنی تنظیم ایدهجکی قانون لایحهلری ایچون اول باول شورای دولتك مذاکرهسنه مراجعت قلنور .

شورای دولت ادارهٔ عمومیه نظامنامهلرینی استحضار ایدر . و بونلردن ملت مجلسنك و یردیکی وکالت مخصوصهنك

متضمن اولدیغی نظامنامه‌لر یده یالکز شورای دولت تنظیم ایلر
شورای دولت اداره عمومیه‌لره قارشو قانوناً حائز
اولدیغی قوه تفتیش ونظارتی اجرا ایدر .
شورای دولتك وظائف سائره‌سنی قانون ترتیب ایده‌جکدر .

﴿ فصل سابع ﴾

(اداره داخلیه بیانده‌در)

ممالكك ولایت سنجاق قضا ناحیه اعتباریله اولان
تقسیماتی ابقا قلنمشدر شمدیکی دوائر اداره برقانون مخصوص
اولمدقجه تغییر ایدیله‌مز .

اولاً هر ولایتده بر والی برمجلس عمومی بر مجلس
ولایت واردر .

ثانیاً هر سنجاقده بر (متصرف) واردر .

ثالثاً هر قضاده بر مجلس قضا واردر .

رابعاً هر ناحیه‌ده دخی بر مدیردن ومعاونلر یله برمجلس
بلدیه‌دن مرکب بر هیئت اداره واردر (مدیرلر مجالس
بلدیه‌یه ریاست دخی ایدرلر)

مجلس عمومی ومجلس قضا ومجالس بلدیه‌نك صورت
تشکیله وظائفی مدیرلرك ومعاونلرك اصول نصبنی برقانون
مخصوص تعیین ایده‌جکدر .

مجالس عمومیه ایله مجالس بلدیه ایالتده و یا ناحیه‌ده

متمکن اهالینك طوغریدن طوغری‌یه رأیلریله انتخاب اولنور هر قضا مجالس عمومی‌یه بر اعضا انتخاب ایدر .

یکرمی بیکدن زیاده نفوسی شامل اولان شهرلرده جریان ایده‌جك قاعدهٔ انتخابی برقانون مخصوص تعیین ایده‌جکدر .

مجالس عمومیه و مجالس قضا و مجالس بلدیه حکمدار طرفندن وشورای دولتك رأیله صادر اولان امرنامه‌اوزرینه فسخ اولنه‌بیلور . بومجلسلرك یکیدن انتخابنه‌مدتده شروع اولنه‌بیله‌جکی قانون مخصوص ایله معیندر .

﴿ فصل ثامن ﴾

(قوهٔ عدلیه بیاننده‌در)

حکومت عدلیه حکمدار نامنه اولەرق اجرا قلنور .

مذاکرات صورت علنیه‌ده جاریدر . یالکز علنیتی آسایش مملکت واخلاق عمومیه‌یه مضر اوله‌بیله‌جك مذاکرات صورت خفیه‌ده اجرا اولنور و بونیده محکمه بر حکم ایله بیان ایدر .

جنایتـه دائر خصوصاتده عدول اصولی مرعی الاجرا اوله‌جقدر .

پولتیقه جنحه‌لرینك ومطبوعات واسطه‌سیله وقوعبولان تهمتلرك حق تدقیق عدوله عائدر .

مطبوعاتجه فعلی وجنحه ایچون طلب اولنه‌جق تضمینات

ماده‌لرینی تسویه ایدر .

صلح حاکملری وانلرك ملازملری ومحاکم ابتدائیهٔ استینافیه حاکملری ومحکمهٔ تمییز ودیوان محاسبات اعضالری ملازمت ترتیبی وقوانین اداره‌نك کوستره‌جکی شرائط موجبنجه حکمدار طرفندن نصب اولنور .

مدعیٔ عمومیلری دخی حکمدار نصب ایدر .

محاکم ابتدائیه واستینافیه حاکملری ومحکمهٔ تمییز ودیوان محاسبات اعضالری قید حیات ایله نصب اولنورلر وقانوناً علیهلرنده برحکم ترتب ایتمینجه عزل ویاماًمور یتلرندن موقتاً مهجور ایدیله‌مزلر وقوانینك تصریح ایلدیکی شکل وشروطك غیری صورتله تقاعدلکلری دخی اجرا اولنه‌مز .

دیوان حربلر وعساکر بریه وبحریه‌نك تفتیش ومعاینه مجلسلری بحریه وتجارت محکمه‌لری وحکمیلری وسائر محاکم مخصوصه اخر برقانون ایله تغییر ایدیلنجه‌یه قدر شمدیکی شکل وهیئت وظیفه‌لرینی محافظه ایدرلر .

ماًمورین اداره ایله محاکم بیننده ظهور ایدن وظائف نزاعلری محکمهٔ تمییز وشورای دولت اعضالرندن مرکب بر محکمهٔ مخصوصه معرفتیله روئیت اولنور وبو محکمهٔ مخصوصه عائد اولدقلری محکمهٔ تمییز وشورای دولت هیئتلری طرفندن متساوی العدد اوله‌رق اوچ سنه‌ده برکره تعیین قلنور .

بو محکمه‌یه عدلیه ناظری ریاست ایدر .

دیوان محاسباتك قرارلری علیهنده عدم صلاحیت و یاسوء استعمالات قوهٔ حکومت دعوالری منازعات محکمه‌سنه حواله قلنور ٠

وکلا علیهنده ملت مجلسی طرفندن اتهام وقوعبولور ایسه دعوا بر محکمهٔ کبیرهٔ عدلیه‌یه حواله ایله اوراده بلا استیناف و بلا تمییز حکم اولنور ٠

دولتك امنیت داخلیه وخارجیه‌سی علیهنده بر جنایت وسوء قصد وفساد تهمتلریله متهم اوله‌جق کیمسه‌لرك محاکه‌لری دخی ملت مجلسی طرفندن حواله اولندیغی تقدیرده ذکر اولنان محکمهٔ کبیره‌ده روئیت اولنور ٠

یالکز وقوع حال التمش سکزنجی ماده حکمنجه موافق اولور ایسه اوحالده محکمهٔ مز بوره ملت مجلسنك امریله وتعیین ایده‌جکی شهرده اجتماع ایدر ٠

محکمهٔ کبیره بش حاکمدن واوتوز التی عدولدن مرکبدر ٠

هر سنه تشرین ثانی آینك نصف اولنده محکمهٔ تمییز کندی اعضاسی میاندن قرعهٔ خفیه واکثریت مطلقه ایله محکمه‌یه بش حاکم وایکیسی ملازم اوله‌رق یدی کشی نصب ایدر ٠ اشبو بش حاکم حین اجتماعلرنده رئیسلرینی ایچلرندن انتخاب ایدرلر ٠

مدعیٔ عمومی وظیفه‌سنی ایدن حاکملر حکمدارطرفندن تعیین اولنور ٠

وكلانك محاكمه سى لازم كلدكده مذكور حاكملرى ملت مجلسى تعيين ايدر .

اوتوز التيسى عدول ودردى ملازم اولمق اوزره قرق كشيدن مركب اركان عدوليه ايالات مجالس عموميه سى اعضاسى ميانندن آلنور . مبعوثان ملت عدول هيئتنه داخل اوله مز .

محاكمه ايچون تصحيح اولنان كونده حاضر بولنه جق عدوللر التمشدن نقصان ايسه محكمهٔ كبيره رئيسى لاجل الاتمام محكمه نك بولنديغى ايالتك مجالس عموميه اعضاسندن دخى قرعه ايله عدوللر الوب عدد مذكور اكمال اولنور .

عذر معتبر حاصل ايده ميان عدوللدن بيك فرانقدن اون بيك فرانقه قدر جزاى نقدى اخذيله و بش سنه مدتدن زياده اولمق اوزره حقوق سياسيه دن محروميتله مجازات اولنورلر .

متهم ومدعىٔ عمومى مواد عاديه ده اولديغى وجهله رد صلاحيت حقنى اجرا ايدرلر . متهمك قباحتلى اولديغنه دائر عدول طرفندن آرانك ايكى ثلثى درجه سنده اكثريتى حاوى اولديغى حالده صحيح عد اولنه مز .

وكلانك مسؤل اولديغى كافهٔ احوالده ملت مجلسى متهم اولان ناظرى ايجابنه كوره كرك محكمهٔ كبيرهٔ عدليه يه وكرك محاكم عاديه دن برينه حواله ايده بيلور .

کافهٔ احوالده هر مأمورك تحقیق افعالنی ملت مجلسی
شورای دولته حواله ایده بیلور . واورانك مضبطه‌سی
اعلان اولنور .

﴿ فصل تاسع ﴾

(قوهٔ عسکریه بحثنده‌در)

قوهٔ عسکریه خارجاً دشمنی دفع و داخلاً امنیت و اسایشی
وجریان قوانینی محافظه ایچون موضوعدر .
قوهٔ عسکریه عساکر ملیه دن وعساکر نظامیهٔ بریه
و بحریه‌دن مرکبدر .
هر فرد قانوناً تعیین اولنان استثنالردن غیری نظام وملت
عسکرلکی خدمتیله مکلفدر .
هر فردك خدمت شخصیهٔ عسکریه‌دن خلاص اولمق
قدرنی تحریر عسکری قانونامه سیله وضع و ترتیب اولنه جقدر .
قوهٔ عسکریه‌نك مطیع و منقاد اولمسی الزمدر .
هیچ برادرده حق مذاکره یوقدر .
داخلاً آسایشك محافظه سنه مأمور اولان قوهٔ عسکریه
قوهٔ قانونیه‌نك وضع ایتدیکی قواعد دائره سنده اوله‌رق انجق
حکومت مشروعه طرفندن استعمال اولنور .
ادارهٔ عرفیه اعلان اولنمسنك لزوم و ایجابنی بر قانون

مخصوص تعیین ایده‌جکی مثللو بونك شکل وآثارینی دخی قانون مذکور ترتیب ایدر .

ملت مجلسنك رضای ابتدائیسی اولمقسزین فرانسه طوپراغنه عساکر اجنبیه ادخال اولنه‌مز .

﴿ فصل عاشر ﴾

(مادهٔ خصوصیه)

ملت مجلسی اشبو قانون اساسی‌یی وانك وضع وتعیین ایلدیکی اصولی حکمدارك ید امانت وحمیتنه تودیع ایدر .

﴿ فصل حادی عشر ﴾

(قانون اساسینك تعدیلاتی بحثنده‌در)

ملت مجلسی مدت مذاکراتنك نهایتکی سنه‌سنده قانون اساسینك کاملاً ویاخود برقسمنك تعدیلنی امل ایده‌جك اولور ایسه تعدیلات مذکوره وجه آتی اوزره اجرا اولنور . شویله که

ملت مجلسنك بو بابده بیان ایده‌جکی آرزو اوچ دفعه مذاکرهٔ متوالیه وقوعبولمدقجه قرار قطعی حکمنه کیره‌مز بو مذاکراتك هر بر دفعه‌سنه بر رأی فاصله ویریله‌جك وهر بری آرای معروضه‌نك اوچ ربعی نسبتنده اکثریتی حاوی اوله‌جق ورأی ویرنلرك عددی بشیوزدن اقل اولمیه‌جقدر .

تعدیل قوانین ایچون تجمع ایده جك مبعوثان ملت مجلسی بالکز اوچ آی ایچون مأموردر . بو مجلس منحصراً تعدیل قوانین ایچون تجمع ایلدیکی جهتله بشقه شیله اشتغال ایده میه‌جکدر . مع مافیه حین ضرورتده احتیاجات قانونیه‌یی دخی ایفا ایده بیلور .

﴿ فصل ثانی عشر ﴾

(احکام موقته)

الحالة هذه موجود اولوب احکامی اشبو قانون اساسی‌یه مباین اولمیان قوانین ونظامات صورت مشروعه‌ده تغییر ایدیلنجه‌یه قدر کما کان مرعی ومعتبردر .

قوانین قدیمه ایله موضوع اولان شعبات ادارهٔ حکومتك کافه‌سی انلر حقنده قوانین جدیدهٔ تنظیمیه نشر اولنجه‌یه قدر باقیدر .

تنظیمات عدلیه قانوننامه‌سی محاکم جدیده مأمورلرینك نصبی قاعده‌سنی تعیین ایده‌جکدر .

﴿ دیوان اعیان ﴾

(سنا) دیوان اعیان مجلسی اعضاسنك عددی یوزاللی‌یی تجاوز ایتمیه‌جك وبرنجی سنه ایچون سکسان کشی اوله‌جقدر .

سنا اولا رؤسای ملل وعساکر بریه و بحر مشیرانندن ومارشاللر وثانیا حکمدارك اعیانلق مقامنه مناسب کوره‌جکی ذواتدن مرکب اوله‌جقدر ·

اعیان قید حیات ایله منصوب وعزلدن مصوندرلر ·

اعیانلق مأموریتنده بولنانلر مجاناً خدمت ایدرلر مع مافیه اعیانك خدمت مسبوقه‌لری وصورت تعیشلری نسبتنده حکمدار طرفندن سنوی اوتوز بیك فرانق چماملك اوزره ذاتلرینه مخصوص معاشلر و یریلور ·

دیوان اعیانك رئیسیله رئیس ثانیلری حکمدار طرفندن نصب وسناتورلر ایچندن انتخاب اولنور و بونلر یالکز برسنه ایچون تعیین قلنور · سنا رئیسنك معاشی ارادهٔ مخصوصه ایله مخصصدر ·

حکمدار سنانك تجمعنی امر ومذاکراتنی تعطیل ایده‌بیلور مدت مذاکراتی حکمدار برامر مخصوص ایله تعیین ایدر ·

سنانك مذاکراتی عمومی دکلدر ·

سنا قانون اساسینك وحریت عمومیه‌نك محافظیدر ·

سنایه عرض اولنمزدن اول هیچ برقانون نشر اولنه‌مز ·

سنانك نشرینه مخالفت ایده‌جکی قانونلر اولا قانون اساسی‌یه ودیانته و اخلاقه و حریت مذهبیه‌یه و حریت شخصیه‌یه و اهالینك حضور قانونده مساواتنه و املاکك تعرضدن مصونیتنه و حکامك عزلدن مصونیتی اساسنه مغایر و یاخود

بونلرك احكامنى مخل اوله جق وثانيا تماميت ملكى حال تهلكه ده بولنديره جق قانونلردر .

قانون اساسى يه درج اولنه ميان و انك حسن جريان احكامنجه لازم اولان موادك تنظيم وقانون اساسيدن احكام مختلفه استنباط اولنان ماده لر معانيسنك ايضاح وتشريحى خصوصلرينى سنا قرارنامه لرله تسويه ايدر .

اشبو قرارنامه لر حكمداره عرض اولنور و احكامى انك طرفندن اجرا قلنور .

قانون اساسى يه مغاير اوله رق حكومت طرفندن عرض اولنه جق و ياخود اشبو مغايرته مبنى اهالى جانبندن اصلاحى طلب قلنه جق موادى سنا ابقا و يا امحا ايدر .

ملتجه بيوك منفعتله عائد برقانون لايحه سنك اساسنى سنا حكمداره خطاباً بر بياننامه ايله وضع ايده بيلور .

سنا قانون اساسينك تعديلاتنى دخى بروجه مشروح تكليف ايده بيلور بو تكليف اكر حكمدار طرفندن قبول اولنور ايسه سنانك بر قرارنامه سيله تنظيم اولنور .

مع مافيه قانون اساسينك مواد اساسيه سنجه وقوعبوله جق هرنوع تعديلات اهالينك آراى عموميه سنه عرض اولنور .

ملت مجلسى فسخ اولنديغى تقديرده يكى مجلسك اجتماعنه قدر اداره ٔ حكومتجه مقتضى اولان خصوصاتده سنا حكمدارك تكليفى اوزرينه تشبثات ضروريه يه دخى ابتدار ايلر .

قانون اساسی قبول و اتخاذ اولندقدن صکره ملت مجلس
مؤسسی قوانین تنظیمه‌یی قلمه المغه باشلیه‌جق و بو قانونلرك
عددی بر قانون مخصوص ایله تعیین اولنه‌جقدر ٠

[١٨]

قانون اساسی

ممالك دولت عثمانیه

برنجی ماده دولت عثمانیه ممالك و قطعات حاضره‌یی
والایات ممتازه‌یی محتوی و یکوجود اولمغله هیچ بر زمانده هیچ
بر سببله تفریق قبول ایتمز ٠

ایکنجی ماده دولت عثمانیه‌نك پای تختی استانبول
شهریدر وشهر مذکورك سائر بلاد عثمانیه‌دن ایرو اوله‌رق
برکونه امتیاز ومعافیتی یوقدر ٠

اوچنجی ماده سلطنت سنیهٔ عثمانیه خلافت کبرای
اسلامیه‌یی حائز اوله‌رق سلالهٔ آل عثماندن اصول قدیمه‌سی
وجهله اکبر اولاده عائددر ٠

دردنجی ماده ذات حضرت پادشاهی حسب الخلافه
دین اسلامك حامیسی و بالجمله تبعهٔ عثمانیه‌نك حکمدار
و پادشاهیدر ٠

بشنجی ماده　ذات حضرت پادشاهینك نفس همایونی مقدس وغیر مسؤلدر ٠

التنجی ماده　سلالهٔ آل عثمانك حقوق حریه واموال واملاك ذاتیه ومادام الحیاة تخصیصات مالیه‌لری تکافل عمومی تحتنده‌در ٠

یدنجی ماده　وکلا نك عزلی ونصبی ورتبه ومناصب توجیهی ونشان اعطاسی وایالات ممتازه‌نك شرائط امتیازیه‌لرینه توفیقاً اجرای توجیهاتی ومسکوکات ضربی وخطبه‌لرده نامنك ذکری ودول اجنبیه ایله معاهدات عقدی وحرب وصلح اعلانی وقوهٔ بریه و بحریه‌نك قوماندا‌سی وحرکات عسکریه واحکام شرعیه وقانونیه‌نك اجراسی ودوائر اداره‌نك معاملاتنه متعلق نظامنامه‌لرك تنظیمی ومجازات قانونیه‌نك تخفیفی ویاعفوی ومجلس عمومینك عقدو تعطیلی ولدی الاقتضا هیئت مبعوثانك اعضاسی یکیدن انتخاب اولنمق شرطیله فسخی حقوق مقدسهٔ پادشاهی جمله‌سندندر ٠

﴿ تبعهٔ دولت عثمانیه‌نك حقوق عمومیه‌سی ﴾

سکزنجی ماده　دولت عثمانیه تابعیتنده بولنان افرادك جمله‌سنه هر قنغی دین ومذهبدن اولور ایسه اولسون بلا استثناء عثمانلی تعبیر اولنور وعثمانلی صفتی قانوناً معین اولان احواله کوره استحصال واضاعه ایدیلور ٠

طقوزنجی ماده   عثمانلیلرك كافه‌سی حریت شخصیه‌لرینه مالك وآخرلك حقوق حریتنه تجاوز ایتامكله مكلفدر .

اوننجی ماده   حریت شخصیه هر درلو تعرضدن مصوندر . هیچ كیمسه قانونك تعیین ایتدیكی سبب وصورتدن ماعدا بر بهانه ایله مجازاة اولنه‌مز .

اون برنجی ماده   دولت عثمانیه‌نك دینی دین اسلامدر بو اساسی وقایه ایله برابر اسایش خلق وآداب عمومیه‌یی اخلال ایتامك شرطیله ممالك عثمانیه‌ده معروف اولان بالجمله ادیانك سربستئ اجراسی وجماعات مختلفه‌یه ویرلمش اولان امتیازات مذهبیه‌نك كما كان جریانی دولتك تحت حمایتنده‌در .

اون ایكنجی ماده   مطبوعات قانون دائره‌سنده سربستدر .

اون اوچنجی ماده   تبعهٔ عثمانیه نظام وقانون دائره‌سنده تجارت وصنعت وفلاحت ایچون هر نوع شركتلر تشكیلنه مأذوندر .

اون دردنجی ماده   تبعهٔ عثمانیه‌دن برویا برقاچ كشینك كرك شخصلرینه وكرك عمومه متعلق اولان قوانین ونظاماته مخالف كوردكلری بر ماده‌دن طولایی ایشلك مرجعنه عرضحال ویردكلری كبی مجلس عمومی‌یه دخی مدعی صفتیله امضالی عرضحال ویرمكه ومأمورینك افعالندن

اشتکایه صلاحیتلری واردر ٠

اون بشنجی ماده امر تدریس سر بستدر ٠ معین اولان قانونه تبعیت شرطیله هر عثمانلی عمومی وخصوصی تدریسه مأذوندر ٠

اون التنجی ماده بالجمله مکتبلر دولتك تحت نظارتنده در تبعهٔ عثمانیه‌نك تربیه‌سی برسیاق اتحاد وانتظام اوزره اولمق ایچون اقتضا ایدن اسبابه تشبث اولنه جق وملل مختلفه‌نك امور اعتقادیه‌لرینه متعلق اولان اصول تعلیمیه یه خلل کتورلمیه جکدر ٠

اون یدنجی ماده عثمانلیلرك کافه‌سی حضور قانونده واحوال دینیه ومذهبیه‌دن ماعدا مملکتك حقوق و وظایفنده متساویدر ٠

اون سکزنجی ماده تبعهٔ عثمانیه‌نك خدمات دولتده استخدام اولنمق ایچون دولتك لسان رسمیسی اولان ترکجه‌یی بیلملری شرطدر ٠

اون طقوزنجی ماده دولت مأموریتنده عموم تبعه اهلیت وقابلیتلرینه کوره مناسب اولان مأموریتلره قبول اولنورلر ٠

یکرمنجی ماده تکالیف مقرره نظامات مخصوصه‌سنه توفیقاً کافهٔ تبعه بیننده هرکسك قدرتی نسبتنجه طرح وتوزیع اولنور ٠

یکرمی برنجی ماده هرکس اصولاً متصرف اولدیغی مال وملکدن امیندر منافع عمومیه ایچون لزومی ثابت اولمدقجه وقانونی موجبنجه دکر بهاسی پشین ویرلمدکچه کیمسه نك تصرفنده اولان ملك النه‌مز ·

یکرمی ایکنجی ماده ممالك عثمانیه‌ده هرکسك مسکن ومنزلی تعرضدن مصوندر قانونك تعیین ایلدیکی احوالدن غیری برسببله حکومت طرفندن جبراً هیچ کیمسه نك مسکن ومنزلنه کیریله‌مز ·

یکرمی اوچنجی ماده یاپیله‌جق اصول محاکمه قانونی حکمنجه هیچ کیمسه قانوناً منسوب اولدیغی محکمه‌دن بشقه بر محکمه‌یه کتمکه اجبار اولنه‌مز ·

یکرمی دردنجی ماده مصادره وانغاریه وجریمه ممنوعدر فقط محاربه اثناسنده اصولاً تعیین اولنه‌جق تکالیف واحوال بوندن مستثنادر ·

یکرمی بشنجی ماده بر قانونه مستند اولمدقجه ویرکو ورسومات نامیله ونام آخرله هیچ کیمسه‌دن بر اقچه النه‌مز ·

یکرمی التنجی ماده اشکنجه وسائر هرنوع اذیت قطعیاً وکلیاً ممنوعدر ·

﴿ وکلای دولت ﴾

یکرمی یدنجی ماده مسند صدارت ومشیخت اسلامیه

طرف پادشاهیدن امنیت بیورلان ذاتلره احاله بیورلدیغی مثللو سائر وکلانك مأموریتلری دخی با ارادۀ شاهانه اجرا اولنور ·

یکرمی سکزنجی ماده مجلس وکلا صدر اعظمك ریاستی تحتنده اولەرق عقد اولنوب داخلی و خارجی امور مهمەنك مرجعیدر مذاکراتندن محتاج استیذان اولانلرك قرارلری ارادۀ سنیه ایله اجرا اولنور ·

یکرمی طقوزنجی ماده وکلادن هر بری دائرەسنه عائد اولان اموردن اجراسی مأذونیتی تحتنده بولنانلری اصولنه توفیقاً اجرا واجراسی مأذونیتی تحتنده اولمیانلری صدر اعظمه عرض ایدر صدر اعظم دخی او مقوله مواددن مذاکرەیه محتاج اولمیانلرك مقتضاسنی اجرا و یاخود طرف حضرت پادشاهیدن استیذان ایدرك ومحتاج مذاکره بولنانلری مجلس وکلانك مذاکرەسنه عرض ایلیەرك متعلق بیوریله جق ارادۀ سنیه موجبجه اقتضاسنی ایفا ایلر بومصالحك انواع ودرجاتی نظام مخصوص ایله تعیین اولنه جقدر ·

اوتوزنجی ماده وکلای دولت مأموریتلرینه متعلق احوال واجراآتدن مسؤلدر ·

اوتوز برنجی ماده مبعوثان اعضاسندن بری و یاخود برقاچی هیئت مبعوثانك داخل دائرۀ وظیفەسی اولان احوالدن طولایی وکلای دولتدن برذات حقنده مسؤلیتی موجب

شكايت بيان ايتديكى حالده اولاهيئت مبعوثانك نظامداخليسى موجبنجه بومثللو موادك هيئته حوالهسى لازم كلوب كلميه جكنى مذاكره يه مأمور اولان شعبه ده تدقيق اولنمق اوزره شكايتى مشعر هيئت مبعوثان رئيسنه ويريله جك تقرير رئيس طرفندن نهايت اوچ كون ظرفنده او شعبه يه كوندريلور وبو شعبه طرفندن تحقيقات لازمه اجرا و اشتكا اولنان ذات طرفندن ايضاحات كافيه استحصال اولندقدن صكره شكايتك شايان مذاكره اولديغنه دائرا كثريتله ترتيب اولنه جق قرارنامه هيئت مبعوثانده قرائت اولنه رق ولدى الاقتضا شكايت اولنان ذات دعوتله بالذات ويابالواسطه ويره جكى ايضاحات استماع قلنه رق اعضاى موجوده نك ثلثان اكثريت مطلقه سيله قبول اولنور ايسه محاكمه طلبنى مشعر مضبطه سى مقام صدارته تقديم ايله لدى العرض متعلق اوله جق اراده سنيه اوزرينه كيفيت ديوان عاليه حواله اولنور •

اوتوز ايكنجى ماده   وكلادن اتهام اولنانلرك اصول محاكمه لرى قانون مخصوص ايله تعيين ايديله جكدر •

اوتوز اوچنجى ماده   مأموريتلرندن خارج وصرف ذاتلرينه عائد هرنوع دعاويده وكلانك سائر افراد عثمانيه دن اصلا فرقى يوقدر   بومثللو خصوصاتك محاكمه سى عائد اولديغى محاكم عموميه ده اجرا اولنور •

اوتوزدردنجى ماده   ديوان عالينك دائرۀ اتهامى طرفندن

متهم اولدیغنـه قرار ویریلان وکلا تبرئهٔ ذمت ایدنجیـه قدر وکالتدن ساقط اولور ٠

اوتوز بشنجی ماده وکلا ایله هیئت مبعوثان اراسـنده اختلاف اولنـان ماده‌لردن برینك قبولنـده وکلا طرفندن اصرار اولنوب ده مبعوثان جانبندن اکثریت آرا ایله و تفصیلاً اسباب موجبه بیانیله قطعیاً و مکرراً رد ایلدیکی حالـده وکلانك تبدیلی ویاخود مجدداً مدت قانونیه‌سنده انتخاب اولنمق اوزره هیئت مبعوثانك فسخی منحصراً ید اقتـدار حضرت پادشاهیده‌در ٠

اوتوز التنجی ماده مجلس عمومینك منعقـد اولدیغی زمانلرده دولتی بر مخاطره‌دن و یاخود امنیت عمومیه‌یی خللدن وقایه ایچـون بر ضرورت مبرمه ظهور ایتـدیکی و بو بابده وضعنه لزوم کوزینه جك قانونك مذاکره‌سیچون مجلسك جلب وجمعنه وقت مساعد اولمدیغی حالده قانون اساسی احکامنه مغایر اولمامق اوزره هیئت وکلا طرفنـدن ویریلان قرارلر هیئت مبعوثانك اجتماعیله ویریله جك قراره قدر باارادهٔ سنیه موقتاً قانون حکم وقوتنده‌در ٠

اوتوز یدنجی ماده وکلادن هر بری هرنه زمان مراد ایدر ایسه هیئتلرك ایکیسنـده دخی بولنمق و یاخود معیتنده‌کی رؤسای مأمورینندن برینی طرفندن وکالة بولندیرمق و ایراد نطقده اعضایه تقدم ایتمك حقی حائزدر ٠

اوتوز سکزنجی ماده   استیضاح ماده ایچون وکلادن
برینك حضورینه مجلس مبعوثانده اکثریتله قرارویریله‌رك
دعوت اولندقده یابالذات بولنه‌رق ویاخود معیتنده‌کی رؤسای
مأموریندن برینی کوندره‌رك ایراد اولنه‌جق سؤاللره جواب
ویره‌جك ویاخود لزوم کورر ایسه مسؤلیتنی اوزرینه آله‌رق
جوابنی تأخیر ایتمك صلاحیتنی حائز اوله‌جقدر ٠

﴿ مأمورین ﴾

اوتوز طقوزنجی ماده   بالجمله مأمورین نظاما تعیین
اولنه‌جق شرایط اوزره اهل ومستحق اولدقلری مأموریتلره
انتخاب اولنه‌جقدر وبووجهله انتخاب اولنان مأمورلر قانوناً
موجب عزل حرکتی تحقق ایتمدکچه ویاکندوسی استعفا
ایتمدکجه ویاخود دولتجه برسبب ضروری کورلمدکچه عزل
وتبدیل اولنه‌مز وحسن حرکت واستقامت اصحابندن اولنلر
ودولتجه برسبب ضروری‌یه مبنی انفصال ایدنلر نظام
مخصوصنده تعیین اولنه‌جغی وجهله ترقیاته وتقاعد ومعزولیت
معاشلرینه نائل اوله‌جقلردر ٠

قرقنجی ماده   هرمأموریتك وظایفی نظام مخصوص
ایله تعیین اولنه‌جغندن هرمأمور کندو وظیفه‌سی دائره‌سنده
مسؤلدر :

قرق برنجی ماده   مأمورك آمرینه حرمت ورعایتی

لازمه‌دن ایسه‌ده اطاعتی قانونك تعیین ایتدیکی دائره‌یه مخصوصدر خلاف قانون اولان امورده آمره اطاعت مسؤلیتدن قورتلغه مدار اوله‌مز ٠

﴿ مجلس عمومی ﴾

قرق ایکنجی ماده مجلس عمومی هیئت اعیان و هیئت مبعوثان ناملریله بشقه بشقه ایکی هیئتی محتو یدر ٠

قرق اوچنجی ماده مجلس عمومینك ایکی هیئتی بهر سنه تشرین ثانی ابتداسنده تجمع ایدر و باراده سنیه آچیلور و مارت ابتداسنده ینه باراده سنیه قپانور بو هیئتلردن بری دیکرینك مجتمع بولنمدیغی زمانده منعقد اوله‌مز ٠

قرق دردنجی ماده ذات حضرت پادشاهی دولتجه کوریله‌جك لزوم اوزرینه مجلس عمومی‌یی وقتندن اول دخی آچار و مدت معینهٔ اجتماعنده تنقیص و یا تمدید ایدر ٠

قرق بشنجی ماده مجلس عمومینك یوم کشادنده ذات حضرت پادشاهی و یاخود طرفلرندن بالوکاله صدر اعظم حاضر اولدیغی و وکلای دولت‌له ایکی هیئتك اعضای موجوده‌سی برلکده بولندقلری حالده رسم کشاد اجرا اولنوب سنهٔ جاریه ظرفنده دولتك احوال داخلیه و مناسبات خارجیه‌سنه و سنهٔ آتیه‌ده اتخاذینه لزوم کوریله‌جك تدابیر و تشبثاته دائر برنطق همایون قرائت اولنور ٠

قرق اتنجی ماده   مجلس عمومی اعضالغنه انتخاب و یا نصب اولنان ذوات مجلسك یوم كشادنده صدر اعظم حضورنده واوكون حاضر بولنمیان اولور ایسه منسوب اولدیغی هیئت مجتمع اولدیغی حالده رئیسلری حضورنده ذات حضرت پادشاهی‌یه و وطننه صداقت وقانون اساسی احكامنه و عهده‌سنه توديع اولنان وظيفه‌يه رعايتله خلافندن مجانبت ايليه‌جكنه تحليف ايديلور ٠

قرق یدنجی ماده   مجلس عمومی اعضاسی رأی و مطالعه بياننده مختار اوله‌رق بونلردن هيچ بری بركونه وعد و وعيد و تعليمات قيدی التنده بولنه‌مز وكرك و يردبكی رأيلردن وكرك مجلسك مذاكراتی اثناسنده بيان ايتديكی مطالعه‌لردن طولايی بر وجهله اتهام اولنه‌مز مكركه مجلسك نظامنامهٔ داخليسی خلافنده حركت ايتمش اوله بوتقديرجه نظامنامهٔ مذكور حكمنجه معامله كورر ٠

قرق سكزنجی ماده   مجلس عمومی اعضاسندن برينك خيانت وقانون اساسی يی نقض والغايه تصدی و ارتكاب تهمتلرندن بريله متهم اولديغنه منسوب اولديغی هيئت اعضای موجوده‌سنك ثلثان اكثريت مطلقه‌سيله قرار ويريلور و ياخود قانوناً حبس ونفی موجب بر جزاايله محكوم اولور ايسه اعضالق صفتی زائل اولور و بو افعالك محاكمه‌سيله مجازاتی عائد اولديغی محكمه طرفندن روئيت وحكم اولنور ٠

قرق طقوزنجی ماده مجلس عمومی اعضاسندن هر بری رأینی بالذات اعطا ایدر و هر بر بنسك مذاکرده بولنان بر مادهنك رد و قبولنه دائر رأی و یرمکدن اجتنابه حقی واردر .

اللنجی ماده برکیسه ذکر اولنان ایکی هیئتك ایکیسنه بردن اعضا اولهمز .

اللی برنجی ماده مجلس عمومی هیئتلرینك ایکیسنده دخی مرتب اولان اعضانك نصفندن بر زیاده حاضر بولنمدقجه مذاکرهیه مبادرت اولنهمز وکافهٔ مذاکرات ثلثان اکثریتیله مشروط اولمیان خصوصاتده حاضر بولنان اعضانك اکثریت مطلقهسیله قرارکیر اولور و تساویٔ آرا وقوعنده رئیسك رأیی ایکی عد ایدیلور .

اللی ایکنجی ماده برکیسه شخصنه متعلق دعواسندن طولایی مجلس عمومینك ایکی هیئتندن برینه عرضحال ویردیکی حالده اگر اولا عائد اولدیغی مأمورین دولتده ویاخود او مأمورك تابع بولندقلری مرجعه مراجعت ایتمدیکی تبین ایدر ایسه عرضحال رد اولنور .

اللی اوچنجی ماده مجدداً قانون تنظیمی ویا قوانین موجودهدن برینك تعدیلی تکلیفی هیئت وکلایه عائد اولدیغی کبی هیئت اعیان وهیئت مبعوثانك دخی کندی وظیفهٔ معینهلری دائرهسنده بولنان مواد ایچون قانون تنظیمی

وياخود قوانين موجوده‌دن برينك تعديلنی استدعايه صلاحيتلری اولمغله اوجه مقام صدارت واسطه‌سيله طرف شاهانه‌دن استيذان اولنه‌رق اراده‌ٔ سنيه متعلق بيوريلور ايسه عائد اولديغی دائره‌زدن ويريله‌جك ايضاحات وتفصيلات اوزرينه لايحه‌لرينك تنظيمی شورای دولته حواله اولنور .

اللی دردنجی ماده — شورای دولتده بالمذاكره تنظيم اولنه‌جق قوانين لايحه‌لری هيئت مبعوثانده بعده هيئت اعيانده تدقيق وقبول اولندقدن صكره اجرای احكامنه اراده‌ٔ سنيهٔ حضرت پادشاهی متعلق بيوريلور ايسه دستورالعمل اولور واشبو هيئتلرك برنده قطعياً رد اولنان قانون لايحه‌سی او سنه‌نك مدت اجتماعيه‌سنده تكرار موقع مذاكره‌يه قونيله‌مز .

اللی بشنجی ماده — برقانون لايحه‌سی اولا هيئت مبعوثانده بعده هيئت اعيانده بند بند اوقونوب وهر بندينه رأی ويريلوب اكثريت ارا ايله قرار ويرلدكجه وبعدالقرار هيئت مجموعه‌سی ايچون دخی بتكرار اكثريت حاصل اولمدقجه قبول اولنمق اولمز .

اللی التنجی ماده — بو هيئتلر وكلادن و يا انلرك كونده‌ره‌جكی وكيللردن و يا كنديی اعضالرندن اولميان و ياخود رسماً دعوت اولنمش مأموريندن بولنميان هيچ كيمسه‌يی كرك اصالة

وكرك بر جماعت طرفندن وكالة برماده افادهسيچون كلمش اولديغى حالده اصلا قبول ايدهمز وافادهزينى استماع ايليهمز .

اللى يدنجى ماده هيئتلرك مذاكراتى لسان تركى اوزره جريان ايدر ومذاكره اولنهجق لايحهلرك صورتلرى طبع ايله يوم مذاكرهدن اول اعضايه توزيع اولنور .

اللى سكزنجى ماده هيئتلرده ويريلهجك رأيلر يا تعيين اسامى وياخود اشارات مخصوصه وياخود رأى خفى ايله اولور رأى خفى اصولنك اجراسى اعضاى موجودهنك اكثريت آراسيله قرار ويرلمكه متوقفدر .

اللى طقوزنجى ماده هر هيئتك انضباط داخليسنى منحصراً كندى رئيسى اجرا ايدر .

﴿ هيئت اعيان ﴾

التمشنجى ماده هيئت اعيانك رئيس واعضاسى نهايت مقدارى هيئت مبعوثان اعضاسنك ثلثى مقدارينى تجاوز ايتمامك اوزره طوغريدن طوغرى يه طرف حضرت پادشاهيدن نصب اولنور .

التمش برنجى ماده هيئت اعيانه اعضا تعيين اولنه بيلمك ايچون عمومك وثوق اعتمادينه شايان واموردولتده خدمات ممدوحهسى مسبوق ومتعارف ذواتدن اولمق وقرق ياشندن اشاغى بولنمامق لازمدر .

التمش ایکنجی ماده هیئت اعیان اعضالغی قید حیات ایله‌در بومأمور یتلره وکلالق وواليلك واردو مشیرلکی وقاضیعسکرلك وایلچیلك و پطریقلق وخاخام باشیلق مأموریتنده بولنمش اولان معزو ایندن و بری و بحری فریقاندن وصفات لازمه‌یی جامع سائر ذواتدن مناسبلری تعیین اولنور کندو طلبلریله دولتجه سائر مأموریته تعیین اولنانلر اعضالق مأموریتندن ساقط اولور ٠

التمش اوچنجی ماده هیئت اعیانك اعضالق معاشی شهریه اون بیك غروشدر بشقه برنام ایله خزینه‌دن موظف اولان اعضانك معاش و تعیینی اکر اون بیك غروشدن دون ایسه اول مقداره ابلاغ اولنور واکر اون بیك غروش و یا زیاده ایسه ابقا اولنور ٠

التمش دردنجی ماده هیئت اعیان هیئت مبعوثاندن ویریلان قوانین وموازنه لایحه‌لرینی تدقیق ایله اکر بونلرده اساساً امور دینیه‌یه وذات حضرت پادشاهینك حقوق سنیه‌سنه وحریته وقانون اساسی احکامنه ودولتك تمامیت ملکیه‌سنه ومملکتك امنیت داخلیه‌سنه ووطنك اسباب مدافعه ومحافظه‌سنه وآداب عمومیه‌یه خلل ویرر برشی کورر ایسه مطالعه‌سنك علاوه‌سیله یا قطعیاً رد و یاخود تعدیل وتصحیح اولنمق اوزره هیئت مبعوثانه اعاده ایدر وقبول ایتدیکی لایحه‌لری تصدیق ایله مقام صدارته عرض ایلر وهیئتجه

تقدیم اولنان عرضحاللری بالتدقیق لزوم کورر ایسه علاوهٔ مطالعه ایله برابر مقام صدارته تقدیم ایدر ٠

﴿ هیئت مبعوثان ﴾

التمش بشنجی ماده هیئت مبعوثانك مقدار اعضاسی تبعهٔ عثمانیه‌دن هر اللی بیك نفوس ذکورده بر نفر اولمق اعتباریله ترتیب اونور ٠

التمش التنجی ماده امر انتخاب رأی خفی قاعده‌سی اوزرینه مؤسسدر صورت اجراسی قانون مخصوص ایله تعیین اولنه‌جقدر ٠

التمش یدنجی ماده هیئت مبعوثان اعضالغیله حکومت مأموریتی بر ذات عهده‌سنده اجتماع ایده‌مز فقط وکلادن انتخاب اولنانلرك اعضالغی مجازدر وسائر مأموریندن بری مبعوثلغه انتخاب اولنور ایسه قبول ایدوب ایتمامك ید اختیارنده‌در ٠ فقط قبول ایتدیکی حالده مأموریتندن انفصال ایدر ٠

التمش سکزنجی ماده هیئت مبعوثان ایچون اعضالغه انتخابی جائز اولمیانلر شونلردر ٠ اولا تبعهٔ دولت علیه‌دن اولمیان ثانیا نظام مخصوص موجبنجه موقتاً خدمت اجنبیه امتیازینی حائز اولان ثالثا ترکجه بیلمیان رابعا اوتوز یاشنی

اکمال ایتمیان خامساً حین انتخابده بر کیمسه‌نك خدمتکارلغنده بولنان سادساً افلاس ایله محکوم اولوب اعادهٔ اعتبار ایتمیان سابعاً سوء احوال ایله مشتهر اولان ثامناً محجوریتنه حکم لاحق اولوبده فك حجر ایدلمیان تاسعاً حقوق مدنیه‌دن ساقط اولمش اولان عاشراً تابعیت اجنبیه ادعاسنده بولنان کیمسه‌لردر . بونلر مبعوث اوله‌مز . درت سنه‌دن صکره اجرا اوله‌جق انتخابلرده مبعوث اولمق ایچون ترکجه اوقومق و ممکن مرتبه یازمق دخی شرط اوله‌جقدر .

التمش طقوزنجی ماده مبعوثان انتخاب عمومیسی درت سنه‌ده بر کره اجرا اولنور و هر مبعوثك مدت مأموریتی درت سنه‌دن عبارت اولوب فقط تکرار انتخاب اولنمق جائزدر .

یتمشنجی ماده مبعوثلرك انتخاب عمومیسنه هیئتك مبدأ اجتماعی اولان تشرین ثانیدن لا اقل درت ماه مقدم باشلانیلور .

یتمش برنجی ماده هیئت مبعوثان اعضاسنك هر بری کندینی انتخاب ایدن دائره‌نك آیریجه وکیلی اولمیوب عموم عثمانلولرك وکیلی حکمنده‌در .

یتمش ایکنجی ماده منتخبلرك انتخاب ایده‌جکلری مبعوثلری منسوب اولدقلری دائرهٔ ولایت اهالیسندن انتخاب ایتمکه مجبوردر .

يتمش اوچنجی ماده — باراده سنیه هیئت مبعوثان فسخ ایله طاغلدیغی حالده نهایت التی ایده مجتمع اولمق اوزره عموم مبعوثانك مجدداً انتخابنه باشلانیله جقدر ·

يتمش دردنجی ماده — هیئت مبعوثان اعضاسندن بری وفات ایدر ویا اسباب حجریه مشروعه‌دن برینه دوچار اولور ویا بر اوزون مدتده مجلسه دوام ایتمزو یاخود استعفا ایدرو یا محکومیت ویا قبول مأموریت جهتیله اعضالقدن ساقط اولور ایسه برینه نهایت کله‌جك اجتماعه یتشمك اوزره اصولی وجهله دیکری تعیین اولنور ·

يتمش بشنجی ماده — منحل اولان مبعوثلق مقاملرینه انتخاب اولنه‌جق اعضانك مأموریتی کله‌جك انتخاب عمومی زماننه قدردر ·

يتمش التنجی ماده — مبعوثلردن هر برینه بهرسنه اجتماعی ایچون خزینه‌دن یکرمی بیك غروش ویریله‌جك وشهریه بشبیك غروش معاش اعتباریله مأموریت سلکیه نظامنه توفیقاً عزیمت وعودت خرجراهی اعطا قلنه‌جقدر ·

يتمش یدنجی ماده — هیئت مبعوثان ریاستنه هیئت طرفندن اکثریتله اوچ وایکنجی واوچنجی ریاستلره اوچر نفرکه جمعاً طقوز ذات انتخاب اولنه‌رق حضور شاهانه‌یه عرض ایله بونلردن بریسی ریاسته وایکیسی رئیس وکالتلرینه باراده سنیه ترجیح ومأموریتلری اجرا قلنور ·

یتمش سکزنجی ماده هیئت مبعوثانك مذاکراتی علنیدر فقط بر مادهٔ مهمه‌دن طولایی مذاکراتی خفی طوتلمق وکلا جانبندن و یاخود هیئت مبعوثان اعضاسندن اون بش ذات طرفندن تکلیف اولندقده هیئتك اجتماع ایتدیکی محل اعضانك ماعداسندن تخلیه ایدیله رك تکالیفك رد و یا قبولی ایچون اکثریته مراجعت اولنور ٠

یتمش طقوزنجی ماده هیئت مبعوثانك مدت اجتماعیه‌سنده اعضادن هیچ بری هیئت طرفندن اتهامه سبب کافی بولندیغنه اکثریتله قرار ویرلمدکچه و یاخود برجنحه و یا جنایت اجرا ایدر ایکن و یا اجرایی متعاقب طوتلمدقچه توقیف ومحاکمه اولنه‌مز ٠

سکسانجی ماده هیئت مبعوثان کندویه حواله اولنه جق قوانین لایحه‌لرینی مذاکره ایله بونلردن امور مالیه‌یه وقانون اساسی‌یه تعلق ایدن ماده‌لری رد و یا قبول و یاخود تعدیل ایدر ومصارف عمومیه موازنه قانوننده کوسترلدیکی وجهله هیئت مبعوثانده تفصیلاتیله تدقیق اولندقدن صکره مقدارینه وکلا ایله برلکده قرار ویریلور و بوکا قارشولق اوله جق وارداتك کیفیت وکمیتی وصورت توزیع وتدارکی کذلك وکلا ایله برلکده تعیین ایدیلور ٠

﴿ محاکم ﴾

سکسان برنجی ماده قانون مخصوصنه توفیقاً طرفِ

دوائدن نصب اولنان ویدلرینه برات شریف ویریلان حاکملر لاینعزلدر فقط استعفالری قبول اولنور حاکملرك ترفیاتی ومسلکلری وتبدیل مأموریتلری وتقاعدلری وبر جرم ایله محکومیت اوزرینه عزل اولنملری دخی قانون مخصوصی حکمنه تابعدر وحاکملرك ومحاکم مأمورلرینك مطلوب اولان اوصافنی اشبو قانون ارائه ایدر ٠

سکسان ایکنجی ماده محکمه‌لرده هرنوع محاکه علناً جریان ایدر واعلاماتك نشرینه مأذونیت واردر انجق قانونده مصرح اسبابه مبنی محکمه محاکه‌یی خفی طوته‌بیلور ٠

سکسان اوچنجی ماده هرکس حضور محکمه‌ده حقوقنی محافظه ایچون لزوم کوردیکی وسائط مشروعه‌یی استعمال ایده‌بیلور ٠

سکسان دردنجی ماده بر محکمه وظیفه‌سی داخلنده اولان دعوانك هرنه وسیله ایله اولورایسه اولسون رؤیتندن امتناع ایده‌مز و برکره رؤیتنه و یاخود رؤیتی ایچون اقتضا ایدن تحقیقات اولیه‌یه باشلاندقدن صکره تعطیل و یاتعویق دخی جائز اوله‌مز مکرکه مدعی دعوادن کف ید ایتمش اوله شوقدرکه جزایه متعلق دعاویده حکومته عائد اولان حقوق نظامی وجهله ینه اجرا اولنور ٠

سکسان بشنجی ماده هردعوی عائد اولدیغی محکمه‌ده رؤیت اولنور اشخاص ایله حکومت بینده‌کی دعوالر دخی

محاکم عمومیه عائددر .

سکسان التنجی ماده   محکمه‌لر هر درلو مداخلاتدن آزاده‌در .

سکسان یدنجی ماده   دعاوئ شرعیه محاکم شرعیه‌ده و دعاوئ نظامیه محاکم نظامیه‌ده رؤیت اولنور .

سکسان سکزنجی ماده   محکمه‌لرك صنوف و وظائف وصلاحیتنك درجات و تقسیماتی و حکامك توظیفی قوانینه مستنددر .

سکسان طقوزنجی ماده   هرنه نام ایله اولور ایسه اولسون بعض مواد مخصوصه‌یی رؤیت وحکم ایتمك ایچون محاکم معینه خارجنده فوق العاده برمحکمه و یاخود حکم ویرمك صلاحیتنی حائز قومیسیون تشکیلی قطعا جائز دکلدر فقط قانوناً معین اولدیغی وجهله تعیین مولی و تحکیم جائزدر .

طقساننجی ماده   هیچ برحاکم حاکملك صفتیله دولتك معاشلی بر بشقه مأمور یتنی عهده‌سنده جمع ایده‌مز .

طقسان برنجی ماده   امور جزائیه‌ده حقوق عامه‌یی وقایه‌یه مأمور مدعئ عمومیلر بولنه‌جق و بونلرك وظائف ودرجاتی قانون ایله تعیین قلنه‌جقدر .

﴿ دیوان عالی ﴾

طقسان ایکنجی ماده   دیوان عالی اوتوز اعضادن

مركبدر . بونلرك اونى هيئت اعيان واونى شوراى دولت واونى محكمهٔ تميز واستيناف رؤسا واعضاسندن قرعه ايله تفريق و تعيين اولنەرق هيئت اعيان دائرەسنده لزوم كورنمدكچه با ارادهٔ سنيه عقد اولنور وظيفەسى وكلا ايله محكمهٔ تميز رؤساو اعضاسنك و ذات وحقوق شاهانه عليهنده حركتنه و دولتى بر حال مخاطرەيه القايه تصدى ايليانلرك محاكمەسيدر .

طقسان اوچنجى ماده   ديوان عالى ايكى يه منقسم اولوب برى دائرهٔ اتهاميه و برى ديوان حكمدر دائرهٔ اتهاميه طقوز اعضادن عبارت اولوب بونك اوچى هيئت اعيان و اوچى ديوان تميز واستيناف و اوچى شوراى دولت اعضاسندن ديوان عالى يه النەجق اعضا ايچندن قرعه ايله انتخاب اولنور .

طقسان دردنجى ماده   بودائره شكايت اولنان ذواتك متهم اولوب اولمديغنه ثلثان اكثريتيله قرارو يررودائرهٔ اتهاميه ده بولنانلر ديوان حكمده بولنەمز .

طقسان بشنجى ماده   ديوان حكم يديسى هيئت اعيان و يديسى ديوان تميز و استيناف و يديسى شوراى دولت رؤسا واعضاسندن اولمق اوزره ديوان عالى اعضاسنك يكرمى بر نفردن مركب اولەرق دائرهٔ اتهاميه طرفندن محاكمەسى لازم اولديغنه قرار و يرلمش دعوالر حقنده اعضاى مرتبەنك

ثلثان اكثريتيله قطعياً وقوانين موضوعه‌سنه تطبيقاً حكم ايدر.
وحكملری قابل استيناف وتمييز دكلدر •

﴿ امور ماليه ﴾

طقسان التنجی ماده تكاليف دولتك هيچ بری برقانون
ايله تعيين اولنمدقجه وضع وتوزيع واستحصال اولنه‌من •

طقسان يدنجی ماده دولتك بودجه‌سی واردات
ومصارفات تقريبيه‌سنی مبين قانوندر تكاليف دولتك وضع
وتوزيع وتحصيل امرنده مستند اوله‌جغی قانون بودر •

طقسان سكزنجی ماده بودجه يعنی موازنهٔ عموميه قانونی
مجلس عموميده ماده بماده تدقيق وقبول اولنور واردات
ومصارفات مخمنه‌نك مفرداتنی جامع اولمق اوزره اكا مربوط
اولان جدوللر نظاماً تعيين اولنان نمونه‌سنه توفيقاً اقسام
وفصول ومواد متعدده‌يه منقسم اوله‌رق بونلرك مذاكره‌سی
دخی فصل فصل اجرا ايديلور •

طقسان طقوزنجی ماده موازنهٔ عموميه قانونی متعلق
اولديغی سنه‌نك دخولنده موقع اجرايه قونيله بيلمك ايچون
لايحه‌سی هيئت مبعوثانه مجلس عمومينك كشادی عقيبنده اعطا
اولنور •

يوزنجی ماده بر قانون مخصوص ايله معين اولمدقجه
اموال دولتدن موازنه خارجنده صرفيات جائز اوله‌من •

یوز برنجی ماده   مجلس عمومینك منعقد بولنمدیغی اثناده اسباب مجبرهٔ فوق العاده‌دن طولایی موازنه خارجنده مصرف اختیارینه لزوم قوی تحقق ایدرایسه مسؤلیتی هیئت وکلایه عائد اولمق و مجلس عمومینك کشادی عقیبنده اکا دائر بر قانون لایحه‌سی مجلس عمومی‌یه و یرلمك اوزره او مصرفك تسویه‌سی ایچون اقتضا ایدن مبالغك طرف حضرت پادشاهی‌یه عرض و استیذان ایله صادر اوله‌جق ارادهٔ سنیه اوزرینه تدارك وصرفی جائز اولور .

یوز ایکنجی ماده   موازنه قانوننك حکمی بر سنه‌یه مخصوصدر . او سنه‌نك خارجنده حکمی جائز اوله‌مزایسه‌ده بعض احوال فوق العاده‌دن طولایی مجلس مبعوثان موازنه‌یی قرارلاشدیرمقسزین فسخ اولندیغی حالده حکمی بر سنه‌یی تجاوز ایتمامك اوزره برقرارنامه ایله وکلای دولت باارادهٔ سنیه سنهٔ سابقه موازنه‌سنك جریان احکامنی مجلس مبعوثانك کله‌جك اجتماعنه قدر تمدید ایدرلر .

یوز اوچنجی ماده   محاسبهٔ قطعیه قانونی متعلق اولدیغی سنه‌نك وارداتندن استحصال اولنان مبالغ ایله ینه او سنه‌نك مصارفاتنه وقوعبولان صرفیاتك مقدار حقیقیسنی مبین اوله‌رق بونك شکل و تقسیماتی دخی موازنهٔ عمومیه قانوننه تمامیله مطابق اوله‌جقدر .

یوز دردنجی ماده   محاسبهٔ قطعیه قانوننك لایحه‌سی

متعلق اولدیغی سنه‌نك ختامندن اعتباراً نهایت درت سنه صكره مجلس عمومی‌یه اعطا اولنور ·

یوز بشنجی ماده   اموال دولتك قبض وصرفنه مأمور اولنلرك محاسبه‌لرینی رؤیت ودوائردن تنظیم اولنان سال محاسبه‌لرینی تدقیق ایدرك خلاصهٔ تدقیقات ونتیجهٔ مطالعاتنی هرسنه بر تقریر مخصوص ایله هیئت مبعوثانه عرض ایلمك اوزره بر دیوان محاسبات تشکیل اولنه‌جقدر بو دیوان هراوچ آیده بر کره احوال مالیه‌یی ریاست وکلا واسطه‌سیله باتقریر طرف حضرت پادشاهی‌یه دخی عرض ایدر ·

یوز التنجی ماده   دیوان محاسباتك اعضاسی اون ایکی کشیدن مرتب اوله‌جق وهر بری هیئت مبعوثاندن اکثریتله عزلنك لزومی تصدیق اولنمدقجه مأموریتنده قید حیات ایله قالمق اوزره باارادهٔ سنیه نصب اولنه‌جقدر ·

یوزیدنجی ماده   دیوان محاسبات اعضاسنك اوصافی ووظایفنك تفصیلاتی وصورت استعفا وتبدیل وترقی وتقاعدی واقلامنك کیفیت تشکیلی بر نظام مخصوص ایله ایله تعیین اولنه‌جقدر ·

﴿ ولایات ﴾

یوز سکزنجی ماده   ولایاتك اصول اداره‌سی توسیع مأذونیت وتفریق وظائف قاعده‌سی اوزرینه مؤسس اولوب

درجاتی نظام مخصوص ایله تعیین قلنه جقدر .

یوز طقوزنجی ماده ولایت ولوا وقضا مرکزلرنده اولان اداره مجلسلریله سنه ده بر دفعه مرکز ولایتده اجتماع ایدن مجلس عمومی اعضاسنك صورت انتخابی بر قانون مخصوص ایله توسیع اولنه جقدر .

یوز اوننجی ماده ولایات مجالس عمومیه سنك وظایفی یاپیله جق قانون مخصوصنده بیان اولنه جغی وجهله طرق ومعابر تنظیمی واعتبار صندقلرینك تشکیلی وصنایع وتجارت وفلاحتك تسهیلی کبی امور نافعه یه متعلق مواد حقنده وعمومه عائد معارف وتربیه نك انتشاری یولنده مذاکراته شامل اولمقله برابر تکالیف ومرتبات میریه نك صورت توزیع واستحصالنده ومعاملات وسائره ده قوانین ونظامات موضوعه احکامنه مخالف کوردکلری احوالك متعلق اولدیغی مقام وموقعلره تبلیغیله تصحیح واصلاحی ضمننده عرض اشتکا ایتمك صلاحیتنی دخی محتوی اوله جقدر .

یوز اون برنجی ماده مسقفات ومستغلات ونقود موقوفه حاصلاتنك شروط وقفیه سی و تعامل قدیمی وجهله مشروط لهنه وخیراته ومبراته صرف ایدلمك اوزره وصیت ایدیلان اموالك وصیتنامه لرنده محرر اولدیغی اوزره موصی لهنه صرفنه واموال ایتامك نظامنامهٔ مخصوصی وجهله صورت اداره سنه نظارت ایتمك اوزره هر قضاده هر ملتك

برجماعت مجلسی بولنه جق و بو مجلسلر تنظیم ایدیله جك نظامات مخصوصه سی وجهله هر ملتك منتخب افرادندن مرکب اوله جقدر . مجالس مذکوره محللری حکومتلرینی وولایات مجالس عمومیه سنی کندولرینه مرجع بیله جکدر .

یوزاون ایکنجی ماده امور بلدیه درسعادت وطشره لرده بالانتخاب تشکیل اولنه جق دوائر بلدیه مجلسلر یله اداره اولنه جق و بو دائره لرك صورت تشکیل و وظائفی واعضاسنك صورت انتخابی قانون مخصوص ایله تعیین قلنه جقدر .

﴿ مواد شتی ﴾

یوزاون اوچنجی ماده ملکك برجهتنده اختلال ظهور ایده جکنی مؤید آثار وامارت کورلدیکی حالده حکومت سنیه نك او محله مخصوص اولمق اوزره موقتاً (اداره عرفیه) اعلاننه حقی واردر (اداره عرفیه) قوانین ونظامات ملکیه نك موقتاً تعطیلندن عبارت اولوب (اداره عرفیه) تحتنده بولنان محلك صورت اداره سی نظام مخصوص ایله تعیین اولنه جقدر . حکومتك امنیتنی اخلال ایتدکلری اداره ضابطه نك تحقیقات موثوقه سی اوزرینه ثابت اولنلری ممالك محروسهٔ شاهانه دن اخراج وتبعید ایتمك منحصراً ذات حضرت پادشاهینك ید اقتدارنده در .

یوزاون دردنجی ماده عثمانلی افرادینك کافه سنجه

تحصیل معارفك برنجی مرتبه‌سی مجبوری اوله‌جق و بونك درجات و تفرعاتی نظام مخصوص ایله تعیین قلنه جقدر ٠

یوز اون بشنجی ماده قانون اساسینك بر ماده سی بیله هیچ برسبب و بهانه ایله تعطیل و یا اجرادن اسقاط ایدیله مز ٠

یوز اون التنجی ماده قانون اساسینك مواد مندرجه سندن بعضیلر ینك ایجاب حال و وقته کوره تغییر و تعدیلنده لزوم صحیح و قطعی کورندیکی حالده ذکری آتی شرائط ایله تعدیلی جائز اوله بیلور ٠ شویله که یا هیئت وکلا و یا هیئت اعیان و یا هیئت مبعوثان طرفندن اشبو تعدیله دائر بر تکلیف وقوعبولدیغی حالده اولا مجلس مبعوثانده اعضای مرتبه‌نك ثلثان اکثریتیله قبول اولنور و بو قبول مجلس اعیانك کذلك ثلثان اکثریتیله تصدیق ایدلدکدن صکره ارادهٔ سنیه دخی او مرکزده صدور ایدر ایسه تعدیلات مشروحه دستور العمل اولور وقانون اساسینك تعدیلی تکلیف اولنان بر ماده سی بروجه مشروح مذاکرات لازمه سنك اجراسیله ارادهٔ سنیه‌سنك صدورینه قدر حکم وقوتنی غائب ایتمکسزین مرعی الاجرا طوتیلور ٠

یوز اون یدنجی ماده بر مادهٔ قانونیه‌نك تفسیری لازم کلدکده امور عدلیه‌یه متعلق ایسه تعیین معناسی محکمهٔ تمیزهٔ و ادارهٔ ملکیه‌یه دائر ایسه شورای دولته و اشبو قانون اساسیدن ایسه هیئت اعیانه عائددر ٠

يوز اون سكزنجی ماده . اليوم دستور العمل بولنان قوانين ونظامات وتعامل وعادات ايلروده وضع اولنەجق قوانين ونظامات ايله تعديل ويا الغا اولنهدقجه مرعی الاجرا اولەجقدر .

يوز اون طقوزنجی ماده مجلس عموميه دائر اولان فی ١٠ شوال سنه ٩٣ تاريخلی تعليمات موقته نك جريان احكامی يالكز برنجی دفعه اجتماع ايدەجك مجلس عمومينك مدت انعقاديەسی ختامنه قدر اولوب اندن صكره حكمی جاری دكلدر .

[١٩]

قانون اساسينك نشری ضمننده شرفتسطيری لازم كلان خط همايون اولمق اوزره مدحت پاشا طرفندن تنظيم اولنان مسوده‌در .

جمله نك معلوميدر كه بر دولتك ترقی شوكت وقوتی قوانين موضوعه نك حسن جريانيله صنوف تبعه نك حقوق مشروعه و حكومت متبوعه‌لرندن حصول امنيتلرينه وابسته اولەرق سلطنت سنيه‌نك برزماندنبرو قوتنه عارض اولان تدنيات دخی

عوائل خارجیه‌دن زیاده ادارهٔ داخلیه‌یه دائر تأسیساتك تبدلات زمانه ایله حکم و تأثیرینی غائب ایتمسندن نشأت ایلدیکی ثابت اولمغله والد ماجدم مرحوم عبدالمجید خان مقدمهٔ اصلاحات اوله‌رق عمومك امنیت جان ومال وعرض وناموسنی معلن اولمق اوزره تنظیمات خطنی اعلان ایتمشیدی. ترقیات عصریه تنظیماتك تأثیرات نافعه‌سیله حکم زمانه اتباعك فوائدینی برقات دها اثبات ایلدیکی کبی دولت علیه‌نك احوال داخلیه و مناسبات خارجیه‌سنجه حصوله کلان توسعاته نظراً شمدی‌یه قدر یاپیلان شیلرله ایجابات وقت وحال کفایتسزلکی دخی بداهت درجه‌سنه واردیغندن و بزم اقصای مقصد وآمالمز ملك و ملتمزه موهبهٔ مخصوصهٔ الهیه اولان ثروت طبیعیه و قابلیت فطریه‌دن حقیله استفاده‌یه ممانعت ایدن اسبابك ازاله‌سیله صنوف تبعه‌نك بلا استثنا نائل حقوق حریت وامنیت اولدقلری حالده طریق ترقیاتده ال اله و یوره‌رك ایلرولملری قضیهٔ خیریه‌سندن عبارت بولندن بو مقصده وصول ایچون حکومتجه برقاعدهٔ سالمه و منتظمه‌نك اتخاذی و بوکا کافل اولمق اوزره بر مجلس عمومینك لزوم تشکیلی اعلان جلوسمزه دائر اولان خطمزده بیان اولنمش ایدی. اولبابده تنظیمی اقتضا ایدن قانون اساسی اصحاب وقوف و حیثیتدن مرکب تعیین اولنان بر جمعیت مخصوصه‌ده بالمذاکره ترتیب اولنوب مجلس وکلاده دخی اطرافیله تدقیق و بعدالتعدیل

تصدیق قلنمش اولمغله و مواد مندرجه‌سی خلافت کبرای اسلامیه و سلطنت سنیهٔ عثمانیه نك حقوقنه و عثمانلولرك حریت و مساواتنه و وکلا و مأمورینك مسئولیت و صلاحیتنه و مجلس عمومینك حق استیضاح و نظارتنه و محاکمك حصول انتظام و عدالتنه و موازنهٔ مالیه نك صحتنه و ادارهٔ ولایاتجه توسیع مأذونیت اصولنك اتخاذینه متعلق اولوب بونلر ایسه احکام شرع شریفه و ملك و ملتك بوکونکی قابلیت و احتیاجاتنه مطابق و بناء علیه اخص آمال و مقاصدیمز اولان سعادت و ترقیات عامه فکرینه مساعد و موافق بولنمغله اشبو قانون اساسی‌یی قبول و تصدیق ایله طرفکزه کوندردم الی ماشاالله تعالی ممالك عثمانیه نك هرجهتنده دستورالعمل اولمق اوزره اعلانیله شمدیدن اجرای احکامی و درونده موعود اولان قوانین و نظاماتك برآن اول تنظیم و اتمامی ضمننده تدابیر سریعه و مؤثره‌یه صرف همت و اقتدار ایلمکز قطعیاً مطلوبمزدر .

[۲۰]

(مسند صدارتك ادهم پاشا عهده‌سنه توجیهی حقنده)

(خط همایون)

(وزیر معالیسمیرم ادهم پاشا)

(احتیاجات زمانیه‌یی و دولت علیه‌مزك موقع جدید)

(ومهمنى بالتقدير ارزوى مخصوصمزله اعلان ايتديكم قانون)
(اساسيدن مقصود اولان ثمرهٔ خيريه كه بو قانونك عموم)
(نظرنده احترام واعتمادى جلب ايده جك برماهيت حاصل)
(ايتمسى واوسببله مملكتمزك سعادت حالنى تأمين ايليه جك)
(آثاره دسترس اولمسيدر . بو ماده لر بر طرفدن بيوك)
(وكوچك كافهٔ مأمورينك معروف اولان حد ووظيفه)
(داخلنده حركتنه واحكام قانونيه يه انقياده مكلفيتلرينه)
(وديكر طرفدن كافهٔ تبعه مز ايچون وضع ايتديكم مساوات)
(حقوقيه وصلاح حاللرينه لازم اولان سائر تدابير مشروعه نك)
(تماماً وجوده كتورلمسنه متوقف اوله رق بناء عليه واسطهٔ)
(رؤيت مصالح اولان وكلا ومأمورينجه بر تبدل كلى يه)
(لزوم حقيقى مشهود اولمسنه ومدحت پاشانك قانون اساسى)
(حكمنجه ممالك محروسه مزدن باعث تباعدى اولان بعض)
(اسبابدن طولايى انفصالى وقوعبولمسنه مبنى خدمت معتنا)
(بهاى صدارت قانون اساسينك خدمت مذكوره ايچون)
(تقدير اتمزه تعليق ايتديكى امنيتى حائز اولديغكز جهتله)
(عهدهٔ لياقتكزه احاله اولنديغى كبى قانون اساسى اقتضا)
(سنجه ولايتده توسيع مأذونيتندن و نواحينك تقسيمات)
(واداره سنك تغييرندن ووجوهله اعتنايه شايان اولان قضا)
(قائمقاملقلرى معاشلرينك تماميله درجهٔ كفايه يه ابلاغيله)
(بو مأموريت معتبره يه منحصر فلقلر مثللو انتخابات عميقه يه)

(وبالاستيذان تعلق ايده جك او امر شاهانه مزه مستند)
(اوله رق ارباب لياقت و حيثيتدن اولانلرك تعييني حقنده)
(مجلس مبعوثانه برنظامنامه لايحه سى حواله سى مضم)
(اولوب بوجهتله دخی امور داخليه نك كسب وسعت)
(واهميت ايتمسندن ناشى داخليه نظارت مترو كه سى اعاده)
(اولنه رق ولاياتله طوغريدن طوغرى يه مخابره يه مأذون)
(اولمق اوزره نظارت مذكوره يه دخى معلومات مجربه سنه)
(مبنى عدليه ناظرى جودت پاشا وقانون اساسى متمماتندن)
(بولنان قوانين تاليه لايحه لرينك سرعت استحضاريله)
(قريب الاجتماع اولان مجلس مبعوثانه و يرلمسى لزومنه)
(بناء شوراى دولت رياستى وظائفى برقاندها اهميت كسب)
(ايتديكندن رياست مذكوره يه درايت متحققه سنه بناء)
(رتبهٔ وزارتله شهر امينى قدرى بك و عدليه نظارتنه)
(ادرنه واليسى عاصم پاشا تعيين قلنديغى كبى طونه وادرنه)
(ولايتلرينك اهميت حاضره لرى ادارهلرينك اقتدار)
(وتجربه لرى امنيت كامله يه شايان مأمورلره توديعى ايجاب)
(ايتديرديكندن سلطنت سنيه مزك پارس سفيرى صادق)
(پاشا طونه وهرسك واليلكندن منفصل على پاشا ادرنه)
(واليلكلرينه نصب اولنه رق تجارت وزراعت نظارتى)
(دخى اهليتنه مبنى رتبهٔ بالاايله شوراى دولت اعضاسندن)
(اوخانس افندى يه توجيه وكريد واليسى احمد مختار پاشا)

(ایله‌در دنجی اردو مشیری سامح پاشانك بجایش مأموریتلری)
(اجرا اولنمش و برده نظارتلره عائد مصالحك منتظماً)
(جریانی اسبابندن و کلامز مغیتلرنده معلومات واراسندن)
(استفاده اولنور مستشارلرك وجودی ماده‌سی اولمغله)
(واموز مالیه نظارتی ایچون اقتضا ایدن صور اصلاحیه)
(اوروپادن جلبی مقرر اولان اهل وارباب ذوات ایله)
(استشاره یدلمك مقرر بولنمغله صدارت مستشارلغی دخی)
(قائممقاملرك انتخابی ایچون نظارت مستشارلرینك وشورای)
(دولت اعضاسنك مناسبلرندن ترکیبی مقرر اولان قومیسیونه)
(دخی بالفعل ریاست ایتمك اوزره حلب والیسی حورشید)
(پاشایه وحلب والیلکی طونه‌دن انفصال ایده‌جك رفعت)
(پاشایه وداخلیه مستشارلغی التنجی دائره رئیسی قسطاکی)
(بکه ومعارف مستشارلغی درسعادت محکمهٔ استینافیه‌سی)
(رئیسلرندن اوخانس افندی یه احاله ایدلمش ومعلومز)
(اولدیغی اوزره مجلس مبعوثان ریاستی ایچون قانون)
(اساسینك یتمش برنجی ماده سنك تعیین ایتدیکی قاعدهٔ)
(انتخاب وتصدیقك موقع اجرایه قونلسی کله‌جك سنه‌دن)
(اعتباراً وقانون مذکورك التمش بشنجی ماده‌سنه توفیقاً)
(مبعوثلرك نفوس اهالی نسبتیله انتخابنه معلق اولدیغندن)
(بوسنه‌لك قانون مذکورك یوزاون طقوزنجی ماده سنده)
(محرر تعلیمات موقته داخلنده اولمق اوزره اجتماع ایده‌جك)

(مجلس مبعوثان رياست موقته سنه دخی مسلم اولان استقامت)
(وامانتی واداره مشورت عموميه يه وقوفی حسبيله احمد)
(وفيق افندی مأمور اولمش وتجارت ناظری سابق حالت)
(پاشا مجلس اعيان اعضالغنه وصدارت مستشاری سابق)
(سعيد افندی شورای دولته نقل ايدلمش اولمغله اقتضالرينك)
(اجراسنه مبادرت ومصالحك حسن جريانه وخصوصا)
(قانون اساسيده موعود اولان قوانين نظامات وحالا وزمانا)
(متحتم بولنان سائر اصلاحاتك سرعت تامه ايله قرارلرينك)
(استيذاننه مثابرت ايلمكز مطلوبمزدر حضرت حق مظهر)
(توفيق بيوره)   في ٢٠ محرم سنه ٩٤

[٢١]

«مجلس عمومينك ايلك دفعه اوله رق كشادی مناسبتيله ايراد»
« وقرائت اولنان نطق همايون حضرت پادشاهی »
اعيان
مبعوثان
« دولت عليه مزده برنجی دفعه اوله رق اجتماع ايدن »
« مجلس عمومی يی كشاد ايتمكله بيان ممنونيت ايدرم »
«جمله كزك معلوميدر كه دولت وملتلرك ترقی شوكت ومكنتی»
«انجق عدالت واسطه سيله حاصل اولور حتی دولت عليه مزك»

« اوائل ظهورنده قدرت وقوتنك عالمه منتشر اولمسی امر »
« حكومتده عدالته و تبعه نك هر صنفنك حق و منفعتنه رعايت »
« اولنمسيله ميدانه كلدی . اجداد عظاممزدن فاتح سلطان محمد »
« خان مرحومك تأمين حريت و سربستی دين و مذهب »
« حقنده كوستردیكی مساعدات جمله نك معلوميدر . »
« سائر اسلاف عظاممز دخی اوائره سلوك ايله هيچ بر وقتده »
« سربستی آيين و مذهبه خلل كتورمامشلردر . آلتی يوز »
« سنه دنبری صنوف تبعه مزك مليتلرينی ولسان و مذهبلرينی »
« محافظه ايلمزی دخی بو قضيه عادله نك نتيجه طبيعه سی »
« اولديغی قابل انكار دكلدر . »

« حاصلی اوعصر و زمانلرده عدالتك حمايه سی وقانونلرك »
« وقايه سی سايه سنده دولت وملتك ثروت وسعادتی ترقی بولمش »
« ايكن كيدرك نه شرع شريفه ونه قوانين موضوعه يه انقياد »
« اولنماسی سببيله حصوله كلان ترقيات تدنی يه يوز طوتوب »
« اولكی قوت ضعفه مبدل اولمش ايدی نهايت بيوك پدرم سلطان »
« محمود خان مرحوم دولتمزك بر قاچ عصردنبرو اوغراديغی »
« انحطاط و تدنينك باشليجه علت غائيه سی اولان نظامسزلق »
« واندن نشأت ايدن يكيچری غائله سنی اورته دن قالديروب جسم »
« دولت و ملتی رخنه دار ايلمش اولان فساد و اختلال ديكنلرينی »
« آيقلامش و اوروپا مدنيت حاضره سنك ايلك اول ملكمزه »
« ادخالیچون بر قپو آچمش ايدی و والد ماجدم عبدالمجيد خان »

« مرحوم دخی او اثره کیدرك اهالیمزك محافظهٔ جان و مال »
« و عرض و ناموسنی متکفل اولان تنظیمات خیریه اساسنی »
« اعلان ایتمش ایدی . ایشته او کوندن صکره ممالکمزك »
« تجارت و زراعتی توسع ایتدی و دولتمزك آزو قتده واردانی »
« بر قاچ قات آرتدی .. و محتاج اولدیغمز اصلاحاته مدار »
« اوله جق قانون و نظاملر یاپیلوب تحصیل فنون و معارف »
« دخی اولدقجه توسع ایلدی . بو مقدمات حسنه دن و علی »
« الخصوص امنیت داخلیه دن دولتمزجه امید ترقی حاصل »
« اولمش ایکن قریم محاربه سنك ظهوری تنظیم احوال ملت »
« و تبعه حقنده اولان مساعینك دوامنه مانع اولدی . »
« و اول وقته قدر خزینهٔ دولتمزك خارجه براقچه دینی یوغیکن »
« مصارف مبرمهٔ حربیه یه وارداتمزله قارشو طورمق ممکن »
« اوله مدیغندن خارجدن استقراض ایله دفع احتیاج »
و ضرورته مجبوریت کورندی .
« و بو سببله بورج قپوسی آچلدی . واقعا او مسئله ده »
« حقوقمزك مشروعیتنی تصدیق ایدن دول مفخمه »
« متفقه نك صحایف تواریخی الی الابد تزیین ایده جك اولان »
« معاونات کاملهٔ فعلیه لری انضمامیله حربك منتج اولدیغی »
« مصالحه داخلاً ایشمزی یولنه قویمق و حقیقی بر طریق »
« ترقی طوتمق ایچون استقبالمزجه بر زمان مساعد حاضرلدیغی »
« ظن قویسی حاصل اولمش ایدی . لکن احوال متعاقبه »

« بتون بتون او امید و انتظارك عكسنی میدانه كتوردی »
« یعنی برطاقم تحریكات وتسویلات ایله داخلی حادثه‌لرك »
« یكدیكر ینی وَلی ایدرك ظهوره كلسی ملكمزك اصلاحات »
« و تنظیماتنه باقغه میدان و یرمدكدن ماعدا هرسنه فوق »
« العاده اردولر جمیله اهالیمزكك زیاده ایشه یرایان صنفنی »
« سلاح التنده طوتمغه مجبور یتمزدن طولایی زراعت و تجارتمز »
« عظیم سكته‌لره اوغرادی . بوقدر مشكلات و موانعه »
« تصادف اولنمشیكن ینه طریق ترقیده معناً و مادة خیلی »
« مسافه قطع اولندیغی معلوم و مسلمدر . یكرمی سنه‌دنبری »
« وارداتمزك علی التوالی آرتمسی دخی مملكتك ترقیاتنه »
« و اهالینك رفاه حاللرینك تزایدینه دلیلدر . »
« اكرچه مضایقهٔ حاضره شو تعداد اولنان احوالدن »
« تولد ایتمش ایسه‌ده ادارهٔ مالیه‌جه برمسلك درستی‌به سلوك »
« ایله غائلهٔ ضرورتی تخفیف و اعتبار مالی‌یی حفظ ایلك »
« قابل اولور ایدی . فاما اصلاحات صورتنده اتخاذ اولنان »
« تدبیر مالیلر اصلاح حال ایتمك شویله طورسون ایشی بتون »
« بتون آغرلشدیرمش و استقبالك نه اوله‌جغی دوشونلمكسزین »
« حالدن استفاده ایدلمك استنلمشدر . و ایشته بریاندن »
« شو غائله‌لرك دوام و تعاقبی و بریاندن دخی دولتمزك اعظم »
« اسباب شوكت و قدرتی اولمق اوزره ادوات و اسلحهٔ جدیدهٔ »
« حربیه‌نك تداركی و انشاسی و بونكله برابر واردات »

« و مصارفاتمزك بر موازنهٔ متصرفانه التنده طوتیله مامسی »
« ادارهٔ مالیه‌مزك درجه درجه بوزلمسنی و بورجمزك »
« چوغالمسنی استلزام و ایچنده بولندیغمز مضایقهٔ فوق »
« العاده‌یی انتاج ایلدی .
« متعاقباً هرسك وقوعاتی برطاقم تحریكات و افسادات »
« اثری اولمق اوزره ظهور ایدوب و مؤخراً كسب جسامت »
« واهمیت ایدوب و بردنبره صربستان و قره‌طاغ محاربه‌لری »
« آچیلوب پولتیقه عالمنده بیوك بیوك قار یشقلقلر دخی نمایان »
« اولمسیله دولتمز بحران عظیمه اوغرامش اولدیغی برزمانده »
« جناب حقك ارادهٔ لم یزلیه‌سیله اجداد عظامز تختنه »
« جلوسمز وقوعبولدی . احوال عمومیه‌مزك شودرجه »
« تصادف ایلدیكی مشكلات و مخاطرات دولتمزك شمدی‌یه »
« قدر اوغرادیغی غوائلك هیچ برینه قیاس و تطبیق قبول »
« ایده‌میه‌جكندن اول باول حقوقمزك وقایه‌سیچون اردولرمزك »
« طرف طرف تكثیریله التی یوز بیك قدر عسكری سلاح »
« التنه الدیرمغه مجبور اولدم . و بوقار یشقلغك بعون‌اه »
« تعالی كلیاً دفع و ازاله‌سنه دولتمزجه باشلی اصلاحات ایله »
« چاره ارامغی و او طریق ایله استقبالمزی امنیت متمادیه‌التنه »
« المغی فریضهٔ ذمت عد ایلدم . چونكه حق تعالینك »
« ملكمزه احسان ایلدیكی قابلیت و اهالیمزك متصف اولدقلری »
« استعداد اقتضاسنجه بر ادارهٔ حسنه طریقی طوتلدیغی »

« حالده از وقتده پك چوق ايلرولیه جکمز درکار ایکن عالم »
« مدنيتك ترقيات حاضره سنه يتشه بامکلکمزن مجرد ملکمزك »
« محتاج اولدیغی اصلاحات وانلره متعلق قوانین ونظاماتك »
« دوام ایده مامسندن و بو دخی یاپیلان شیلر حکومت »
« استبدادیه الندن چیقوب قاعدهٔ مشورته مستند اولمامسندن »
« نشأت ايلديكى ثابت ومحققدر . حالبوكه دول متمدنه نك »
« ترقياتى ومملكتلرينك امنيت ومعموريتى مصالح وقوانين »
« عموميه لرى جمله نك رأى واتفاقيله وضع وتأسيس اولنمق »
« ثمره سى اولديغى مواد مسلمه دندر . بناء عليه بزجه دخى »
« اسباب ترقينك اوبولده ارائسنى وقوانين مملكتك اراى »
« عموميه يه استنادينى الزم كوردم وقانون اساسى يى اعلان »
« ايلدم . قانون اساسى يى تأسيسدن مقصدمز اهالى يى »
« رؤيت مصالح عموميه ده حاضر اولمغه دعوت اتمكدن عبارت »
« اولميوب بلكه ممالكمزك اصلاح اداره سنه وسوء استعمالات »
« ايله قاعدهٔ استبدادك امحاسنه بو اصولك وسيلهٔ مستقله »
« اوله جغنى جزم يقينده يم . و قانون اساسى فوائد »
« اصليه سندن بشقه بين الاقوام حصول اتحاد واخوت »
« اساسنى تمهيد وخلقيه بزعمز سعادت وادب تأسيس ايلمك »
« مقصدينى دخى جامعدر . چونكه اجداد عظاممز »
« موفق اولدقلرى فتوحاتله بودولت وسيعة الممالكده برچوق »
« اقوامى تحت حكومتلرنده جمع ايتديلر . فقط اديان »

« واجدادمجه بودرجه مختلف اولان اشبو اقوامی برقانون »
« منفرد و بر حس مشترکه ربط ایتمك امرینك اجراسی »
« قالمش ایدی . مادامکه الطاف ومقدرات الهیه‌سنه »
« نهایت اولمیان جناب حقك عونیله بوامر دخی میسر »
« اولمشدر .. بوندنبویله کافهٔ تبعه‌مز بر وطنك اولادی »
« اوله‌رق وجمله‌سی برقانونك جناح حمایتی تحتنده یشایه‌رق »
« التیوز بوقدر سنه‌دنبرو خاندان سلطنتمزك عنوانی اولان »
« وصحایف تواریخده بونجه آثار شوکت وشانی مضبوط »
« بولنان نام ایله یاد اوله‌جقلردر .. شمدی‌یه قدر قدرت »
« ومکنتك علم مشتهری اولان عثمانلی نامنك بعدازین کافهٔ »
« تبعه‌مز بیننده موجود اوله‌جق منافع متکافله‌نك دخی »
« دوام ومحافظه‌سنه شامل اوله‌جغنی امید ایدرم . ایشته »
« شو اسباب ومقاصده بناء اتخاذ ایتدیکم طریقده حرکت »
« ایتمکه وبونی آن بآن تشیید احکام ایلمکه قویاً عزم »
« ایتمشمدر . قاعدهٔ عدالت وسلامته مبتنی اولان قانون »
« اساسینك آثار مشروعه‌سندن استفاده ایچون سزك »
« معاونت فعلیه وعقلیه‌کزی بکلرم .
« شمدی سزلره لازم اولان عهدهٔ حمیتلوکزه محول »
« وظایف قانونیه‌یی هیچ کیمسه‌دن چکنمیه‌رك و دولت »
« وملکتمزك سلامت وسعادتندن بشقه برشی دوشنمیه‌رك »
« صادقانه ومستقیمانه ایفا ایلمکدر . زیرا بوکونکی کونده »

« محتاج اولدیغمز اصلاحات و ملکمزجه اتخاذینده هر طرفدن »
« انتظار اولنان تنظیمات غایت مهم و معتنادر . و بونلرك »
« پیدرپی موقع اجرایه قونلمسی ایسه مجرد سزك اتفاق افکار »
« و آرا کزه مرهون اولدیغیچون شورای دولتجه لازم »
« کلان قوانین لایحه‌لری بر یاندن تنظیم اولنمقده در »
« و بو سنه‌کی اجتماعکزده مجلسکزك نظامات داخلیه‌سی »
« و انتخاب قانونامه‌سی و ولایات و ادارهٔ نواحی قانون »
« عمومیسی و دوائر بلدیه قانونی واصول محاکمات مدنیه ایله »
« محاکمك تشکیلاتی و حکامك صورت ترقی و تقاعدلری »
« وعموم مأمورینك وظائفی و حق تقاعدی قانونامه‌لری »
« و مطبوعات و دیوان محاسبات قانونلریله سنهٔ سابقه نك »
« بودجه قانونی لایحه‌لری لاجل المذاکره مجلسکزه حواله »
« اولنه‌جغندن اشبو قانونلرك صره سیله مذاکره و مطالعه‌سی »
« وقرارلرینك اعطاسی نزدمزده مطلوب قطعیدر . از »
« جمله عمومك تأمین حقوقنه واسطهٔ مستقله اولان محاکمك »
« و عساکر ضبطیه‌نك عاجلاً اصلاحات و تنظیماتنه باقلمق »
« الزم اولدیغی کبی بونلرك وجوده کلسی تخصیصات »
« مقرره‌لرینك توسیع وتزییدینه متوقفدر .
« حالبوکه مجلسکزه ویریلان بودجه‌دن دخی معلومکز »
« اوله‌جغی وجهله ادارهٔ مالیه‌مز پك زیاده مشکلات »
« و تعسراته دوچار اولدیغندن اول باول بو مشکلاتدن »

« قورتلمقلغمزه و اعتبار ماليمزك اعادەسی اسبابنه دلالت »
« ايدەجك تدابيرك واوصره‌ده اصلاحات مستعجله‌يی ميدانه »
« كتوره‌جك تخصيصاتك تعيين و اتخاذينه متفقاً سعی »
« واهتمام ايتمكزی توصيه ايدرم »
« ملك وتبعه‌مزجه اعظم اصلاحات واحتياجات اولان »
« زراعت وصناعتك ترقيسيله مدنيت وثروتك مرتبهٔ كماله »
« وصولی انجق علوم ومعارف قوتيله اوله‌جغندن مكاتبك »
« اصلاحيله درجات تحصيلك تنظيمنه دائر قوانين لايحه‌لری »
« بمنه تعالی كله‌جك سنه اجتماعنده مجلسكزه ويريله‌جكدر »
« كرك بوقاروده ذكری كچن قوانين و كرك بعدما موقع »
« اجرايه قونيله‌جق قانونلر احكامنك حصول تمامی »
« تأثيراتی مأمورين ادارەنك انتخابی ماده‌سنك اهميت »
« عظيمه تحتنده طوتلمسنه موقوف اولديغندن هيئت دولتمز »
« بو نقطه‌يه وعفت واستقامتله متصف اولان مأمورين »
« حقنده قانون اساسينك ضامن اولديغی صورت مكافات »
« وحمايه‌يه برصورت مخصوصه‌ده دقت ايده‌جكدر . »
« جلوسمزدن بری اشبو انتخاب مأمورين ماده‌سنك اهميتنی »
« تقدير ايلديكمزدن مصارفی خزينهٔ خاصه‌مزدن تسويه »
« اولنمق اوزره برمكتب مخصوص تأسيسيله ادارهٔ عموميه »
« ايچون مأمور يتشديرمكی تصميم ايلدم . بو مكتبك اوجه »
« اعلان اولنمش اولان نظامنامهٔ اساسيسندن دخی معلوم »

« اوله‌جغی وجهله مکتب مذکورشاکردانی اداره‌و پولتیقه»
« مأمور یتلرینك الك بیوك درجاتنه قدر قبول اولنه‌جق »
« و بونلر تبعه‌مزك مذهب استثناسی اولمیه‌رق هر صنفدن »
« النوب ترقیلری درجهٔ اهلیتنه کوره اوله‌جقدر » .
« ایکی سنه‌یه قریب مدتدنبرو اوغرادیغمز غوائل »
« داخلیه وعلی الخصوص صربستان وقره‌طاغ ایله محاربه »
« اثناسنده عموم تبعهٔ صادقه‌مز طرفلرندن اظهار اولنان »
« آثار حمیت وعسکرمزك هردرلو مشاق ومتاعبی اختیار »
« ایله ابراز ایلدکاری غیرت و بسالت نزدمزده فوق‌الغایه »
« موجب تقدیراولدی بو حادثه‌لرجه مجرد حقوقمزی محافظه »
« دن عبارت اولان تشبثاتمز نتیجه‌سی اوله‌رق صربستان »
« مصلحتنك قراری استحصال اولندیغی کبی قره طاغ ایله »
« جریان ایدن مذاکرات اوزرینه اتخاذ ایده‌جکمز معامله »
« مجلسکزك برنجی اجتماعنده مطالعه‌کزه حواله اولنه‌جغندن »
« قرارینی تعجیل ایلکزی توصیه ایدرم . دول متحابه »
« ایله مناسبات دوستانه ور عایتکارانه‌ده بولنمق دولتمزجه »
« الك معتنا معاملات مألوفه دن اولمغله الیوم ینه بوقاعده »
« موالات پروری‌یه رعایت ایلمکده‌یز . انکلتره دولتی »
« بوندن بر قاچ آی اول مسائل حاضره ایچون درسعادتمزده »
« بر قونفرانس تشکیلنی طلب ایدرك دول سائرهٔ معظمه‌دخی »
« تکلیف اولنان اساسلری ترویج ایتدکلرندن اشبو قونفرانسه »

« باب عالیمز طرفندن موافقت اولندی اکرچه بو اجتماعده »
« بر اتفاق قطعی حاصل اولهمامش ایسهده دولتلرك احکام »
« معاهداته وقواعد حقوق ملله وحال و حقوقمزك مقتضیات »
« مبرمه سنه توافق ایده بیله جك آرزو و نصیحتلو بتك »
« اجرا آتنده مسابقت خالصانه مزی اثبات واظهار ایلدك .»
« عدم اتفاقك اسبابنه کلنجه بو حال اساسنده اولمیوب »
« بلکه اجرا آتك صور واشکالنده وقوعبولمشدر . زیرا »
« تنظیماتك بدایتندن شمدی یه قدر مملکتمزك احوال عمومیه »
« سنده ودولتمزك هر برشعبهٔ اداره سنده وقوعه کلمش اولان »
« ترقیات کلیه یی دها زیاده حال مکملیته کتورمك لزوم »
« اساسیسنی تقدیر ایتدیکمز کبی الیوم بتون مساعیمز بو مقصدده »
« مصروفدر فقط بو ماده ده مملکتمزك شان واستقلالنی مخل »
« اولان اسوالدن توقی ایتمکی وظیفه دن عدایلدم ونیاتمك »
« صدق وسلامتنك جمله یه اثباتنی زمانه حواله ایتدم . »
« شو حالك تولید ایتدیکی نتایج زیاده سیله تأسفمی موجب »
« اولمغله بونك بر آن اول مندفع اولمسی کمال ممنونیتمی استلزام »
« ایلیه جکدر . »
« ومع مافیه هر زمانده مقصدمز حقوق واستقلالمزك »
« محافظه سی مسلکنده دوامه معطوف اولدیغندن حرکات »
« آتیه مزده دخی ینه بو مسلك نقطهٔ نظر اتخاذ اولنه جقدر »
« کرك قونفرانسك انعقادندن اول وکرك صکره دولتمزجه »

« ابراز اولنان مآثر اعتدال وحسن نیت سلطنت سنیه‌مزی »
« اوروپا دولتلری جمعیتنه ربط ایدن مناسبات دوستی »
« وحسن معاشرتی بر قاتدها تأیید ایلیه‌جکی مأمولنده‌یم . »
« حق تعالی حضرتلری جمله‌مزك مساعیسنی مظهر »
« توفیق بیورسون »

[٢٢]

(مجلس عمومینك کشادنده طرف اشرف حضرت شهنشاهیدن ایراد بیورلمش اولان نطق همایونه مقابل هیئت اعیان طرفندن خاکپای شاهانه‌یه تقدیم اولنان تشکرنامه‌نك صورتیدر)

بالارث والاستحقاق خلافت کبرای اسلامیه وسلطنت عظمای عثمانیه‌یه رونقساز اشفاق اولان ذات کریم الاخلاق خداوندکاریلرینك شعار معالی عیار ممالکپروری وتبعه‌نوازیده فطری وحقیقی اوله‌رق برکمال بولنان حسن نیت وعلوهمت تاجداریلری جلوس موفقیت مأنوس شهریاریلرندن بری مشهود اولان آثار خیریه و افکار نیرهٔ شاهانه‌لری شهادتیله مسرت فرمای انام اولمقده اولوب خصوصاً قانون اساسینك قریحهٔ الهام صریحهٔ همایونلرندن اولمق اوزره

تأسيسنه سزاوار بيور يلان ميل ومساعدهٔ سنيهٔ پادشاهيلرى دلالتيله دولت وملت حقنده كى دلخواه عاطفت پناه ملوكانه‌لرى جمله‌يه عيان اولمغله بو بابده بلا استثنا مفروض عهدهٔ تابعيت اولان تشكرات كامله و بى نهايه‌نك اتحاد لسان و انجذاب وجدان ايله عرض وتقديمنى سرمايهٔ شرف ومباهات عد ايدرز .

تواريخ مدونهٔ روزكار ايله تسليمكردهٔ اولى الابصاردركه اجداد عظام شاهانه‌لرينك مناقب عالم آرالرندن الك اهم واقدمى حكمت علميه وعمليه‌يى جامع اولان شرع شريفه اعتصام وقانون عدل وداده صميمى اهتمام ايله مفارق انامده اتخاذ وابراز بيوردقلرى مآثر حمايت واشفاق تحت تابعيتلرينه التحاق ايدن بونجه ملل واقوامه بادئ اتحاد ووفاق اولديغى مسلم آفاق اوله‌رق بويله برهيئت معظمهٔ اجتماعيه‌نك مابه القوامى اولان ادارهٔ حكيمانه وحكمت سياسيه‌نك علت غائيه‌سى بولنان قوهٔ قاهره‌نك محير عقول درجه‌سنده تناسب وتوازنيله فوق الغايه برجاذبهٔ مؤثره‌يه مالك اولمسيدركه بوشان بلند عنوان كرانبها اسلاف شوكت اتصاف ملوكانه‌لرى اولان سلاطين كزين رحمتقرين حضراتنك طنين انداز اقطار وامصار اولان قاعدهٔ جهان پسند عدل وحقانيت وسربستئ آيينه رعايت خصوصنده حائز اولدقلرى فضل تقدم ومسابقتلرينك ثمرهٔ نصفت بهره‌سى اولديغنده شبهه يوقدر .

حكم زمان و حوادث كون و مكان اقتضاسنجه صكره‌لری
يعنی خيلی زمانلردنبری بر بر يني ولی و تعقيب ايدن انواع غوائل
داخليه و خارجيه‌نك موانع عديده‌سی شو اساس متينك فروعات
و فعلياتنجه ضروری بعض مرتبه تغير و تأخر ايراث ايتمش
ايكن جد اعظم و والد معظم شهريار يلری جنتمكان سلطان
محمود خان غازی و عبدالمجيد خان غازی حضراتی جانب
جليل مناقبلرندن اجراسنه مباشرت بيوريلان مبادئ تنظيميه
و تنسيقيه و تساوئ حقوق عموميه و تأسيسات سائره ايله
ايجابات وقته توفيقاً اصل صحيحه مراجعت بولنده تصحيح
مسلكه اغاز اولنوب اكرچه بو طريق مدنيته انسلاكدن
منتظر اولان آثار عمران اطرافزده حصوله كلان ترقيات
ايله نقطهٔ واحده‌ده اقتران ايدوب ده تماميت مطلوبه مواصلت
ايده‌مامش ايسه‌ده ينه خيلی مسافه قطع اولنه‌رق درجهٔ
تفاوتی يالكز قوانين و نظامات جاريه‌نك كفايتسزلكنه
محمول و منعطف اوله‌ميوب عندالانصاف اعتراف اولنور كه
بو كادا ر بر تشبثات و اجراآت و اكمال لوازم و احتياجات ارەسنده
ينه برطاقم مسائل و مشاغل ايقاعيله اكمال اصلاحاته فرصت
كافيه بولنه‌مديغی مثللو ملوك عظام حضراتنك بروفق تصميم
و تعميم معدلت تميم معموريت امرنده آرزوی حقيقيلرينك
مهيج و مروجی افكار يكجهتی‌يه دخی بعض القاآت و سوء
تأثيرات حدوثندن نشئت ايدرك بو صره‌ده حادث اولان

تشتت اداره وصرفيات زائده ديون خارجيه ابتلاسيله برابر
بعض احوال اسف اشتمالى مؤدى اولمشيدى . بنابرين تلافىء
مافات بولنده اولان امنيهٔ امنيت بخشانك مدار استنادى مجموع
تبعه‌نك حصول اتفاقيله بر نقطه اوزرنده ادارهء پركار افكار
واجالهٔ معيار انظار ايتملرى اساس متانت مساسنه مبتنى اولديغى
بالذات وبالخاصه نزد همايون شهرياريلرنده تأمل وتيقن ايله
قانون اساسينك اعلان وارادى وقانون مذكور حكمنجه
هيئت اعيان وهيئت مبعوثاندن مركب مجلس عموميننك
حضور التفات نشور خلافتپناهيلرنده كشادى عقبنده قرائت
بيوريلان وهر فقرهٔ منيفه‌سى نيجه مزاياى حكمت احتوايى
حاوى اولان نطق همايون پادشاهيلريله برقاندها تأييد بنيان
معدلت بيورلديغنك حقيله ايفاى شكروثناسى خارج حوصلهء
اقتداردر .

عصر همايون حضرت شاهانه‌زينه خصيصهٔ ممتازه
اولان اشبو مظفريت معنويه شمدى‌يه قدر وقوعه كلان فتوحات
ماديه‌يه مقابل تسخير قلوب يوزندن موفقيت فوق العاده
وبى معادلدر كه بونكله كوته بيننك برينه مسلوك همايونلرى
اولان مساوات حقوق عامه وعدل وحقانيت اوزرينه مؤسس
نظريات واسعه وحريت تامه وجوده كلور وافكار عموميه‌جه
حصول بوله‌جق اتحاد واعتماد ايله برحصن حصين اولور
كه مملكتمزك سعادت وتماميتى عليهنده هيچ بركونه تشبثات

انی اخلال ورخنه‌دار ایده‌مز . ممالك وسیعة المسالك شاهانه‌لری
منابع لاتحصای ثروته وتبعهٔ ملوکانه‌لری هر درلو استعداد
وقابلیته مالك اولمغله طرف پرشرف شهریاریلرندن اداره
و پولتیقه مأمورلرینه منشأ اولمق اوزره مکتب مخصوص
تشکیل بیورلدیغی مثللو سائر علوم وفنون نافعه‌نك دخی
سهولت انتشاری ضمننده طرف طرف دارالتحصیللر ترتیبیله
مکاتب موجوده‌نك تکثیرینه واهالینك وسائط تعلیم
وتربیه‌لرینك تزییدینه اعتنا ودقت ومنابع ثروت طبیعیه‌نك
ایشلداسنه وتشبثات خصوصیه‌نك تسهیلنه همت بیورلدقجه
بوکونکی کون آثار عماردن خالی اولان یرلرده بلطفه تعالی
از وقتده اسباب رفاه ومعموریت میدانه کلور وافکار
اختلافکاری وبی حضوری مقامنده وفاق وامنیت کوریلور
اشبو ثمرات حسنه‌نك زمان اقتطافنه جانب اشرف همایونلرندن
نه درجه انتظار بیوریلور ایسه تبعهٔ شاهانه‌لری دخی
اورتبه منتظر ومترقب اولور .

افراد تبعه‌نك حقوق متنوعه ومتفرقه‌سی بو اصول
محاسن شمولك سوق طبیعیسیله نقطهٔ یکدلی ویکجهتیده اتحاد
ایدرك جمله‌سی بردن الك مقدسی بیلدکاری سریر شوکتسیر
شاهانه‌لرینی عروة الوثقای نجات وسلامت اتخاذ ایده‌جکلری
وترقی واعمارات واصلاحاته متفقاً صرف مقدور ایلیه‌جکلری
مثللو سلطنت سنیه‌لرینك شان واستقلال عالیسنه طوقونور

جزئی وکلی بر تمایل وقوعی تقدیرنده منع و امحاسنی اقدم
آمال ایدینه‌رك موافقت قلب ولسان ایله جمله‌سی بردن هر
درلو فداکارلغی اختیار و بو اغورده بذل جان ایتمکله دخی
افتخار ایدرلر. بو نعمت عمیمه‌یه تشکراً بالجمله تبعهٔ شاهانه‌لرینك
یکننده آثار وعلایمنی کوستردکلری محبت وصداقتلری
وخصوصاً ذات همایون حضرت ملکدار یلرینك احکام قانونه
تبعیت اصول واساسنك وضعی حقنده اولان عزیمت قویهٔ
شاهانه‌لری قارشوسنده . مشکلات حاضرهٔ مالیه واصول
اداره‌جه تکون ایدن صعوبات حالیه‌نك زمان یسیر ایچنده
محو وزائل اولور مشکلات عارضیه قبیلندن اولدیغی
اعتقادنده‌یز .

ذمت صداقتمزه متحتم اولان و ظائف نظاتفك بریده
عساکر نصرت‌مآثر حضرت پادشاهیلرینك وقوعات اخیره
اثناسنده ابراز ایتدکلری آثار دلیری وشجاعتلریله انظار عالمه
عرض ایلدکلری تماشای مباهات افزانك یعنی سلطنت
سنیه‌لرینك محافظهٔ حقوق وتمامیتی وظیفهٔ مقدسه‌سی اغورنده
وبونجه فوز و نصرتله شعشعهٔ اشتهاری عالمکیر اولان رایت
ظفر غایت عثمانی التنده هر دین و مذهبده بولنان تبعهٔ
شاهانه‌لرینك یکجسم و یکوجود کبی ضرب اعدایه قیام
ومیدان عزم و رزمده غبطه فرمای دلاوران اسلاف اولمغه
نصب نفس اهتمام ایدرك من کل الوجوه اطمئنان بخش قلوب

انام اولمش اولدقلرینك لسان تشکر و محمدتله یاد و تذکاری ماده‌سیدر .

ذات بی همتای شاهانه و حکومت سنیهٔ ملوکانه‌لرینك متبوعیت معظمه‌لرینه عائد اولان شرف عظیم وشان بلندك کمال اهمیت و احترام ایله محافظهٔ حقوق مقدسه‌سی و تبعهٔ پادشاهیلرینك وظائف اصلیهٔ تابعیت وشرائط اساسیهٔ مطاوعت اره‌سنده مجلس اعیانی قوانینك و آداب عمومیه نك محافظ و نکهبانی اولمق اوزره تعیین و مصالح عمومیه نك تمشیت ومذاکره‌سنه مأمور و مأذون بیورمش اولدقلرندن مجلس مذکور طرف همایون شهریاریلرندن با کمال موفقیت تأسیس بیوریلان اصول محاسن شمول اداره‌یه اقتداری درجه‌سنده خدمت و تبعهٔ صادقهٔ ملوکانه‌لرینك و اطرافنده بولنانلرك قریباً تهذیب و تصحیح اخلاقنه غیرت ایده‌جکی مثللو باب عالیلرنده تنظیم ومجلس مبعوثان طرفندن قبول وهیئت اعیانك مذاکره‌سنه حواله اولنان نظامات وقوانین لایحه‌لرینك جهت لزوم وحقانیتنی حادهٔ تدقیقدن کچرمکده وقانون اساسی ایله کندوسنه احسان بیوریلان وظیفه ایجابنجه افراط و تفریط یولنده کوره‌جکی هر درلو مبالغاتك تعدیلنده وسائر وظائف مرتبه‌ده تجویز تراخی وقصور ایتمیه‌جکی درکاردر هیچ برحالده وخصوصیله درجهٔ لیاقتمز وظیفه‌مزك اهمیتنه کفایت ایتمیان ایشلرده بیله عمومك خیر و منفعتنه

و ذات شوكتسمات حضرت تاجداريلرينه مفروض اولان صداقتمزه مغاير حركتده بولنميه جغمزى پايهٔ سرير معدلت مصير شهرياريلرينه عرض و بيانه اجتسار وايفاى وجيبهٔ شكر كذارى‌يه ابتدار ايلديكمز محاط علم عالم شمول جناب ملكداريلرى بيورلدقده هر حالده امر و فرمان ولى الامر والاحسان افندمزكدر ٠

فى ١٦ ربيع الاول سنه ٩٤ وفى ١٩ مارت سنه ٩٣

﴿ هيئت مبعوثانك تشكرنامه‌سى ﴾

جناب رب عباد زيب اورنك خلافت كبراى اسلاميه وزيور افزاى سرير سلطنت عثمانيه ولى‌نعمت بى‌منتمز پادشاه عدالت اكتناه افندمز حضرتلرينك ايام عمر وعافيت وشوكت جناب شهرياريلرين مزداد بيورسون مجرد تجديد بنيان دولت و سلطنت واز سرنو تشييد رابطهٔ ملك و ملت نيت خيريه‌سيله قريحهٔ الهام صبيحهٔ جناب پادشاهيلرندن احسان بيورلمش اولان وعموم ملت عثمانيه‌نك وقايهٔ حقوق مشروعهٔ حريتى ايله هر بار ترقىٔ حال رفاه و سعادتنه كافل وضامن بولنان قانون اساسى ايله اولبابده شرفصادر اولان خط همايون جناب شهنشاهيلرى احكام جليله‌سنجه در بار معدلتقرارده اجتماع ايتمسى لازم كلان مجلس عموميك اشبو طقسان درت سنه‌سى ربيع الاولنك اوچنجى بازار ايرتسى كونى حضور

مهابت نشور جناب ملوكانه‌لرنده باليمن والاجلال رسم كشادى اجرا بيورلديغى اثناده قرائت اولنان نطق عالئ جناب پادشاهيلرى جمله مزك زينتساز صماخ مفخرتى اولمشدر ٠

نطق همايون ملوكانه‌لرنده اراده بيورلديغى اوزره دولت عليه‌نك اوائل ظهورنده فى الحقيقه امر عدالت و اجراى سربستئ آيين و مذهبله صنوف تبعه‌نك محافظهٔ حقوق ومنافع قوميه‌لرينه فوق العاده دقت ورعايت اولنمسيله شعشعهٔ شان و شوكتى عكس اندازربع مسكون وحتى نتيجه اقوام مظهر معاونت كوناكون اولمش ايكن صكره‌لرى كرچه سربستئ وجدان قاعده‌سى هيچ بروقت خللپذير اولميوب بالاخره كيدركك دها زياده تأكد ايلمش ايسه‌ده امر عدالت و ادارهٔ امور مملكتله احكام شرعيه وقانونيه‌يه مطاوعت خصوصلرنده قيدسزلق كوسترلمسى برخيلى او يغونسزلق وامور ادارهٔ ملكيه‌جه برطاقم نظامسزلق ظهوريله احوال ملك وملتك انواع مشكلاته دوچار اولمسنه سببيت و يرمش و بنابرين دولت عليه‌نك مالك اولديغى شان وشوكتى تدنى‌يه يوز طوتمش ايدوكنى مشاهده بيورمش اولدقلرينك اوزرينه جد امجد پادشاهيلرى سلطان محمود خان حضرتلرى شو احوال غير منتظمه‌يه وقعهٔ خيريه ايله ختام و يره‌رك سلطنت سنيه‌نك اعادهٔ قدرت ومكنتيله ترقئ احوال مملكت ايچون بر طريق مدنيت اچمش اولديغى مثللو والد ماجد كثير المحامد

جناب ملوكانه‌لرى سلطان عبدالمجيد خان حضرتلرى دخى تنظيمات خيريه ايله امنيت جان ومال و محافظهٔ عرض وناموس اساسنك تشييدينى اعلان ايله جسم دولت و ملتك برقاتدها تجديد حياتنه صرف عنايت بيورمش و بوصورتله نام نامئ همايونلرينى صحائف تواريخ عالمده الك بيوك مجددلر صره‌سنه چكوروب قريم محاربه‌سى كبى غائلهٔ عظيمه‌ده دخى بحول ال‌الله تعالى مظهر موفقيت اولمشلر ايدى .

كرچه غوائل مذكوره هنكامنده بالضروره باب استقراض آچلمش ايسه‌ده ممالك دولت عليه‌نك وسعت وثروت طبيعيه‌سيله اهاليسنك استعداد وقابليت فطريه‌سنه نسبتله اوارالق موجود اولان ديونى لاشئ مثابه‌سنده اولديغى حالده صكره‌لرى برطرفدن تكثير ديون دولت مدار سلامت ملك وملت عد اولنمق كبى برقاعدهٔ غيرمعقوله‌نك دستورالعمل حكمنه كيرمسى وديكر طرفدن اثر تسويلات اوله‌رق بربرينى متعاقب برچوق غوائل داخليه‌نك ظهور ايلمسى و بوسببله اهالينك الك زياده ايشه يارايان صنفنك همان بهر سنه سلاح التنده طوتلمسنه مجبوريت حاصل اولمسى وهر دولتك اسباب وقايهٔ شان وشوكتى اولان ادوات و اسلحهٔ جديدهٔ حربيه‌نك دولت عليه‌جه دخى بالايجاب تدارك واستحضار قلنمسى و بونلرله برابر اصول تصرفيه‌يه رعايتله واردات وصرفياتك موازنهٔ صحيحه التنده جريان ايتديرلمامسى وامور ادارهٔ ملكيه

ایله مصالح عدلیه‌نك وسائط اجرائیه‌سنجه حقیله اهمیت ویریلمیوب مأمورین وحکام ایچون پك ده مسلك واقتدار ارانمامسی کبی برچوق اسباب مانعه‌یه مبنی واقعاملك وملتجه تنظیمات خیریه‌دن منتظر اولدیغی درجه ترقیات مادیه ومعنویه وجوده کله‌مامش اولدیغی غیر منکردر تنظیمات خیریه‌نك آثار جلیله‌سی وممالك شاهانه‌لریله اهالیسنك قابلیت طبیعیه‌سی ثمره‌سی اوله‌رق کرچه سابقنه نسبتله مملکتمزجه حاصل اولان ترقیات مادیه ومعنویه یار واغیارجه قابل انکار اولمدیغی اشکار ایسه‌ده اشبو درجهٔ ترقینك عصر وزمانك ایستدیکی مرتبه‌ده بولنمامسی دولت وملتك برچوق مشکلاته دوچار اولمسنی استلزام ایلمشدر .

مع مافیه ممالك شاهانه‌لریله اهالیسنك قابلیت طبیعیه‌سنه نظراً اصول استبدادك رفعیله امر عدالتك نشر اولنمسی غوائل موجوده ایله برابر بنیان سلطنت عثمانیه‌نك دفعهٔ تجدیدینی موجب اوله‌جغی امید واعتقادنده کبار وصغار اهالی هم افکار وبناء علیه شو امیدك حیز حصوله وصولیچون عموماً ظهور الطاف خفیهٔ الهیه‌یه چشم داشت انتظار ایکن جناب رب منان وجود مکارم آلود همایونلری بو ملك وملته عطیهٔ جلیلهٔ صمدانیه‌سی اولان ذات عالئ جناب پادشاهیلرینك تخت عالیبخت عثمانی‌یه جلوس میمنت مأنوس خلافتپناهیلری شرف وقوعیله بالجمله تبعه وزیر دستانی غریق لجهٔ من واحسان بیورمشلردر .

اعتقاد وافكار عموميه‌نك صحت واصابتی ایشته وقوعات
ایله ثابت اولمشدر . چونکه جلوس همایون ملوکانه‌لری
هرسك وصربستان ایله قره‌طاغده اثر تحریکات وافسادات
اوله‌رق ظهور ایدن غوائل اختلالیه‌نك موجب اولدیغی
مشکلات امور مالیه‌نك وخصوصیله سوابقنه قیاس قبول
ایتمز بر صورت فوق العاده ده نمایان اولان انواع شورشك
الك شدتلی زماننه تصادف ایتمش بولندیغی حالده ذات
جلالت صفات حضرت پادشاهیلری بر طرفدن محافظهٔ
حقوق مشروعهٔ استقلال دولت ووقایهٔ منافع ملك وملت
امر جلیلنده ابراز کمال متانتله ایفای وظائف خلافت وسلطنته
بذل عنایات ودیگر طرفدن دخی نمونهٔ کائنات دینمکه سزا
مملکتمزه بخشایش جناب خدا اولان ثروت وقابلیت
طبیعیه‌سندن انتظار اولنان حال رفاه وسعادتك حصولنه
پرده کش حیلولت اولان اصول استبدادك رفعیله ادارهٔ
حکومتی قاعدهٔ مشروعهٔ مشروطیته بالتحویل صنوف
تبعهٔ صادقه‌نك حقوق حریتی کافل اولان قانون اساسی
اعلان اولنمق کبی بر امر عظیمك وجوده کتورلمسیله قوای
دولت وملتی براساس عدیم الاندراسه ربط وبوصورتله
عثمانلی نام نامیسیله عموم تبعهٔ صادقهٔ پادشاهیلرینك بر
قانون عدالت مشحون التنه جمعنه سزاوری لطف وعاطفت
بیور مشلردر .

نطق عالئ همايونلرنده اراده بيورلديغى اوزره هر دولت
وملتك بقای شان وشوكتى عدالته منوط وامر عدالتك فى
زماننا هذا تمامئ جريانى حكومتك قاعدهٔ مشروعه
مشروطيت آلتنده بولنمسنه مربوط اولديغنه وشو قاعدهٔ
مشروعه ايسه لازم ملزوم قبيلندن اولان دولت ايله ملتك
سلامت وسعادتنى تأمين ايدن قواعد جليله وساله دن بولنديغنه
بناءً قانون اساسى ايله اصول استبدادى بالالغا قاعدهٔ مشروطيتك
اعلانى مجدد بنيان دولت عنوانيله نام نامئ حضرت
پادشاهيلرينى غبطه بخش ممالك و بلدان ايلمشدر كرك ادارهٔ
امور ملكيه وعدليه و كرك مسائل مهمهٔ ماليه نك بولنديغى
حال ودرجه سى كرچه بعض كوته بينانه كوره قورقوله جق
و بونكله برابر خلاف قواعد ملل ودول مشهود اولان
مداخلات اجنبيه آلتندن چيقيله ميه جق كبى بر مرتبه ده
كورينور ايسه ده ذات حضرت پادشاهيلرينك عزم وثباتلرينك
درجهٔ متانتنه و قانون اساسى ايله نطق عالئ ملوكانه نك
احكامنجه بالجمله اهالى ايچون اصول مشروطيتدن لايقيله
استفاده طريقى آچلمش بولنديغنه نظراً از بر زمان ايچنده
بعنايةالله تعالى نه مشكلات داخليه نك بر اثرى ونه ده مغاير
قاعده و حقانيت مداخلات اجنبيه نك بر حكم و تأثيرى قاليه جغى
بديهيدر .

چونكه طرف اشرف شهنشاهيلرندن اراده وتوصيه

بیورلدیغی اوزره هیئت مبعوثان محافظهٔ حقوق سلطنت
وملت ایله مادی و معنوی ترقیات مملکت امرینه خدمت
ایده‌جك هر درلو اسباب ووسائلك حصولنه واصول استبدادك
براقدیغی سوء استعمالات آثارینك تمامیٔ رفع وامحاسیله
تلافیٔ مافات ایداسنه هر آن نصب نفس اهتمام وفوق الغایه
اقدام ایلیه‌جکدر .

بنابرین هیئت مبعوثانه حواله بیوریله‌جق لوایح
قانونیه‌نك صرهسیله ولایقیله مذاکره واصول ادارهٔ ملکیه
وموازنهٔ مالیه وقوانین سائره‌نك تدقیقیله ایجاب حاله وحکم
زمانه ولزوم واحتیاج مکانه کوره ایفای وظائف موکوله‌یه
سعی ایده‌جکمز مثلاو احسان علی الاحسان اوله‌رق نطق عالیٔ
حضرت پادشاهیلریله اعطا بیوریلان رخصت وصلاحیت
کامله‌نك دخی بشقه‌جه قدر و قیمتنی بیله‌رك کمال صدق
واستقامتله طوغری سویلکدن بر آن کیرو طورمقسزین
دولت وملته ابراز حسن خدمت ولاسیما غوائل موجوده
فی الحقیقه سوابق احواله مقیس اولمدیغندن وطن وملتك
استحصال وسایل سلامت وسعادتنه صادقانه وغیورانه بالاتحاد
صرف نقدینهٔ غیرتی جملهٔ فریضهٔ ذمت بیلدیکمز مستغنیٔ
عرض و بیاندر . واقعا امور عدلیه ایله ضبطیه حقوق
عبادك تأمیننه واسطهٔ مستقله اولدیغندن و اهالی تمامیله
حضور باله ولایقیله امنیت جان وماله مظهر اولمدقجه مملکتك

ترقئ مادی ومعنویسی قابل اولهمیه جغندن احوال محاکم ایله عساکر ضبطیهنك بر وجه مطلوب اصلاح وتنظیملرینه لازم کلان اسباب ووسائلك استکمالنه مسارعت اقدم وظائف موکولهدن عد اولنهجغی مثللو حسب الزمان هر برینك یکدیکرندن اهمیتی مسلم اولدیغندن هیئت عاجزانهمزه حواله بیوریلهجق و بعدما تنظیم اولنمسی طلب اولنهجق قوانین لایحهلرینك همان مذاکره وتدقیقیله جملهسنك سرعت ممکنه ایله نتیجهٔ قرارلرینك عرضنه مبادرت اولنهجق ومع مافیه بونلرك ایچنده بالنسبه تقدیم الاهم علی المهم قاعدهسنهده رعایت ایدیلهجکدر ٠

موازنهٔ مالیه نظامنامهسی بحثنه کلنجه چونکه هردولت وملتك حقوق مشروعهسیله شان وشوکتنك اسباب محافظهسنك موقوف علیهی اقچه اولدیغندن وامر عدالتی کماینبغی بالاجرا مملکتمزده بر وجه مطلوب امنیت وحریت شخصیه ایله ترقیات مادیه ومعنویهنك استحصالیچون صرف اولنهجق مساعیدهکی جملهٔ مقاصددن بری خزینهٔ دولتك وسعت حال واعتبار مالیسی اولوب اشبو مطلبك حصولی ایسه مطلقا واردات وصرفیاتك قاعدهٔ تصرفیهیه رعایتله برابر دائما برموازنهٔ صحیحهوسالمه تحتندهجریان ایتدیریلهرك خزینهٔ دولتك بهرسنه مالا حال وموقع صحیحینك معلوم اولمسیله موازنه نظامنامهسنك خارجنه چیقلمامسنه منوط

ایدوکندن هیئت عاجزانه‌مزجه الك زیاده احاله‌ٔ نظر دقت ایدیله‌جك قانونلردن بری دخی اراده و توصیه‌ٔ ملوکانه‌لری موجبنجه ذکر اولنان موازنه نظامنامه سی اوله‌جغی کبی وجوده کله‌جك صور اصلاحیه و تصرفیه‌نك اعتبار مالیمزی حد لایقنه ابلاغنه کافل بولنه‌جغی هویدادر .

ممالك محروسهٔ عثمانیه‌نك ثروت وقابلیت طبیعیه‌سندن استفاده اولنمق فی الحقیقه صناعت وامور زراعت وتجارتك توسیعنه و بوده وسائل مقتضیه‌نك استکمالنه منوط اولدیغنه وشوخصوصلرده وسائط لازمه‌نك اقدمی ایسه نشر و تعمیم علوم ومعارف وتوسیع وتنظیم طرق ومعابر ایدوکنه وملل متمدنه‌نك بولندقلری درجهٔ ثروت ومدنیته مجرد وسائط مذکوره دلالتیله واصل اولدقلری آثاریله رهین مرتبهٔ بداهت بولندیغنه بناء مجلس عاجزانه‌مزجه شواغورده دخی صرف ماحصل اقتدار اولنه‌جقدر .

مستغنیٔ عرض و بیان اولدیغی اوزره وضع قوانیندن مقصد تمامیٔ جریان احکامندن عبارت اولدیغنه وقوانین موضوعه احکامنك حسن اجراسی مأمورین دولتك عهدهٔ کفایتلرینه حواله اولنمش بر وظیفه ایدوکنه وبو بابده حصول مقصد ایسه هر نوع مأمورینده مسلك واقتدار ارانمسیله برابر مکافات ومجازات قاعده‌سنك صورت دائمه‌ده دستور العمل طوتلمسنه وابسته بولندیغنه مبنی بو بابده دولتجه صورت

مخصوصه‌ده دقت ایدیله جکنی مبشر شرف صادر اولان امر واراده‌ٔ حضرت تاجداریلری موجب انواع فخر وسرور اولمشدر .

هرصنف مأمورینی یتشدیرمك نیت خیریه‌سیله مصارفی خزینهٔ خاصهٔ شاهانه‌لرندن تسویه اولنمق اوزره بر مکتب مخصوص تأسیسی ایله نظامنامهٔ اساسیسی موجبنجه بو مکتب فیض مکسبه تبعهٔ شاهانه‌لرینك مذهب استثناسی اولمیه‌رق هر صنفی دخول ایده‌بیلوب اورادن چیقه‌جق شاکردانك اداره و پولتیقه مأموریتلرینك اڭ بیوك درجاتنه قدر قبول اولنه‌جقلری اراده و تبشیر بیورلمش اولدیغندن طولایی وجیبهٔ تشکرك ایفاسنه مسارعت ایدرز .

ایکی سنه‌دنبرو اثر اغفالات و افسادات اوله‌رق دولت وملتجه دوچار اولنان غوائل داخلیه و خصوصیله صربستان وقره‌طاغ محاربه‌لری اثناسنده عموم تبعهٔ صادقهٔ شاهانه‌لریله عساکر ملوکانه‌لرینك بتوفیقه تعالی ابرازینه موفق اولدقلری غیرت و بسالتلرندن طولایی نطق عالیٔ جناب پادشاهیلرنده مشهود باصرهٔ افتخارمز اولان آثار تقدیر ومحظوظیت سنیه طوغریسی جمله‌جه باعث مسرات عظیمه اولدیغی مثلاو حقوق مقدسهٔ دولت وملتك محافظه‌سی اغورنده هر بار عموم ملت عثمانیه‌نك هر صورتله حاضر و اماده بولندقلرینی کمال شکرانی و صداقتله عرض ایلرز .

ضرب امارتنك دوچار اولدیغی بلیهٔ اغتفال عاقبت اهالیسنی انواع پریشانی واضطرابه کرفتار ایتمش اولدیغنه وامارت مومی الیها ممالك دولت علیه نك اجزای متممه سندن اولدیغی کبی عفو وامان حضرت پادشاهیلرینه دخالت ایلمش ایدوکنه مبنی بوکره نائل اولدیغی مساعدات جلیلهٔ حضرت پادشاهیلرینی الطاف سابقه یه برنعمت وعنایت لاحقه بیله جکی امیدنده یز ٠

نطق همایون تاجدار یلرنده هیئت عاجزانه مزه حواله اولنه جغی اراده بیوریلان قره طاغ مسئله سنه دائر اوراق وروندنده مذاکرات مقتضیه سنی بالتعجیل حاصل اوله جق قرارك عرضنه مسارعت اولنه جغنك بیانیله برابر قانون اساسی احکامنه تطبیقاً حقوق مقدسهٔ ملك وملتك تمامیٔ محافظه سنی مجلس مبعوثان ایله عموم هیئت عثمانیان بالاتحاد نهایت ارزو وخلاصهٔ افکار ایدنمش اولدیغندن شمدیدن ایماسنه مجاسرت ایدرز اولوقت نتیجهٔ قرارك عرضنه مسارعت قلنه جقدر ٠ انکلتره دولتی ایله دول سائره نك ارزولری اوزرینه مسائل حاضره ایچون درسعادتده تشکیل اولنان مجلس مکالمهٔ اثناسنده احکام معاهداتله قواعد حقوق دول و ملة موافق برمسلك حقانیتکارانه ایله شان استقلال مملکتی خللدن وقایه یه سزاواریٔ عنایت بیوزلدیغی مثللو بعدما دخی اشبو مسلك ملوکانه نك نقطهٔ نظر اتخاذ قلنه جغی حقنده مظهر اولدیغمز

وعد و تبشیرات جلیلهٔ جناب ملوکانه‌لری عموم عثمانلولرجه مستلزم انواع شادمانی و مفخرت اولمشدر ٠

دولت عثمانیه هر عصرده و هر درلو احوالده معاهدات موجوده‌یه جداً رعایت ایتمکله شهرت بولمشدر ٠ و هر زمان شو طریق مستقیمده دوام ایده‌جکدر ٠ و بونکله برابر ملت معظمهٔ عثمانیه تمامی استقلال دولتی هر درلو وسائل ایله محافظه‌یه قویا عزم ایتمش و جمله بو اغورده جان و باش قویمش اولدیغنه شهادت ایدرز ٠ هیئت عثمانیه‌نك بقاسنه اس حقیقی بر استقلال حق مقدسی برده تمامی ملك قواعد مسلمه‌سیدر ٠ بوراسنی اجنبی تعرضندن وقایه و هردرلو تعدیاتدن محافظه جق انسانیتدر ٠

ایشته شو فریضه‌ده ملتمز قطعا مسامحه ایده‌میه‌جکی جهتله عموم ملتك بو بابده اولان نیات و تمنیاتنی عتبهٔ بلند مرتبهٔ شهنشاهیلرینه کمالی خضوع ایله عرضه استعجال برله ادای وجیبهٔ مأمور یتمزه مجبور بولنورز ٠ بو بابده دولت علیه‌نك اختیار بیوردیغی اسلوب حرکتده ثبات ایده‌جکنه دائر طرف اشرف شهنشاهیلرندن نائل اولدیغمز وعد عالئ جان بخش قلوب تبعهٔ صادقه‌یی اول مرتبه‌لرده امید سرور ایله مشحون الکشدرکه بونك ایچون عرض تشکر و محمدتك تکرارینی کندومزه وجیبهٔ مخصوصه بیلمشزدر وحقوق ملل و دول قواعدی ایله مقتضیات طبیعت بشریه

ایجابنجه پادشاه ایله تبعه‌سی ارەسنده واداره ملکیه‌نك صور اداره داخلیه‌سی تفصیلاتنده مداخله اجنبیه‌یی متوکلا علی‌الله قطعیا و متحدا رد ایدرز •

هیئت مبعوثان ملت عثمانیه حقنده مبذول وارایکان اولان عنایت و احسان عال‌العال جناب ملوکانه‌لرینه جملة شو صورتله عرض تشکر و محمدتله باکمال خضوع اداى فریضه صدق عبودیته مجاسرت ایلمش اولدیغمز مخاطعلم کائنات آرای جناب خلافتپناهیلری بیورلدقده اولبابده و قاطبه احوالده امر و فرمان پادشاه فاروقی شیم وشهنشاه معالی همم افندمز حضرتلرینکدر •

